

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 238

İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3116) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3116 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Katılma Yazısı 6
- Genel Gerekçesi 6
- Madde Gerekçeleri 8

• Alt Komisyon Raporu 18

• Alt Komisyon Metni 32

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu 45

• Muhalefet Şerhleri 60

• Teklif Metni 106

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 106

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Nevzat Şatıroğlu</i>	<i>Hakan Çavuşoğlu</i>	<i>Ziver Özdemir</i>
İstanbul	Bursa	Batman
<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>İsmet Yılmaz</i>	<i>Recep Özel</i>
İstanbul	Sivas	Isparta
<i>Meliha Akyol</i>	<i>Mustafa Demir</i>	<i>Yusuf Başer</i>
Yalova	İstanbul	Yozgat
<i>Yavuz Ergun</i>	<i>Muhammet Müfit Aydın</i>	<i>Şirin Ünal</i>
Niğde	Bursa	İstanbul
<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	<i>Nevzat Ceylan</i>	<i>Vildan Yılmaz Gürel</i>
Gaziantep	Ankara	Bursa
<i>İsmail Bilen</i>	<i>Mustafa Levent Karahocagil</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>
Manisa	Amasya	Zonguldak
<i>Hamdi Uçar</i>	<i>Metin Yavuz</i>	<i>Zafer Işık</i>
Zonguldak	Aydın	Bursa
<i>Atay Uslu</i>	<i>Salim Çivitcioğlu</i>	<i>Ali Cumhuri Taşkın</i>
Antalya	Çankırı	Mersin
<i>İsmail Tamer</i>	<i>Ali Özkaya</i>	<i>Murat Baybatur</i>
Kayseri	Afyonkarahisar	Manisa
<i>Refik Özen</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Ramazan Can</i>
Bursa	İstanbul	Kırkkale
<i>Mehmet Erdoğan</i>	<i>Orhan Yegin</i>	<i>Sermin Balık</i>
Gaziantep	Ankara	Elâzığ
<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>	<i>Osman Nuri Gülaçar</i>	<i>Emrullah İşler</i>
Erzurum	Van	Ankara
<i>Emine Yavuz Gözgeç</i>	<i>Bülent Tüfenkci</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>
Bursa	Malatya	Osmaniye
<i>Şenel Yediyıldız</i>	<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Salih Cora</i>
Ordu	Giresun	Trabzon
<i>Nilgün Ök</i>	<i>Yasin Uğur</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>
Denizli	Burdur	İzmir

<i>İmran Kılıç</i>	<i>Yavuz Subaşı</i>	<i>Hüseyin Yayman</i>
Kahramanmaraş	Balıkesir	Hatay
<i>Arife Polat Düzgün</i>	<i>Zeynep Yıldız</i>	<i>Süleyman Karaman</i>
Ankara	Ankara	Erzincan
<i>Burhan Çakır</i>	<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Ahmet Kılıç</i>
Erzincan	Konya	Bursa
<i>İsmail Kaya</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Osmaniye	Manisa	Bursa
<i>Tamer Akkal</i>	<i>Müslüm Yüksel</i>	<i>Ali Şahin</i>
Manisa	Gaziantep	Gaziantep
<i>Ahmet Zenbilci</i>	<i>Kadir Aydın</i>	<i>Rümeysa Kadak</i>
Adana	Giresun	İstanbul
<i>Ahmet Çakır</i>	<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Abdullah Güler</i>
Malatya	Adana	İstanbul
<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i>	<i>Ahmet Akay</i>	<i>Halil Özşavlı</i>
Sakarya	Şanlıurfa	Şanlıurfa
<i>Derya Bakkak</i>	<i>Gülray Samancı</i>	<i>Lütfiye Selva Çam</i>
Gaziantep	Konya	Ankara
<i>Çiğdem Karaaslan</i>	<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Sabahat Özgürsoy Çelik</i>
Samsun	Sivas	Hatay
<i>Selim Yağcı</i>	<i>İlyas Şeker</i>	<i>Hacı Osman Akgül</i>
Bilecik	Kocaeli	Gümüşhane
<i>Cihan Pektaş</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ahmet Sorgun</i>
Gümüşhane	Balıkesir	Konya
<i>Selman Özboyacı</i>	<i>Ahmet Büyükgümüş</i>	<i>Metin Gündoğdu</i>
Konya	Yalova	Ordu
<i>Feyzi Berdibek</i>	<i>Zemzem Gülender Açıanal</i>	<i>Belgin Uygur</i>
Bingöl	Şanlıurfa	Balıkesir
<i>Jülide İskenderoğlu</i>	<i>İbrahim Aydın</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>
Çanakkale	Antalya	Ağrı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/3116) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

12.10.2020

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3116)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Çevre Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Enerji alanında dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla Ülkemizin bölgesel ve küresel etkinliğinin artırılması ve tabii kaynaklarımızın en iyi şekilde değerlendirilmesi elzemdir. Enerji ve tabii kaynaklar alanında oluşan küresel ve bölgesel gelişmeler, uluslararası piyasalardaki dinamikler ile Milli Enerji ve Maden Stratejilerimiz de göz önünde bulundurularak; enerjinin, nihai tüketiciye sürekli, sürdürülebilir, çevre ile uyumlu, kaliteli, güvenli ve en düşük maliyetlerle arzı ile enerji temininde kaynak çeşitlendirilmesi esas alınmalı; yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının azami düzeyde değerlendirilmesi, enerji israfının azaltılması ve Ülkemizin uluslararası enerji ticaretinde stratejik konumunun güçlendirilmesi, maden kaynaklarımızın etkin bir şekilde değerlendirilmesi ile madencilik verimli noktalara taşınması öncelikli hedefler arasında yer almalıdır. Ayrıca günümüzde enerji ithalatının azaltılması amacıyla yeni politikalar geliştirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Ülkemizin enerji arz güvenliği noktasındaki risklerinin bertaraf edilmesi adına yerli ve yenilenebilir kaynaklı enerji üretiminin artırılması gerekmektedir.

Bu doğrultuda Kanun Teklifimiz ile uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması amacıyla bazı kanunlarda değişiklikler yapılması öngörülmektedir. Bu anlamda;

3213 sayılı Maden Kanununda yapılan değişiklikler ile ruhsat temdit başvurularında idareden kaynaklanan değerlendirme süresinde gecikme halinde işletmenin faaliyetine devam edebilmesine imkan sağlanması, maden işletmecisinden 6183 sayılı Kanunun 22/A bendi kapsamında 18 ayı konuda talep edilen borcu yoktur belgesinin maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlar dışında aranmaması yönünde düzenleme yapılarak madencilik sektörünün muhatap olduğu bürokratik süreçlerin azaltılması amaçlanmaktadır.

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununda yapılan değişiklikler ile doğal gaz kullanımının ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefleri çerçevesinde, yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi, boru hatlarının ulaşmasının teknik ve ekonomik olarak mümkün olmadığı bölgelere de doğal gazın

ulaştırılabilmesi ve acil durum ve kriz anlarında tüketicilerin doğal gaz arz sürekliliğinin sağlanabilmesi ve mevcut doğal gaz iletim ve dağıtım şebekelerinin LNG veya CNG yöntemleriyle beslenmesine imkân tanınması, doğal gaz piyasasının derinleşmesi ve rekabet ortamının artırılması amacıyla uluslararası piyasalarda örneği görülen piyasa yapıcı (market maker) kavramına benzer bir yaklaşımın geliştirilmesi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulan ve hâlihazırda özellikle petrol, doğal gaz ve madencilik alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketlerin ülkemiz enerji ihtiyacı ve ekonomisi açısından büyük ehemmiyet arz eden faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi amacıyla ilgili şirketlerin Türkiye'deki şubelerinin bulunduğu yerlerde Cumhurbaşkanı kararıyla aynı şirketlerin ortaklarınca işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak kaydı ile ayrı birer şirket kurulabilmesi amaçlanmaktadır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununda yapılan değişiklik ile, tüm Türkiye enerji piyasasını olumsuz etkileyen kış aylarında doğal gaz kaynaklı yaşanması muhtemel kesinti ve kısıntıların bertaraf edilebilmesi, sistem ve arz güvenliğinin sağlanabilmesi amacıyla Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi tarafından yapılacak doğal gaz alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu dışında tutulması ve Ülkemiz enerji arz güvenliğinin temini hususunda önemli ve kritik görevler üstlenen; petrol ve doğal gaz arama, sondaj, üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma faaliyetlerini ve bu faaliyetlerine yönelik yatırımlarını süratle gerçekleştirme zorunluluğu bulunan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına sağlanan istisnaların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketleri de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve belirtilen istisnanın karadaki faaliyetleri de kapsamı amaçlanmaktadır.

5686 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler ile jeotermal kaynağın ortaya çıkarılmasının ardından en kısa sürede işletmeye alınması ve ekonomiye kazandırılması, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtması dışında sera, kaplıca ve diğer alanlarda jeotermal kaynağın tüketiminden alınan idare payının, kaynağın kullanıldığı tesislerde ısı enerjisi ve su miktarı dikkate alınmak sureti ile m³ başına belirlenen üst sınırı geçmeyecek şekilde belirlenmesi sureti ile mevcut uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi, ruhsat sahibinin kullanılan su miktarının belirlenmesinde usulsüzlük yapmasını veya kaçak kullanımı engellemek için cezai müeyyide getirilmesi, MTA'nın jeotermal kaynak varlığını tespit ettiği sahaların kısa sürede işletmeye alınmasının sağlanması ve buradan sağlanacak öz kaynak geliri ile yeni alanların aranması için bütçe geliri oluşturulması amaçlanmaktadır.

5346 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler ile lisanssız elektrik üretim tesislerinin YEK destekleme mekanizmasındaki on yıllık sürelerinin bitiminden itibaren uygulanacak fiyat, diğer usul ve esaslar ile 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girecek olan elektrik üretim tesisleri için uygulanacak destek mekanizmasının Cumhurbaşkanı kararıyla belirleneceği hükme bağlanmakta ve ayrıca, bir sonraki takvim yılında YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olmak isteyen elektrik üretim tesisleri için 31 Ekim yerine EPDK'nın belirleyeceği tarihe kadar başvuru yapma zorunluluğuna ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

6446 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler ile elektrik dağıtım şirketlerinin denetiminin EPDK da dâhil olmak üzere ihtisas sahibi kurumlar tarafından da gerçekleştirilebilmesi; lisanssız elektrik üretimi ile tüketicilerin kendi ihtiyacını üretmesi; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması; önlisans/lisansa konu enerji yatırımları için

ihtiyaç duyulan taşınmazlara ilişkin hak veya mülkiyet edinimlerinin daha etkin ve hızlı bir şekilde değerlendirilebilmesi, iş süreçlerinin daha rasyonel hale getirilmesi ve değişik kamu kurumları arasındaki yetki karmaşasının giderilmesi; elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetlemesi için görevlendirilen personele uygulanan harcırahın maden işletmelerini denetleyen personele uygulanan harcırahla uyumlu hale getirilmesi; Fiyat Eşitleme Mekanizması ve Ulusal Tarife Uygulamasına bölgeler arası maliyet farklılıklarının sübvansede edilebilmesini teminen geçici süre ile devam olunması; genel aydınlatmaya ilişkin giderlerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesine konan ödenekten karşılanmasına ilişkin maddenin uygulama tarihinin 31/12/2025 tarihine kadar uzatılması ile mevcut uygulamanın devamlılığının sağlanması ve son dönemde yatırıma ilişkin imalat girdilerinde ve yatırım finansman maliyetlerinde ortaya çıkan beklenmeyen artışlar ile yatırımların gerçekleşmesine engel olacak öngörülmeven durumlar nedeniyle üretim ve otoproduktör önlisans/lisans başvurularında sonlandırma veya tadil hakkı verilmesi amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak yapılan değişiklikler ile maden, doğal gaz ve elektrik sektöründe faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör yatırımcılarının faaliyetlerini daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmesini temin etmek maksadı ile ihtiyaca yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununa eklenmesi öngörülen ek 1 inci madde kapsamındaki devirlerin katma değer vergisinden istisna tutulması öngörülmektedir.

Madde 2- Maden Kanununa göre ruhsat bedelinin tamamının her yıl ocak ayının son gününe kadar yatırılması zorunlu olup, ilgili bedelin tamamının ocak ayında yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın iki katının ruhsat bedeli olarak haziran ayının sonuna kadar yatırılması gerekmektedir. Aksi halde ruhsat iptal edilmektedir. Madde ile yatırılmayan kısmın o yıl haziran ayının son gününe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında artırılmak suretiyle tahsili yoluna gidilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca 5018 sayılı Kanuna tabi olan MAPEG'in, 3213 sayılı Maden Kanunu ve diğer kanunlar kapsamında hak sahiplerine yapacağı ödemelerde 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesinde belirtilen hükme uygun olarak hak sahiplerinin Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçları var ise vadesi geçmiş borcu karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra kalan kısmı ödemesi gerekmektedir ve bu tip ödemeler bu usulde yapılmaktadır. Bu anlamda maden arama ve işletme, ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlar dışında Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğunun kaldırılarak madencilik sektörünün gelişmesi, üretim ve istihdamın artırılması ile sektörün GSMH içerisindeki payının yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 3- Madde ile süresi içerisinde süre uzatım talebinde bulunulmuş olmak kaydı ile süre uzatım talebi değerlendirmesi tamamlanmayan ruhsat sahalarında oniki ayı geçmemek üzere Bakan onayı ile maden işletme faaliyetine izin verilmesine imkan tanınarak aktif ticari hayatı devam eden ruhsat sahiplerinin ve dolayısı ile ülke ekonomisinin üretimden kaynaklı kayıplarının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madencilik sektörünün gelişmesi, üretim ve istihdamın artırılması ile sektörün GSMH içerisindeki payının yükseltilmesi amacıyla bazı konularda Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğunun kaldırılması öngörülmekte ancak bunun yanında madde ile maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve itikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlarda borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğu korunmaktadır.

Madde 4- Hâlihazırda rodövans sözleşmesi ile çalışılan tüm sahalar, ya kendisine tanınan muafiyetlerle ya da Maden Kanununun 7 nci maddesi kapsamında tüm izinlerini alarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Madde ile devralanın kurulu işletme kapasitesi veya şerh edilen sözleşmedeki kapasiteyi aşmayacağı yönünde vereceği taahhüde istinaden, bu sahalarda ruhsatların devrinin gerçekleşmesi nedeniyle daha önce tanınmış muafiyetler ve alınmış izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının, çalışmaların sektöre uğrnatılmadan devam ettirilebilmesi için devredilen ruhsatlarda da aynen korunması öngörülmektedir.

Madde 5- İşletme izin alanı dışındaki yürütülen faaliyetlere ilişkin hususların Kanunun 10 uncu maddesinde düzenlenmiş olması nedeniyle madde ile mevcut metinde yer alan “mücadirdeki sahalara” ibaresinin “ruhsat alanı dışındaki mücadir sahalara tedbirsiz ve dikkatsiz faaliyetler sonucu meydana gelen” şeklinde netleştirilmesi ve bu suretle ruhsat alanı içindeki taşmalara, ayrıca Türk Ceza Kanununa göre cezai işlem tesis edilmemesi amaçlanmaktadır.

Madde 6- Madde ile, yerli üretim gazın en ekonomik yoldan ve en hızlı bir şekilde satışa sunulabilmesi amacıyla dağıtım şebekesine doğrudan verilebilmesine imkân tanınması amacıyla “Üretim” tanımında, LNG ihracatı yapacak şirketlerin terminallerden teslim aldığı doğal gazın taşınması için kara tankerleri vasıtasıyla iletim faaliyeti yapan şirketlerden hizmet almaksızın ve/veya kendisi adına münferiden iletim (LNG) lisansı almaksızın söz konusu faaliyetin yürütülebilmesine imkân sağlanması amacıyla “İletim” tanımında, 7103 sayılı Kanun ile 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununda yapılan değişiklik uyarınca spot boru gazı ve CNG ithalatına imkan tanınması ile uyum sağlanması amacıyla “İthalatçı şirket” tanımında değişiklik yapılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca organize toptan doğal gaz satış piyasasının 4646 sayılı Kanunda tanımlanması ve kapsamının belirlenmesi amacıyla Kanuna “Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası (OTSP) tanımının eklenmesi, organize toptan doğal gaz satış piyasasının faaliyete geçmesiyle birlikte ülkemiz doğal gaz piyasa derinliğinin daha da artacağı düşünüldüğünden, yükümlülüğünü yerine getirmeyen/getiremeyen lisans sahiplerinin olması durumunda, sistem işleyişinin aksamaması amacıyla Kanuna “son kaynak tedariki” tanımının eklenmesi suretiyle yeni bir mekanizma geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 7- Madde ile yerli üretim gazının iletim sistemine girişinin sağlanmasının teknik ve ekonomik açıdan uygun olmadığı hallerde, üretilen doğal gazın en ekonomik ve en hızlı şekilde satışa sunulabilmesini teminen dağıtım şebekesine girişine imkân tanınması; ayrıca ilgili mevzuat uyarınca toptan satış lisansı sahiplerinin iletim lisansı alamaması nedeni ile LNG İhracat faaliyetinde bulunmak isteyen gerek özel gerek kamu şirketleri açısından LNG iletim lisansı alma zorunluluğu kaldırılarak piyasanın etkin ve verimli işlemesine katkı sağlanması; yine doğal gaz kullanımının ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefleri çerçevesinde, boru hatlarının ulaşmasının teknik ve ekonomik olarak mümkün olmadığı bölgelere de doğal gazın ulaştırılabilmesi amacıyla, dağıtım şirketlerince LNG ve CNG yöntemlerinin kullanılabilmesine imkân sağlanması ve yine acil durum ve kriz anlarında tüketicilerin doğal gaz arz sürekliliğinin sağlanabilmesi amacıyla, mevcut doğal gaz iletim ve dağıtım şebekelerinin LNG veya CNG yöntemleriyle beslenmesine imkân tanınması amaçlanmaktadır.

3194 sayılı İmar Kanununun geçici 16 ncı maddesinde; “Yapı Kayıt Belgesi yapının kullanım amacına yöneliktir. Yapı Kayıt Belgesi alan yapılara, talep halinde ilgili mevzuatta tanımlanan ait olduğu abone grubu dikkate alınarak geçici olarak su, elektrik ve doğal gaz bağlanabilir.” hükmü yer almaktadır. Doğal gaz piyasası mevzuatında ve kurgusunda geçici abonelik şeklinde bir kavram bulunmadığından ve belirtilen Kanun maddesine dayanılarak çıkarılan Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslarda bu konularda düzenlemelere yer verilmediğinden, doğal gaz piyasasında bu hükmün uygulanmasında problemler yaşanmaktadır. Bununla birlikte, Yapı Kayıt Belgesi verilmiş olan bir yapının bulunduğu cadde ve sokakta doğal gaz şebekesi olmadığı durumlarda, eğer bu cadde ve sokak imar planlarında bulunmuyorsa veya imarda görünmekle birlikte yolları imar planına uygun olarak açılmamış ise doğal gaz dağıtım şirketi tarafından bu bölgelerde şebeke imalatı yapılması ekonomik açıdan önemli riskler barındırmaktadır. Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve EPDK'nın tüm ilgili mevzuatı, doğal gaz dağıtım şebekelerinin imarlı alanlarda ve imara uygun açılmış cadde/sokaklarda inşa edilmesini gerekli kılmaktadır.

Bu doğrultuda madde ile, Yapı Kayıt Belgesi alan yapının bulunduğu bölgenin uygulama imar planı olmaması veya uygulama imar planı olmakla birlikte yolların imar mevzuatına uygun olarak açılmamış olması halinde ilgili belediyenin meclis kararı alarak bu bölgelerde yapılacak şebekelerin yapım tarihinden itibaren 10 yıl içerisinde deplase edilmesi gerektiğinde yatırımın deplase edilen kısmıyla ilgili tüm maliyetleri üsteleneceğini taahhüt etmesi şartıyla, doğal gaz dağıtım şirketleri tarafından bu bölgelere şebeke yatırımı yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca yapılan düzenleme ile doğal gaz kullanımının ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefleri çerçevesinde, doğal gaz dağıtım şirketlerinin dağıtım bölgelerine ilave edilen yeni genişleme bölgelerinde yerleşim yeri belediyesince doğal gaz dağıtım şirketine rutin prosedürün dışında yatırım yapılması talebinde bulunulması halinde, ilgili dağıtım şirketinden geçiş bedeli, kira bedeli ve alt yapı kazı izni harcı hariç teminat, kontrollük hizmet bedeli, kaplama bedeli, zemin/alan tahrip bedeli, hafriyat döküm bedeli ve benzeri adlarla herhangi bir bedel talep edilmemesi ve altyapı kazı alanının üst kaplamalarının ilgili belediye tarafından bedelsiz olarak yapılması bu şekilde yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 8- Organize toptan doğal gaz satış piyasasının faaliyete geçmesiyle birlikte ülkemiz doğal gaz piyasa derinliğinin daha da artacağı düşünüldüğünden, yükümlülüğünü yerine getirmeyen/getiremeyen lisans sahiplerinin olması durumunda, sistem işleyişinin aksamaması amacıyla bir veya birden fazla lisans sahibinin son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilmesi ve doğal gaz piyasasının derinleşmesi ve rekabet ortamının artırılması amacıyla uluslararası piyasalarda örneği görülen piyasa yapıcı (market maker) kavramına benzer bir yaklaşımın geliştirilmesi amacıyla bir lisans sahibinin ya da lisans sahiplerinin Kurul tarafından belirlenen miktar veya orandaki doğal gazın organize toptan doğal gaz satış piyasasını kullanmak suretiyle alım satımını yapmalarını teşvik edebilmesi ve/veya zorunlu hale getirebilmesi öngörülmektedir.

Madde 9- Madde ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulan ve hâlihazırda özellikle petrol, doğal gaz ve madencilik alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketlerin ülkemiz enerji ihtiyacı ve ekonomisi açısından büyük ehemmiyet arz eden faaliyetlerini etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi amacıyla ilgili şirketlerin Türkiye'deki şubelerinin bulunduğu yerlerde Cumhurbaşkanı kararıyla aynı şirketlerin ortaklarınca işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak

kaydı ile ayrı birer şirket kurulabilmesine imkân sağlanması; kurulacak şirketlerin yurt dışındaki şirketlerin her türlü haklarını, alacaklarını, yükümlülüklerini, taşınır ve taşınmazlarını, personellerini vb. yapılacak protokollerle devralabilerek faaliyet göstermesi ve devir sonrası yurt dışındaki şirketlerin Türkiye'deki şubelerini kapatması amaçlanmakta ve kurulacak şirketlerin özel hukuk hükümlerine tabi, özel sektörün sahip olduğu hızlı karar verme, harekete geçebilme, dünya piyasalarında rekabet edebilecek güce sahip işletmeler kurma ve yönetme, sonuç odaklı çalışabilme gibi esnek ve dinamik bir yapıya sahip olmalarının zaruret arz etmesi nedeniyle şirketlerin tabi olacağı ve muaf tutulacağı mevzuat hükümleri belirlenmektedir.

Madde 10- BOTAŞ, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 2 nci maddesinin (b) bendinde sayılan kuruluşlar arasında yer almaktadır. Aynı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi gereğince bu kuruluşların; ticari ve sınıai faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli iki trilyon üçyüz milyar Türk lirasını aşmayan mal veya hizmet alımları, anılan Kanun hükümleri dışında bırakılmıştır. Bu miktar 2020/1 numaralı Kamu İhale Tebliği ile 1/2/2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere ondört milyon sekizyüzyetmişyedi bin beşyüzdokuz Türk lirası olarak güncellenmiştir. Kış döneminde enerji arz güvenliğinin sağlanması amacıyla yapılması gereken doğal gaz alımları yukarıda belirtilen eşik değerin çok üzerinde fiyatlarla gerçekleşmektedir. Söz konusu alımların Kamu İhale Kanunu hükümlerince ihaleye çıkılmak suretiyle temin edilmesi uluslararası doğal gaz piyasasının doğası gereği mümkün değildir. Sonuç olarak, tüm Türkiye enerji piyasasını olumsuz etkileyen kış aylarında doğal gaz kaynağı yaşanması muhtemel kesinti ve kısıntıların bertaraf edilebilmesi, sistem ve arz güvenliğinin sağlanabilmesi amacıyla BOTAŞ tarafından yapılacak doğal gaz alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu dışında tutulması öngörülmektedir.

Madde 11- Madde ile TPAO'ya denizlerde belirli faaliyetleri açısından mal ve hizmet alımı ve yapım işlerinde herhangi bir parasal limit gözetmeksizin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (g) bendi kapsamında yapabilmesine ilişkin tanınmış olan istisna hükmünün; ülkemiz enerji arz güvenliğinin temini hususunda önemli ve kritik görevler üstlenen BOTAŞ ile bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketleri ve petrol ve doğal gaz arama, sondaj, üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma faaliyetlerini de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve belirtilen istisnanın karadaki faaliyetleri de kapsamı amaçlanmaktadır.

Madde 12- Kurumların yeniden yapılandırılması kapsamında ilga edilen ve yeni kurulan kurumlar ile tanımlar kısmında yer almasına rağmen metin kısmında yer verilmeyen kurumlar tanımlardan çıkarılmakta ve bazı tanımlar yeniden düzenlenmektedir. Ayrıca, kanunun mevcut halinde hem yenilenebilir enerji kaynakları hem de "bu kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynakları" tanımı yer almakta olup mükerrer düzenlemeyi engellemek amacıyla "bu kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynakları" tanımı kanun metninden çıkarılmakta ve YEK Bedelinin Türk lirası olarak belirlenebilmesi doğrultusunda düzenlemeler yapılmaktadır.

Madde 13- Madde ile lisanssız elektrik üretim tesislerinin destekleme mekanizmasındaki on yıllık sürelerinin bitiminden itibaren uygulanacak fiyat ve diğer usul ve esasların Cumhurbaşkanlığı kararıyla belirleneceğine ve bir sonraki takvim yılında YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olmak isteyen elektrik üretim tesisleri için 31 ekim yerine EPDK'nın belirleyeceği tarihe kadar başvuru yapma zorunluluğuna ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca 5346 sayılı Kanuna ekli I sayılı

çetvelde hidroelektrik üretim tesisleri için yer alan fiyatlardan nehir tipi veya rezervuar alanı onbeş kilometrekarenin altında olan hidroelektrik üretim tesisleri ile dalga, akıntı ve gel-git enerjisine dayalı elektrik üretim tesislerinin faydalanabileceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 14- Lisanssız elektrik üretim faaliyetleri 5346 sayılı Kanunda “muafiyetli üretim” başlığı altında, 6446 sayılı Kanunda ise “Lisanssız yürütülebilecek faaliyetler” başlığı altında düzenlenmiştir. Madde ile, mevzuatta aynı konuya ilişkin düzenlemelerde yeknesaklık sağlanması amacıyla düzenleme yapılmakta ayrıca mükerrerliğin önlenmesi amacıyla 6446 sayılı Kanunda düzenlenmiş olan hükümlerin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Madde 15- 30/06/2021 tarihinden önce yerli ürün kullanımına ilişkin olarak mevcut metinde II sayılı Cetvelin I sayılı Cetvele ilave edilme zorunluluğu kaldırılarak 30/06/2021 tarihinden sonra işletmeye girecek YEK belgeli üretim tesisleri ile tüketim tesisinin ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak kurulacak lisanssız üretim tesisleri için yerli katkı fiyatları, bu fiyatların güncellenmesi, uygulanacak süre ve uygulamaya ilişkin konuların Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde 16- Madde ile, güneş enerjisine dayalı üretim tesislerine ilişkin düzenlemelerin 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda düzenlenmiş olması nedeniyle mevzuatta mükerrerliğin önlenmesi amacıyla ilgili fıkralar yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 17- Madde ile tanımlar maddesinde yapılan düzenlemeye uygun olarak mülga Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğünün kısaltması olan “EİE” ibaresinin Enerji İşleri Genel Müdürlüğünün kısaltması olan “EİGM” şeklinde düzeltilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 18- Madde ile, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında uygulanan kira, izin ve irtifak indirimlerinin lisans tarihinden itibaren on yıl boyunca uygulanması ve kapsamının 31/12/2025 tarihine kadar işletmeye girmiş olan işletmeler olarak düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 19- Madde ile, yürürlük tarihinden önce yapılan yarışmalar kapsamında sıfır veya sıfırdan küçük teklif fiyatı ile kapasite tahsis edilen tüzel kişilerin yerli katkı fiyatlarından faydalanamayacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Bu yarışmalarda sıfır veya sıfırdan küçük teklif fiyatı verilmesi YEK Destekleme Mekanizmasından faydalanamayacağı beyanı anlamına geldiğinden ve yarışmaların yapıldığı tarihteki mevzuatta YEK Destekleme Mekanizmasından faydalanılmaması halinde yerli katkı fiyatlarından da faydalanılamayacağı hususu düzenlenmiş olduğundan, yarışma şartlarının değiştirilmemesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Madde 20- 10-14 Haziran 2013 tarihlerinde güneş enerjisine dayalı olarak yapılan önlisans başvuruları kapsamında 2014 ila 2015 tarihleri arasında yapılan birim M We (megawatt elektrik) kurulu güç için Türk lirası cinsinden en yüksek katkı payı esasına dayanan yarışmalar yapılmış ve EPDK tarafından ilgili yükümlülüklerini sağlayanlara önlisansları verilmiştir. Madde ile henüz işletmeye girmemiş GES projeleri için TEİAŞ’a ödenmesi gereken toplam katkı paylarının 2020 yılından sonra işletmeye girilmesi halinde de ödeneceği hususu hükme bağlanmaktadır.

Madde 21- 1 Kasım 2007 tarihinde rüzgar enerjisine dayalı lisans başvuruları kapsamında 2011 yılında geçici kabulün yapıldığı tarihten itibaren yirmi yıl boyunca TEİAŞ’a ödenmesi gereken RES Katkı Payları (kuruş/kWh) esasına dayanan yarışmalar gerçekleştirilmiştir. Madde ile henüz işletmeye girmemiş RES projeleri için TEİAŞ’a ödenmesi gereken RES Katkı Paylarının 2020 yılından sonra işletmeye girilmesi halinde de ödeneceği hususu hükme bağlanmaktadır.

Madde 22- Kanuna ekli I sayılı Cetvelde değişiklik yapılarak 10/5/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretim faaliyetleri kapsamındaki tesislere YEK Destekleme Mekanizması kapsamında uygulanacak fiyatların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 23- Kanun kapsamında II sayılı Cetvelin I sayılı Cetvele ilave edilme zorunluluğunun kaldırılması nedeniyle “Yerli Katkı İlavesi (ABD Doları cent/kWh)” başlığında yer alan “İlavesi” ibaresi “Fiyatları” şeklinde değiştirilmektedir.

Madde 24- Madde ile tanımlar maddesinde bulunan mülga Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ile birleşerek Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılan mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğüne ilişkin MİGEM tanımının MAPEG olarak değiştirilmesi, ayrıca Büyükşehirlerde günümüzde il özel idaresi bulunmaması nedeni ile İdare tanımının mevcut duruma uygun olarak düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 25- Madde ile tanımlar maddesinde yapılması öngörülen değişiklik doğrultusunda MİGEM ibarelerinin MAPEG olarak düzeltilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 26- Yerli ve yenilenebilir enerji kaynağımız olan jeotermal enerji kaynaklarımızdan enerji arz güvenliğimiz de dikkate alınarak azami düzeyde yararlanılabilmesi için, jeotermal kaynağın ortaya çıkarılmasının ardından en kısa sürede işletmeye alınması ve ekonomiye kazandırılması gerekmektedir. Mevcut durumda idare payı, ruhsat sahibinden ve/veya sözleşmeler yoluyla kaynağı kullanan gerçek ve tüzel kişilerden, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı işletme/tesislerin kaynaklarla ilgili bir önceki yılın gayrisafı hasılat bilançosunun %1’i tutarında alınmaktadır. Bu durumda idare payı hesaplamalarına akışkanın kullanılmadığı tesislerin bilançosu da dâhil edildiğinden, idare payı ödemelerinde hakkaniyetsizlikler ortaya çıkmaktadır.

Madde ile idare payının, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtması dışında sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ısı enerjisi ve su miktarı dikkate alınmak sureti ile maddede metreküp başına belirlenen üst sınırı geçmeyecek şekilde belirlenmesi sureti ile mevcut uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 27- 5686 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde yapılması öngörülen değişiklik doğrultusunda, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtması dışında sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ısı enerjisi ve su miktarı dikkate alınmak sureti ile idare payı hesaplanacak olup, bu durumda ruhsat sahibinin kullanılan su miktarının belirlenmesinde usulsüzlük yapmasını veya kaçak kullanımı engellemek için cezai müeyyide getirilmesi öngörülmektedir.

Madde 28- MTA Genel Müdürlüğü varlığını ortaya çıkardığı jeotermal kaynakların ihale edilmesi noktasında 5686 sayılı Kanunda ihale yöntemi belirtilmemiş olması nedeni ile Sayıştay tarafından yapılan denetimlerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre hareket edilmesi gerektiği önerisi nedeni ile jeotermal kaynaklar hâlihazırda 2886 sayılı Kanuna göre ihale edilmektedir. Fakat 2886 sayılı Kanunda taksitlendirme olmaması nedeniyle son yıllardaki ihalelere katılım yok denecek kadar az gerçekleşmiştir. İhale edilemeyen sahalar süreler dolduğunda boşa çıkarak ruhsatlar Valilikler/İl Özel İdarelerine verilmektedir. Bu durumda MTA’nın yapmış olduğu masraflar karşılıksız kalmaktadır. Bu değişiklikle Jeotermal sahaların daha hızlı bir şekilde ekonomiye kazandırılması amacıyla sahaların taksit imkanı olacak bir şekilde ihale edilmesi veya Maden Kanununda olduğu gibi kamu kurumlarına bedeli karşılığı doğrudan devredilmesi ya da gelir paylaşımı esasları ile kamu kurum ve kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına devredilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 29- 5686 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinde yapılması öngörülen jeotermal kaynağın kullanımı karşılığında tahsil edilen idare payından belediye ve köy tüzel kişiliklerinin payı ödendikten sonra kalan ve genel bütçeye aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarılan tutarlar karşılığını Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine ödenek kaydedilmesine İçişleri Bakanının yetkilendirilmesi hakkındaki değişiklik nedeniyle aynı kaynağa ilişkin mükerrer ödenek öngörülmesinin önlenmesi amacıyla fıkranın yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Madde 30- Maliyetlerin tarifeye etkisinin kaldırılması amacıyla üreticilerin şalt sahasını dağıtım sistemine bağlamak üzere münferiden üreticiler için tesis edilen bağlantı hatlarının dağıtım şebekesi tanımından hariç tutulması öngörülmektedir.

Madde 31- Piyasada faaliyet gösteren şirketlerin hissedarlarının izlenerek sektörel olarak tekelleşmenin önlenmesi ve rekabet şartlarının oluşturulmasını sağlamaya dönük olarak uygulanan bu hüküm mevcut şartlarda tüm lisans hissedarlarının belirli koşullarla lisanslarına derç edilmesi ile uygulanmakta ve rekabet ise HHI endeksi ile takip edilmektedir. Madde ile tarifesi düzenlemeye tabi olanlar hariç diğer lisans veya önlisans sahiplerinin ortaklık yapılarının takip edilmesi ancak bunların lisansa derç edilmesi gibi ilave bürokratik iş ve işlemlerin yapılmaması ve işleyişin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Rekabet ve tekelleşme hususları ile lisans ve önlisans yaptırımlarının lisans ve önlisans sahiplerine uygulanabilmesi için EPDK tarafından önlisans ve lisans sahiplerinin ortaklık yapıları takip edilmeye devam edilecek olup gerekli tedbirler gerekirse alınmaya devam edilecektir.

Madde 32- İletim sistem işletmecisi olan ve 6446 sayılı Kanunla Türkiye enterkonnekte elektrik şebekesinin güvenli işletilmesinden, bütünlüğünün sağlanmasından ve dolayısıyla elektrik iletim sistemi güvenilirliğinin sağlanması ve korunmasından sorumlu olan TEİAŞ'ın 6446 sayılı Kanun ile kendisine verilen görev ve sorumlulukları yerine getirebilmesi için, ayrıca iletim sistemi işletme güvenliği üzerinde risk oluşturan kullanıcıların iletim sisteminin kullanımına ilişkin teknik koşul ve kurallara uymayan keyfi kullanım durumlarının ve Sistem Kullanım Anlaşmalarında düzenlenen kullanım ihlallerinin önlenmesi/sona erdirilmesi için gerekli caydırıcılık unsurunun sağlanabilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin beşinci fıkrasında yapılan değişiklik ile yapılacak olan mahsuplaşmanın hangi bedel üzerinden yapılacağına netleştirilmesi ve geri ödeme maksimum süresinin on yıldan beş yıla indirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 33- 6446 sayılı Kanunda düzenlenen “dağıtım” tanımına göre dağıtım gerilim seviyesi 36 kV ve altı, “iletim” tanımına göre iletim gerilim seviyesi ise 36 kV üzeridir. 9 uncu maddenin onikinci fıkrası ile elektrik dağıtım şirketlerine 154 kV gerilim seviyesinde yani iletim gerilim seviyesinde iletim tesisi kurma yetkisi verilmiştir. Belirtilen hususlar kapsamında, Kanunun iletim ve dağıtım faaliyetlerine ilişkin çizdiği sınırlar (mülkiyet, gerilim seviyesi, işletme güvenliği vb.) dikkate alındığında, fiili uygulaması bulunmayan 9 uncu maddenin onikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

9/7/2008 tarihli ve 5784 sayılı Kanunla 4628 sayılı Kanuna eklenen mülga Geçici 14 üncü maddenin (b) bendi hükmü çerçevesinde TEİAŞ ile imzalanmış olan 136 adet bağlantı anlaşması yürürlükte bulunmaktadır. Bu anlaşmalara konu olan tesislerin gerilim seviyesi dağıtım tesisi gerilim seviyesinde olup, bağlantı noktası itibarıyla TEİAŞ trafo merkezlerinin orta gerilim kısmındadır.

Teknik ve ekonomik yönden işletme zorluğu gerekçesiyle üreticiler tarafından ilgili dağıtım şirketiyle anlaşma imzalama taleplerinin karşılanabilmesini ve mevcut uygulamaya uygunluğun temin edilmesi amacıyla, mevcut tesisler için ilave bir yük getirmeden işletme ve bakım karşılığı dağıtım şirketine devri ile bağlantı düzenlemelerine uyum sağlanabilmesi ve daha henüz tesis edilmemiş hatlar için ise yürürlükte olan mevzuata göre işlemlerin yürütülmesi öngörülmektedir.

Madde 34- 6446 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen (g) bendi ile lisanssız elektrik üretimi ile tüketicilerin kendi ihtiyacını üretmesi amaçlanmaktadır. Bu minvalde elektriğe ihtiyacı yüksek olan abonelerin bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydı ile mevcut mevzuatta yer alan üretim tesisi üst sınırından istisna olarak üretim tesisi kurabilmesi ve bu tip tesislerde anlık olarak ihtiyaç fazlası oluşması halinde bunu sisteme verebilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Lisans alma yükümlülüğünden muaf olan yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten kişilerin ihtiyacının üzerinde ürettiği elektrik enerjisinin sisteme verilmesi hâlinde uygulanacak fiyat, enerji kaynağından bağımsız hale getirilerek tüm lisanssız elektrik üretimi uygulamaları için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından belirlenen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli olarak belirlemiş olması nedeniyle “Kanunda kaynak türü bazında belirlenen” ibaresinin “Kanun kapsamında” şeklinde değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 35- 6446 sayılı Kanun kapsamında tanımlanan elektrik dağıtım şirketlerinin denetimi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılmakta olup, Bakanlık denetimi ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabileceği gibi aynı zamanda bu yetkisini ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilmektedir. Düzenleme ile Bakanlığın denetim yetkisini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu da dahil olmak üzere kısmen ve tamamen ihtisas sahibi kurum ve kuruluşlara devredebilmesine imkan sağlanmakta ayrıca birlikte denetim yaptığı veya yetki devri yapması halinde yetki devredilen kuruluşların denetim işlemleri için yapmak zorunda kalacakları masrafların Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanması amaçlanmaktadır.

Madde 36- 6446 sayılı Kanun ile elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması amaçlanmaktadır. Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendinde yapılan değişiklik ile elektrik dağıtım şebekesine bağlanacak olan tüketiciler için uygulanan bağlantı tarifesine benzer şekilde münferiden üreticiler için tesis edilen bağlantı hatlarının maliyetlerinin tarifeye etkisinin kaldırılması amacı ile üreticilerin şalt sahasını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatlarının masraflarının bağlantı tarifelerinin kapsamına alınması öngörülmektedir.

Madde 37- Madde ile önlisans veya lisansa konu enerji yatırımları için ihtiyaç duyulan taşınmazlara ilişkin hak veya mülkiyet edinimlerinin daha etkin ve hızlı bir şekilde değerlendirilebilmesi, iş süreçlerinin daha rasyonel hale getirilmesi, değişik kamu kurumları arasındaki yetki karmaşasının giderilmesi, yatırımcıya tek merkezden hizmet sunulması, bürokrasinin azaltılması, kurumların görev, yetki ve sorumluluklarının netleşmesi ile hesap verebilir bir kamu yönetiminin oluşturulması amacıyla, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 19 uncu maddesinin değiştirilmesi öngörülmektedir. Önerilen değişiklikle, elektrik piyasasında üretim faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerinin tümünün EPDK tarafından, dağıtım faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerinin tümünün ise TEDAŞ tarafından yapılması öngörülmektedir.

Madde 38- Madde ile sistem kullanım ihlalleri nedeniyle TEİAŞ tarafından uygulanan yaptırımlara karşı açılan davalarda, farklı yargı organları arasında çıkan yargı yolu uyumsuzluklarının giderilerek bu davaların idari yargıda görülmesi amaçlanmaktadır.

Madde 39- Madde ile elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetlenmesi, incelenmesi ve kontrolü için görevlendirilen personel ile elektrik üretim tesislerinde kullanılan yerli aksamın imalat ve tesis denetimi ile görevlendirilenler de dahil olmak üzere, 5346 sayılı Kanun kapsamında elektrik üretim tesislerine ilişkin denetim faaliyetleri ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında yürütülen denetim faaliyetleri ve elektrik üretim tesislerinin kabul işlemleri için görevlendirilen Bakanlık personeli ayrıca 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca elektrik enerjisinin sürekli ve kaliteli iletilmesinden sorumlu olan TEİAŞ Genel Müdürlüğünün ülke geneline yaygın iletim hatları ile trafo merkezlerinin denetimi, tesisi, bakımı veya kontrolü hizmetleri için görevlendirilen personeline 3213 sayılı Maden Kanununda belirlenen ve madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetlenmesi için görevlendirilen personele uygulanan harcıraha ilişkin hükümlerin uygulanması öngörülmektedir.

Madde 40- Fiyat Eşitleme Mekanizması ve Ulusal Tarife uygulamasının temel amacı düzenlemeye tabi tüketicilere ilgili mevzuat gereği yansıtılması gereken maliyetlerin bölgesel etkilerinin bir geçiş dönemi süresinde ortadan kaldırılmasıdır. Geçiş dönemi uygulamalarının bölgeler arası maliyet farklılıkları ve abone grupları arası çapraz sübvansiyonlar açısından tam olarak sona ermediği mevcut durumda, elektriğin tüm bölgelerde yeterli, kaliteli ve sürekli şekilde tüketicilere sunulmasını teminen madde yeniden düzenlenmektedir.

Ayrıca Fiyat Eşitleme Mekanizması ile Ulusal Tarifenin uygulanacağı son tarih olarak 6446 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin ayrı fıkralarında belirtilen 31/12/2015 ibaresi 31/12/2025 olacak şekilde değiştirilmek sureti ile tek bir fıkra kapsamında ilgili uygulamaların belirli bir süre daha devam etmesi amaçlanmaktadır.

Madde 41- 5346 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yapılması öngörülen değişiklik doğrultusunda madde ile, uygulamada karışıklığa neden olmaması için 6446 sayılı Kanunda yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisleri ile ilgili hükmün fıkra metninden çıkartılması ve madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretim tesisleri için de 5346 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle aynı doğrultuda izin, kira, irtifak hakkı ve kullanma izni bedellerine uygulanacak indirimlerin lisans tarihinden itibaren uygulanması amaçlanmaktadır.

Madde 42- Genel aydınlatma giderlerinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesine konan ödenekten karşılanmasına ilişkin maddenin uygulama tarihinin 31/12/2025 tarihine kadar uzatılması öngörülmektedir.

Madde 43- Madde ile önlisans veya lisansa konu enerji yatırımları için ihtiyaç duyulan taşınmazlara ilişkin hak veya mülkiyet edinimlerinin daha etkin ve hızlı bir şekilde değerlendirilebilmesi, iş süreçlerinin daha rasyonel hale getirilmesi ve değişik kamu kurumları arasındaki yetki karmaşasının giderilmesi amacıyla değiştirilmesi öngörülen 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 19 uncu maddesine ilişkin geçiş sürecinin düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 44- Son dönemde yatırıma ilişkin imalat girdilerinde ve yatırım finansman maliyetlerinde ortaya çıkan beklenmeyen artışlar ile yatırımların gerçekleşmesine engel olacak öngörülmeyen durumlar ortaya çıkmış Dünya genelinde ve ülkemizde görülen COVID-19 salgını nedeniyle küresel

ölçekte gerek sosyal gerekse ticari hayat önemli ölçüde etkilenmiş, özellikle ithal kaynaklı yatırımlarda sıkıntı yaşanmaya başlanmıştır. Düzenleme ile gelişen enerji piyasası içerisinde EPDK'ya enerji üretim tesisi yapmak için başvuran fakat değişen enerji koşulları ve ekonomik koşullar neticesinde tesisi yapılabilme imkânları ortadan kalkan ancak 27/05/2017 tarihinde yürürlüğe giren geçici 21 inci maddeden yararlanmamış veya o tarihten daha sonra önlisans/lisans başvurusunda bulunmuş, önlisans/lisans almış veya kapasite artışı için tadil yapmış, özellikle yapacağı tesise ilişkin yatırımları ağırlıklı olarak ithal etmek zorunda olan yatırımcılara, kendilerine ayrılan tahsisatların (ilgili kaynak, iletim sistemi ve trafolarda ayrılan kapasiteler) kaldırılarak lisanslarını, önlisanslarını veya lisans başvurularını sonlandırma ya da tadil etme hakkı verilerek, yatırım için verilen sürenin sonuna kadar beklenilmeksizin yeni yatırımlara kapasite imkanı oluşturularak kaynakların daha hızlı bir şekilde ekonomiye kazandırılmasına imkan sağlamak ve bu santrallerin bağlantısı için kamu tarafından, atılacak şebeke ve/veya trafo tesisi yatırımının yapılmasına engel olunması öngörülmektedir.

Madde 45- Yürürlük maddesidir.

Madde 46- Yürütme maddesidir.

Alt Komisyon Raporu

Esas No: 2/3116

15/10/2020

1. Giriş

İstanbul Milletvekili Nevzat ŞATIROĞLU ve Bursa Milletvekili Hakan ÇAVUŞOĞLU ile 88 Milletvekili tarafından 05/10/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonu ile Çevre Komisyonu'na, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 2/3116 esas numaralı “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 06/10/2020 tarihinde yaptığı 9’uncu Birleşiminde görüşülmüş, 2/3116 esas numaralı Kanun Teklifinin daha detaylı incelenbilmesini teminen bir alt komisyon kurulmasına ve çalışmalara Alt Komisyon çalışmalarını müteakip devam edilmesine karar verilmiştir.

2. Teklifin İçeriği

2/3116 esas numaralı Teklif ile;

➤ 3213 sayılı Maden Kanununda yapılan değişiklikler ile ruhsat temdit başvurularında idareden kaynaklanan değerlendirme süresinde gecikme halinde işletmenin faaliyetine devam edebilmesine imkân sağlanması, maden işletmecisinden 6183 sayılı Kanunun 22/A bendi kapsamında 18 ayı konuda talep edilen “borcu yoktur” belgesinin maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlar dışında aranmaması yönünde düzenleme yapılarak madencilik sektörünün muhatap olduğu bürokratik süreçlerin azaltılması,

➤ Ayrıca, yürürlükteki Maden Kanununa göre ruhsat bedelinin tamamının her yıl ocak ayının son gününe kadar yatırılması zorunlu olup, ilgili bedelin tamamının ocak ayında yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın iki katının ruhsat bedeli olarak haziran ayının sonuna kadar yatırılması gerektiği, aksi halde ruhsatın iptal edildiği, yapılan düzenlemeyle yatırılmayan kısmın o yıl haziran ayının son gününe kadar 6183 sayılı Kanuna göre hesaplanacak gecikme zammı oranında artırılmak suretiyle tahsili yoluna gidilmesinin öngörüldüğü,

➤ 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununda yapılan değişiklikler ile doğal gaz kullanımının ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefleri çerçevesinde, yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi, boru hatlarının ulaşmasının teknik ve ekonomik olarak mümkün olmadığı bölgelere de doğal gazın ulaştırılabilmesi ve acil durum ve kriz anlarında tüketicilerin doğal gaz arz sürekliliğinin sağlanabilmesi ve mevcut doğal gaz iletim ve dağıtım şebekelerinin LNG veya CNG yöntemleriyle beslenmesine imkân tanınması, doğal gaz piyasasının derinleşmesi ve rekabet ortamının artırılması amacıyla uluslararası piyasalarda örneği görülen piyasa yapıcı (market maker) kavramına benzer bir yaklaşımın geliştirilmesi,

➤ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulan ve hâlihazırda özellikle petrol, doğal gaz ve madencilik alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketlerin ülkemiz enerji ihtiyacı ve ekonomisi açısından büyük ehemmiyet arz eden faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi amacıyla ilgili şirketlerin Türkiye’deki şubelerinin bulunduğu yerlerde Cumhurbaşkanı kararıyla aynı şirketlerin ortaklarınca işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak kaydı ile ayrı birer şirket kurulabilmesi,

➤ 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda yapılan değişiklik ile tüm Türkiye enerji piyasasını olumsuz etkileyen kış aylarında doğal gaz kaynaklı yaşanması muhtemel kesinti ve kısıntıların bertaraf edilebilmesi, sistem ve arz güvenliğinin sağlanabilmesi amacıyla Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi tarafından yapılacak doğal gaz alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu dışında tutulması,

➤ Ülkemiz enerji arz güvenliğinin temini hususunda önemli ve kritik görevler üstlenen; petrol ve doğal gaz arama, sondaj, üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma faaliyetlerini ve bu faaliyetlerine yönelik yatırımlarını hızlı bir şekilde gerçekleştirme zorunluluğu bulunan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına sağlanan istisnaların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketleri de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve belirtilen istisnaların karadaki faaliyetleri de kapsamaması,

➤ 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile jeotermal kaynağın ortaya çıkarılmasının ardından en kısa sürede işletmeye alınması ve ekonomiye kazandırılması, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtması dışında sera, kaplıca ve diğer alanlarda jeotermal kaynağın tüketiminden alınan idare payının, kaynağın kullanıldığı tesislerde ısı enerjisi ve su miktarı dikkate alınmak sureti ile m³ başına belirlenen üst sınırı geçmeyecek şekilde belirlenmesi suretiyle mevcut uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi, ruhsat sahibinin kullanılan su miktarının belirlenmesinde usulsüzlük yapmasını veya kaçak kullanımı engellemek için cezai müeyyide getirilmesi, MTA'nın jeotermal kaynak varlığını tespit ettiği sahaların kısa sürede işletmeye alınmasının sağlanması ve buradan sağlanacak öz kaynak geliri ile yeni alanların aranması için bütçe geliri oluşturulması,

➤ 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunda yapılan değişiklikler ile lisanssız elektrik üretim tesislerinin YEK destekleme mekanizmasındaki on yıllık sürelerinin bitiminden itibaren uygulanacak fiyat, diğer usul ve esaslar ile 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girecek olan elektrik üretim tesisleri için uygulanacak destek mekanizmasının Cumhurbaşkanı kararıyla belirleneceği hükme bağlanmakta ve ayrıca, bir sonraki takvim yılında YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olmak isteyen elektrik üretim tesisleri için 31 Ekim yerine EPDK'nın belirleyeceği tarihe kadar başvuru yapma zorunluluğuna ilişkin düzenleme yapılması,

➤ 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile elektrik dağıtım şirketlerinin denetiminin EPDK da dâhil olmak üzere ihtisas sahibi kurumlar tarafından da gerçekleştirilebilmesi; lisanssız elektrik üretimi ile tüketicilerin kendi ihtiyacını üretmesi; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması; ön lisans/lisansa konu enerji yatırımları için ihtiyaç duyulan taşınmazlara ilişkin hak veya mülkiyet edinimlerinin daha etkin ve hızlı bir şekilde değerlendirilebilmesi, iş süreçlerinin daha rasyonel hale getirilmesi ve değişik kamu kurumları arasındaki yetki karmaşasının giderilmesi;

➤ Elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetlenmesi için görevlendirilen personele uygulanan harcırahın maden işletmelerini denetleyen personele uygulanan harcırahla uyumlu hale getirilmesi; Fiyat Eşitleme Mekanizması ve Ulusal Tarife Uygulamasına bölgeler arası maliyet farklılıklarının sübvansede edilebilmesini teminen geçici süre ile devam olunması; genel aydınlatmaya ilişkin giderlerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesine konan ödenekten karşılanmasına ilişkin maddenin uygulama tarihinin 31/12/2025 tarihine kadar uzatılması ile mevcut uygulamanın devamlılığının sağlanması ve son dönemde yatırıma ilişkin imalat girdilerinde ve yatırım finansman

maliyetlerinde ortaya çıkan beklenmeyen artışlar ile yatırımların gerçekleşmesine engel olacak öngörülme durumları nedeniyle üretim ve otoprodüktör önlisans/lisans başvurularında sonlandırma veya tadil hakkı verilmesi,

gibi birçok farklı alanda düzenlemeler yapılmak suretiyle ortaya çıkan ihtiyaçların giderilmesi, birçok farklı sektörde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör yatırımcılarının faaliyetlerinin daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesini temin etmek amaçlanmaktadır.

3. Alt Komisyon Görüşmeleri

Alt Komisyon; Kayseri Milletvekili Mustafa ELİTAŞ başkanlığında, Zonguldak Milletvekili Ahmet ÇOLAKOĞLU, Manisa Milletvekili Semra KAPLAN KIVIRCIK, Adana Milletvekili Müzeyyen ŞEVKİN, İstanbul Milletvekili Ali KENANOĞLU, Antalya Milletvekili Abdurrahman BAŞKAN ve Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ten oluşturulmuştur.

Alt Komisyon; 13/10/2020 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Kamu İhale Kurumu, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Gelir İdaresi Başkanlığı, TOBB, TÜSİAD, TÜREB, JESDER, EÜD, MMO, EMO, Türkiye Madenciler Derneği, HESİAD, ELDER, GAZBİR, PETFORM temsilcilerinin de katılımlarıyla kapsamlı çalışmalarda bulunmuştur.

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde;

Teklifin birinci imza sahibi İstanbul Milletvekili Sayın Nevzat ŞATIROĞLU tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 5 ayrı maddesinde yapılan düzenlemelerle yatırımcı ve işletmeciler lehine birtakım kolaylıklar getirildiği,

➤ Ruhsat süre uzatım taleplerine Bakan onayıyla on iki ay süreyle bir esneklik kazandırmak, ruhsat bedeli ödemelerindeki gecikmelere uygulanan cezalarda hafifletmeler, rutin işletme faaliyetlerinin kesintiye uğratılmaması için bazı iş ve işlemlerde Hazine ve Maliye Bakanlığında alınan "Borcun yoktur." yazısının aranmaması, ruhsat devirlerinde alınmak zorunda olan ÇED izni ile iş yeri açma izinlerinin ruhsat devirlerinde muhafaza edilmesi, işletme sahiplerinin ruhsat alanında kalmak kaydıyla birtakım çalışma izin sınır ihlallerinde maruz kaldıkları hapis cezalarının kaldırılması gibi hususlarda maden sektörüne kolaylıklar getirildiği,

➤ 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun 4 ayrı maddesinde düzenlemeler yapılmak suretiyle doğal gaz kullanımının yaygınlaştırılması ve nihai tüketicilerin korunması amaçlanmış olup bazı tanımların yeniden ele alındığı, yerli üretimin doğal gazın dağıtım sistemine de bağlanmasına imkân sağlandığı ve çok küçük yerleşim yerlerine doğal gaz erişiminin daha ekonomik sağlanması amacıyla düzenlemeler yapıldığı,

➤ 5346 sayılı YEK Kanunu'nun 12 ayrı maddesinde yapılan düzenlemelerle tanımlar kısmında yeni düzenlemeler yapıldığı, lisanssız elektrik üreticilerinin gerek on yıllık YEK destekleme süresi sonundaki durumlarına gerekse yerli aksam katkı paylarına açıklık getirildiği ve arazi ihtiyacına ilişkin düzenlemelerde de yine yatırımcı lehine kolaylıklar getirildiği,

➤ 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun 5 ayrı maddesinde yine düzenlemeler yapılarak jeotermal kaynak kullanan işletmecilerden tahsis edilen idare payının işletmeci lehine daha hakkaniyetli ve daha adaletli bir şekilde yeniden düzenlendiği, usulsüz kullanımlarda uygulanan cezalara açıklık getirildiği, MTA'ya jeotermal sahaların yatırıma açılması, ihale edilmesi esnasında altı yıla kadar taksitlendirme yapma imkânı sağlanarak bu jeotermal sahaların ekonomiye kazandırılmasına yönelik bir engelin daha kaldırıldığı,

➤ 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 15 ayrı maddesinde birçok düzenlemenin yapıldığı, bazı tanımların yeniden ele alındığı, bazı lisans türlerinde, şirket hissedarlarına EPDK onayı olmaksızın hisselerini devretme imkânı getirildiği, TEİAŞ'ın yaptırımlarının yasal dayanağa kavuşturulduğu, elektrik dağıtım şirketleri denetiminde görevli kuruluşa Enerji Bakanlığı bütçesinden ödenek aktarılmasının sağlandığı, denetim görevi yapan kamu çalışanlarının Enerji Bakanlığı bünyesindeki kamu çalışanlarının harcırahlarında Maden Kanunundakine benzer bir artışla iyileştirmeler yapıldığı, kamulaştırma işlemleri tanımı, taşınmaz temini olarak yeniden ele alınarak EPDK ve TEDAŞ'ın ayrı ayrı yetkilendirilmesinin sağlandığı, hâlen yürürlükte olan elektrikte Fiyat Eşitleme Mekanizması ve Ulusal Tarife Uygulaması'yla genel aydınlatma maliyetinin Enerji Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına dair bu iki uygulamanın sürelerinin 2025 yılı sonuna kadar uzatıldığı, elektrik üretim lisanslarında yatırımın önüne çıkan birtakım hukuki, teknik, mali engeller sebebiyle yapılamaması ve projenin fizibil olmamasından kaynaklı durumun ortadan kalkması amacıyla bu lisansların iptaline imkân sağlayarak TEİAŞ'a ait trafo merkezlerinin de gereksiz yere kapasitelerinin işgal edilmesinin önüne geçildiği,

belirtilmiştir.

Teklif üzerinde yapılan görüşmeler sırasında Sivil Toplum Kuruluşları tarafından;

➤ Ruhsat sahibinin altı ay öncesinden başvurduğu hâlde idareden kaynaklanan çeşitli sebeplerle bu altı aylık süre içerisinde temdit uzamadığı zaman işletme faaliyetinin tamamen durduğu, getirilen düzenlemeyle, "altı aylık" sürenin Bakan yetkisiyle "bir sene" daha uzatıldığı ve ruhsat temdit süresiyle ilgili düzenlemenin yaşanan sıkıntıların çözümü anlamında sektör açısından çok olumlu bir düzenleme olduğu,

➤ Ruhsat süresi devam ederken işletme ruhsat talebinde bulunulan ruhsatlar için işletme projesi verilmiş tarihten sonraki yıllar için arama ruhsat bedeli tahakkuk ettirilmeyeceğine ilişkin düzenlemenin de eklenmesinin faydalı olacağı, bu eklemeye, işletme ruhsat taleplerinin Genel Müdürlük tarafından iki ay içerisinde değerlendirilmiş olması gerekirken uygulamada çeşitli sebeplerle bu değerlendirmenin tamamlanmasının 3-4 yıl gibi oldukça uzun sürelerle yayılabildiği, maddeye yapılan eklemeye ile aktif ticari hayatı devam eden ruhsat sahiplerinin ve dolayısı ile ülke ekonomisinin üretimden kaynaklı hak kayıplarının önüne geçilebileceği,

➤ 5346 sayılı Kanunun Geçici 6'ncı maddesinden sonra gelmek üzere önerilen Geçici 7'nci maddesiyle sıfır veya sıfırdan düşük kapasite tahsis edilen tüzel kişilerin yerli katkı fiyatlarından yararlanamayacağı hususunun düzenlendiği, 2017 yılında düzenlenen rüzgar enerjisi yarışmalarında sıfır veya sıfırdan küçük fiyatlar ile kapasite kazanan tüzel kişilerin bu düzenleme kapsamına alınıp alınmayacağına hem önerilen geçici maddenin kendisinden hem de maddenin gerekçesinden anlaşılamadığı ve bu durumun netleştirilmesi gerektiği,

➤ 5346 sayılı Kanun'un "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinde "atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yan ürünler" ifadesi yer almakta olup 2/4/2015 tarih ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Yönetmeliği'nin EK-4 listesinde atıklar sınıflarına göre ayrıldığı ve "TS EN ISO 17225 standart serisine uygun olduğunun TÜRKAK tarafından akredite uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca belgelenerek bakanlığa sunulması hâlinde bu yönetmeliğin 2'nci maddesinin, ikinci fıkrasının (ğ) bendine göre atık olarak değerlendirilmeyeceği, biyokütle olarak değerlendirilir." ifadesine yer verildiği ve 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un 3'üncü maddesinin 9'uncu fıkrasında tanımlanan atıklar liste olarak takdim edilmiş olup her iki yönetmelikte yer alan liste içerisinde atık lastiklerin işlenmesinden kaynaklanan atıklar bu gruplar içerisinde yer almamaktadır. Dolayısıyla bu tanım içerisinde yer alan "atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünler" ifadesinin bu kanun maddesinden çıkartılmasının isabetli olacağı çünkü adı geçen her iki yönetmelikle çelişen bir madde olduğu, aynı maddede yer alan "belediye atıklarını (çöp gazı dâhil)" ifadesinin belediye atıkları çok genel bir kavram olduğu için burada yer alan çöp gazı yerine "bu tip atıkların mekanizasyonu sonucu oluşan gaz" ifadesinin yer alması gerektiği,

➤ 12'nci maddesine ilişkin olarak doğrudan yakma yöntemine dayalı biyokütle enerji tesislerinin yenilenebilir enerji kaynaklarını destekleme mekanizmasından çıkartılması gerektiği, yakılan hiçbir ürünün, hiçbir organik maddenin inorganik hâle geldikten sonra kendisini yenilemesinin mümkün olmadığı,

➤ Mevcut durumda kanun teklifinin yürürlüğe gireceği tarihten önce yapılan yarışmalar kapsamında sıfır veya sıfırdan küçük teklif fiyatı ile kapasite tahsis edilen projeler ve kapasite artışı ile inşa edilecek projeler YEK Destekleme mekanizmasından yararlanmadığı dolayısıyla "30/06/2021 tarihinden sonra devreye girecek ve TL teşviklerden yararlanacak projelerden" kastedilen projelerin hangi projeler olduğunun net şekilde belirtilmesinin faydalı olacağı, 31/06/2021 tarihinden sonra işletmeye girecek ama 5346 sayılı Kanun'da tanımlanan 1 numaralı cetvelden faydalanamayacak projeler, örneğin elektrik satışlarını ikili anlaşmalar üzerinden yaparken veya karbon sertifikaları alırken, üreteceği elektriğin kaynağının yenilenebilir olduğunun belgelenmesi büyük önem arz etmekte olup bu projeler mevcut YEKDEM çerçevesinde geliştirilip lisanslanmış oldukları için farklı bir fiyatın ve belirsiz bir sürenin gündeme getirilmesi fiyat ve süre netleşinceye kadar bu projelerin finansman temin edememesine neden olacağı, teklif metninde YEKDEM'e tabi olmayan ve YEK toplam bedelinin hesaplanmasına dahil edilmeyeceği belirtilen yenilenebilir enerji üretiminin, serbest piyasada veya ikili anlaşmalarla satışa konu olması durumunda, işbu enerji için tedarikçilerin ödeme yükümlülüğünden muaf olması gerektiği, zira, hem yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan ancak buna rağmen, destekleme mekanizmasından faydalanmayan projelerden hiç istifade etmediği YEK maliyetine, yenilebilir kaynak olmasına rağmen katkı vermesi beklenmekte olup AB Yeşil Anlaşması ile gündeme gelen "sınırdaki karbon vergisi" gibi Türk ihracatçıları üzerinde ilave maliyetler yaratacak gelişmeler düşünüldüğünde, sanayi tüketicilerinin, YEKDEM'den istifade etmeyen yenilenebilir enerji projelerinden doğrudan enerji temin ederek, karbon emisyonu azaltımının ve uygun maliyete kavuşmasının böylelikle sağlanabileceği,

➤ YEKDEM'e dâhil edilecek üretim tesislerinin dağıtım, gerilim seviyesinden sisteme bağlantısı söz konusu olabilecek güç sınırının 50 megavatla sınırlandırılması, önümüzdeki dönemlerde bu güç sınırının 10 megavata çekilmesinin gerektiği,

➤ Bütün faturalardan TRT payının sanayi abone gruplarında olduğu gibi kaldırılması, dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olan kayıp kaçak tüketimlerinin, sayaç okuma giderlerinin faturalara yansıtılmaması, belediye tüketim vergisinin sanayi abonelerinde olduğu gibi diğer tüm abone gruplarında yüzde 1 olarak uygulanması, ayrıca KDV oranlarının mesken abone gruplarından kaldırılması ve diğer abone gruplarında da makul düzeye indirilmesinin gerektiği,

➤ Yenilenebilir enerji projelerinde giderek uzayan izin süreçlerinin önüne geçilmesi ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının üstünde önemle durduğu “Tek Durak Ofis” yaklaşımına uygun olarak, izin süreçlerinde hız ve başarı sağlamak amacıyla; yürürlükte olan 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu’nun Yatırım İzinleri başlıklı 3/A maddesine benzer şekilde; 6446 sayılı Kanunun 6’ncı maddesine eklenebilecek yeni bir fıkra ile ÇED süreci tamamlanan projeler için diğer izinlerin önünün açılması gerektiği,

➤ Yenilenebilir enerji projelerinde giderek uzayan izin süreçlerinin önüne geçilmesi amacıyla yürürlükte olan 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu’nun Teşvik Tedbirleri başlıklı 4’üncü maddesine benzer şekilde; 6446 sayılı Kanunun 19’uncu maddesinin revize edilmesi ile kamulaştırma sürecinde kolaylık sağlanabileceği,

➤ Rezervuar alanı 15 kilometrekarenin altında olan hidroelektrik üretim tesisleri tanımının 25 kilometrekareye çıkarılması gerektiği,

➤ 18’inci maddesi ile kamu yararı ve yatırımcının korunmasının amaçlandığı, değişikliğin mevcut haliyle “lisans tarihinden itibaren on yıl boyunca” yayımlanması halinde, izin döneminden itibaren hak kazanan üretim tesisleri bu teşvikten faydalanma haklarını kaybedebilecekleri ve toplamda on yıldan daha kısa bir süre bu teşvikten faydalanmış olacakları, “Bu Kanun’un yürürlük tarihinden önce bu indirimden yararlanan işletmeler hariç tutulmalıdır.” şeklinde bir düzenleme ile hukuken kazanılmış haklara halel gelmeyeceği ve yatırımcıların beklenmedik ve büyük oranda zarara uğramasının önüne geçileceği,

➤ Maden işletmecisinden 6183 sayılı Kanunun 22/A bendi kapsamında 18 ayrı konuda talep edilen “borcu yoktur” belgesinin maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlar dışında aranmaması yönünde düzenleme yapılarak bürokratik süreçlerin azaltıldığı,

➤ YEKDEM konusundaki belirsizliklerin ve onuncu yıldan sonra lisansız üretimlerle ilgili neler olacağıyla ilgili sorunların çözüldüğü ve sektörün mali durumundan dolayı yapılamayacak projelerle ilgili çözüm önerileri getirildiği,

➤ Biyokütleyle ilgili tanımda bir değişiklik yapıldığı ve bu tanımlamada bir kısıtlama olduğu, sanayi atıkları, çamurları ve arıtmalarından elde edilen atıkların biyokütle kapsamı dışına çıkarıldığı ve bu durumun hem santrallerin hammadde tedariki yönünden hem de sanayi tesislerinin bu atıkları bertarafı açısından bir sıkıntı yaratacağı, bu nedenle tanımın değiştirilmemesi ve eski haliyle muhafaza edilmesinin daha isabetli olacağı,

➤ Orman ve Hazine taşınmazlarındaki indirimler, yatırım dönemi kısmını beraber on yıl olarak kapsadığı ve uzun süren yatırımlarda indirim oranını ve indirim süresini azaltmak suretiyle yatırımcı aleyhine bir durum oluşturduğu, eski mevcut düzenlemenin yatırım işletme döneminin tamamını kapsadığı için yatırımcılara yatırım döneminde önemli bir destek sağlandığı ve düzenlemenin mevcut şekliyle kalmasının daha yararlı olacağı,

➤ Mali sebeplerden dolayı yatırımcının kendi durumundan ve projenin fizibilitesinden kaynaklanan, YEKDEM süresinin dolmuş olmasından dolayı fizibilitesi kalmayan projeler hem Enerji Bakanlığının kapasitelerini işgal ettiği için hem de yatırımcıların teminat mektuplarını, bankadaki kredi risklerini bloke ettiği için bu konuda yapılan düzenlemenin oldukça yararlı olacağı, ancak burada sadece EPDK'ya verilecek teminat mektuplarının iadesiyle ilgili bir ifadeye yer verildiği, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ve TEİAŞ'a, bazı kurumlara da teminat mektupları verildiği veya onlarla ilgili yapılmış sözleşmelerin feshedilebildiği dolayısıyla bunları da kapsayacak şekilde madde metninin değiştirilmesi gerektiği,

➤ Hem Covid-19 nedeniyle hem de dijitalleşme nedeniyle mükelleflerin abonelik işlemlerinin tamamen elektronik ortamda kimlik tespiti yapılmak suretiyle yapılmasının önünü açan ilave bir madde eklenmesi gerektiği,

➤ Lisans başlangıcı ifadesinde, mücbir sebep kavramı kapsamında bu tesisi yapamamış olanlar veya inşaat öncesi dönemde zaten tesis yapamayacak olan insanların teşvik kapsamının kısıtlanmış olduğu, madde değişikliği toplu hâlde okunduğu zaman geçmişte izin almış tesisleri de etkileyecek olan bazı problemlerin ortaya çıktığı, 30 Haziran 2021'e kadar YEKDEM süresinin uzatıldığına yönelik düzenleme yapıldığı, eğer ekleme yapılacak ise kısmi geçici kabulle ilgili yapılan kabullerin daha sonra geri kalan kısımlarının kabul yapıldığı zaman nasıl bir uygulamaya tabi olacağının kanun maddesine eklenmesi gerektiği,

➤ Madencilik sektörünün, uzun vadeli projelerin yapılmasını gerektiren tehlikeli ve riskli bir alan olduğu, en az yirmi yıllık planlamalar, projelendirmelerin yapılması gerektiği bu nedenle, madencilik mevzuatının da stabil olması gerektiği, sektörün sorunlarının çözülmesi için mutlaka Maden Kanunu'nun derli toplu bir şekilde ele alınması gerektiği ve bir bütün hâlinde değerlendirilmesinin daha uygun olacağı,

➤ Ocak ayında yatırılan ruhsat bedelinin haziran ayına kadar yatırılmaması durumunda her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafında yayınlanan yeniden değerlendirme oranında artış yapılmasının daha isabetli olacağı, işletme izin sınırlarının aşımındaki cümlenin kanun diline çok uygun olmadığı, dikkatsizlik ve tedbirsizlik nedeniyle sınır aşımından dolayı işlem yapılmasının, ceza verilmesinin kaldırılması gerektiği; dikkatsizliğin ve tedbirsizliğin bir gerekçe olarak kanuna konulmasının tartışmalara sebep olabileceği,

➤ Temdit süresi ile ilgili işleviştten kaynaklı bir sorunu ortadan kaldırmak için Bakana yetki verilmesinin hukuka çok uygun olmadığı, Türkiye Kömür İşletmeleri ile Türkiye Taşkömürü Kurumu ve benzeri kuruluşlardan rödovansla alınan sahalara ÇED muafiyet belgesi verilmesinin madencilik açısından sorunlar taşıdığı, jeotermal enerji santrallerine uygulanan cezalarda ısıya ve kullanıma göre değerlendirme yapılması gerektiği, bazen büyük bir ısı santraliyle küçük bir sera santrali aynı kefiye konulduğu ve ceza parametrelerinin değiştirilmesi gerektiği,

➤ Teklifin 2'nci maddesinde geçen "Haziran ayı sonu" yerine "Aralık ayı sonuna kadar" süre uzatımı yapılması gerektiği, 3'üncü madde 22/A maddesinde özellikle süre uzatımı, temdit, işletme ruhsatı alımı ve ruhsat birleştirme konusunda da "Vergi borcu yoktur." yazısının istenmemesi gerektiği,

➤ İşletmenin 30 Haziran 2021 tarihinden önce kısmen devreye girmesi ve geri kalan kısmının 30 Haziran 2021 tarihinden sonra devreye girmesi halinde, 30 Haziran 2021 tarihinden sonra devreye giren kısmı için de yabancı para cinsinden YEKDEM fiyatlarının geçerli olup olmayacağı konusunun

netleştirilecek şekilde maddenin tadil edilmesi gerektiği, YEKDEM fiyat mekanizmasına güvenerek yatırımcılara finansman sağlayan kreditorler için en güvenli yöntemin bu hususların Kanun maddesine eklenmek suretiyle yapılması gerektiği,

➤ Ruhsat sahibi birçok tüzel kişinin, yatırımlarına başlamaları için gerekli onay, izin, ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi için gerekli süreçlerde, kendilerinden kaynaklanmayan nedenlerle önemli ölçüde süre kaybetmiş olduğu, bu yatırımlar bakımından yeni önerilen düzenlemenin geri dönülmez hak kayıpları yaratabilecek nitelikte olduğu, geçmişe etkili ve projenin fizibilitesini önemli oranda etkileyebilecek değişikliklerin yatırımcı güveninin sarsılmasına yol açabileceği, açıklanan bu nedenlerle, yalnızca ilgili sürenin değiştirilmesi, ancak “yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında” ibaresinin değiştirilmeden korunması gerektiği,

➤ Ön lisanslar alınırken yatırımcılar tarafından EPDK veya TEİAŞ’a teminat mektupları verildiği, buna ilave olarak Devlet Su İşleri ve Milli Emlak vb. kamu kuruluşlarına verilmiş olan teminatlar ve sözleşmesel yükümlülükler mevcut olduğu, Teklifte yer alan madde de kısmen iade edilir kısmı da teminatların bir kısmının irat kaydedilebileceği anlamı taşıdığından, iade edilen kapasiteye ilişkin teminatların tamamı iade edilir şeklinde düzeltilmesi gerektiği,

➤ 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nda belirtilen 31/12/2020 tarihinden önce işletmeye girecek elektrik santrallerine uygulanacak damga vergisi, harçlardan istisna ve sistem kullanım indirimleri 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girecek santrallerde de uygulanması gerektiği,

➤ Millî doğal gaz kaynaklarının en yakın mesafedeki boru hattı şebekesine ulaştırılması ve en hızlı şekilde kullanıma sunulması gibi doğal gaz piyasasına ilişkin birçok olumlu düzenlemeye yer verildiği,

➤ Doğal gaz dağıtım şebekesinin sıvılaştırılmış veya sıkıştırılmış doğal gazla beslenebilmesine ilişkin bir düzenleme yapıldığı, özellikle genişleme yatırımları kapsamında boru hattı şebekesinin ulaşmadığı durumlarda, vatandaşlarımızın en hızlı şekilde doğal gaza kavuşmasını sağlayacak bir düzenleme olduğu,

➤ Son kaynak tedarikçisi tanımının getirilmesiyle tüketicilerinin doğal gaz arz güvenliğinin en iyi şekilde sağlandığı,

➤ Doğal gaz dağıtımının yaygınlaştırılmasına yönelik önemli düzenlemeler olmakla birlikte Kanun Teklifinin 7’nci maddesine ilişkin olarak uygulama imar planının hiç olmadığı bölgelerde buradaki yatırım maliyetleri ile deplase maliyetlerinin çok yüksek olabileceği,

➤ Teklifin 13’üncü maddesiyle lisanssız santrallere onuncu yılın yani YEKDEM süresinin bitiminden itibaren ekstra bir rekabet, fiyat avantajı sağlandığı, oysa bunun lisanslı elektrik üretim santrallerine sağlanmadığı, sadece lisanssızlar lehine yapılan düzenlemenin haksız bir rekabete sebep olacağı,

➤ EPDK’nın belirleyeceği bir tarifeye birlikte lisanssız santrallere belli bir lisans bedeli vermeleri karşılığında lisanslıya dönme ve piyasada faaliyet gösterebilme imkânı tanınması gerektiği, böylece piyasaya satış yapmak için lisans almaları gerekeceği ve bir lisans bedeli karşılığında kamu için yeni bir gelir kaynağı oluşturacağı,

➤ 2021’in yedinci ayından itibaren devreye girecek olan santraller için de yine YEKDEM kapsamında kapasite artışlarının o kapsama alınması gerektiği,

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde Milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Alt Komisyon çalışmalarının sivil toplum kuruluşları açısından çok daha katılımcı bir yaklaşımla yapılması gerektiği,

➤ Çok sayıda sivil toplum örgütünün Alt Komisyon toplantısına davet edildiği ancak bazı STK'lardan da yazılı görüş alındığı ve Komisyon Başkanlığına intikal eden görüşlerin Alt Komisyon üyelerine gönderildiği,

➤ Düzenleme ile basitleştirme, çabuklaştırma gibi gerekçeler ileri sürülerek kamu yararının göz ardı edildiği, denetim mekanizmasının gevşetildiği, cezaların caydırıcılıktan uzaklaştırılıp ödül hâline getirildiği ve süre uzatımlarına yer verildiği,

➤ Maden Yasası, Doğal Gaz Yasası, Enerji Piyasası Kanunu, Kamu İhale Kanunu gibi farklı, ayrı ayrı incelenmesi gereken temel kanunların bir araya getirilerek torba kanun mantığıyla sunulmasının hukuk devletine ve Anayasa'nın kanunilik ilkesine zarar verdiği, bu yüzden her kanunun ayrı ayrı incelenmesi gerektiği,

➤ Devletin, denetim yetkisinden ve vergi toplamaktan vazgeçtiği, ayrıca vatandaşa somut yarar getirmekten ziyade, daha çok şirketlerin menfaatlerini koruyan bir düzenleme olduğu,

➤ Jeotermal enerji alanında, 5686 sayılı kanuni düzenlemeyle jeotermal kullanımının karmaşıklığı, kurumlar arası eş güdüm eksikliği, yine rezervuar üzerinde birden fazla kullanıcıya ruhsat verilmesi, işletme aşamasında teknik ve hukuki sorunlar, mülkiyet hakkı ve idari problemler yaşandığı,

➤ Kanun Teklifinin 3'üncü maddesinde Bakana ruhsatı bitmiş olmasına rağmen on iki ay süre uzatımı yetkisi veren düzenlemenin tamamen hukuksuz bir madde olduğu ve diğer bakanların da bu tarz yollara gitmesinin önünü açacak bir uygulama olduğu, dolayısıyla maddenin koşulsuz geri çekilmesi gerektiği, müracaatını altı ay önceden yapan bütün şirketlerin sonuçlandırılmayan konularının Bakan önüne getirilmesinin ve Bakanın bir kısmına onay verip bir kısmına da onay vermemesinin eşitlik ilkesine de aykırı olup aynı zamanda suiistimale de yol açabileceği,

➤ Teklifin 4'üncü maddesi ile rödovans sözleşmesi yapıldığında taahhütlere uymak koşuluyla işleten firmadan hiçbir belge istenmeyeceği, zaten kağıt üzerinde yapılmakta olan denetimin tümüyle ortadan kalkacağı ve taşeronluğu da teşvik edecek bu maddenin geri çekilmesi gerektiği,

➤ YEK destekleme mekanizmasına ve fiyatların güncellenmesine ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanı tarafından belirleneceği ve uygulanacak olan fiyatlar ve sürelerin yasaya ekli I sayılı cetveldeki fiyatları geçmemek üzere Cumhurbaşkanı tarafından belirleneceği, Cumhurbaşkanıya bu şekilde bir yetki verilmesinin yasama yetkisinin doğrudan doğruya yürütme organına devredilmesi anlamını taşıyacağı ve bunun Anayasa'nın 7'nci maddesine çok açık bir şekilde aykırılık teşkil ettiği,

➤ Teklifin 7'nci maddesindeki düzenleme ile doğal gazın ülkemizde kara yoluyla taşınmasına izin verildiği ve kentlerin güvenliği bakımından bu tehlikeli yükün ne şekilde taşınacağına ilişkin hükümlerin getirilmesi gerektiği,

➤ Teklifin 7'nci maddesinin sekizinci fıkrasında uygulama imar planı olmakla birlikte yolların imar mevzuatına uygun olmamasının saptanması durumunda eğer imar planına uygun olarak açılmamışsa ilgili belediyenin meclis kararını alarak burada yapılacak şebekenin yatırım maliyetinin tamamen belediyelere yüklendiği,

➤ Teklifin 9'uncu maddesinde doğal gaz piyasası kanununa ek maddeyle şirketlerin altı ay içinde yurt dışındaki şirketlerin her türlü haklarını devir alabilecekleri Türkiye'deki şubeleri tasfiyesiz terkin edebilecekleri, her türlü vergi, resim, harç gibi mali yükümlülüklerden istisna olacakları düzenlenmiş olup bu şirketler Devlet İhale Kanunu, KİK, Türk Ticaret Kanunu, nakdî sermaye ve kanuni yedek akçeye ilişkin tüm mevzuat ve düzenlemelerden muaf olduğu ve bunun bu hâliyle hem eşitlik ilkesine hem de hukuk devletine aykırılık teşkil ettiği, bu nedenle 9'uncu maddenin de tamamen çıkarılması gerektiği,

➤ Teklifin 12'nci ve 22'nci maddelerinde YEK, YEKDEM gibi dolar üzerinden şirketlere teşvik verilmekte olup teşvik verilirken "Türk lirası veya o günkü Türk lirası kuru üzerinden" ifadesi "veya" ifadesinin kaldırılması gerektiği,

➤ Tüm gaz ithalatının Kamu İhale Kanunu (KİK) dışına çıkarılmak suretiyle denetlenemez ve pahalı bir hâle geldiği, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın KİK dışında olduğu ve yapılan düzenlemeyle BOTAS'ın da KİK'in dışına çıkarıldığı ve kamu denetiminden uzaklaştırıldığı,

➤ Teklifin 40'ıncı maddesinde yer alan hem ulusal tarife, kayıp kaçağın önlenmesine yönelik hem de Cumhurbaşkanlığına uzatma yetkisine ilişkin düzenlemenin hukuk devletiyle bağdaşmadığı,

➤ Teklifin 10'uncu ve 11'inci maddeleri ile Kamu İhale Kanunu'ndaki istisnaların genişletildiği, madde gerekçelerinin ikna edici olmadığı, Türkiye'nin doğal gaz ihtiyacının dolayısıyla ne kadar doğal gaz ithal edeceğinin belli olduğu ve bu ihtiyaç çerçevesinde bu ihaleyi zamanında yaparak rekabete açık bir şekilde uygun fiyatla doğal gazın tedarik edilmesinin mümkün olduğu, mevcut yasada BOTAS tarafından ithalat yoluyla yapılacak spot sıvılaştırılmış doğal gaz alımlarının hâlihazırda Kamu İhale Kanunu'na tabi olmadığı ve istisna kapsamında olduğu,

➤ 22/A kapsamında firmalardan borcu yoktur belgesi istenmeden işlemlerin yürütülmesinin sağlanmasının bazı firmalara ayrıcalık tanımak anlamına geleceği ve vergisini ödemediği işlemlerini yürütmelerinin önünü açacağı,

➤ Teklifin 5'inci maddesiyle maden sahalarında ruhsat alanı dışına çıkılmasının meşruluk kazandığı, tedbirsiz ve dikkatsiz faaliyetle ne kadarlık bir ruhsat sınırının aşılacağı belli olmadığı, böylece ruhsat içinde fakat işletme izni sınırı dışında faaliyetlere izin verileceği,

➤ Teklifin 9'uncu maddesiyle, petrol, doğal gaz, madencilik alanında kurulu yurt dışı şirketlerin her türlü denetim mekanizmasından ve yükümlülüklerden uzak bir şekilde Türkiye'de faaliyette bulunmalarının sağlanmış olacağı,

➤ Kamu İhale Kanunu dışında yapılan mevcut ithalat koşullarında doğal gaz ithalatının oldukça pahalı alım garantileriyle yapılacağı,

➤ Teklifin 12'nci maddesiyle, termik santrallerin baca gazı arıtma tesisleri sorunu henüz çözümlenmemişken atık lastiklerin işlenmesiyle bu çözümsüzlüğe katkı yapıldığı,

➤ Teklifin 35'inci maddesiyle dağıtım şirketlerinin denetim giderlerinin kamuya yüklendiği,

➤ Teklifin 37'nci maddesiyle üretim ve dağıtım faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerinde EPDK ve TEDAŞ'ın yetkili kılındığı,

➤ Teklifin 44'üncü maddesiyle Covid-19 gerekçesiyle kamusal kaynakları uzun yıllara yayılan sürelerde kullanan ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirketlerin oluşturduğu kamu zararlarını göz önüne almadan şirket teminatlarının olduğu gibi iade edilmesinin hedeflendiği,

➤ Teklifin 9’uncu maddesiyle 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu’na eklenen madde kapsamında devir işlemlerinin KDV’den istisna tutulmasının amaçlandığı ve devletin doğal gaz iştiraklerinin devir işlemlerini vergiden muaf tutan düzenlemenin ciddi bir vergi kaybını beraberinde getireceği,

Yürütmeyi temsilen komisyon toplantısına katılan ve kanun teklifine ilişkin görüşleri alınan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bakan Yardımcısı Abdullah TANCAN ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü Süleyman Önel, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürü Cevat Genç, BOTAŞ Genel Müdürü Burhan Özcan, EPDK Başkan Yardımcısı Hacı Ali Ulutaş, MTA Genel Müdür Yardımcısı Nuri Kalkan, EPDK Doğal Gaz Daire Başkanı Hüseyin Daşdemir, Gelir İdaresi Başkanlığı Gelir Yönetimi Grup Başkanı Osman Kırbaş tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Teklifin 9’uncu maddesiyle yurt dışındaki bütün şirketlerin kapatılacağı şeklinde değil “kapatılabilir” hükmüne yer verilerek Cumhurbaşkanına bir yetki verildiği, Bakanlığın ilgili kuruluşları olan KİT’lere ait yurt dışında kurulmuş şirketlerden Cumhurbaşkanınca uygun görülenlerin kapatılması denilerek onların da yurt içindeki şubeleri noktasında bir düzenlemenin yapıldığı ve tamamının kapatılacağı konusunda bir zorunluluk olmadığı,

➤ Bahse konu şirketlerin tamamının kamuya ait olduğu, yabancı ortağının olmadığı ve vergisel anlamda bir vergi kaybının söz konusu olmayacağı,

➤ Katma Değer Vergisi Kanunu’nda özel düzenleme yapılmasının sebebinin Kanunu’nda özel hüküm bulunmasından kaynaklandığı ve bu kanuna istisnanın ancak o ilgili kanunda yani Katma Değer Vergisi Kanunu’nda düzenlenebildiği, bu nedenle ayrı bir madde düzenlendiği,

➤ Mevcutta yurt dışındaki şirketlerin -yurt içindeki faaliyetleri için değil- yurt dışı faaliyetleri açısından kamu ihale mevzuatına ve harca tabi hükümlerine tabi olmadığı, personel mevzuatı anlamında kamu kurumlarının tabi olduğu mevzuata tabi olmadıkları, bunların tamamının aynı şekilde devam edebilmesi için, aynı esneklikle bu şirketlerin çalışabilmesi için bu istisnaların düzenlendiği, yurt dışındaki kamu şirketlerine tanınan istisnaların Türkiye’deki şirkette de aynen devam etmesinin isabetli olacağı, Türkiye’de çalışanların İş Kanunu’na tabi olduğu,

➤ Bu şirketlerin yurt içine alındığı zaman yine Meclis tarafından, Meclis adına denetleneceği,

➤ Teklifte getirilen KDV istisnasının yurt dışındaki şirketlerin mal varlığının veya mamelekinin herhangi bir sözleşmesinin vesaire bunların yurt içine devri esnasında tahakkuk etme durumu varsa bir KDV’nin bundan istisna olmasına ilişkin olduğu ancak buradaki faaliyetleri aşamasında KDV ödeyeceği, bu hususa ilişkin bir istisna olmadığı,

➤ Birçok iş ve işlem için talep edilen “Borcu yoktur.” belgesinin Teklifin 2’nci maddesiyle kaldırıldığı ancak 3’üncü madde de sadece ruhsatların birleştirilmesi, sürelerin uzatılması, devir ve intikaller ve çevreyle uyum bedelinin iadelerinin istenmesi durumunda “Borcu yoktur.” belgesinin istendiği, yapılan düzenlemenin sektörü bürokrasiye boğmamak adına önemli bir düzenleme olduğu,

➤ Bakana ruhsatı bitmiş olmasına rağmen on iki ay süre uzatımı yetkisi veren düzenlemenin güvenlik, yeni rezerv kapasitelerini sunan, bunların nasıl, hangi projeye çıkarılabileceğine ilişkin projelerin, bilgilerin ve belgelerin MAPEG Genel Müdürlüğü tarafından incelendiği ve bu incelemelerin zaman aldığı dolayısıyla böyle bir düzenleme yapıldığı ancak bakan onayında bir kriter söz konusu olmadığı takdirde belirtilen tereddütlerin söz konusu olabileceği, ancak yapılan tüm idari işlemlere karşı yargı yolunun açık olduğu,

- İşletme ruhsatı alanı dışında olup da ruhsat dâhilinde olan yerin de mücavir alan sayıldığı,
- Şirketlerin Türkiye’deki şubelerinin kapatıldığı, ama yurt dışındaki şirketin kapatılıp kapatılmayacağına takdire bağlı olduğu,
- “Dağıtım şirketleri boru hatlarının ulaşmadığı bölgelerde” ifadesinin coğrafi olarak çok zorlu bölgede bir ilçenin olabileceği, orman alanı, sit alanı, askerî alan gibi boru hattının geçmesi için imkânsız olan güzergâhlar bulunduğu ve mevcutta bu şekilde gaz götürülmesi planlanan 12 ilçenin var olduğu,
- Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunan yani tam mükellef olan şirketlerin kül hâlinde, kayıtlı değerleri üzerinden devirlerinin Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 19’uncu maddesi kapsamında vergisiz olarak mümkün olduğu, ancak 9’uncu madde incelendiğinde, yurt dışında kurulu olan bu şirketlerin dar mükellef olarak değerlendirilen şubelerinin kapatılmasının öngörüldüğü, yurt dışında bulunan bir şirketin Türkiye’deki dar mükellef statüsünde bulunan şubesi kapatılmak suretiyle tasfiyesiz şekilde terkin edilerek Türkiye’de kurulacak şirketlere devredilmesi ve bu kayıtlı devri üzerinden de olsa başka değerler üzerinden de olsa her hâlükârda vergiye tabii olduğu, dolayısıyla bu madde düzenlemesi olmaması hâlinde Türkiye’deki şubelerin tasfiyesinde bir verginin ortaya çıkacağı ve vergilendirilmesinin gerekeceği, yapılan düzenlemeyle bu hususun engellendiği,
- Muafiyetin esas koruduğu kısmın Türkiye’deki şubenin kapatılması nedeniyle doğacak kazancın vergilenmesinin önüne geçilmesi olduğu,
- Doğal gaz arz güvenliğini sağlamak için LNG yatırımlarıyla beraber kaynak çeşitliliğinin sağlanması, ihtiyaç duyulan doğal gazın farklı noktalardan satın alınması suretiyle tek noktaya bağımlılığının ortadan kaldırılması ve çok farklı kaynaklardan alım yapmak suretiyle arz güvenliği problemini kökten çözümüne dönük adımlar atıldığı,
- Piyasada spot LNG bulunduğu takdirde Kamu İhale Kanunu (KİK) kapsamının dışında tutulması suretiyle çok hızlı hareket edilmesi, ani değişen meteorolojik koşullara ya da üretim faktörüne bağlı değişken tüketimlere hızlı reaksiyon verilmesi düşüncesiyle KİK dışına çıkılarak isabetli bir iş yapıldığı,
- Piyasada son derece rekabetçi ve uygun şartlarda doğal gaz tedarikinin tüm unsurlarının kullanılmasının KİK’in sağlamış olduğu spot LNG muafiyeti marifetiyle yapıldığı, ülkemizin uzun dönemli bundan sonra yapılacak doğal gaz alım kontratlarında elini güçlendireceği, BOTAŞ’ın yaptığı doğal gaz ihalelerini döviz bazlı yapmasına ilişkin yasal bir engel bulunduğu bu yüzden KİK dışında olduğu,
- 1 ve 2 sayılı cetvellerde yer alan fiyatların hâlihazırda YEKDEM’den yararlanma hakkını elde edenler için yer aldığı, 2021’in 7’nci ayından sonraki koşulların ayrıca ilan edileceği, 30 Haziran 2021’den sonra yerli katkı ilavesi alacakların TL olarak alınacağı, 2 sayılı cetvelde yer alan Yerli Katkı İlavesinin de normal teşvik rakamlarının da Cumhurbaşkanı kararıyla ilan edileceği,
- Enerji Bakanlığı tarafından dağıtım şirketlerinin denetiminin TEDAŞ’a yaptırıldığı, TEDAŞ’ın bu konuda ihtisas sahibi bir kamu kuruluşu olduğu, gerek işletme faaliyetlerini gerek yatırım faaliyetlerinin TEDAŞ tarafından Bakanlık adına denetlendiği, TEDAŞ tarafından yapılan bu denetimler için katılan maliyetin Bakanlık tarafından karşılanacağı,
- Türkiye genelinde kayıp kaçak oranının yüzde 25’lerden yüzde 11’lere kadar düştüğü, bölgesel fiyat farklılıklarının kayıp kaçak oranlarından ziyade bölgelerin yatırım ve işletme ihtiyaçları ile ilişkili olduğu,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin;

➤ Çerçeve 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü, 5’inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 6’ncı maddesi, LNG kısaltmasının ilk anıldığı yerde tam adının yazılmasını teminen ve ayrıca CNG’nin Türkçe ifadesinin “sıkılaştırılmış doğal gaz” şeklinde açık olarak yazılmasını teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 7’nci ve 8’inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 9’uncu maddesi ile 4646 sayılı Kanuna eklenen ek 1’inci maddenin birinci fıkrasında yer alan “bu şirketlerin Türkiye’deki şubelerinin bulunduğu yerlerde” ibaresinin madde metninden çıkarılması suretiyle mükerrerliğin giderilmesi ve maddeye başlık konulması suretiyle redaksiyona tabi tutulması amaçlanmıştır.

➤ Çerçeve 10’uncu, 11’inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 12’nci maddesi, değiştirilen 5346 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (m) bendinde yer alan “Türk Lirası” ibaresinin “Türk lirası” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir. Teklifin tamamında bu nitelikte redaksiyon yapılmıştır.

➤ Çerçeve 13’üncü maddesi, değiştirilen 5346 sayılı Kanunun 3’üncü maddesinin birinci fıkrasında hükmün daha iyi ifade edilebilmesini teminen “girecek” ibaresinden sonra “olan” ibaresinin eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 14’üncü maddesi ile değiştirilen 5346 sayılı Kanunun 6/A maddesine “elektrik enerjisi üreten” ibaresinden sonra gelmek üzere “lisanssız elektrik üretim faaliyetinde bulunan” ibaresi eklenerek değişiklik yapılarak madde kapsamının netleştirilmesi amaçlanmıştır.

➤ Çerçeve 15’inci maddesi, madde kapsamının netleştirilmesi amacıyla değiştirilmesi öngörülen 5346 sayılı Kanunun 6/B maddesinin ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının yer değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 16’ncı, 17’nci, 18’inci, 19’uncu, 20’nci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 21’inci maddesi, redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 22’nci, 23’üncü, 24’üncü maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 25’inci maddesi, redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 26’ncı maddesi, işlenecek hükmünde yer alan “doğrudan ve dolaylı” ibaresinin söz konusu hükmün diğer cümlelerindeki kullanımla uyumlu olması amacıyla “doğrudan ve/veya dolaylı” şeklinde, “Ocak” ibaresinin “ocak” şeklinde ve “yayınlanan” ibaresinin “yayımlanan” şeklinde değiştirilmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Çerçeve 27’nci maddesi, 5686 sayılı Kanunun 11’inci maddesine eklenen fıkrada yer alan “usulsüzlük yapıldığı veya kaçak kullanım tespit edilmesi halinde” ibaresinin hükmün daha iyi ifade edilebilmesini teminen “usulsüzlük yapıldığının veya kaçak kullanımın tespit edilmesi halinde” şeklinde değiştirilmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Çerçeve 28’inci maddesi, 2886 sayılı Kanuna tam atf yapılması suretiyle redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Çerçeve 29’uncu, 30’uncu, 31’inci, 32’nci, 33’üncü, 34’üncü ve 35’inci, 36’ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 37’nci maddesi, değiştirilen 6446 sayılı Kanunun 19’uncu maddesinin birinci fıkrası (b) bendinde yer alan “kuruluşuna” ibaresinin “kuruluşu adına” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 38’inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 39’uncu maddesi, 6446 sayılı Kanuna eklenen ek 4’üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan “işlemleri” ibaresinin “işlemleri” şeklinde, “Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinde” ibaresinin “TEİAŞ’ta” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 40’ıncı, 41’inci, 42’nci, 43’üncü maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 44’üncü maddesi, eklenen geçici maddeye başlık konularak redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Teklifin yürürlük ve yürütmeye ilişkin 45’inci ve 46’ncı maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Ayrıca, Kanun Teklifinin 7’nci maddesi genel gerekçesinde, “geçiş bedeli, kira bedeli ve alt yapı kazı izni hariç” ifadesine sehven yer verilmiş, kanun metninde ise bu ifadelere yer verilmemiştir.

Alt Komisyon 9’uncu, 26’ncı ve 44’üncü maddelerinin Komisyonunda yeniden değerlendirilmesini kararlaştırmıştır.

Raporumuz; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Üye
<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>	<i>Müzeyyen Şevkin</i>
Kayseri	Zonguldak	Adana
Üye	Üye	Üye
<i>Abdurrahman Başkan</i>	<i>Yasin Öztürk</i>	<i>Ali Kenanoğlu</i>
Antalya	Denizli	İstanbul
	Üye	
	<i>Semra Kaplan Kıvrırcık</i>	
	Manisa	

ALT KOMİSYON METNİ

ELEKTRİK PİYASASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 41- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun ek 1 inci maddesi kapsamındaki devirler katma değer vergisinden müstesnadır. Bu kapsamda yapılan işlemler için yüklenen vergiler, vergiye tabi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla giderilemeyen vergiler iade edilmez. Hazine ve Maliye Bakanlığı istisna uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 2- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkranın dokuzuncu cümlesinde yer alan “6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun ve” ibaresi, dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması” ibaresi ve beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında borcunun bulunmaması,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması hâlinde” ibaresi ise “ile” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ruhsat bedelinin tamamının ocak ayının sonuna kadar yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın o yıl haziran ayının son gününe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında artırılarak ruhsat bedeli olarak yatırılması zorunludur, aksi halde ruhsat iptal edilir.”

MADDE 3- 3213 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde ve ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartıyla” ibareleri madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle ve maddeye onikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ancak süresi içerisinde süre uzatım talebinde bulunulmuş olmak kaydı ile süre uzatım talebi değerlendirmesi tamamlanmayan ruhsat sahalarında oniki ayı geçmemek üzere Bakan onayı ile maden işletme faaliyetine izin verilebilir.”

“Bu madde ile 13 üncü madde kapsamında maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlarda 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şartı aranır.”

MADDE 4- 3213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasına sekizinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu ruhsat sahalarında, devralanın kurulu işletme kapasitesi veya şerh edilen sözleşmedeki kapasiteyi aşmayacağı yönünde vereceği taahhüde istinaden, ilgili alan için tanınan tüm muafiyetler ve bu Kanunun 7 nci maddesine istinaden alınmış bütün izinler devredilen ruhsatlarda da aynen korunur.”

MADDE 5- 3213 sayılı Kanunun ek 15 inci maddesinde yer alan “mücvirdeki sahalar” ibaresi “ruhsat alanı dışındaki mücvir sahalarla tedbirsiz ve dikkatsiz faaliyetler sonucu meydana gelen” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (8), (10) ve (32) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“8) Üretim: Doğal gazın 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında Türkiye’de yer altında bulunan yataklarından yer üstüne çıkarılmasını, temizlenmesini ve arıtılmasını, toplama hatlarıyla iletim hatlarına ve/veya dağıtım şebekesine kadar taşınmasını,”

“10) İletim: Üretime mahsus toplama hatları ve dağıtım şebekeleri haricindeki gaz boru hattı şebekesiyle gerçekleştirilen veya ihracat lisansı kapsamında yapılan sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) taşıma faaliyeti haricindeki LNG taşıma vasıtalarıyla gerçekleştirilen doğal gaz naklini,”

“32) İthalatçı şirket: Yurt dışından LNG, sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) veya gaz formunda doğal gaz ithal edilmesi faaliyetlerini gerçekleştiren tüzel kişiyi,”

“43) Organize toptan doğal gaz satış piyasası (OTSP): Doğal gaz sisteminden yararlanan lisans sahiplerince doğal gazın alım-satımının ve dengeleme işlemlerinin yapıldığı piyasalar, ileri tarihli fiziksel teslimat gerektiren doğal gaz piyasaları ve Kurul tarafından belirlenen diğer doğal gaz piyasası işlemlerinin gerçekleştirildiği, Kurul tarafından düzenlenen piyasayı,

44) Son kaynak tedariki: Tüketicilere sözleşme süresi içerisinde doğal gazı tedarik etmekte olan şirketlerin iflasi, lisanslarının iptal edilmesi ve/veya organize toptan doğal gaz satış piyasası çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucunda temerrüde düşmesi gibi nedenlerle doğal gaz tedarik edilemeyen veya serbest tüketici olma hakkına sahip olduğu halde gaz tedariki sağlanamayan tüketicilere Kurul tarafından belirlenen yöntem çerçevesinde yetkilendirilen lisans sahiplerince gaz arzı sağlanmasını,”

MADDE 7- 4646 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinin dördüncü paragrafına üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler, (f) bendine aşağıdaki paragraf, (g) bendine sekizinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf ve aynı bende (7) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

“Üretilen doğal gazın iletim şebekesi vasıtasıyla iletilmesinin teknik ve ekonomik olarak uygun olmadığına Kurulca karar verilmesi ve üretim yapan toptan satış şirketinin kendi üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmesi kaydıyla, üretim şirketi tarafından dağıtım şebekesine bağlantı yapılarak üretilen doğal gaz dağıtım şirketince öncelikle satın alınır. Kurul, gerekli hallerde bu kapsamda satın alınacak doğalgaz bedelini belirler.”

“LNG ihracatı yapmak isteyen tüzel kişiler, ihracat lisanslarına derç edilmesi ve yurt içinde teslim faaliyetinde bulunmamaları kaydıyla, LNG taşıma faaliyetinde bulunabilirler.”

“Dağıtım şirketleri boru hatlarının ulaşmadığı bölgelerde LNG veya CNG ile besleme yöntemiyle doğal gaz dağıtım faaliyetinde bulunabilirler. Dağıtım şirketleri LNG veya CNG tesis yatırımlarını kendileri yapabilecekleri gibi bu faaliyetleri hizmet alımı yoluyla da gerçekleştirebilir. Ancak, dağıtım şirketleri LNG ve CNG’nin doğrudan satışı faaliyetinde bulunamaz. Acil durum veya mücbir hallerde mevcut iletim ve dağıtım şebekeleri LNG veya CNG ile beslenebilir. LNG ve CNG faaliyeti gerçekleştiren lisans sahipleri, acil durum ve mücbir hallerde iletim ve dağıtım şirketlerinin taleplerini karşılamakla yükümlüdür. Bu konuda usul ve esaslar Kurulca belirlenir.”

“8) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu kapsamında yapı kayıt belgesi alan yapının bulunduğu bölgenin uygulama imar planı olmaması veya uygulama imar planı olmakla birlikte

yolların imar mevzuatına uygun olarak açılmamış olması halinde; ilgili belediyenin meclis kararı ararak bu bölgelerde yapılacak şebekelerin yapım tarihinden itibaren 10 yıl içerisinde deplase edilmesi gerektiğinde yatırımın deplase edilen kısmıyla ilgili tüm maliyetleri üstleneceğini taahhüt etmesi şartıyla, doğal gaz dağıtım şirketleri tarafından bu bölgelere şebeke yatırımı yapılabilir.

9) Doğal gaz dağıtım şirketlerinin dağıtım bölgelerine ilave edilecek yeni genişleme bölgelerinde yerleşim yeri belediyesince doğal gaz dağıtım şirketine yatırım yapılması talebinde bulunulması halinde; ilgili dağıtım şirketinden teminat, kontrollük hizmet bedeli, kaplama bedeli, zemin/alan tahrip bedeli, hafriyat döküm bedeli ve benzeri adlarla herhangi bir bedel alınmaz ve altyapı kazı alanının üst kaplamaları ilgili belediye tarafından bedelsiz olarak yapılır.”

MADDE 8- 4646 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

“4) Kurul, bir tüketiciye sözleşme süresi içerisinde doğal gazı tedarik etmekte olan şirketlerin iflası, lisanslarının iptal edilmesi ve/veya organize toptan doğal gaz satış piyasası çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucunda temerrüde düşmesi gibi nedenlerle doğal gaz tedarik edilemeyen veya serbest tüketici olma hakkına sahip olduğu halde gaz tedariki sağlanamayan tüketicilere gaz arzı sağlamak üzere bir veya birden fazla lisans sahibini son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirebilir. Son kaynak tedarikçisi ve son kaynak tedarik bedelinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

5) Piyasada rekabet ortamının oluşturulması amacıyla Kurul belirli bir lisans sahibinin ya da lisans sahiplerinin Kurul tarafından belirlenen miktar veya orandaki doğal gazın organize toptan doğal gaz satış piyasasını kullanmak suretiyle alım satımını yapmalarını teşvik edebilir ve/veya zorunlu hale getirebilir. Bu konuya ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 9- 4646 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Şirket kurulumu ve devir

EK MADDE 1- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları tarafından bu maddenin yürürlük tarihinden önce yurt dışında kurulan şirketlerin Türkiye’deki şubelerinin bulunduğu yerlerde söz konusu şirketlerin ortaklarınca, işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak suretiyle, bu madde ve özel hukuk hükümlerine tabi olmak ve ikinci fıkrada belirtilen işlemleri gerçekleştirmek üzere, Cumhurbaşkanının kararıyla ayrı birer şirket kurulabilir. Bu şirketler, bu madde ve 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun bu maddeye aykırı olmayan hükümlerine göre Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü de alınmak suretiyle hazırlanacak esas sözleşmelerinin tescil ve ilanıyla faaliyete geçerler.

Kurulan şirketler faaliyete geçmelerini müteakip en geç altı ay içerisinde yurt dışındaki şirketlerle yapacakları protokollerle, yurt dışındaki şirketlerin her türlü; haklarını, alacaklarını, yükümlülüklerini, taşınır ve taşınmazlarını, gemilerini ve taşıtlarını, ruhsatlarını ve lisanslarını, fikri ve sınai haklarını, uluslararası kuruluşlar ve şirketler nezdindeki hisselerini ve ortaklıklarını, sözleşmelerini ve kredi anlaşmalarını, araçlarını, gereçlerini ve malzemelerini, yazılımlarını ve donanımlarını, yazılı ve elektronik ortamdaki kayıtlarını ve diğer dokümanlarını, taraf olduğu davaları ve icra takiplerini, bu maddenin yürürlüğünden önceki borçlarını ve personelini devralabilirler. Söz konusu devir işlemlerinin tamamlanmasıyla beraber, yurt dışında kurulan şirketlerin Türkiye’deki şubeleri talep üzerine tasfiyesiz terkin olunur. Bu devirlere ilişkin bütün devir, temlik ve intikal işlemleri ile bu işlemlerden doğan

kazançlar ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kâğıtlar damga vergisi dâhil her türlü vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerden istisnadır. Bu devir işlemlerine ve protokollere ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yetkilidir. İlgili mevzuatta yurt dışındaki şirketlere yapılan atflar devir işlemlerinin tamamlanmasını müteakip ilgisine göre Türkiye’de kurulan şirketlere yapılmış sayılır.

Kurulan şirketler, işletme konusu dâhilinde olmak kaydıyla 11/9/1981 tarihli ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanuna tabi olmaksızın yurt içinde ve yurt dışında gereken faaliyetleri yürütmeye yetkilidir. Bu şirketler hakkında; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, ceza ve ihalelerden yasaklanma hükümleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun kuruluşu ve tescile, aynı ve nakdi sermaye konulmasına, sermaye ve kanuni yedek akçelerle ilgili olarak kendiliğinden sona ermeye ilişkin hükümleri, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri uygulanmaz. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine ilişkin 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi hükümleri uygulanır. Kurulan şirketlerde 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir.

Kurulan şirketlerin ortaklık yapısını değiştirmeye, yurt içinde ve yurt dışında şirket kurmasına veya bir şirkete yüzde elliden fazla hisseyle ortak olmasına karar vermeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 10- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “ithalat yoluyla yapılacak spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) alımları,” ibaresi “yapılacak her türlü doğal gaz alımları,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 4734 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasına “Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketlerin” ibaresi eklenmiş, fıkra yer alan “Türkiye karasuları ile uluslararası sular dahilinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve “üretim ve taşıma” ibaresi “üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3- Bu Kanunda geçen;

a) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

b) Biyokütle: İthal edilmemek kaydıyla; her türlü tarım, hayvan, orman ve su ürünlerinin atıklarını, bu atıkların işlenmesi ile elde edilen tehlikesiz ürünleri ve işlendikleri tesislerin tehlikesiz artıma çamurlarını, belediye atıklarını (çöp gazı dâhil) ve atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünleri,

c) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,

d) EİGM: Enerji İşleri Genel Müdürlüğünü,

e) EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

f) EPİAŞ: Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketini,

g) Jeotermal kaynak: Yerkabuğundaki doğal ısı nedeniyle sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik ortalama sıcaklığın üzerinde olan, erimiş madde ve gaz içerebilen su, buhar ve gazlar ile kızgın kuru kayaların enerjisini taşıyan su, buhar ve gazları,

h) Ödeme yükümlülüğü oranı: Tüketicilere elektrik enerjisi satışı yapan tedarikçilerin ödemekle yükümlü olacağı tutarın hesaplanmasında kullanılacak olan, her bir tedarikçinin tüketicilerine sattığı elektrik enerjisi miktarının, bu tedarikçilerin tamamının tüketicilere sattığı toplam elektrik enerjisi miktarına bölünmesi suretiyle hesaplanan oranı,

ı) TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketini,

j) Türkiye ortalama elektrik toptan satış fiyatı: Yılı içerisinde ülkede uygulanan ve EPDK tarafından hesap edilen elektrik toptan satış fiyatlarının ortalamasını,

k) Yenilenebilir enerji kaynakları (YEK): Hidrolik, rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle, dalga, akıntı ve gel-git gibi fosil olmayan enerji kaynaklarını,

l) YEK Destekleme Mekanizması: Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösterenlerin faydalanabileceği fiyatlar, süreler, miktarlar ve bunlara yapılacak ödemeler ile diğer hususlara ilişkin usul ve esasları içeren destekleme mekanizmasını,

m) YEK toplam bedeli: YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olanların her biri tarafından iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi miktarı ile YEK listesindeki fiyatların çarpılması suretiyle Türk lirası olarak veya enerjinin sisteme verildiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk lirası olarak hesaplanan bedellerin toplamını,

ifade eder.

Bu Kanunda geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer terim ve kavramlar, 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunundaki anlama sahiptir.”

MADDE 13- 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 6- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği 18/5/2005 tarihinden 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girmiş veya girecek olan YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim lisansı sahipleri için, bu Kanuna ekli I sayılı Cetvelde yer alan fiyatlar, on yıl süre ile uygulanır. 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girecek olan YEK Belgili üretim tesisleri için bu Kanuna göre uygulanacak fiyat ve süreler Cetveldeki fiyatları geçmemek üzere Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

Lisanssız üretim faaliyeti kapsamındaki tesisler için on yıllık sürenin bitiminden itibaren EPDK tarafından Türk lirası kuruş/kWh olarak ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedelini geçmemek üzere uygulanacak fiyat ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

Bu Kanuna ekli I sayılı Cetvelde hidroelektrik üretim tesisleri için yer alan fiyatlardan nehir tipi veya rezervuar alanı onbeş kilometrekarenin altında olan hidroelektrik üretim tesisleri ile dalga, akıntı ve gel-git enerjisine dayalı elektrik üretim tesisleri faydalanabilir.

30/6/2021 tarihinden sonra işletmeye girecek olan elektrik üretim tesisleri için Türk lirası olarak uygulanacak YEK Destekleme Mekanizmasına ve fiyatların güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar

Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. İşletmeye giren lisanslı elektrik üretim tesislerinden YEK Destekleme Mekanizmasına bir sonraki takvim yılında tabi olmak isteyenler YEK Belgesi almak ve EPDK tarafından belirlenecek tarihe kadar EPDK'ya başvurmak zorundadır.

YEK Destekleme Mekanizmasında öngörülen süreler; tesislerden işletmedekiler için işletmeye girdiği tarihten, henüz işletmeye girmemiş olanlar için işletmeye girecekleri tarihten itibaren başlar. YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olanlar, uygulamaya dâhil oldukları yıl içerisinde uygulamanın dışına çıkamaz.

YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olanların listesi ile bunlara ait tesislerin işletmeye giriş tarihlerine, yıllık elektrik enerjisi üretim kapasitelerine ve yıllık üretim programına ilişkin bilgiler, kaynak türlerine göre EPDK tarafından yıl sonuna kadar yayımlanır.

Tamamı yenilenebilir olmak üzere birden fazla enerji kaynağından elektrik üretmek amacı ile kurulan üretim tesislerinde üretilerek sisteme verilen net enerji miktarının YEK Destekleme Mekanizmasından faydalanmasına ilişkin usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

EPIAŞ, her fatura dönemi için YEK toplam bedelini ilan eder ve her bir tedarikçinin ödeme yükümlülüğü oranını belirler. Ödeme yükümlülüğü oranının belirlenmesi sırasında, bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilerek YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olmaksızın serbest piyasada satışı yapılan elektrik enerjisi miktarı bu Kanun kapsamındaki hesaplamalara dâhil edilmez. Tüketicilere elektrik enerjisi sağlayan her bir tedarikçinin ödemekle yükümlü olduğu tutar belirlenerek ilgili tedarikçiye fatura edilir ve yapılan tahsilat YEK Destekleme Mekanizmasına tabi tüzel kişilere payları oranında ödenir. Bu fıkra kapsamındaki EPIAŞ dâhil uygulamalara ilişkin usul ve esaslar, EPDK tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten tesislerin lisanslarına derç edilecek yıllık üretim miktarı, bu tesislerin kaynağına göre mevcut kurulu gücü ile üretebileceği yıllık azami üretim miktarıdır.

Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten ve bu madde hükmüne tabi olmak istemeyen tüzel kişiler, lisansları kapsamında serbest piyasada satış yapabilirler.

YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim tesislerinin iletim ve/veya dağıtım sistem güvenliği açısından uymaları gereken yükümlülükler ile bu üretim tesislerinden dengeleme güç piyasası ve/veya yan hizmetler piyasası dâhilinde faaliyette bulunacakların belirlenmesi ve bu piyasalarda faaliyette bulunacak tüzel kişilere ilişkin hak ve yükümlülükler EPDK tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretiminin desteklenmesi amacıyla uygulanan tarifeler ile YEK Destekleme Mekanizması kapsamındaki diğer gelirlerin değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 14- 5346 sayılı Kanunun 6/A maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Lisanssız elektrik üretim faaliyeti

MADDE 6/A- Kendi tüketim ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten lisanssız elektrik üretim faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler; ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini dağıtım sistemine vermeleri halinde I sayılı

Cetveldeki fiyatlardan on yıl süre ile faydalanabilir. Bu kapsamda dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisinin görevli tedarik şirketi tarafından satın alınması zorunludur. İlgili şirketlerin bu madde gereğince satın aldıkları elektrik enerjisi, ilgili görevli tedarik şirketi tarafından YEK Destekleme Mekanizması kapsamında üretilmiş ve sisteme verilmiş kabul edilir.”

MADDE 15- 5346 sayılı Kanunun 6/B maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 6/B- Lisans sahibi tüzel kişilerin bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı ve 30/6/2021 tarihinden önce işletmeye giren üretim tesislerinde kullanılan mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamın yurt içinde imal edilmiş olması halinde; bu tesislerde üretilerek iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi için, I sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlara, üretim tesisinin işletmeye giriş tarihinden itibaren beş yıl süreyle; bu Kanuna ekli II sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlar ilave edilir.

30/6/2021 tarihinden sonra işletmeye girecek yerli aksam kullanan, YEK Belgeli üretim tesisleri ile tüketim tesisinin ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak kurulacak lisanssız üretim tesisleri için Türk lirası olarak uygulanacak yerli katkı fiyatları, bu fiyatların güncellenmesi, uygulanacak süre ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenerek ilan edilir.

Yerli aksam kapsamının tanımı, standartları, sertifikasyonu ve denetimi ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 16- 5346 sayılı Kanunun 6/C maddesinin dördüncü ve yedinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 17- 5346 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “EİE” ibaresi “EİGM” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- 5346 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “31/12/2015” ibaresi “31/12/2025” şeklinde, “yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında” ibaresi ise “lisans tarihinden itibaren on yıl boyunca” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19- 5346 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlük tarihinden önce yapılan yarışmalar kapsamında sıfır veya sıfırdan küçük teklif fiyatı ile kapasite tahsis edilen tüzel kişiler, yerli katkı fiyatlarından faydalanamazlar.”

MADDE 20- 5346 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- 12/5/2014 ile 30/4/2015 tarihleri arasında yapılan güneş enerjisine dayalı ön lisans başvurularına ilişkin yarışmalar kapsamında kapasite tahsisi gerçekleştirilen üretim tesisleri için yarışma sonucu teklif edilen katkı payı tutarı, 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girilmesi durumunda da ilgili mevzuatı kapsamında ödenir.”

MADDE 21- 5346 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- 15/2/2011 ile 13/9/2011 tarihleri arasında yapılan rüzgar enerjisine dayalı lisans başvurularına ilişkin yarışmalar kapsamında kapasite tahsisi gerçekleştirilen üretim tesisleri için yarışma sonucu teklif edilen katkı payı, 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girilmesi durumunda da ilgili mevzuatı kapsamında uygulanır.”

MADDE 22- 5346 sayılı Kanuna ekli I sayılı Cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I Sayılı Cetvel	
Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	Uygulanacak Fiyatlar
a. Hidroelektrik üretim tesisi	7,3 (ABD Doları cent/kWh)
b. Rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisi	7,3 (ABD Doları cent/kWh)
c. Jeotermal enerjisine dayalı üretim tesisi	10,5 (ABD Doları cent/kWh)
ç. Biyokütle dayalı üretim tesisi (çöp gazı dahil)	13,3 (ABD Doları cent/kWh)
d. Güneş enerjisine dayalı üretim tesisi	13,3 (ABD Doları cent/kWh)
e. 10/5/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretim faaliyeti kapsamındaki tesisler	EPDK tarafından TL kurusu/ kWh olarak ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli

MADDE 23- 5346 sayılı Kanuna ekli II sayılı Cetvelin “Yerli Katkı İlavesi (ABD Doları cent/kWh)” başlığında yer alan “İlavesi” ibaresi “Fiyatları” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 24- 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) ve (4) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3) MAPEG: Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünü,

4) İdare: Büyükşehirlerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarını, büyükşehir belediyesi bulunmayan illerde ise il özel idarelerini,”

MADDE 25- 5686 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “MİGEM’e” ibaresi “MAPEG’e” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “MİGEM” ibaresi “MAPEG” şeklinde, üçüncü cümlesinde yer alan “MİGEM’e” ibaresi “MAPEG’e” şeklinde, üçüncü fıkrası ikinci cümlesinde yer alan “MİGEM’e” ibaresi “MAPEG’e” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 5686 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) İdare payı: Akışkanın; doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtmasında kullanıldığı tesislerde gayrisafı hasılatının %1’i tutarında idare payı ödenir. Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ise kullanılan yıllık toplam ısı enerjisi değeri ve reenjeksiyon durumu dikkate alınarak kullanılan suyun bir metreküpü 3 Türk lirası tutarını geçmeyecek şekilde, hesaplama yöntemi Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenen idare payı ödenir. Bu fıkra da belirlenen idare payı üst limiti her yıl ocak ayında yayımlanan yıllık TÜFE değeri kadar artırılır. İdare payı, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtmasında kullanıldığı tesislerde her yıl haziran ayı sonuna kadar; sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ise yönetmelikte belirlenen dönemlerde idareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, idare tarafından, kaynağın bulunduğu büyükşehirlerde ilçe belediyesi olmak üzere ilgili belediye

veya köy tüzel kişiliğine on iş günü içinde ödenir. Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlıkları idare payından kalan kısmı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere İçişleri Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarır. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine ödenek eklemeye İçişleri Bakanı yetkilidir.”

MADDE 27- 5686 sayılı Kanunun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Ruhsat sahibi tarafından idare payı hesaplamasında kullanılan su miktarının belirlenmesinde usulsüzlük yapıldığının veya kaçak kullanımın tespit edilmesi halinde idare tarafından 500.000 Türk lirasını geçmemek üzere ruhsat sahibine bir önceki yılda kullandığı su miktarının karşılığının iki katı oranında idarî para cezası tahakkuk ettirilir. İdarî para cezası miktarı 100.000 Türk lirasından aşağı olamaz. Aynı fiilin ruhsat dönemi içerisinde üçüncü kez tekrarı halinde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.”

MADDE 28- 5686 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(1) MTA, jeotermal ve doğal mineralli su kaynak aramalarını ruhsat harcından ve teminatından muaf olarak bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alarak yapar. MTA'nın arama ruhsatı aldığı sahalarda kaynak varlığı tespit etmesi halinde, bu alan MTA tarafından 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanuna göre ihale edilir veya bedeli karşılığında veya gelir paylaşımı esasları ile kamu kurum ve kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına Bakan onayı ile devredilebilir. İşlemlerine başlanan sahanın devir veya ihale süreci tamamlanmaya kadar ruhsata ilişkin süreler durur. Devir alan kuruma veya ihale üzerinde kalan istekliye bu alanda idarece işletme ruhsatı verilir. Sahanın ihale edilerek devredilmesi ya da bedeli karşılığında veya gelir paylaşımı esasları ile devredilmesi durumunda oluşacak gelirden MTA'nın yaptığı masraflar alındıktan sonra kalan miktar MTA ve idarece eşit paylaşılır. Bakan onayı ile devredilen sahalardan devralan kamu kurum ve kuruluşları tarafından bağlı ortaklıkları dışında ihalesiz olarak devri mümkün değildir.”

“(2) MTA tarafından kaynak varlığı tespit edilerek ihale edilen alanların satışlarına ilişkin ihale bedelleri taksitlendirilmek sureti ile ödenebilir. Taksitlendirme ilk taksiti peşin olmak üzere yıllık ödeme şeklinde ve en fazla altı taksit olabilir. Taksit miktarı ihale ilanında belirlenir. İhale bedelinin taksitle ödenmesi halinde taksit süresinin en az iki katı süreli ve toplam taksit tutarı kadar teminat mektubu alınır.”

MADDE 29- 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 30- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (tt) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(t) Dağıtım şebekesi: Tüketicilerin iç tesisatını ve üreticilerin şalt sahasını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisini,”

MADDE 31- 6446 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“a) Tarifesi düzenlemeye tabi olan tüzel kişiler için; halka açık şirketlerde yüzde beş, diğerlerinde yüzde on ve üzerindeki sermaye payı değişiklikleri ile kontrol değişikliği sonucunu doğuracak her türlü işlem”

MADDE 32- 6446 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına (ç) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve sonraki bentler buna göre teselsül ettirilmiş, beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “tesislerinin sisteme” ibaresi “tesislerinin iletim sistemine” şeklinde değiştirilmiş, ikinci cümlesine “çerçevesinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “iletim sistem kullanım bedelinden mahsup edilmek suretiyle” ibaresi eklenmiş ve üçüncü cümlesinde yer alan “on” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

“d) İletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak.”

MADDE 33- 6446 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin onikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(15) 4628 sayılı Kanunun mülga geçici 14 üncü maddesi kapsamında bağlantı görüşü oluşturularak tesis edilmiş ve/veya edilecek enerji nakil hatları ile ilgili olarak, önlisans veya lisans sahibi tüzel kişiler tarafından Kuruma başvuruda bulunularak, dağıtım sisteminden bağlantı talep edilmesi halinde, bağlantı talebi meri mevzuat kapsamında değerlendirilir. Bu kapsamda TEİAŞ ile yapılan bağlantı anlaşması sonlandırılmak suretiyle dağıtım şirketiyle bağlantı anlaşması düzenlenir. TEİAŞ ile yapılan bağlantı anlaşması uyarınca tesis edilmiş olan enerji nakil hatları ile diğer şebeke unsurları, işletme ve bakım hizmetleri karşılığında, ilgisine göre ilgili dağıtım şirketi veya TEİAŞ tarafından iz bedelle devralınır.”

MADDE 34- 6446 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “Kanunda kaynak türü bazında” ibaresi “Kanun kapsamında” şeklinde değiştirilmiştir.

“g) Bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi”

MADDE 35- 6446 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) 11 inci maddenin onuncu fıkrası uyarınca Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından işletilecek olan piyasalara ilişkin 6362 sayılı Kanun hükümleri saklı olmak üzere, dağıtım şirketleri hariç elektrik piyasası faaliyetleri ile lisanssız faaliyet gösteren kişilerin bu Kanun kapsamındaki inceleme ve denetimi Kurum tarafından; elektrik dağıtım şirketlerinin denetimi ise Bakanlık tarafından yapılır. Ancak Bakanlık, elektrik dağıtım şirketlerinin denetimini, Kurum da dahil olmak üzere bu konuda ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabileceği gibi bu kurum ve kuruluşlara kısmen veya tamamen yetki devretmek suretiyle yaptırmaya da yetkilidir. Bakanlığın ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarından bu konuya ilişkin olarak yapacağı talepler süresinde karşılanır. Yetki devri yapılması halinde kendisine yetki devredilen veya birlikte yapılacak kurum veya kuruluşun denetim işlemleri için yapacağı her türlü masraf Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır. Bakanlık tarafından düzenlenen veya karara bağlanan denetim raporları Kuruma bildirilir. Denetim raporu sonucuna göre gerekli yaptırım ve işlemler Kurul tarafından karara bağlanır.”

MADDE 36- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendinin ikinci ve üçüncü cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bağlantı tarifeleri, şebeke yatırım maliyetlerini kapsamaz; bağlantı yapılan tüketim tesisinin iç tesisatının ve üretim tesisinin şalt sahasının dağıtım şebekesine bağlanması için inşa edilen bağlantı hattı kapsamında katlanılan masraflar ile sınırlıdır. Bağlantı hattının tüketici veya üretici tarafından tesis edilmesi hâlinde, bağlantı hattı işletme ve bakım sorumluluğu karşılığı dağıtım şirketine devredilir, bu tüketicilerden ve üreticilerden bağlantı bedeli alınmaz.”

MADDE 37- 6446 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Taşınmaz temini işlemleri

MADDE 19- (1) Elektrik piyasasında üretim faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemleri ile ilgili olarak;

a) Üretim faaliyetinde bulunan önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin önlisans veya lisansa konu faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini taleplerine yönelik işlemler, 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre Kurum tarafından yürütülür. Taşınmaz temini talepleri Kurum tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde Kurul tarafından karar alınır. Bu kapsamda alınan kararlar, kamu yararı kararı yerine de geçer ve herhangi bir makamın onayına tabi değildir.

b) Kamulaştırma ve/veya devir yoluyla elde edilen taşınmazların mülkiyeti ve/veya üzerindeki sınırlı aynı haklar üretim tesislerinin mülkiyetine sahip olan ilgili kamu kurum veya kuruluşu adına, bunların bulunmaması halinde ise Hazine adına tescil edilir. Hazine adına tescil edilen veya niteliği gereği tapuda terkin edilen taşınmazlar üzerinde Hazine taşınmazlarının idaresiyle sorumlu ve görevli olan kamu kurumu tarafından, lisansın geçerlilik süresi ile sınırlı olmak üzere, lisans sahibi özel hukuk tüzel kişileri lehine bedelsiz irtifak hakkı tesis edilir ve/veya kullanma izni verilir. Bu işlemlere konu edilemeyecek olanlar için ise bedel alınmaksızın kiralama yapılır.

c) Kamulaştırma, devir, irtifak hakkı tesisi, kullanma izni, kiralama gibi işlemlere ilişkin bedeller ve projeden kaynaklı tazminatlar ile bu işlemlere ilişkin diğer giderler, önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişileri tarafından ödenir. Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler üzerinde tesis edilen irtifak hakkı, kira ve kullanma izni sözleşmelerinde, sözleşmenin geçerliliğinin önlisans veya lisansın geçerlilik süresi ile sınırlı olacağı hükmü yer alır.

ç) Önlisans sahibinin lisans alamaması ya da önlisans veya lisansın sona ermesi ya da iptali hâlinde, önlisans veya lisans sahibi tüzel kişiler tarafından ödenmiş bulunan kamulaştırma bedellerine ilişkin olarak, kamulaştırılan taşınmazların üzerinde irtifak hakkı tesis edilmek, kiralamak ve/veya kullanma izni verilmek suretiyle başka bir önlisans veya lisans sahibinin kullanımına bırakılması durumunda, kamulaştırma bedeli lehine irtifak hakkı tesis edilen, kiralanmış ve/veya kullanma izni verilen önlisans veya lisans sahibi tarafından kamulaştırma bedelini ödemiş olan tüzel kişiye ödenir.

(2) Elektrik piyasasında dağıtım faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemleri ile ilgili olarak;

a) Dağıtım faaliyetinde bulunan lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin lisansa konu faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini taleplerine yönelik işlemler, 2942 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre TEDAŞ tarafından yürütülür. Taşınmaz temini talepleri TEDAŞ tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde TEDAŞ tarafından karar alınır. Bu kapsamda alınan kararlar, kamu yararı kararı yerine de geçer ve herhangi bir makamın onayına tabi değildir.

b) Temin edilen taşınmazların mülkiyeti ve/veya üzerindeki sınırlı ayni haklar TEDAŞ adına tescil edilir. Bu taşınmaz ve hakların kullanımı, lisans süresi ve dağıtım faaliyeti ile sınırlı olmak üzere, ilgili lisans sahibi özel hukuk tüzel kişisine aittir.

c) Özel hukuk tüzel kişileri tarafından faaliyette bulunma hakkı edinilen dağıtım bölgelerinde özelleştirme tarihi itibarıyla mevcut olan dağıtım tesislerinin bulunduğu ve bu tarih itibarıyla kamulaştırma kararları alınmamış veya kamulaştırma kararı alınmakla birlikte kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış taşınmazların kamulaştırması TEDAŞ tarafından yapılır, tapuda TEDAŞ adına tescil edilir, kamulaştırma bedelleri ile bu işlemlere ilişkin diğer giderler TEDAŞ tarafından ödenir.

ç) Özel hukuk tüzel kişileri tarafından faaliyette bulunma hakkı edinilen dağıtım bölgelerinde özelleştirme tarihi sonrasında yapılan yeni dağıtım tesisleriyle ilgili taşınmaz temini işlemlerinin gerektirdiği bedeller ile bu işlemlere ilişkin diğer giderler, ilgili lisans sahibi tüzel kişi tarafından ödenir ve tarifeler yoluyla geri alınır.

d) Süresinin bitmesi nedeniyle dağıtım lisansının sona ermesi halinde, tarifeler yoluyla geri alınamayan taşınmaz teminine ilişkin bedeller, TEDAŞ tarafından ilgili özel hukuk tüzel kişisine iade edilir.

(3) 2942 sayılı Kanununun 23 üncü maddesi uyarınca kamulaştırılan taşınmazın sahibi veya mirasçıları tarafından geri alınması durumunda, taşınmaz sahibi veya mirasçıları tarafından geri ödenecek bedel, kamulaştırma bedelini ödemiş olan tüzel kişiye ödenir.

(4) Kamu tüzel kişiliğini haiz olan ve elektrik piyasasında üretim, iletim veya dağıtım faaliyetinde bulunan önlisans veya lisans sahibi kamu tüzel kişilerinin önlisansa veya lisansa konu faaliyetleri ile ilgili taşınmaz temini işlemleri, 2942 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre, bu tüzel kişiler tarafından yürütülür ve elde edilen taşınmazların mülkiyeti veya üzerindeki sınırlı ayni haklar bu kamu tüzel kişileri adına tescil edilir. Bu fıkra kapsamında, Hazinesinin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için önlisans veya lisans sahibi kamu tüzel kişileri lehine, lisans süresince bedelsiz irtifak hakkı tesis edilir, kiralama yapılır veya kullanma izni verilir.

(5) Bu maddede belirtilen hususlara ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.”

MADDE 38- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- (1) 8 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinin uygulamasından kaynaklanan yanlışlıklar idari yargıda görülür.”

MADDE 39- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- (1) Aşağıda belirtilen iş ve işlemleri yapmak üzere görevlendirilen personel hakkında, 3213 sayılı Kanunda belirlenen ve madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetlenmesi için görevlendirilen personele uygulanan harcıraha ilişkin hükümler uygulanır.

a) Bu Kanun kapsamında elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetlenmesi, incelenmesi ve kontrolü için görevlendirilenler.

b) Bakanlık personelinden, elektrik üretim tesislerinde kullanılan yerli aksamın imalat ve tesis denetimi ile görevlendirilenler de dahil olmak üzere, 5346 sayılı Kanun kapsamında elektrik üretim tesislerine ilişkin denetim faaliyetleri ile 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında yürütülen denetim faaliyetleri ve elektrik üretim tesislerinin kabul işlemleri için görevlendirilenler.

(c) TEİAŞ'ta 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bendi kapsamında görev yapan personelden, açık ve kapalı trafo merkezleri ile enerji nakil hatlarının denetimi, tesisi, bakımı veya kontrolü hizmetleri için görevlendirilenler.

(2) Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tabi tutulmaz.”

MADDE 40- 6446 sayılı Kanununun geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) Düzenlemeye tabi tarifeler üzerinden elektrik enerjisi satın alan tüketicileri, dağıtım bölgeleri arası maliyet farklılıkları nedeniyle var olan fiyat farklılıklarından kısmen veya tamamen koruyacak şekilde tesis edilmiş ve uygulamaya ilişkin hususları Kurum tarafından hazırlanan tebliğ ile düzenlenmiş fiyat eşitleme mekanizması içerisinde tüm kamu ve özel dağıtım şirketleri ile görevli tedarik şirketleri yer alır.

(2) Fiyat eşitleme mekanizması 31/12/2025 tarihine kadar uygulanır. Fiyat eşitleme mekanizmasının uygulandığı süre boyunca ulusal tarife uygulamasının gerekleri esas alınır ve ulusal tarifede çapraz sübvansiyona yer verilir. Ulusal tarife, Kurumca hazırlanır ve Kurul onayıyla yürürlüğe girer.

(3) İkinci fıkraya kapsamındaki sürenin beş yıla kadar uzatılmasına Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(4) Fiyat eşitleme mekanizmasının uygulandığı dönemde tüm hesaplar ilgili mevzuata göre ayrıştırılarak tutulur.”

MADDE 41- 6446 sayılı Kanununun geçici 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla işletmede olanlar dâhil 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan 5346 sayılı Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisleri ile bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan Bakanlık tarafından” ibaresi “Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan ve Bakanlık tarafından” şeklinde, “ilgili kurum tarafından verilmiş izin tarihinden itibaren yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında” ibaresi ise “lisans tarihinden itibaren on yıl boyunca” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 42- 6446 sayılı Kanununun geçici 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2015” ibaresi “31/12/2025” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 43- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Taşınmaz teminine ilişkin devam eden iş ve işlemler

GEÇİCİ MADDE 28- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Elektrik dağıtım tesisleri için gerekli olan taşınmazların teminine yönelik olarak Kurul tarafından alınmış kararlara ilişkin işlemler TEDAŞ,

b) Elektrik üretim tesisleri için gerekli olan taşınmazların teminine yönelik olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kamulaştırma kararı alınmamış ve/veya 2942 sayılı Kanununun 30 uncu maddesine göre devir işlemleri başlatılmamış taşınmazlarla ilgili süreçler Kurum, tarafından sonuçlandırılır.”

MADDE 44- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Lisans ve önlisanslara ilişkin sonlandırma ve tadil hakkı

GEÇİCİ MADDE 29- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında mevcut olan üretim veya otoprodüktör lisanslarını, önlisanslarını ya da lisans başvurularını sonlandırmak ya da kurulu güç düşümü suretiyle tadil etmek isteyen tüzel kişilerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden iki ay içerisinde EPDK’ya başvurmaları hâlinde lisansları, önlisansları veya lisans başvuruları sonlandırılarak ya da tadil edilerek teminatları ilgisine göre kısmen veya tamamen iade edilir.”

MADDE 45- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 46- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Esas No: 2/3116
Karar No: 10

27/10/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

İstanbul Milletvekili Nevzat ŞATIROĞLU ve Bursa Milletvekili Hakan ÇAVUŞOĞLU ile 88 Milletvekili tarafından 05/10/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonu ile Çevre Komisyonu'na, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 2/3116 esas numaralı “Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 06/10/2020 tarihinde yaptığı 9’uncu Birleşiminde görüşülmüş, 2/3116 esas numaralı Kanun Teklifinin daha detaylı incelenbilmesini teminen bir alt komisyon kurulmasına ve çalışmalara Alt Komisyon çalışmalarını müteakip devam edilmesine karar verilmiştir.

Alt Komisyon çalışmalarını müteakip 2/3116 esas numaralı Kanun Teklifi Komisyonumuzun 20/10/2020 tarihli 10’uncu birleşimi ile 21/10/2020 tarihli 11’inci birleşimlerinde gerçekleştirdiği toplantılarda İstanbul Milletvekili Nevzat ŞATIROĞLU ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Kamu İhale Kurumu, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile Gelir İdaresi Başkanlığı temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, enerji alanında dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla ülkemizin bölgesel ve küresel etkinliğinin artırılması ve tabii kaynaklarımızın en iyi şekilde değerlendirilmesi gerekir. Bu çerçevede meydana gelen küresel ve bölgesel gelişmeler, uluslararası piyasalardaki dinamikler ile Milli Enerji ve Maden Stratejilerimiz de göz önünde bulundurularak; enerjinin nihai tüketiciye sürekli, sürdürülebilir, çevre ile uyumlu, kaliteli, güvenli ve en düşük maliyetlerle arzı ile enerji temininde kaynak çeşitlendirilmesi esas alınmak suretiyle; yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının azami düzeyde değerlendirilmesi, enerji israfının azaltılması ve ülkemizin uluslararası enerji ticaretinde stratejik konumunun güçlendirilmesi, maden kaynaklarımızın etkin bir şekilde değerlendirilmesi ile madencilik verimli noktalara taşınması öncelikli hedefler arasındadır. Ayrıca enerji ithalatının azaltılmasına yönelik yeni politikaların geliştirilmesi ve ülkemizin enerji arz güvenliğine yönelik risklerin bertaraf edilmesi adına yerli ve yenilenebilir enerji üretiminin artırılması gerekmektedir.

Kanun Teklifi ile temel hedefler ve uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması amacıyla bazı kanunlarda değişiklikler yapılması öngörülmektedir. Bu doğrultuda;

3213 sayılı Maden Kanunu’nda yapılan değişiklikler ile ruhsat temdit başvurularında idareden kaynaklanan değerlendirme süresinde gecikme halinde işletmenin faaliyetine devam edebilmesine

imkân sağlanması, maden işletmecisinden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 22/A bendi kapsamında talep edilen “borcu yoktur” belgesinin maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlar dışında aranmaması yönünde düzenleme yapılarak madencilik sektörünün muhatap olduğu bürokratik süreçlerin azaltılması hedeflenmektedir.

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile doğal gaz kullanımının ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefi çerçevesinde, yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi, boru hatları ulaşmasının teknik ve ekonomik olarak mümkün olmadığı bölgelere de doğal gazın ulaştırılabilmesi ve acil durum ve kriz anlarında tüketicilerin doğal gaz arz sürekliliğinin sağlanabilmesi ve mevcut doğal gaz iletim ve dağıtım şebekelerinin LNG veya CNG yöntemleriyle beslenmesine imkân tanınması ve rekabet ortamının artırılması amacıyla uluslararası piyasalarda örneği görülen piyasa yapıcı (market maker) kavramına benzer bir yaklaşımın geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulan ve hâlihazırda özellikle petrol, doğal gaz ve madencilik alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketlerin faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi amacıyla ilgili şirketlerin Türkiye'deki şubelerinin bulunduğu yerlerde Cumhurbaşkanı kararıyla aynı şirketlerin ortaklarına işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak kaydı ile ayrı birer şirket kurulabilmesi amaçlanmaktadır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda yapılan değişiklik ile ülkemizde kış aylarında yaşanması muhtemel doğal gaz kaynaklı kesinti ve kısıntıların bertaraf edilebilmesi, sistem ve arz güvenliğinin sağlanabilmesi amacıyla Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi tarafından yapılacak doğal gaz alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu dışında tutulması ve ülkemiz enerji arz güvenliğinin temini hususunda petrol ve doğal gaz arama, sondaj, üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma faaliyetlerini ve bu faaliyetlerine yönelik yatırımlarını hızlı bir şekilde gerçekleştirme zorunluluğu bulunan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na sağlanan istisnaların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketler ile belirtilen istisnanın karadaki faaliyetleri de kapsamına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nda yapılan değişikliklerle jeotermal kaynağın ortaya çıkarılması, en kısa sürede işletmeye alınması ve ekonomiye kazandırılması, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtması dışında sera, kaplıca ve diğer alanlarda jeotermal kaynağın tüketiminden alınan idare payının, kaynağın kullanıldığı tesislerde ısı enerjisi ve su miktarı dikkate alınmak sureti ile m³ başına belirlenen üst sınırı geçmeyecek şekilde belirlenmesi suretiyle mevcut uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi, ruhsat sahibinin kullanılan su miktarının belirlenmesinde usulsüzlük yapmasını veya kaçak kullanımı engellemek için cezai müeyyide getirilmesi, MTA'nın jeotermal kaynak varlığını tespit ettiği sahaların kısa sürede işletmeye alınmasının sağlanması ve buradan sağlanacak öz kaynak geliri ile yeni alanların aranması için bütçe geliri oluşturulması amaçlanmaktadır.

5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'da yapılan değişiklikler ile lisanssız elektrik üretim tesislerinin YEK destekleme mekanizmasındaki on yıllık sürelerinin bitiminden itibaren uygulanacak fiyat, diğer usul ve esaslar ile 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girecek olan elektrik üretim tesisleri için uygulanacak destek mekanizmasının Cumhurbaşkanı kararıyla belirleneceği hükme bağlanmaktadır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile elektrik dağıtım şirketlerinin denetiminin EPDK da dâhil olmak üzere ihtisas sahibi kurumlar tarafından da gerçekleştirilebilmesi; lisanssız elektrik üretimi ile tüketicilerin kendi ihtiyacını üretmesi; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması; önlisans/lisansa konu enerji yatırımları için ihtiyaç duyulan taşınmazlara ilişkin hak veya mülkiyet edinimlerinin daha etkin ve hızlı bir şekilde değerlendirilebilmesi, iş süreçlerinin daha rasyonel hale getirilmesi ve değişik kamu kurumları arasındaki yetki karmaşasının giderilmesi; Fiyat Eşitleme Mekanizması ve Ulusal Tarife Uygulamasına bölgeler arası maliyet farklılıklarının sübvansede edilebilmesini teminen geçici süre ile devam olunması; genel aydınlatmaya ilişkin giderlerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bütçesine konan ödenekten karşılanmasına ilişkin maddenin uygulama tarihinin 31/12/2025 tarihine kadar uzatılması ile mevcut uygulamanın devamlılığının sağlanması ve son dönemde yatırıma ilişkin imalat girdilerinde ve yatırım finansman maliyetlerinde ortaya çıkan beklenmeyen artışlar ile yatırımların gerçekleşmesine engel olacak öngörülmeleyen durumlar nedeniyle üretim ve otoproduktör önlisans/lisans başvurularında sonlandırma veya tadil hakkı verilmesi amaçlanmaktadır.

Yapılan değişiklikler ile maden, doğal gaz ve elektrik sektöründe faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör yatırımcılarının faaliyetlerini daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmesini temin etmek maksadı ile ihtiyaca yönelik düzenlemeler yapılması öngörülmektedir.

2. Teklifin İçeriği

2/3116 esas numaralı Teklif ile

➤ 3213 sayılı Maden Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile ruhsat temdit başvurularında idareden kaynaklanan değerlendirme süresinde gecikme halinde işletmenin faaliyetine devam edebilmesine imkân sağlanması, maden işletmecisinden 6183 sayılı Kanunun 22/A bendi kapsamında 18 ayrı konuda talep edilen “Borcu yoktur” belgesinin maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlar dışında aranmaması yönünde düzenleme yapılarak madencilik sektörünün muhatap olduğu bürokratik süreçlerin azaltılması,

➤ 3213 sayılı Maden Kanunu'na göre ruhsat bedelinin tamamının her yıl ocak ayının son gününe kadar yatırılmasının zorunlu olduğu, ilgili bedelin tamamının ocak ayında yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın iki katının ruhsat bedeli olarak haziran ayının sonuna kadar yatırılması gerektiği aksi halde ruhsatın iptal edildiği, yapılan düzenlemeyle yatırılmayan kısmın o yıl haziran ayının son gününe kadar 6183 sayılı Kanuna göre hesaplanacak gecikme zammı oranında artırılmak suretiyle tahsili yoluna gidilmesinin öngörüldüğü,

➤ 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile doğal gaz kullanımının ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefleri çerçevesinde, yatırımların hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi, boru hatlarının ulaşmasının teknik ve ekonomik olarak mümkün olmadığı bölgelere de doğal gazın ulaştırılabilmesi ve acil durum ve kriz anlarında tüketicilerin doğal gaz arz sürekliliğinin sağlanabilmesi ve mevcut doğal gaz iletim ve dağıtım şebekelerinin LNG veya CNG yöntemleriyle beslenmesine imkân tanınması, doğal gaz piyasasının derinleşmesi ve rekabet ortamının artırılması amacıyla uluslararası piyasalarda örneği görülen piyasa yapıcı (market maker) kavramına benzer bir yaklaşımın geliştirilmesi,

➤ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulan ve hâlihazırda özellikle petrol, doğal gaz ve madencilik alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketlerin Türkiye'deki şubelerinin bulunduğu yerlerde

Cumhurbaşkanı kararıyla aynı şirketlerin ortaklarıncı işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak kaydı ile ayrı birer şirket kurulabilmesi,

➤ 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda yapılan değişiklik ile kış aylarında doğal gaz kaynaklı yaşanması muhtemel kesinti ve kısıntıların bertaraf edilebilmesi, sistem ve arz güvenliğinin sağlanabilmesi amacıyla Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi tarafından yapılacak doğal gaz alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu dışında tutulması,

➤ Ülkemiz enerji arz güvenliğinin temini hususunda petrol ve doğal gaz arama, sondaj, üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma faaliyetlerini ve bu faaliyetlerine yönelik yatırımlarını hızlı bir şekilde gerçekleştirme zorunluluğu bulunan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına sağlanan istisnaların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketleri de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve belirtilen istisnanın karadaki faaliyetleri de kapsamayı,

➤ 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile jeotermal kaynağın ortaya çıkarılması ve ekonomiye kazandırılması, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtması dışında sera, kaplıca ve diğer alanlarda jeotermal kaynağın tüketiminden alınan idare payının, kaynağın kullanıldığı tesislerde ısı enerjisi ve su miktarı dikkate alınmak sureti ile m³ başına belirlenen üst sınırı geçmeyecek şekilde belirlenmesi suretiyle mevcut uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi, ruhsat sahibinin kullanılan su miktarının belirlenmesinde usulsüzlük yapmasını veya kaçak kullanımı engellemek için cezai müeyyide getirilmesi, MTA'nın jeotermal kaynak varlığını tespit ettiği sahaların kısa sürede işletmeye alınmasının sağlanması ve buradan sağlanacak öz kaynak geliri ile yeni alanların aranması için bütçe geliri oluşturulması,

➤ 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'da yapılan değişiklikler ile lisanssız elektrik üretim tesislerinin YEK destekleme mekanizmasındaki on yıllık sürelerinin bitiminden itibaren uygulanacak fiyat, diğer usul ve esaslar ile 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girecek olan elektrik üretim tesisleri için uygulanacak destek mekanizmasının Cumhurbaşkanlığı kararıyla belirleneceği hükme bağlanmakta ve ayrıca, bir sonraki takvim yılında YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olmak isteyen elektrik üretim tesisleri için 31 Ekim yerine EPDK'nın belirleyeceği tarihe kadar başvuru yapma zorunluluğuna ilişkin düzenleme yapılması,

➤ 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile elektrik dağıtım şirketlerinin denetiminin EPDK da dâhil olmak üzere ihtisas sahibi kurumlar tarafından da gerçekleştirilebilmesi; lisanssız elektrik üretimi ile tüketicilerin kendi ihtiyacını üretmesi; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması; ön lisans/lisansa konu enerji yatırımları için ihtiyaç duyulan taşınmazlara ilişkin hak veya mülkiyet edinimlerinin daha etkin ve hızlı bir şekilde değerlendirilebilmesi, iş süreçlerinin daha rasyonel hale getirilmesi ve değişik kamu kurumları arasındaki yetki karmaşasının giderilmesi;

➤ Elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetlenmesi için görevlendirilen personele uygulanan harcırının maden işletmelerini denetleyen personele uygulanan harcırarla uyumlu hale getirilmesi; Fiyat Eşitleme Mekanizması ve Ulusal Tarife Uygulamasına bölgeler arası maliyet farklılıklarının sübvansız edilebilmesini teminen geçici süre ile devam olunması; genel aydınlatmaya ilişkin giderlerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bütçesine konan ödenekten karşılanmasına

ilişkin maddenin uygulama tarihinin 31/12/2025 tarihine kadar uzatılması ile mevcut uygulamanın devamlılığının sağlanması ve son dönemde yatırıma ilişkin imalat girdilerinde ve yatırım finansman maliyetlerinde ortaya çıkan beklenmeyen artışlar ile yatırımların gerçekleşmesine engel olacak öngörülmeven durumlar nedeniyle üretim ve otoprodüktör önlisans/lisans başvurularında sonlandırma veya tadil hakkı verilmesi,

gibi birçok farklı alanda düzenlemeler yapılmak suretiyle ortaya çıkan ihtiyaçların giderilmesi, birçok farklı sektörde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör yatırımcılarının faaliyetlerinin daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesini temin etmek amaçlanmaktadır.

3. Komisyon Görüşmeleri

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde;

Teklifin birinci imza sahibi İstanbul Milletvekili Nevzat ŞATIROĞLU tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Enerji alanında dışa bağımlılığın azaltılması, ülkemizin bölgesel ve küresel etkinliğinin artırılması ve tabii kaynaklarımızın en iyi şekilde değerlendirilmesinin bir gereklilik olduğu, enerji ve tabii kaynaklar alanında oluşan küresel ve bölgesel gelişmeler, uluslararası piyasalardaki dinamikler ile millî enerji ve maden stratejilerimizin de dikkate alınarak enerjinin nihai tüketiciye sürekli, sürdürülebilir, çevreyle uyumlu, kaliteli, güvenli ve en düşük maliyetlerle arzı ile enerji temininde kaynak çeşitlendirilmesi, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının azami düzeyde değerlendirilmesi, enerji israfının azaltılması ve ülkemizin uluslararası enerji ticaretinde stratejik konumunun güçlendirilmesi, maden kaynaklarımızın etkin bir şekilde değerlendirilebilmesi ile madencilik verimli noktalara taşınmasının öncelikli hedefler arasında yer aldığı ve enerji ithalatının azaltılması amacıyla yeni politikaların geliştirilmesinin kaçınılmaz olduğu,

➤ Ülkemizin enerji arz güvenliğine ilişkin risklerin bertaraf edilmesi adına yerli ve yenilenebilir kaynakta enerji üretiminin artırılmasının gerektiği, bu hedefler doğrultusunda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesindeki kurumlar tarafından gerek madencilik gerekse hidrokarbon kaynaklarının aranması konusunda yoğun çabalar olduğu, bu çalışmalar kapsamında ülkemizin millî petrol şirketi Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı tarafından gerek Akdeniz’de gerek Karadeniz’deki sahalarda uzunca süredir yürütülen arama çalışmaları sonucunda sevindirici haberlerin gelmeye başladığı ve 21 Ağustos 2020 tarihinde Cumhurbaşkanımız tarafından duyurulan Sakarya Gaz Sahası’ndaki 320 milyar metreköplük gaz keşfinin 17 Ekim’de yine Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan ilave keşifler sonucu 405 milyar metreköpe ulaştığı,

➤ Ereğli’nin 175 kilometre açığında gerçekleştirilen bu gaz keşfinin Karadeniz’de bugüne kadar gerçekleştirilmiş en büyük keşif olduğu, 2020 yılında dünyada açık denizlerde yapılan keşifler arasında da birinci sırada yer aldığı, sahadaki mevcut sondajlarda yaklaşık 4 bin metre derinliğe ulaşıldığı ve yeni keşifler için çalışmaların devam ettiği,

➤ 3213 sayılı Maden Kanunu’nun 5 ayrı maddesinde yapılan düzenlemelerle maden yatırımcısı ve işletmecilerine ciddi kolaylıklar getirildiği, ruhsat süre uzatım taleplerine ilave bir altı ay, on iki ay esneklik getirildiği, ruhsat bedeli ödemelerindeki gecikmelere uygulanan cezalarda indirim yapıldığı, rutin işletme faaliyetlerinin kesintiye uğratılmaması için bazı iş ve işlemlerde istenen Hazine ve Maliye Bakanlığı’ndan alınan “Borcu yoktur.” yazısının aranmaması ve ruhsat devirlerinde alınmak zorunda olan ÇED izni ile iş yeri açma izinlerinin ruhsat devirlerinde muhafaza edilmesi, işletme sahiplerinin

ruhsat alanında kalmak kaydıyla birtakım çalışma izin sınır ihlallerinde maruz kaldıkları hapis cezalarının kaldırılması gibi hususlarda maden sektörüne kolaylıklar getirildiği,

➤ 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun 4 ayrı maddesinde düzenleme yapılmak suretiyle doğal gaz kullanımının yaygınlaştırılmasının ve nihai tüketicilerin korunmasının hedeflendiği, bazı tanımların tekrar düzenlendiği, yerli üretim doğal gazın dağıtım sistemine bağlanmasına imkân sağlandığı ve çok küçük yerleşim yerlerine de doğal gaz erişiminin daha ekonomik sağlanması için düzenlemeler yapıldığı,

➤ 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kanunu'nun 12 ayrı maddesinde düzenlemeler yapıldığı, bazı tanımlara ve lisanssız elektrik üreticilerinin gerek on yıllık YEK destekleme süreci sonundaki durumlarına gerekse yerli aksam katkı paylarına ilişkin düzenlemelere açıklık getirildiği ve arazi ihtiyacına ilişkin hususlarda da yatırımcı lehine düzenlemeler yapıldığı,

➤ 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun 5 ayrı maddesinde düzenleme yapıldığı, yapılan bu düzenlemelerle jeotermal kaynak kullanan işletmecilerden tahsil edilen idare payı işletmeci lehine yeniden düzenlendiği ve usulsüz kullanımda cezalara açıklık getirildiği, MTA'ya jeotermal sahaları ihale ederken altı yıla kadar taksit yapma imkânı tanınması ile yatırım ortamının iyileştirilmeye çalışıldığı,

➤ 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 15 ayrı maddesinde düzenleme yapıldığı ve bazı tanımları yeniden ele alındığı, bazı lisans türlerinde şirket hissedarlarına EPDK onayı olmaksızın hisselerini devretme imkânı sağlandığı, TEİAŞ'ın yaptırımlarına yasal dayanak getirildiği, elektrik dağıtım şirketlerini denetimde görevli kuruluşa Enerji Bakanlığı bütçesinden ödenek aktarılmasının sağlandığı, denetim görevini yapan kamu çalışanlarının harcırahlarında artış yapıldığı, kamulaştırma işlemleri tanımı, taşınmaz temini olarak yeniden ele alınarak EPDK ve TEDAŞ'ın ayrı ayrı yetkilendirildiği, yürürlükte olan Elektrikte Fiyat Eşitleme Mekanizması ve Ulusal Tarife uygulamasıyla genel aydınlatma maliyetinin Enerji Bakanlığı bütçesinden karşılanmasına ilişkin sürelerin 31 Aralık 2025'e kadar uzatıldığı, elektrik üretim lisanslarında yatırımın önüne çıkan engeller ve projelerin fizibil olma koşullarının ortadan kalkmasından dolayı lisansların iptal edilmesi nedeniyle TEİAŞ'a ait trafo kapasitelerinin gereksiz yere işgal edilmesinin önüne geçildiği,

belirtilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde diğer milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Çevre kirliliğinin dünyanın en büyük sorunlarından biri olduğu, enerji ve maden alanlarında düzenlemeler yapılırken bütün çevre örgütlerinin görüşünü almak gerektiği, ancak bu örgütlerden yeterince görüş alınmadığı,

➤ Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketlerin her türlü gaz alımının Kamu İhale Kanunu (KİK) kapsamı dışına çıkarıldığı, denetimin zayıflayacağı ve fiyatların da yukarı tırmanacağı,

➤ Teklifin 1'inci ve 9'uncu maddelerinde yapılmak istenen değişiklikte Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulmuş şirketlerin Türkiye'ye getirilmeye çalışıldığı ve bu şirketlere çok büyük ayrıcalıklar verildiği, bu şirketlerin işletme konusu dâhilinde olmak kaydıyla birçok kanun hükmüne tabi olmayacağı, bu şirketlerin Meclis denetiminden kaçırıldığı,

➤ Teklifin en sorunlu maddelerinden birinin 2'nci madde olduğu ve mezkur madde ile Bakanlık ruhsatı bitmiş olmasına rağmen işletmenin çalışmalarını on iki ay süre uzatımı yetkisinin verildiği,

➤ Sınır aşımının madencilik sektöründe büyük bir sorun olduğu, 2019 yılı rakamlarına göre 687 maden sahasında 497 sınır aşımı olayının yaşandığı, öngörülen düzenlemeyle mücavir alan tanımının daha da gevşetildiği, böylece yeni sınır ihlallerinin önünün açıldığı,

➤ Teklifte elektrikle ilgili yer verilen hükümlerin yurttaş, sanayici, çiftçi ve hane halkı lehine olmadığı, sadece bu sene sanayinin kullandığı elektriğin yüzde 21,8, hane halkının kullandığı elektriğin yüzde 32,3 arttığı, dolar cinsinden ödenen YEKDEM bedellerinin ve TRT payının kaldırılmadığı, “Ulusal Tarife” adıyla kayıp kaçak bedellerinin vatandaşa yüklendiği ve kayıp kaçığın azaltılmasına yönelik ciddi bir çabanın olmadığı,

➤ Alt Komisyon görüşmeleri kapsamında birçok sivil toplum örgütünden görüş alındığı, davet edilenlerin görüşlerini beyan ettikleri, davet edilmeyenlerden ise yazılı görüş istendiği ve alınan bu yazılı görüşlerin Komisyon üyeleri ile paylaşıldığı,

➤ Teklif ile toplamda 8 kanunda değişiklik öngörüldüğü, kamu alacaklarına ilişkin getirilen bazı düzenlemelerin kamu gelirinin azalmasına yol açacağı ve yetki ve sorumlulukların büyük oranda uzman bakanlıklardan alınıp Cumhurbaşkanlığına verildiği,

➤ Teklif ile 3213 sayılı Maden Kanunu’nda yapılmak istenen değişiklikler ile ruhsat süresi dolmuş ve uzatma başvurusunu yapmış ancak henüz ruhsatı yenilenmemiş olan firmalara Bakan onayı ile onay tarihinden itibaren on iki aya kadar ruhsatsız olarak faaliyetlerine devam hakkı verildiği, Bakanın ruhsat süresi dolmuş işyerlerine 12 aya kadar uzatma vermesinin hem kamu otoritesi hem de madencilik sektöründeki işyerleri bakımından suistimale açık bir durum yaratacağı ve ruhsat başvurularındaki 6 aylık süreyi uzatmak yerine ruhsatsız çalışma gibi bir uygulamanın devreye sokulmasının hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı,

➤ 5346 sayılı Kanununun 3’üncü maddesi ile YEK bedellerinin Türk lirası olarak belirlenmesine olanak verildiği ancak dolara endeksli belirleme yönteminden Türk lirası endeksli modele tam geçilmediği, dolar kurundaki artış eğilimi de dikkate alındığında YEKDEM desteklerinin dolar endeksiyle yapılmasının kamuya ciddi bir maliyet yüklediği,

➤ Değişiklik ile biyokütle tanımı içerisinde lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünlerin biyokütle olarak tanımlandığı ancak Atık Yönetimi Yönetmeliği hükümleri bakımından lastik yakımının biyokütle olarak tanımlanmadığı,

➤ Rödovans sözleşmeleri kapsamında yapılan devirlerde, önceki tüm hakların aynen yeni devir alana geçtiği,

➤ Ruhsat sahası, ÇED izni alanları ve işletme izin alanlarının farklı kavramlar olduğu, şirketlerin ancak işletme izin alanları, ÇED izin alanları içerisinde tanımlanmış madencilik faaliyetlerini yürütebileceği, ruhsat alanlarının tümünde madencilik faaliyetinde bulunamayacakları,

➤ 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nda yapılmak istenen değişikliklerle 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu’nun ek 1’inci maddesi kapsamında yapılan devirlerin KDV’den muaf tutulduğu,

➤ 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu’nda yapılmak istenen değişikliklerle “üretici” tanımının genişletildiği, yerli üreticilere doğrudan dağıtım şebekesine bağlanma ve satış olanağı tanındığı ve organize toptan gaz satış piyasası kurulmaya çalışıldığı ve organize doğal gaz satış piyasasının güçlendirilmesiyle, doğal gaz tedarikinde sıkıntı yaşanmaması için bir veya birden fazla lisans sahibinin son tedarikçi olarak yetkilendirilmesinin amaçlandığı,

➤ Yenilenebilir enerji üretim tesisleri için kira ve benzeri indirimlerin lisans tarihinden itibaren başlamasının ve kapsamının 2025 yılına kadar uzatılmasının öngörüldüğü, 2020’den sonra işletmeye

geçecek GES, JES projelerinin de katkı payları tutarlarının belirlenmesinde hangi mevzuatın esas alınacağı belli olmadığı,

➤ 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu’nda yapılmak istenen değişikliklerle jeotermal seracılık, kaplıca ve diğer alanlarda idare payı hesaplanırken usulsüzlük tespit durumu için ceza düzenlendiği, 100 bin liralık alt sınırı olan bir cezanın küçük işletmeler için oldukça ağır bir ceza olduğu ve işletmenin cirosu veya kullanılan ısı miktarıyla orantılı bir cezanın düzenlenebileceği,

➤ Jeotermal alanların ihalelerinde ihale bedelinin bir yıl içerisinde taksitle alınması sağlanarak alanların satışının kolaylaşmasının amaçlandığı, bu durumun jeotermal alanların ihale sürecini hızlandıracağı,

➤ 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nda yapılmak istenen değişikliklerle enerji piyasasında tekelleşmeyi önlemek ve takip için lisans sahiplerinin, hissedarlarının lisansa derç edilmesi mevcut uygulamasından vazgeçildiği, tekelleşmeyi izlemenin farklı bir şekilde yürütüleceği,

➤ TEİAŞ’ın kanunda yetki ve görevlerinin düzenlendiği, iletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesiyle işletme güvenliği ve bütünlüğü içerisinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapma, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartlar ve diğer yaptırımları uygulamak yetkisinin getirildiği,

➤ Dağıtım şirketlerine Bakanlık tarafından yapılan denetimlerde, denetime ilişkin her türlü masrafın Bakanlık bütçesine dâhil edilmesine yönelik düzenleme yapıldığı ve dağıtım şirketlerinin denetim giderlerinin kamuya yüklendiği,

➤ Enerji yatırımları için ihtiyaç duyulan taşınmazların temininde üreticiler için EPDK’nın, dağıtım şirketleri için ise TEDAŞ’ın yetkilendirildiği, üretim tesislerinde kamulaştırma işlemlerinin Maliye Bakanlığı’ndan alınarak EPDK’ye verildiği, yapılan düzenlemeyle EPDK’nin kararının “kamu yararı” yerine geçeceği ve başka kurumdan kamu yararı kararı almaya gerek kalmayacağı böylece Kamulaştırma Kanunu’nun 6’ncı maddesindeki kamu yararı kararının onaylanmasına dair prosedürün atlanmış olacağı,

➤ Bölgelerarası tarife farkını gidermek amacıyla hazırlanan “Fiyat Eşitleme Mekanizması” ve “Ulusal Tarife”nin 2025’e kadar uzatıldığı, kayıp ve kaçakların önlenmesi ve tarifelerin aşağıya çekilmesi konusunda gerekli teknik çalışmaların acilen yapılması gerektiği,

➤ Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mevcut olan üretim veya otoprodüktör lisanslarını, ön lisanslarını ya da lisans başvurularını sonlandırmak ya da kurulu güç düşümü suretiyle tadil etmek isteyen tüzel kişilerin lisans ve ön lisanslarını sonlandırmak istemeleri hâlinde teminatlarının iade edilmesine yönelik düzenleme yapıldığı,

➤ 21 elektrik dağıtım bölgesi olduğu, işletme hakkı devir sözleşmesiyle işletmelere devredilen bu hizmet alanına ilişkin hakların sürelerinin sonunda devlete geri döneceği,

➤ Elektrik dağıtım hizmetlerini üstlenen şirketlerin yeterli yatırımı yapmadıkları,

➤ Turizm sektörünün oldukça güçlü olduğu bazı bölgelerde oldukça yüksek sayıda maden işletme ruhsatı verildiği, antik kentler, tarım alanları ile seraların yakınında ve turistik bölgelere çok yakın alanlarda mermer ocaklarına ruhsat verilmesinin turizmi olumsuz etkilediği,

➤ Ülkemizin fosil enerji bağımlılığı ve dışa bağımlılığını azaltmak amacı ile HES, RES, biyokütle, GES satın alma garantisi ve yerli aksam kullanımı için teşvikler verildiği, ülkemizin yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmesinin olumlu olduğu,

➤ YEK bedellerinin Türk lirası olarak belirlenmesine olanak verildiği, ancak dolara endeksli belirleme yönteminden Türk lirası endeksli modele tam geçilmediği, enerjinin sisteme verildiği tarihteki döviz alış kuru üzerinden Türk lirası olarak belirleme usulünün de yasada yer aldığı, dolar kurundaki artış eğilimi de dikkate alındığında YEKDEM desteklerinin dolar endeksiyle yapılmasının kamuya ciddi bir maliyet yükleyeceği,

➤ İmar Kanunu kapsamında yapı kayıt belgesi alan yapının bulunduğu bölgenin uygulama imar planı olmaması veya uygulama imar planı olmakla birlikte yolların imar mevzuatına uygun olarak açılmamış olması halinde; ilgili belediyenin meclis kararı olarak bu bölgelerde yapılacak şebekelerin yapım tarihinden itibaren 10 yıl içerisinde deplase edilmesi gerektiğinde yatırımın deplase edilen kısmıyla ilgili tüm maliyetleri üstleneceğini taahhüt etmesi şartıyla, doğal gaz dağıtım şirketleri tarafından bu bölgelere şebeke yatırımının yapılabileceği,

➤ Sayıştay raporlarında, EPDK tarafından şirketlere kesilen cezaların tahsil edilemediğine ilişkin bulgulara yer verildiği ve verilen cezalardan ancak yüzde 4'ünün tahsilatının yapıldığı,

➤ Teklifin 26'ncı maddesinin jeotermal enerji kullanımındaki idari pay hesaplamasını değiştirdiği, mevcut hesaplamasının hasılat bilançosu üzerinden yapılmakta olduğu, teklif edilen hesaplama şeklinin ise akışkan temelli olduğu; madde ile idare payının, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtması dışında sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ısı enerjisi ve su miktarı dikkate alınmak sureti ile maddede metreküp başına belirlenen üst sınırı geçmeyecek şekilde belirlenmesi suretiyle mevcut uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesinin amaçlandığı,

➤ Yapı kayıt belgesi almış ve imar affından yararlanmış binalara doğal gaz bağlanmasının önündeki engelin kaldırılmasının olumlu bir adım olduğu,

➤ Ruhsatların süre uzatım taleplerinde ruhsat süresinin bitiş tarihinden en geç on iki ay öncesinde talepte bulunma şartı getirildiği, bu süre içerisinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen ruhsat sahiplerine 100.000 Türk lirası idari para cezası verilerek ruhsat bitiş tarihinden en geç altı ay öncesine kadar da başvuru imkânının verildiği, bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde ise ruhsat sahibinin süre uzatım talebinin reddedilerek ruhsatlarının süre sonunda iptal edilmesi ve ilgili sahanın ihalelik saha hâline getirilerek ihale edilmesi yönünde düzenleme yapıldığı,

➤ Madencilik sektörünün gelişmesi üretim ve istihdamının artırılması ile sektörün GSMH içerisindeki payının yükseltilmesi amacıyla Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğunun kaldırılmasının öngörüldüğü, ancak bunun yanında madde ile maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlarda borç durumunu gösterir belge aranması zorunluluğunun korunduğu,

➤ Maden Kanunu'nda ikili bir hukuk sistemi yaratıldığı, bir taraftan TKİ ve TTK sahalarının, diğer taraftan ise bunun dışındaki kurum, firma ve şahıslara ait sahaların olduğu, özellikle TTK'nın önceki ve mevcut maden kanunlarından birçok muafiyete tabi olduğundan aynı muafiyetlerin özel sektöre devredilmesinin yasal açıdan bir sorun yaratabileceği ve haksız rekabete yol açabileceği,

➤ 22'nci maddeyle kanuna ekli I sayılı cetvelde değişiklik yapılarak 10 Mayıs 2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretim faaliyetleri kapsamındaki tesislere YEK Destekleme Mekanizması

kapsamında uygulanacak fiyatların belirlenmesinin amaçlandığı, bu cetvelde HES'lerin yenilenebilir enerji kapsamında çıkarılıp RES'lere verilen teşviklere kısıtlama getirilmesi, biyogaz santralleri ve GES'lere hak ettikleri önemin verilmesi gerektiği,

➤ Jeotermal enerji gelirlerinin büyük bir kısmının merkezi idareye bırakıldığı oysa elde edilen enerji gelirlerinin ağırlıklı kısmının enerjinin üretildiği bölge halkının ihtiyaçları için tahsis edilmesinin daha uygun olacağı,

➤ 35'inci maddeyle dağıtım şirketlerinin Bakanlık tarafından yapılan denetimlerinde görevlendirilen kamu kurum ve kuruluşlarına ait denetim elemanlarının giderleri ile denetime ilişkin her türlü masrafların Bakanlık bütçesine dâhil edilmesi öngörülmekte olup dağıtım şirketlerinin denetim giderlerinin kamuya yüklendiği ve Bakanlığın tamamen denetimden çıkmasını sağlayacağı,

ifade edilmiştir.

Komisyon toplantısına katılan ve kanun teklifine ilişkin görüşleri alınan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bakan Yardımcısı Abdullah TANCAN ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü Süleyman ÖNEL, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürü Cevat GENÇ, BOTAŞ Genel Müdürü Burhan ÖZCAN, EPDK Başkan Yardımcısı Hacı Ali ULUTAŞ, MTA Genel Müdürü Cengiz ERDEM, EPDK Doğal Gaz Daire Başkanı Hüseyin DAŞDEMİR, EPDK Kamulaştırma Daire Başkanı Fevzi YAR, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Fatma ERDAŞ ile Gelir İdaresi Başkanlığı Gelir Yönetimi Grup Başkanı Osman KIRBAŞ tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ 2007-2019 dönemine ilişkin rakamların mevcut olduğu, 2002'li yıllarda ülkemizde Türkiye'de kayıp-kaçak ortalamasının yüzde 25-26'lar seviyesinde olduğu ve bunun teknik ve teknik olmayan kayıp olarak ifade edildiği, zaman içinde bu oranın azaltıldığı,

➤ Bölgesel fiyat farklılıklarının kayıp kaçak oranlarından ziyade bölgelerin yatırım ve işletme ihtiyaçları ile ilişkili olduğu, kayıp-kaçak oranının net bir hesabının yapılabilmesinin mümkün olmadığı ve dünya ortalamalarının yüzde 6-7 civarında olduğu,

➤ Bölgesel bazda bakıldığında bazı yerlerde dünya ortalamalarının altında teknik ve teknik olmayan kayıplar gerçekleştiği, bunun da sebebinin oradaki hat yoğunluğunun ve enerji iletim yoğunluğunun farklılaşmasından kaynaklandığı, 2019 sonu itibarıyla Türkiye genelinde kayıp-kaçak oranının yüzde 11,43 olarak gerçekleşmiş olduğu, bunda en büyük etkenin EPDK tarafından dağıtım şirketlerine her yıl teknik ve teknik olmayan kayıplarla ilgili hedefler belirlendiği ve bu hedefin şirketleri zorlayan bir strateji olduğu ancak teknik olan ve teknik olmayan kayıpları birbirinden ayırmanın imkânsız olduğu,

➤ Madencilikte yatırım yapanların madenle ilgili olan borçlarının tazmininin sağlanmasının amaçlandığı, diğerlerinin ilgili bakanlıklar tarafından takip edilmesi gerektiği,

➤ Her bölgenin yatırım ihtiyacının henüz eşit seviyeye gelmediği ve yatırımın dağıtım bedelinin ana unsurlarından birisi olduğu ve bazı dağıtım bölgelerine daha çok yatırım ihtiyacı olduğu ve bunun doğal olarak maliyetleri değiştirdiği, bölgeler arasındaki bu maliyetlerin birbirine yaklaşmasından sonra ulusal tarifeden vazgeçilip her bölgenin kendi tarifesine geçilebileceği, bu açıdan Ulusal Tarifenin bir beş yıl daha uygulanmasının bölgeler arasındaki maliyet farklılıklarının ortadan kalkması açısından önem arz ettiği, 2019 fiyatlarıyla Ekim 2020 fiyatlarını karşılaştırdığımızda elektrik birim fiyatlarında yüzde 5,75'lik bir artış olduğu,

➤ Haziran 2015 değeriyle üçüncü uygulama döneminde 21 dağıtım şirketinin yapmış olduğu yatırım tutarının 39 milyar TL olduğu, 2021’de yeni beş yıllık dördüncü tarife uygulama döneminin başlayacağı, tahminen 60 ile 70 milyar TL’lik bir tutar arasında olacağı, yapılan yatırım, tarifenin bir bileşeni olduğundan yapılan yatırım arttığında tarifenin de o oranda artmak zorunda olduğu; bu nedenle hem ihtiyaçlar göz önüne alınmak suretiyle hem de tarifenin belli bir oranda tutulmasının dikkate alınmasının bir gereklilik olduğu, yapılan çok boyutlu değerlendirmeler sonucunda yatırım tutarlarının belirlendiği,

➤ Özel şirketler döneminde yapılan yatırım tutarının kamu mülkiyetinde iken yapılanın 3,5 katı olduğu,

➤ Her dağıtım şirketinin, EPDK ve TEDAŞ tarafından denetlendiği, gerekli yatırımların yapılıp yapılmadığının kontrol edildiği,

➤ Madencilikte ruhsat alanıyla işletme alanı konularının farklı şeyler olduğu, bazı durumlarda cevherin, mücavir alanda yapılan delmece ve patlatma gibi faaliyetlerden dolayı istem dışı ruhsatlı alanın ve çalışma alanının dışına çıkıldığı,

➤ Yurt dışındaki şirketlerin yurt içine devrinin kayıtlı değer üzerinden yapılacağı için herhangi bir kazanç doğmaması gerektiği, Türkiye’de kurulacak bu yeni şirketlerin Kamu İhale Kanunu ve Devlet İhale Kanunu’ndan tümüyle, Türk Ticaret Kanunu’ndan ise bazı hükümleri bakımından istisna tutulduğu, bu yeni şirketlerin KİT statüsünde olmalarına rağmen ne KİT Komisyonu ne de TBMM Genel Kurulunda ibra edilmeyecekleri,

➤ Devlet mülkiyetinde olup da başkasına kiralanmış alana o madende maden olmamak kaydıyla girme hakkı verileceği, mücbir sebeplerden kaynaklanan bir durum olduğu,

➤ Ülkemizde 900’ün üzerinde ilçenin bulunduğu, şu anda doğal gaz verilmiş ilçe sayısının 560 olduğu, 400’e yakın ilçeye daha doğal gaz götürülmesinin planlandığı, bugüne kadar doğal gaz götürülen ilçelerin hep nüfusu belli bir potansiyelin üzerinde olan ve boru hatlarına nispeten daha yakın olan ilçeler olduğu; özellikle coğrafi olarak dağlık bölgelerde olan ilçelerde, boru hattına belli bir kilometrenin üzerinde uzaklıkta ve nüfus potansiyeli düşük olan ilçelerden gelen talep doğrultusunda sıvılaştırılmış doğal gaz yöntemiyle hâlihazırda doğal gaz verildiği ve artan bu talepler doğrultusunda, özellikle Karadeniz’de ve Akdeniz’de dağlık bölgelerde yaşayan ilçelerdeki vatandaşların talepleri için bunun kanuni dayanağının oluşturulması ve daha detaylı düzenlemeler yapılması ihtiyacının ortaya çıktığı,

➤ Teklifin 9’uncu maddesiyle yurt dışındaki bütün şirketlerin kapatılacağı şeklinde değil “kapatılabilir” hükmüne yer verilerek Cumhurbaşkanına bir yetki verildiği, Bakanlığın ilgili kuruluşları olan KİT’lere ait yurt dışında kurulmuş şirketlerden Cumhurbaşkanınca uygun görülenlerin kapatılması denilerek onların da yurt içindeki şubeleri noktasında bir düzenlemenin yapıldığı ve tamamının kapatılacağı konusunda bir zorunluluk olmadığı,

➤ Bahse konu şirketlerin tamamının kamuya ait olduğu, yabancı ortağının olmadığı ve vergisel anlamda bir vergi kaybının söz konusu olmayacağı,

➤ Katma Değer Vergisi Kanunu’nda özel düzenleme yapılmasının sebebinin bizatihi KDV Kanunu’nda özel bir hüküm bulunmasından kaynaklandığı,

➤ Mevcutta yurt dışındaki şirketlerin yurt dışı faaliyetleri bakımından kamu ihale mevzuatına ve harcırah hükümlerine ve personel mevzuatı anlamında kamu kurumlarının tabi olduğu mevzuata tabi

olmadıkları, bu şirketlerin aynı esneklikle çalışabilmesi için bu istisnaların düzenlendiği, tanınan bu istisnaların Türkiye'deki şirkette de aynen devam etmesinin isabetli olacağı, söz konusu şirketlerin yurt içine alındığı zaman yine Meclis tarafından denetleneceği,

➤ BOTAS'ın ithal yoluyla yapılacak spot LNG alışlarında Kamu İhale Kanunu'ndan müstesna tutulan bir durum söz konusu olup 2021 ve sonraki yıllarda ilgili şirket tarafından yapılan kontratlar bittiğinden; LNG, LPG piyasasında hem gazın hem de sıvılaştırılmış veya sıkıştırılmış gazın piyasasında anlık meseleler ortaya çıkması, piyasada spot LNG bulunduğu takdirde Kamu İhale Kanunu (KİK) kapsamının dışında tutulması suretiyle çok hızlı hareket edilmesi, ani değişen tüketimlere hızlı reaksiyon verilmesi düşüncesiyle KİK dışına çıkılarak isabetli bir iş yapıldığı,

➤ LNG yatırımlarıyla beraber kaynak çeşitliliğinin sağlanması, ihtiyaç duyulan doğal gazın çok farklı kaynaklardan alım yapmak suretiyle arz güvenliği probleminin kökten çözümüne dönük adımlar atıldığı,

➤ Piyasada son derece rekabetçi ve uygun şartlarda doğal gaz tedarikinin tüm unsurlarının kullanılmasının KİK'in sağlamış olduğu spot LNG muafiyeti marifetiyle yapıldığı, ülkemizin uzun dönemli bundan sonra yapılacak doğal gaz alım kontratlarında elini güçlendireceği,

➤ Kamu İhale Kanunu'nun tanıdığı istisnanın ihalesiz demek olmadığı onun da ayrı bir ihale prosedürü olduğu ve kendi idari şartnamesine uymaksızın idarelerin ayrıca rekabet ortamında oluşturdukları şartnamelerle ihaleye çıktığı, bu yıl için mevzuat gereği 14 milyon liralık alımların istisna kapsamında tutulduğu,

➤ Hâlihazırda dolar teşvikle yatırım yapan kişilerin işletmeye girdikten sonra, hatta 2021'in haziran ayı sonuna kadar işletmeye girdikleri takdirde dahi 1 sayılı ve 2 sayılı cetvelden yararlanmaya devam edecekleri, 2021'in haziran ayının son günü işletmeye giren kişinin alacağı teşvik rakamları açısından bu hakların korunması gerektiği ve devam edenlerin hangi rakamlardan teşviki alacağını belli olması gerektiğinden dolayı Kanunda bu cetvele on yıl ihtiyaç duyulduğu,

➤ Jeotermal enerji gelirlerinin büyük bir kısmının merkezi idareye bırakılmasının yeni değil eski bir düzenleme olduğu, jeotermal ruhsatlarının valilikler ve özel idareler tarafından verildiği, büyükşehirlerde ise Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB) tarafından verildiği,

➤ Enerji Bakanlığı tarafından dağıtım şirketlerinin denetiminin TEDAŞ'a yaptırıldığı, TEDAŞ'ın bu konuda ihtisas sahibi bir kamu kuruluşu olduğu gerek işletme faaliyetlerini gerek yatırım faaliyetlerinin TEDAŞ tarafından Bakanlık adına denetlendiği, TEDAŞ tarafından yapılan bu denetimler için katılan maliyetin Bakanlık tarafından karşılanacağı,

➤ Mevcut haliyle elektrik üretimine ilişkin kamulaştırmalarda üç kurumun sorumlu olduğu, mevcut düzenlemeyle tek merkezden hizmet verileceği ve böylece büyük bir bürokrasinin azalmış olacağı, yapılan düzenleme ile elektrik dağıtımlarında bütün işlemlerin TEDAŞ tarafından yapılacağı, elektrik üretimlerinde bütün işlemleri EPDK'nın yapacağı,

➤ Yurt dışında bulunan bir şirketin Türkiye'deki dar mükellef statüsünde bulunan şubesi kapatılmak suretiyle tasfiyesiz şekilde terkin edilerek Türkiye'de kurulacak şirketlere devredilmesi ve bu kayıtlı devri üzerinden de olsa başka değerler üzerinden de olsa her hâlükârda vergiye tabi olduğu, dolayısıyla bu madde düzenlemesi olmaması hâlinde Türkiye'deki şubelerin tasfiyesinde bir verginin ortaya çıkacağı ve vergilendirilmesinin gerekeceği, yapılan düzenlemeyle bu hususun engellendiği,

➤ Muafiyetin esas koruduğu kısmın Türkiye'deki şubenin kapatılması nedeniyle doğacak kazancın vergilenmesinin önüne geçilmesi olduğu,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerin görüşülmesine geçilmesi ve görüşmelerde Alt Komisyon Metninin esas alınması kabul edilmiştir.

Alt Komisyonun kabul ettiği Kanun Teklifinin;

➤ Çerçeve 1'inci ve 2'nci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 3'üncü maddesi değiştirilmiştir. Kabul edilen önerge ile çerçeve 3'üncü madde yeniden düzenlenmiş, ruhsatların süre uzatım taleplerinde ruhsat süresinin bitiş tarihinden en geç on iki ay öncesinde talepte bulunma şartı getirilmekte olup bu süre içerisinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen ruhsat sahiplerine 100.000 Türk lirası idari para cezası verilerek ruhsat bitiş tarihinden en geç altı ay öncesine kadar da başvuru imkânı verilmektedir. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde ise ruhsat sahibinin süre uzatım talebinin reddedilerek ruhsatlarının süre sonunda iptal edilmesi ve ilgili sahanın ihalelik saha haline getirilerek ihale edilmesi yönünde düzenleme yapılmaktadır. Madencilik sektörünün gelişmesi üretim ve istihdamının artırılması ile sektörün GSMH içerisindeki payının yükseltilmesi amacıyla Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranması zorunluluğunun kaldırılması öngörülmekte ancak bunun yanında madde ile maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlarda borç durumunu gösterir belge aranması zorunluluğu korunmaktadır.

➤ Çerçeve 4'üncü maddesi, aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 5'inci maddesi değiştirilmiştir. Kabul edilen önerge ile işletme ruhsatlarında işletme izni olmadan ve/veya işletme izin alanı dışında maden üretilmesi veya sevk edilmesinin Kanunun 10'uncu maddesinde idari yaptırıma tabi tutulmuş olması nedeni ile işletme izni alanı dışındaki mücavir sahalara yirmi metreye kadar olan taşmalara ayrıca Türk Ceza Kanunu'na göre cezai işlem tesis edilmemesi öngörülmektedir.

➤ Kabul edilen önergeyle yeni 6'ncı madde ihdas edilmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir. Değişikliğin gerekçesi şu şekildedir: Madenlerin buldukları yerde üretilmesi zorunludur. Aynı zamanda üretilen madenlerin büyük bir bölümü tüvenan olarak değerlendirilememektedir. Bu konuda ruhsat sahiplerinin sahalarının içinde tesis kuramadıkları takdirde mağduriyetler yaşanmakta yapılan yatırımlar kârlılığını yitirmekte ve tesis kurulamadığından değerlendirilemeyen maden rezervleri heba olmaktadır. Önerge ile madenlerin hammadde olarak üretildikten sonra yurt içinde ara ve uç ürün olarak kullanılmasını temin etmek, yeraltında bulunan madenlerimizin daha verimli işletilebilmesi için, ruhsat sahası içerisinde uygun yer olmaması, gerekli izinlerin alınmaması ve benzeri nedenlerden dolayı, ruhsat sahasının dışında gerekli izinlerin alınması durumunda madencilik faaliyetleri ile ilgili geçici tesislerin kurulmasına imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

➤ Çerçeve 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu, 11'inci, 12'nci, 13'üncü, 14'üncü, 15'inci, 16'ncı, 17'nci, 18'inci, 19'uncu, 20'nci, 21'inci, 22'nci, 23'üncü, 24'üncü maddeleri teselsül doğrultusunda sırasıyla 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu, 11'inci, 12'nci, 13'üncü, 14'üncü, 15'inci, 16'ncı, 17'nci, 18'inci, 19'uncu, 20'nci, 21'inci, 22'nci, 23'üncü, 24'üncü ve 25'inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 25'inci maddesi değiştirilerek 26'ncı madde olarak kabul edilmiştir. Önerge ile tanımlar maddesinde yapılması öngörülen değişiklik doğrultusunda Kanunun diğer maddelerinde yer alan MİGEM ibarelerinin MAPEG şeklinde düzeltilmesi amaçlanmaktadır.

➤ Çerçeve 26'ncı maddesi, 27'nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 27'nci maddesi değiştirilerek 28'inci madde olarak kabul edilmiştir. Önerge ile ruhsat sahibinin kullanılan su miktarının belirlenmesinde usulsüzlük yapmasını veya kaçak kullanımı engellemek için belirlenen cezai müeyyidenin alt sınırının 20.000 Türk lirası olarak belirlenmesi ile daha küçük ölçekli işletme sahiplerinin mağdur olmaması aynı zamanda cezai yaptırımında caydırıcılığının korunması amaçlanmaktadır.

➤ Çerçeve 28'inci, 29'uncu, 30'uncu, 31'inci, 32'nci, 33'üncü, 34'üncü, 35'inci, 36'ncı, 37'nci, 38'inci, 39'uncu, 40'ıncı, 41'inci, 42'nci, 43'üncü maddeleri, 29'uncu, 30'uncu, 31'inci, 32'nci, 33'üncü, 34'üncü, 35'inci, 36'ncı, 37'nci, 38'inci, 39'uncu, 40'ıncı, 41'inci, 42'nci, 43'üncü, 44'üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Çerçeve 44'üncü maddesi, 6446 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 29'uncu maddede yer alan “ilgisisine” ibaresi “ilgisine” şeklinde ve “14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu” ibaresinin “bu Kanun” şeklinde redaksiyona tabi tutularak 45'inci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 45'inci ve 46'ncı maddeleri, 46'ncı ve 47'nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklif kanun yapım tekniğine uygunluk sağlanması doğrultusunda redaksiyona tabi tutulmuştur.

➤ Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, Manisa Milletvekili Semra KAPLAN KIVIRCIK ile Gaziantep Milletvekili Mehmet ERDOĞAN özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Fahri Çakır</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>
Kayseri	Düzce	Zonguldak
Kâtip	Üye	Üye
<i>İffet Polat</i>	<i>Müzeyyen Şevkin</i>	<i>Ayhan Altuntaş</i>
İstanbul	Adana	Ankara
	(Muhafet şerhimiz vardır)	(Son oylamaya katılmadı, muhafet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Abdurrahman Başkan</i>	<i>Çetin Osman Budak</i>	<i>Şahin Tin</i>
Antalya	Antalya	Denizli
	(Son oylamaya katılmadı, muhafet şerhimiz vardır)	

Üye
Yasin Öztürk
Denizli
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Osman Boyraz
İstanbul
(Son oylamaya katılmadı)

Üye
Mehmet Cihat Sezal
Kahramanmaraş

Üye
Semra Kaplan Kıvrırcık
Manisa
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Metin Bulut
Elâzığ
Üye
Ali Kenanoğlu
İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Tahsin Tarhan
Kocaeli
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Hacı Özkan
Mersin

Üye
Kadim Durmaz
Tokat
(Son oylamaya katılmadı,
muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Mehmet Erdoğan
Gaziantep
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Tacettin Bayır
İzmir
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Manisa
(Son oylamaya katılmadı,
muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Fuat Köktaş
Samsun

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3116) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Kanun Teklifini ilk defa ele alan alt komisyona her bir muhalefet partisi 1, iktidar partisi ise 2 milletvekiliyle katılmıştır. Ancak Komisyon Başkanı bu şekilde teşekkül eden alt komisyonun kendisine bir başkan seçmesine ve sağlıklı bir şekilde çalışmasına izin vermemiş, alt komisyon çalışmalarını bizzat yönetmiştir. Kanun teklifleriyle ilgili değerlendirmelerde birlikte çalışma ahlakını pratik bir şekilde hayata geçiren Komisyonumuzun bu Kanunla ilgili çalışmalarında geçmişteki uyumlu çalışma pratiğini gerçekleştirmediği görülmektedir. Başta Komisyon Başkanı olmak üzere, AKP milletvekillerinin tek taraflı ve dayatmacı anlayışı Kanunun hakkaniyetli bir şekilde değerlendirilmesine engel olmuştur.

(2/3116) Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bir torba kanundur. Bu teklifle aynı anda 8 kanun değişmektedir.

- 3065 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
- 3213 SAYILI MADEN KANUNU
- 4646 SAYILI DOĞALGAZ PİYASASI KANUNU
- 4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU
- 5346 SAYILI YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİ AMAÇLI KULLANIMINA İLİŞKİN KANUN
- 5686 SAYILI JEOTERMAL KAYNAKLAR VE DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU
- 6446 SAYILI ELEKTRİK PİYASASI KANUNU
- 6360 SAYILI ON DÖRT İLDE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE YİRMİ YEDİ İLÇE KURULMASI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Birbirinden farklı kanunların aynı teklif içerisinde ele alınması yasama çalışmalarının kalitesini azaltmaktadır. Değiştirilen kanunların sık aralarla tekrar yenilenmesi bu yanlış anlayışın doğal bir sonucudur.

Kanun yapım sürecindeki bir diğer sorun tek taraflılığıdır. Pek çok ana kanunu aynı anda değiştiren bu Teklifin Komisyon çalışmaları sırasında bütün STK'lardan görüş almak ve geniş katımlı toplantılar düzenlemek zaruri bir ihtiyaçtı. Oysa Komisyon yönetimi çevre kirliliğinin Türkiye'nin ve Dünyanın en büyük sorunlarından biri olduğu mevcut koşullara rağmen çevre

örgütlerinin görüşünü yeterince güçlü bir şekilde almamış, Komisyon toplantısından çevre örgüt temsilcileri zorla dışarı çıkarılmıştır.

Kanun Teklifi elektrik, doğalgaz ve madenlerle ilgili kamunun yüklerini azaltmadığı gibi vatandaşa her hangi bir somut fayda da sağlamaktadır. Komisyonun kabul ettiği; 21 elektrik dağıtım şirketine, YEKDEM kapsamındaki 460 tan fazla Hidroelektrik, 126 adet Biyokütle elektrik santrali olmak üzere 1700 elektrik üretim şirketine ve enerji madenciliği yapan şirketlere özel bir düzenlemedir.

Şirketlere özel ayrıcalıklar ve yeni muafiyetler getiren düzenlemenin önemli bir diğer amacı Varlık Fonu bünyesinde kurulan Maden Holding için madencilik piyasasını yeniden düzenlemesidir. Bilindiği üzere 23 Ocak 2020 tarihinde Varlık Fonu bünyesinde kurulan Maden Ticaret Sanayi A. Ş kısa zamanda 20 civarında maden ruhsatını devralmıştır. Maden holding olarak da bilinen bu şirket rüzgar, güneş, termik, altın ve diğer kıymetli madenler alanlarında faaliyet gösterecektir. Şirketin asıl amacı ise kamuya ait ve taliplisi olan özelleştirilecek madencilik kuruluşu kalmadığı için kamu-özel sektör işbirliği yöntemi ile yandaşa kaynak aktarmak ve finans sağlamaktır. Varlık fonu önemli ölçüde kamusal denetimin dışındadır. Bu fon bünyesinde kurulan Maden holding de kamunun kaynaklarını ortaklıklar kurarak yandaşa şirketlere aktaracak bir niteliğe sahiptir.

AKP iktidarı döneminde kamusal madencilik önemli ölçüde bitirilmiştir. Yıllardır uygulanan yanlış politikalarla Etibank, Türkiye Demir Çelik İşletmeleri, Karadeniz Bakır İşletmeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri ve Türkiye Taşkömürü Kurumu gibi uzman ve deneyimli kuruluşlar içi boşaltılarak yok edilmiştir. Komisyonun kabul ettiği Teklifin arka plandaki öncelikli amacı kamusal madenciliğin çökertildiği bir konjonktürde Varlık Fonu bünyesinde kurulan Maden Holding'in önünü açmaktır. Teklifin maden, doğalgaz ve elektrik şirketlerinin karlılıklarını arttırmakla sınırlı amacı enerji piyasasını kamunun desteğiyle ihya etmeye yöneliktir.

Bu sene Ağustos ve Eylül aylarında 68 ilde 766 maden sahası için yapılan ihaleleri alan firmaların ruhsat ve borç işlerini kolaylaştırmak, yüksek YEKDEM desteklerini 10 yıl daha olduğu gibi devam ettirmek gibi örnekler Kanun Teklifinin doğrudan doğruya belli zümre ve gruplar için çıkarıldığı algısını güçlendirmektedir.

Maden, doğalgaz ve elektrik piyasalarındaki yapısal sorunlar dikkatle incelendiğinde Kanun Teklifinin mevcut durumunda kalıcı hiçbir iyileşmeyi beraberinde getirmediği görülecektir. Şöyle ki, sanayide 1 kWh elektrik için I. dönemde ortalama 58,6 kuruş ödenmiştir. Sanayide 2020 yılı I. Dönem (1) elektrik fiyatlarına bakıldığında, tüketicilerin 1 kWh elektrik için ödediği tutar bir önceki döneme göre %7,1, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise %21,8

artarak ortalama 58,6 kuruş olmuştur. Konutlarda 1 kWh elektrik için I. dönemde ortalama 71,2 kuruş ödenmektedir. Konutlarda, 1 kWh elektrik için, tüketicilerin 2020 yılı I. döneminde ödediği tutar bir önceki döneme göre %7,2, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise %32,3 artarak ortalama 71,2 kuruş olmuştur.

Son artışlarla daha da pahalı hale gelen elektrik faturaları üzerindeki vergi ve kesintilerde aynen devam etmektedir. Elektrik faturası üzerindeki vergiler; Enerji Fonu (%1), TRT Payı (%2), Elektrik Havagazı Tüketim Vergisi (%5), enerji bedeli üzerinden ayrıca KDV (%18) tahsilatı yapılmaktadır.

Elektrik faturalarına da yansıtılan kayıp kaçak oranı Türkiye ortalaması % 11'in üzerindedir. Ülke çapında faaliyet gösteren 21 dağıtım şirketi yeterince yatırım yapmadığı için kayıp kaçaklardaki azalma eğilimi oldukça ağır tempoda ilerlemektedir. Kanun Teklifinin 41 inci maddesi yapısal yarı ağır basan bu soruna kalıcı bir çözüm getirmek yerine 2013'den beri uygulanan geçici çözümü devam ettirip adaletsiz ulusal tarife mekanizmasını 5 yıl daha uzatmaktadır.

Elektrik piyasasındaki mağduriyetin bir benzeri doğal gaz piyasasında da yaşanmaktadır. Faturalardaki artış eğilimi enflasyon rakamının üstündedir. Şöyle ki, sanayide 1 m3 doğal gaz için I. dönemde ortalama 189,0 kuruş ödenmiştir. Sanayide 2020 yılı I. dönem doğal gaz fiyatlarına bakıldığında, tüketicilerin 1 m3 doğal gaz için ödediği tutar bir önceki döneme göre %1,4 ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %13,2 artarak ortalama 189,0 kuruş oldu. Konutlarda 1 m3 doğal gaz için I. dönemde ortalama 182,6 kuruş ödenmektedir. Konutlarda, 1 m3 doğal gaz için tüketicilerin 2020 yılı I. döneminde ödediği tutar bir önceki döneme göre %2,4, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise %34,7 artarak ortalama 182,6 kuruş olmuştur. TÜİK'in yaptığı açıklamaya göre geçen yılın bu dönemine (Ekim 2020) göre doğalgaz yüzde 34.7 oranında zamlandı.

Yanlış özelleştirme politikaları ve enerji alanındaki stratejik ve uzun erimli düşünme eksikliği elektrik ve doğalgaz temelli enerji üretimini pahalı hale getirmiştir. Bu iki piyasa devletin yüksek düzeydeki destekleri sayesinde ayakta durmaktadır. Yenilenebilir enerji kaynakları destekleme mekanizması kapsamında piyasa fiyatı üzerinde ödeme tutarı: 11 milyar 777 milyon TL, doğalgaz santrallarına yakıt maliyeti desteği: 6 milyar 800 milyon TL, kapasite kullanım mekanizması ödemesi: 1 milyar 407 milyon TL, yerli kömür santrallarından sabit fiyatla elektrik alımı için ilave ödeme tutarı: 1 milyar TL tutarında gerçekleşmiştir. Bu ödemelerin toplamına bakıldığında, devletin çeşitli isimlerle enerji sektörüne 21 milyar lira kaynak aktardığı görülecektir.

Teklifin geneli üzerinde durduğumuzda enerji piyasalarındaki yapısal sorunları çözmediği, şirketlere yeni kolaylıklar ve imtiyazlar getirdiği ve vatandaşın fatura yükünü azaltmadığı görülecektir.

Teklifin Maddeleri Üzerindeki Görüşlerimiz

Madde 1) Teklifin 1 inci ve 9 uncu maddeleri birbirleriyle irtibatlıdır. Teklif edilen madde ile 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununa eklenmesi öngörülen ek 1 inci madde kapsamındaki devirlerin katma değer vergisinden istisna tutulması öngörülmektedir. Madde doğalgaz tesis devri işlemlerini vergiden muaf tutmaktadır. Devletin vergi kaybı olduğu için maddenin getirdiği düzenleme doğru değildir. Bu hususta verdiğimiz önerge Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 2) Teklif, 3213 Sayılı Maden Kanununun 13 üncü maddesi birinci fıkrasının beşinci cümlesinde ve 6183 Sayılı Kanunda değişiklik yapmaktadır. Teklif Maden Kanununun 13 üncü maddesinde değişikliğe girmektedir. Maden Kanununa göre ruhsat bedelinin tamamının her yıl ocak ayının son gününe kadar yatırılması zorunlu olup, ilgili bedelin tamamının ocak ayında yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın iki katının ruhsat bedeli olarak haziran ayının sonuna kadar yatırılması gerekmektedir. Aksi halde ruhsat iptal edilmektedir. Madde ile yatırılmayan kısmın o yıl haziran ayının son gününe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında artırılmak suretiyle tahsili yoluna gidilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca madde metninden çıkarılan ifadelerle vadesi geçmiş borcu olanların da yeni ruhsat, devri ve intikalle ilgili başvuru yapmasının yolu açılmaktadır.

Teklifin getirdiği bir diğer değişiklik Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün yapacağı ödemelerde 5018 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 22/A maddesi kapsamında işlem yapılması usulüyle ilgilidir. Bahsi geçen madde amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumluluğunu düzenlemektedir. Teklife göre MAPEG'in yapacağı ödemelerde önce vadesi geçmiş borç tahsil edilir. Bu borç tahsil edildikten sonra ödeme yapılır.

Teklifin 2 inci maddesi Ocak ayında ödenmeyen ruhsat bedelinin Haziran'da iki kat tahsiline ilişkin hükmü kaldırılmıştır. Ayrıca ruhsat devir işlemleri dahil olmak üzere başvurularda vadesi geçmiş borcu olanlar da başvuru da bulunacaktır. Ancak kamu alacaklarının tahsisiyle ilgili hükümler çerçevesinde kamuya olan borç tahsil edildikten sonra ilgili kamu idaresinin ödeme yapması hükme bağlanmıştır.

Teklifin 13 üncü maddesi borcunu vadesinde ödemeyen şirketlerin haziran ayında ödemek zorunda olduğu tutarı aşağı çekmektedir. Ayrıca ocak ayından haziran ayına kadar borcu olan maden şirketlerin yeni başvuru da bulunmasına olanak sağlanmaktadır. Her iki düzenlenmede sakıncalıdır. Devletin ödenmeyen ruhsat bedelleriyle ilgili maddeyi yumuşatması gelir kaybına yol açacaktır. Ayrıca ruhsat bedelini yatırmayan şirketlerin ruhsat devri, rodovans sözleşmesi, izin alanı değişikliği, ruhsat birleştirme, ruhsat alanı küçültme, terk, mera tahsis değişikliği, geçici tatil, işletme izni, kamu yararı kararı, kamulaştırma kararı, pasa değerlendirme, pasa döküm alanı ve patlayıcı madde talebinde gibi bir dizi işleme başvurması mümkün hale gelmektedir. Bu düzenleme ekonomik açıdan iyi durumda olmayan şirketlerin piyasadaki varlığının kamunun desteğiyle devam etmesine de yol açmaktadır. Önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 3) Teklif, 3213 Sayılı Kanunun 24 üncü maddesi değiştirilmektedir. Teklifin 3 üncü maddesi 3213 Sayılı Kanunun 24 üncü maddesini değiştirmektedir. İki önemli değişiklik söz konusudur. İlk değişiklik Bakan onayı ile ruhsat süresi bitmiş işyerlerinin çalışmalarına 12 ayı aşmayacak şekilde devam edebilmesidir.

İkinci önemli değişiklik Teklifin 2 inci maddesinin Maden Kanununun 13 üncü maddesindeki değişikliğe paralel bir içeriğe sahiptir. Bu değişiklikle maden arama ve işletme işlerinde vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge alma zorunluluğu kaldırılmaktadır.

Her iki değişiklik de sakıncalıdır. Bakanın ruhsat süresi dolmuş işyerlerine 12 aya kadar uzatma vermesi hem kamu otoritesi hem de madencilik sektöründeki işyerleri bakımından suistimale açık bir durum yaratmaktadır. Ruhsat başvurularındaki 6 aylık süreyi uzatmak yerine ruhsatsız çalışma gibi bir uygulamanın devreye sokulması kamu yararıyla ve hukuk devletiyle bağdaşmaz.

Teklifin 2 inci maddesi kamuya borcu olan maden işletme ruhsatı sahiplerinden yeni başvuruları için borç durumunu gösteren belge istenmemesini mümkün kılarken, üçüncü madde bu yolu kapatmaktadır. Teklifin 2 inci ve 3 üncü maddeleri arasında çelişki vardır.

Ruhsatı biten işyerlerinin Bakan onayıyla 12 ay kadar ruhsatsız çalıştırılmasına dair hüküm madde metninden çıkarılmış, önergemiz doğrultusunda değişiklik yapılmıştır.

Madde 4) Teklif, 3213 Sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesi değiştirmektedir. Teklifin 4 üncü maddesi 3213 Sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesine bir cümle eklemektedir. Eklenen bu cümle rodovans sözleşmeleriyle ilgilidir. Bilindiği üzere rodovans, maden ruhsat sahalarının işletme hakkının özü kendisinde kalması koşuluyla hak sahibi tarafından sözleşme ile gerçek veya tüzel bir kişiye, bir süre tahsis edilmesi anlamına gelmektedir. Teklif devralanın kurulu işletme kapasitesi veya şerh edilen sözleşmedeki kapasiteyi aşmayacağı yönünde vereceği

taahhüde istinaden, bu sahalarda ruhsatların devrinin gerçekleşmesi nedeniyle daha önce tanınmış muafiyetler ve alınmış izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının, çalışmaların sekteye uğratılmadan devam ettirilebilmesi için devredilen ruhsatlarda da aynen korunması öngörülmektedir.

Getirilen yeni düzenleme madencilik sektöründe taşörensleşmeyi hızlandıracak bir niteliğe sahiptir. Teklifin bu haliyle yasallaşması durumunda ÇED İzni ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı gibi izinlerin rödovans sözleşmesi yapan firma için yenilenme zorunluluğu ortadan kalkmaktadır.

ÇED uygulaması 1993’de mevzuatın parçası haline gelmiştir. Bu tarihten önce faaliyete başlayan maden sahalarda ÇED yoktur. Teklifin bu haliyle yasallaşması halinde, ilgili sahalarda kiralanması durumunda taşeron firma ÇED almayacaktır. Verdiğimiz önerge Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 5) Teklif, 3213 Sayılı Kanunun Ek 15 inci maddesinde değişiklik yapmaktadır. Teklifin 5 inci maddesiyle 3213 sayılı Kanunun ek 15 inci maddesinde yer alan “mücadirdeki sahalara” ibaresi “ruhsat alanı dışındaki mücadir sahalara tedbirsiz ve dikkatsiz faaliyetler sonucu meydana gelen” şeklinde değiştirilmiştir.

Bu değişiklik izinsiz yürütülen faaliyetlerin alanını açıklığa kavuşturmayı amaçlamaktadır. Ruhsat alanı içindeki taşmalara Türk Ceza Kanununa göre cezai işlem yapılmasını engellemeye yönelik tedbirler içermektedir.

Teklif üç bakımdan sakıncalıdır. Öncelikle şu anki mevzuata göre mücadir alan komşu ruhsat alanından ibarettir. Getirilen değişiklikle ruhsat alanı olsun veya olmasın tüm alanlar mücadir alan haline gelmektedir. Değişiklik mücadir alan tanımını genişletmektedir. Ayrıca bu durum ÇED mevzuatına aykırıdır. Ruhsat sahipleri, ancak ÇED alanı ve İşletme İzni Alanı içerisinde faaliyette bulunabilirler, ÇED alanı ve işletme izin alanı dışında faaliyette bulunamazlar. Teklif yasallaşırsa, ÇED alanı dışında faaliyetin yolu da açılacaktır. Sayıştay’ın Orman Genel Müdürlüğü hakkında hazırladığı 2019 raporunda 687 maden izin sahasının 497’sinde sınır aşımı tespit edilmiştir. Teklifte geçen “tedbirsizlik ve dikkatsizlik” ifadelerindeki belirsizlik, zaten yüksek olan sınır aşımının ön görülen değişiklikle birlikte daha da artmasına yol açacaktır.

Maddeyle ilgili verdiğimiz önerge reddedilmiştir. Kabul edilen AKP önergesiyle metindeki sorun kısmi bir şekilde düzeltilmiştir. Madde metnini değiştiren önerge fiziki sınırı netleştirmiştir. Metnin son hali bakımından, “mücadir sahalara” ibaresi “işletme izni alanı dışındaki mücadir sahalara yirmi metreye kadar” şeklinde değiştirilmiştir. Bu değişikliğe

rağmen Maden Kanununda ayrıca bir mücavir alan tanımı olmadığı ve teklifin değiştirilen haliyle yasallaşması durumunda dahi uygulamada sorun çıkma ihtimali yüksektir.

Madde 5’den sonra gelmek üzere yeni bana ihdas edilmiştir. Bu yeni maddeye ruhsat sahası dışında geçici tesis kurulması hükme bağlanmış durumdadır.

Madde 8) Teklif, 4646 Sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 4 üncü maddesini değiştirmektedir. Teklifin 4646 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yaptığı ilk değişiklik Teklifin 6 inci maddesindeki değişikliğe paralel bir şekilde yerli üretim doğalgazın iletişim şebekesi yerine dağıtım şebekesine verilmesine imkan vermektedir. Teklifin bir diğer değişikliği sıvılaştırılmış doğal gaz ihracatıyla ilgilidir. İhracat yapan firmalara sadece bu faaliyette bulunmak kaydıyla doğal gazı taşımacılığı izni verilmektedir. Ayrıca boru hattı döşemenin maliyetli olduğu veya fiziki koşulların el vermediği yerlerde kara ve deniz yoluyla sıvılaştırılmış ve sıkılaştırılmış doğal gaz taşınmasına izin veriliyor.

Teklifin getirdiği üçüncü önemli değişiklik imarsız alanlara doğal gaz şebekesi verilmesi ve bu alanlardaki yapı kayıt belgesine sahip binalara doğal gaz bağlanmasıyla ilgilidir. Getirilen düzenleme birkaç sorunu birlikte çözmeyi amaçlamaktadır. İmar Kanununun Geçici 16 ıncı maddesine göre yapı kayıt belgesi olan yapılara geçici olarak doğal gaz bağlanabilir. Ama doğal gaz piyasası kanunun da geçici abonelik mümkün değil. Ayrıca yapı kayıt belgesine sahip bir binanın olduğu cadde ve sokakta doğal gaz şebekesi olmayabilir, dahası ilgili alanlar imarda görünmeyebilir.

Değişiklik yapı kayıt belgesi olan binanın bulunduğu imarsız sokak ve caddelerle ilgili Belediye Meclisinin yer değiştirme maliyetlerini karşılamayı taahhüt etmesi durumunda doğal gaz şebekesi döşenmesini olanaklı kılmaktadır. Teklifin son değişikliği Belediyelerin Belediye Meclisi kararıyla doğal gaz şebeke döşeme maliyetlerini üstlenmesi olanağı getirmektedir.

Teklifin 4646 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yaptığı değişiklikle Belediye Meclisi kararıyla doğal gaz şebeke yatırım maliyetlerinin kamu tarafından üstlenilmesi özel şirketler lehine ve kamu yararı aleyhine bir duruma yol açacaktır. Ayrıca 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasının (b) bendinin dördüncü paragrafına üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere eklenen cümleler Gaz dağıtım şirketlerinin gazı öncelikle alması bakımından alım garantisi, fiyatın EPDK tarafından belirlenmesi bakımından ise bir fiyat garantisi sunmaktadır. İlgili düzenleme rekabetçi piyasa şartlarını bozmaktadır. Sorunları gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 10) Teklif, 4646 Sayılı Kanuna Ek Madde 1’i eklenmiştir. Teklifin 10 uncu maddesinin getirdiği ek madde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulan ve hâlihazırda

özellikle petrol, doğal gaz ve madencilik alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketlerin ülkemiz enerji ihtiyacı ve ekonomisi açısından büyük önem arz eden faaliyetlerini etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi amacıyla ilgili şirketlerin Türkiye’deki şubelerinin bulunduğu yerlerde Cumhurbaşkanlığı kararıyla aynı şirketlerin ortaklarıncı işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak kaydı ile ayrı birer şirket kurulabilmesine imkân sağlanması; kurulacak şirketlerin yurt dışındaki şirketlerin her türlü haklarını, alacaklarını, yükümlülüklerini, taşınır ve taşınmazlarını, personellerini vb. yapılacak protokollerle devralabilerek faaliyet göstermesi ve devir sonrası yurt dışındaki şirketlerin Türkiye’deki şubelerini kapatması amaçlanmaktadır.

Teklifin 10 uncu maddesinde geçen “bu işlemlerden doğan kazançlar” ifadesi ortada bir kazancın olduğunu göstermektedir. Bu madde 1 inci maddeyle birlikte düşünüldüğünde devir için getirilen vergi istisnasının kamu için vergi zararı anlamına geleceği görülecektir. Ayrıca Türkiye’de kurulacak bu yeni şirketler Kamu İhale Kanunu, Devlet İhale Kanunu, Devlet İhale Kanunundan tümüyle, Türk Ticaret Kanunundan ise bazı hükümleri bakımından istisna tutulmuşlardır. KİT Komisyonun şirketler üzerindeki denetimi de eksik bir şekilde gerçekleşecektir.

Sorunlara işaret eden önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 11) Teklif, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesini değiştirilmektedir. Teklifin 11 inci maddesi 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesini değiştirmektedir. Bahsi geçen maddenin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “ithalat yoluyla yapılacak spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) alımları,” ibaresi “yapılacak her türlü doğal gaz alımları,” şeklinde değiştirilmiştir. Değişikle sadece sıvılaştırılmış doğal gaz ithalatı değil, tüm doğal gaz ithalatı Kamu İhale Kanunu dışında bırakılmaktadır. Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında yapılan mevcut ithalat koşullarında doğal gaz ithalatı oldukça pahalı alım garantileriyle yapılmaktadır. Teklif edilen madde bu sorunu uygulamayı tüm olası doğal gaz ithalat biçimlerine doğru genişletmektedir. Bahsi geçen sorunu gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 12) Teklifin 12 inci maddesi 4734 Sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasında değişiklik yapmaktadır. “Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketlerin” ibaresi eklenmiş, fıkra yer alan “Türkiye karasuları ile uluslararası sular dahilinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve “üretim ve taşıma” ibaresi “üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma” şeklinde değiştirilmiştir. Şu anki mevcut durumda TPAO’nun denizlerdeki faaliyetleri mal ve hizmet alımı ve yapım

işleri bakımından ve her hangi bir parasal sınır gözetmeksizin 4734 Sayılı Kanunun istisnaları arasındadır. Teklif aynı prosedürden BOTAŞ'ın da yararlanmasını amaçlamaktadır.

Yayınlandığı tarihten bugüne 190 defa değişen Kamu İhale Kanununun bir kez daha değişmesi ve bir kamu kurumunun daha Kanundaki ihale hükümleri karşısında istisna kazanması doğru değildir. Sorunu gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 13) Teklifin yenilediği 5346 Sayılı Kanunun 3 üncü maddesi bazı tanımları yeniden yapmakta ve mükerrer tanımları değiştirmektedir. Teklifin en önemli yeniliği YEK bedellerinin Türk Lirası olarak belirlenmesine olanak vermesidir. Ancak dolara endekli belirleme yönteminden Türk lirası endekli modele tam geçişmemiş, enerjinin sisteme verildiği tarihteki döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası olarak belirleme usulü de yasa da yer almıştır.

Kanun Teklifindeki bir diğer sorun biyokütle tanımıyla ilgilidir. Lastik işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünlerin biyokütle olarak tanımlanması bilimsel dayanaktan yoksundur. Ayrıca Atık Yönetimi Yönetmeliği mevzuatı bakımından lastik atıkları biyokütle sayılmamaktadır. Sorunları gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 14) Teklif 5346 Sayılı Kanunun 6 ıncı maddesinde değişiklik yapmaktadır. Getirilen ilk değişiklik YEK Destekleme Mekanizmasının fiyatlarına ilişkindir. Teklife göre 31/12/2020 yılına kadar faaliyete girmiş veya girecek YEK belgeli tesislere Kanunun 1 sayılı cetvelindeki fiyatlar 10 yıl süre ile uygulanacaktır. Bu değişiklik mevcut tesislerin 10 yıl boyunca dolar üzerinden destekleneceği anlamına gelecektir. 2021 yılından itibaren faaliyete geçecek tesisler için destekleme fiyatları ise cetveldeki rakamları geçmemek kaydıyla Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecektir. YEK Destekleme fiyatı gibi teknik ve tali bir işin bile Cumhurbaşkanı takdirine bırakılması sorunludur. Fiyat belirlemenin ilgili bakanlık tarafından yapılması gerekir. Mevcut şirketlerin 10 yıl boyunca cetveldeki rakamlardan yararlanması ile cetveldeki rakamların dolar üzerinden hazırlanması da sakıncalıdır. Dolar endekli cetvel YEK ödemelerinde Türk Lirası kuralıyla çelişmektedir.

Teklifteki bir diğer sorun kurulu güç kapasite sınırı olmaksızın tüm işletmelerin YEKDEM'den yararlanmasıdır. Bilindiği üzere 2020 yılı itibarıyla YEKDEM'e esas; gücü 50 MW ile 626.8 MW arasında olan toplam 59 adet rezervuarlı HES ve gücü 50 MW ile 288.1 MW arasında değişen toplam 165 adet RES mevcuttur. Kurulu güç sınırı olmaksızın YEKDEM mekanizmasına dahil edilen büyük güçlü üretim tesislerine Ek 1 sayılı cetvele göre yapılan ödemeler, tarifeler üzerinde olumsuz yük yaratmakta, büyük kurulu güçteki üretim şirketlerine kaynak aktarmanın bir yolu olarak kullanılmaktadır.

YEKDEM Mekanizmasına dahil edilecek üretim tesislerinin dağıtım gerilimi seviyesinden sisteme bağlantısı söz konusu olabilecek güç sınırına sahip (50 MW) güç ile sınırlandırılması makul bir çözüm olarak görülmektedir. İtirazlarımızı dile getiren ve sorunları gideren önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 20) Teklifin 20 inci maddesinin ihdas ettiği geçici madde yürürlük tarihinden önce yapılan yarışmalar kapsamında sıfır veya sıfırdan küçük teklif fiyatı ile kapasite tahsis edilen tüzel kişilerin yerli katkı fiyatlarından faydalanamayacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Bu yarışmalarda sıfır veya sıfırdan küçük teklif fiyatı verilmesi YEK Destekleme Mekanizmasından faydalanılmayacağı beyanı anlamına geldiğinden ve yarışmaların yapıldığı tarihteki mevzuatta YEK Destekleme Mekanizmasından faydalanılmaması halinde yerli katkı fiyatlarından da faydalanılmayacağı hususu düzenlenmiş olduğundan, yarışma şartlarının değiştirilmemesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Bu düzenleme iki bakımdan sakıncalıdır: Her şeyden 2017’de yapılan yarışma bağlamında, yarışmaya katılan firmaların % 80, kazanan firmaların ise % 91.4 – (eksi) teklif vermiştir. 0’ın altında teklif verme RES için çok yaygındır. 2017’de sonuçlanmış bir yarışmanın sözleşme ve taahhüt koşullarının 2020’de değiştirilmesi piyasanın tümüyle değişmesine, mevcut santral başvuruların tamamlanamamasına yol açacaktır.

Teklifteki bir diğer sorun Kanunun yürürlük tarihinden önceki anlaşmaları da kapsıyor olmasıdır. I. Nolu cetveli 10 yıl, II. Nolu cetveli 5 yıl uzatan ve geçmişte yapılmış başvuru sahiplerinin kazanılmış haklarını koruyan Teklif metni aynı yöntemi bu maddeyle ilgili olarak uygulamamıştır.

Sorunları gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 27) Teklifin 27 inci maddesi jeotermal enerji kullanımındaki idari pay hesaplamasını değiştirmektedir. Şu anki hesaplama hasılat bilançosu üzerinden yapılmaktadır. Teklif edilen hesaplama şekli ise akışkan temellidir. Madde ile idare payının, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtması dışında sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ısı enerjisi ve su miktarı dikkate alınmak sureti ile maddede metreküp başına belirlenen üst sınırı geçmeyecek şekilde belirlenmesi sureti ile mevcut uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi amaçlanmaktadır.

Teklifin 27 inci maddesi jeotermal enerji kullanımındaki idari pay hesaplamasını değiştirmektedir. Şu anki hesaplama hasılat bilançosu üzerinden yapılmaktadır. Teklif edilen hesaplama şekli ise akışkan temellidir. Madde ile idare payının, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtması dışında sera, kaplıca ve diğer alanlarda

kullanıldığı tesislerde ısı enerjisi ve su miktarı dikkate alınmak sureti ile maddede metreküp başına belirlenen üst sınırı geçmeyecek şekilde belirlenmesi sureti ile mevcut uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi amaçlanmaktadır. Ancak Teklif, İçişleri Bakanına Bütçe Kanunu dışında bir kanunla bütçeye ödenek ekleme yetkisi vermektedir. Bu yetki sorunludur. Teklifteki bir diğer sorun jeotermal enerji gelirlerinin büyük bir kısmını merkezi idareye bırakan düzenlemedir. Oysaki elde edilen enerji gelirlerinin ağırlıklı kısmının enerjinin üretildiği bölge halkının ihtiyaçları için tahsis edilmesi daha uygundur. Sorunları gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 28) Teklifin 28 inci maddesi 5686 Sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde değişiklik yapmaktadır. Jeotermal enerjinin kullanımını sırasında usulsüzlük yapılması durumunda 100 bin TL ile 500 bin TL arasında idari para cezası ön görülmektedir. Aynı ruhsat dönemi içerisinde üçüncü kez usulsüzlük saptanırsa ruhsat iptal edilmektedir.

İdari para cezasının alt sınırı olan 100 bin TL özellikle küçük işletmeler için oldukça ağır bir yaptırıma karşılık gelmektedir. Ceza alt sınırının daha makul bir seviyeye çekilmesi gerekir. Bu noktada verdiğimiz önerge reddedilmiştir. Önergede dile getirilen hususta düzenleme yapan AKP milletvekillerinin önergesiyle ceza alt sınırı yarı yarıya azaltılmıştır.

Madde 36) Teklifin değiştirdiği 6446 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrası elektrik dağıtım şirketlerinin denetimiyle ilgilidir. Bahsi geçen denetimde yetkili kurum Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıdır. Bakanlık denetimi ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabileceği gibi aynı zamanda bu yetkisini ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilmektedir. Madde teklifi ile Bakanlığın denetim yetkisini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu da dahil olmak üzere kısmen veya tamamen ihtisas sahibi kurum ve kuruluşlara devredebilmesine imkan sağlanmaktadır. Ayrıca birlikte denetim yaptığı veya yetki devri yapması halinde yetki devredilen kuruluşların denetim işlemleri için yapmak zorunda kalacakları masrafların Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanması amaçlanmaktadır. Bu düzenlemede Bakanlığın denetim yetkisinden “tamamen” vazgeçmesi sakıncalıdır. Sorunu gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 38) Teklifte 38 inci maddesi ile ön lisans veya lisansa konu enerji yatırımları için ihtiyaç duyulan taşınmazlara ilişkin hak veya mülkiyet edinimlerinin daha etkin ve hızlı bir şekilde değerlendirilebilmesi, iş süreçlerinin daha rasyonel hale getirilmesi, değişik kamu kurumları arasındaki yetki karmaşasının giderilmesi, yatırımcıya tek merkezden hizmet sunulması, bürokrasinin azaltılması, kurumların görev, yetki ve sorumluluklarının netleşmesi ile hesap verebilir bir kamu yönetiminin oluşturulması amacıyla, 6446 sayılı Elektrik Piyasası

Kanununun 19 uncu maddesinin değiştirilmesi öngörülmektedir. Önerilen değişlikle, elektrik piyasasında üretim faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerinin tümünün EPDK tarafından, dağıtım faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerinin tümünün ise TEDAŞ tarafından yapılması öngörülmektedir.

6446 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinde yapılmak istenen değişlikle üretim tesislerinde kamulaştırma işlemleri Maliye Bakanlığı'ndan alınarak EPDK'ya verilmektedir. Üstelik yapılan düzenleme ile EPDK'nın ve TEDAŞ'ın kararı "Kamu Yararı" yerine geçmekte ve başka kurumdan kamu yararı kararı almaya gerek kalmamaktadır. Hiçbir makamın onayına tabi olmayan bu düzenleme ile Kamulaştırma Kanunu'nun 6. maddesindeki kamu yararı kararının onaylanmasına dair prosedür atlanmış dikkate alınmayacaktır. Teklif, çabuklaştırma ve basitleştirme gerekçesi ile kamu yararının tespitine dair denetim mekanizmasını ortadan kaldırılmaktadır. Sorunları gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 41) Teklifle Kanunun ulusal tarife uygulamasını düzenleyen geçici 1 inci madde hükmünde iki önemli değişlik yapıyor. 2013'de yürürlüğe giren ulusal tarife 2015'de 5 yıllığına uzatılmıştı. Teklifle 2020 sonunda biten süre 5 yıl kadar daha uzatılmaktadır. Ayrıca Teklifin üçüncü fıkrasına göre, mevcut Kanundaki gibi, fiyat eşitleme mekanizmasının bir 5 yıl daha, yani 31/12/2030'a kadar uzatılmasına Cumhurbaşkanı karar verebilecektir.

Yargıtay'ın 21. 05. 2014 tarih ve 2014/679 nolu kararında da açıkça belirtildiği üzere kayıp kaçak oranlarını abonelerden tahsil etmek hukuk devleti ve adalet düşünceleriyle bağdaşmamaktadır. Ayrıca sadece kuralın kendisi değil, Cumhurbaşkanıya tanınan yetki de sorundur. Bu eksiklikleri gidermeyi amaçlayan önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Madde 45) Teklif edilen düzenleme ile EPDK'ya enerji üretim tesisi yapmak için başvuran ancak değişen koşullar nedeniyle tesisi yapılabilme olanakları ortadan kalkan, 27 / 5 / 2017 tarihinden sonra ön lisans/lisans başvurusunda bulunmuş, ön lisans/lisans almış veya kapasite artışı için tadil yapmış, özellikle yapacağı tesise ilişkin yatırımları ağırlıklı olarak ithal etmek zorunda olan yatırımcılara, kendilerine ayrılan tahsisatların (ilgili kaynak, iletim sistemi ve trafolarla ayrılan kapasiteler) kaldırılarak lisanslarını, ön lisanslarını veya lisans başvurularını sonlandırma ya da tadil etme hakkı veriliyor. Ancak bu haktan, 27/05/2017 tarihinde yürürlüğe giren ve yine yatırımını gerçekleştirmeyenlere benzeri bir hak tanıyan geçici 21 inci maddeden yararlanmamış olanlar yararlanamayacaktır.

6446 sayılı Kanuna eklenen geçici madde, Covid salgını nedeniyle yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirketlerin lisans ve ön lisanslarını sonlandırmak istemeleri halinde

teminatlarının iade edilmesi sağlanmayı amaçlamaktadır. Teklif değerlendirilirken kamusal kaynakları kullanan ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirketlerin oluşturduğu kamu zararları göz önüne alınmalıdır. Şirket teminatlarının olduğu gibi iade edilmesi kamu zararına yol açacaktır. Bu soruna dikkat çeken önergemiz Komisyon çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Sonuç olarak; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncalar ile maddelerin içeriklerindeki eksiklikler nedeniyle (2/3116) Esas Nolu Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu

Manisa

Çetin Osman Budak

Antalya

Tacettin Bayır

İzmir

Kadim Durmaz

Tokat

Müzeyyen Şevkin

Adana

MUHALEFET ŞERHİ

Genel Değerlendirme

Yine bir torba kanun mantığı ile hazırlanan bu kanun teklifi, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, 3213 sayılı Maden Kanunu, 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu, 6360 sayılı 14 Büyükşehir ve 27 İlçe Kurulması İle İlgili Kanun ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu gibi 8 önemli kanunda önemli değişiklikleri içermektedir.

Elektrik Piyasasını yeniden düzenleyecek nitelikte olan 8 önemli kanunda yapılan değişiklikler, enerji piyasasını yeniden düzenleyen temel bir kanun niteliğindedir. Kanun ruhuna bakıldığında tam olarak AKP'nin neoliberal yaklaşımını yansıtan, enerjideki sorunları çözmek yerine sermaye transferini amaçlayan, dolayısıyla içinde halk yararının olmadığı bir tekliftir. Bu anlayışla hazırlan Kanun Teklifi'nde;

- 1- Değişiklikleri destekleyen konuya dair hiçbir belge, bilgi, rapor, tablo sunulmamış, sadece Bakanlık yetkililerin ayaküstü beyanları ile çalışma yapılmıştır. Bu çerçevede teklifin toplumu ne kadar zarara uğratacağına dair bilgiler ve imtiyaz sağlayacağı zümrelere vereceği fayda bilinmemektedir.
- 2- Kanunda şimdiye kadar yapılan değişikliklerin hiçbiri incelenmemiş, inceleyen çalışmalar yapılmamış; etkisi, gerekçeleri ile tutarlılığı ortaya konmamıştır. Nitekim böyle bir çalışma yapılmış olsa, bu teklifin ne işe yaracağı ve amacının ne olduğu ortaya çıkacaktır.
- 3- Enerji piyasasının geneline dair kanun tanımına dair soyut değişiklikler getirmek yerine belli bir zümreye ait özel imtiyazlar getirerek, kanunların ruhuna ve tanımına aykırı bir çalışma yapılmaktadır.

Bu üç noktanın dikkate alınmasının nedeni açıktır:

- 1- Kanun Teklifi'nin içeriğine bakıldığında, imtiyaz sağladığı şirketler çok açıktır. Bunlar:
 - a. 21 dağıtım şirketi,
 - b. 2020 itibariyle YEKDEM'den faydalanan 881 Yenilenebilir Enerji Santrali sahibi,
 - c. Ağustos 2020 itibariyle 1722 üretim tesisi,
 - d. Çeşitli sayıda enerji madenciliğinde faaliyet gösteren şirketlerdir.
- 2- Halka zam yapılırken, dağıtım şirketlerine indirim yapıldığı için ortaya çıkan fahiş karların görülmemesi için denetlemede değişiklik getirildiği ortadadır. 1 Ekim 2019'da 34,9 kuruş olan Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin (EÜAŞ) satış bedeli, şimdi 15,49 kuruşa indirilmiş, ortaya çıkan fark artmıştır. Dağıtım şirketleri EÜAŞ'dan elektriğin bir kilowatt saatini 15,49 kuruşa alıp, bunu halka 39 kuruşa fatura ederken, aradaki yüksek meblağı kasalarına atmaktadır. Üstüne 22 kuruş

dağıtım bedeli de eklendiğinde, sadece EÜAŞ elektriği üstünden 45 kuruşa yakın paranın dağıtım şirketlerine aktarıldığı ortadadır. Teklifteki düzenlemenin nasıl 21 dağıtım şirketini ilgilendirdiği ortadadır.

3- Yenilenebilir enerjilerin nasıl suistimal edildiği, geçmiş düzenlemeler ile önce HES, sonra JES, şimdi de biyokütle olmayan BES'lerin önünün açılacağı ortadadır. Kamu kurumları raporlarından hazırladığımız tabloya göre:

- Öncelikle HES'ler YEKDEM'den faydalanarak enerjide çeşitlenme amacına aykırı olarak tekelleşmiş; her 10 santralin 6'sı, her 10 birim kapasitenin 6'sı, her 10 birim üretiminin 5'i HES'lere gitmiştir.
- Büyük ölçekli rüzgar projeleri desteklenerek, YEKDEM'in bir destekleme mekanizması yerine imtiyaz mekanizmasına dönüşmesi sağlanmıştır. Bu durum YEKDEM üretimindeki dörtte bir pay ile görülmektedir.
- JES'lerdeki artıştan ve sorumsuz üretim yapılmasında YEKDEM'in rolü açıkça görülmektedir.
- 2016'da araba lastiği, endüstriyel çamurun biyokütle tanımına dahil edilmesi ile 2016 sonrası BES'ler patlamış, 2016'da 42 olan sayı 126'ya çıkmıştır. Yeni değişiklik ile bu suistimalin patlayacağı ortadadır.

Sayı	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Güneş	-	-	-	-	-	-	2	3	9	17
HES	4	44	14	40	126	388	418	447	463	461
Rüzgar	9	22	3	21	60	106	141	151	160	165
Biyokütle	3	8	15	23	34	42	57	70	100	126
Jeotermal	4	4	6	9	14	20	29	37	45	49
Total	20	78	38	93	234	556	647	708	777	818

Tablo -1

2019 yılında YEKDEM'den 25 milyar TL'nin teşvik olarak ödendiğini, yani Bakan yardımcısı Abdullah Tancan'ın ifade ettiğini dikkate aldığımızda, dağıtım şirketlerine aktarılan bu payları da eklediğimizde, bu kanunun 44 milyon aboneye 50 milyar TL'den fazla zarar getireceği, doğa tahribatını arttıracığı ortadadır.

Kanun teklifinin yapılaş tekniğine dair bu noktalar dışında, komisyon başkanlığının söz konusu kaynak aktarımlarından yararlanan elektrik piyasasındaki üreticilere komisyonda daha çok konuşma imkanı sunması, bundan zarar görecekt 44 milyon elektrik sayacı abonesinin temsilcilerini davet bile etmemesi; çıkar sağlayan zümreler dışında kalanlara söz hakkı dahi tanımayarak engellemesi ciddi bir sorundur. Bu durum ancak, AKP'nin yasa yapma süreçlerinde, çıkacak olan yasalardan yararlanacak yandaş sermaye gruplarına kaynak aktarmanın bir aracına dönüştürülmesi gibi genel bir siyasi tavırla açıklanabilir.

Öncelikle, böyle bir yasalaştırma sürecinin objektif olup olmadığının değerlendirmesi gerekmez mi? Sadece bu yönüyle bakıldığında dahi, söz konusu Kanun Teklifi, ilk andan itibaren meşruluğunu yitirmiştir.

Burada açıkça yasama gücünün siyaseti ayrıcalıklı bir zümrenin hakkı olarak gördüğü; işgal ettiği makamların toplum çıkarları için değil, sahip oldukları ayrıcalıkları genişletmek için araç olarak kullananların doğal olarak kendilerinden başka hiçbir grup ya da kişinin bu alana girmesine, üstelik de denetim mekanizmasını işletmesine izin vermediği açığa çıkmaktadır. Böylece AKP-MHP ortaklığı, kamu gücünü kendi iktidarlarına hareket serbestliği sağlamak için kullanmakta ve toplum yararı adına buna itiraz eden kurumları, bireyleri ve aykırı sesleri ise “siyaset” yapmak ile suçlamakta, bu etik olmayan durumu ve utancı gizlemeye çalışmaktadır.

Türkiye’de her geçen gün Hidroelektrik Santrallerin (HES) artış göstermesine ve söz konusu HES’lerden çok ciddi gelir ve rant elde edilmesine karşın, barajların inşa edildiği yerlerde halkın yoksulluğu ve ekolojik tahribat ise aksi yönde artmaktadır. Artan HES’ler, barajların inşa edildiği bölgedeki halka gerçek değerde ekonomik bir katkı sunmadığı gibi, söz konusu bölgenin ekolojik yapısını ve tarihsel hafızasını da yok ettiği gerçeği Hasankeyf, Kaz Dağları ve Karadeniz Bölgesi örnekleriyle ortadadır.

Bu bağlamda bakıldığında, AKP-MHP’nin temsil ettiği anlayış, gerçek anlamıyla halkı ve çevreyi önceleyen bir yaklaşım yerine sermayeyi, piyasayı ve rantı incelemektedir. Bu anlamda bütün politikalarında olduğu gibi, enerji ve maden politikalarında da kültürel ve doğal varlıkları ve yaşamı metalaştırarak sömürücü bir anlayışla hareket etmektedir.

Ekonomik kaynakların kimler için harcandığı ile ilgili olarak bakıldığında, sadece Yenilenebilir Enerji Kanunu (YEK) ve Yenilenebilir Enerji Destekleme Mekanizması (YEKDEM) ile 2019 yılında enerji üretimi yapan şirketlere destek kapsamında, YEK Destekleme Mekanizması ile 25 milyar TL’lik bir teşvik verildiği Bakan Yardımcısı tarafından alt komisyon toplantısında ifade edilmiştir. Bu durumda 2020’de 30 Milyar TL fazladan para YEKDEM için aktarılacaktır. Bir başka deyişle toplum, 2020 kurları dikkate alındığında, 30 milyar TL’den fazla zarara uğratılacaktır.

AKP-MHP iktidarı, sermaye için bu kadar cömert davranırken, Kürtlerin yoğun olarak yaşadıkları illerde, binlerce çiftçinin elektrik borcu nedeniyle ürünü tarlada kurumakta, borçlarından dolayı icra takibine alınmakta ve tarımsal desteklemelerine DEDAŞ isimli şirket adına bankalarca el konulmaktadır. Son olarak sadece Urfa’da 12 bin 600 tarımsal sulama aboneliği olan DEDAŞ, toplam 1 milyar 750 milyon lira elektrik borcu olduğunu açıklayarak, çiftçileri acilen ödeme yapmaya çağırmış, borcunu ödemeyen tarımsal sulama abonelerinin enerjisinin kesileceğini duyurmuş ve sonrasında bu yöndeki uygulamasını artırarak devam ettirmiştir.

Çiftçiye “elektrik faturasını yatırmazsan tarımsal desteklemelerine el koyarım” diyen anlayış, maden işleten kişiden “borcu yoktur” belgesini getirmeyi bu yasa teklifi ile bir şart olmaktan

çıkarmaktadır. Yani bir fatura borcu olan çiftçinin elektriği anında kesilir ve bankadaki ödemelerine el konulurken, maden işleten patronun çevreyi tahrip etmesine ve işletmesinin borçlu olup olmamasına bakılmamaktadır.

Komisyon tarafından kabul edilen Kanun Teklifi'nden 21 dağıtım şirketi; 2020 itibariyle YEKDEM'den faydalanan 881 Yenilenebilir Enerji santrali sahibi; Ağustos 2020 itibariyle 1722 üretim tesisi ve çeşitli sayıda enerji madenciliğinde faaliyet yürüten şirketler yararlanacaktır. Özetle, birkaç yüz şirket ve bir avuç kişiye ait olduğunu tahmin ettiğimiz zümrenin çıkarına olan bir tekliftir.

ETKB, HES'leri "yakıt maliyeti olmaması" ve "işletmesi ucuz" gibi özelliklerle tanımlamaktadır. Bu nedenle HES'ler aslında çok ucuz elektrik üretir. 2019'da piyasa fiyatı (PTF) ortalaması 26,8 kuruş olarak gerçekleşmiştir. Bu ortalamanın içinde gaz, kömür ithal edip elektrik üreten de var, HES'ler de var. Benzer şekilde elinde HES'ler de olup, ama aynı zamanda kömür çıkartıp elektrik de üreten EÜAŞ'ın toptan satış fiyatı 21,3 kuruş/kwh idi. Ama YEKDEM sayesinde HES'ler ne 26,8 kuruş, ne de 21,3 kuruştan ucuza elektik satmadı. HES'ler "yakıt maliyetinin olmaması" ve "işletmesi ucuz" olmasına rağmen, yaklaşık olarak ortalama 41 kuruş gibi pahalı bir fiyata sattılar. Yani 21,3 kuruştan ucuz olması gereken bir enerji türü ile 41 kuruştan pahalı gelir elde edince, sadece 2019 yılında 7 milyar TL'nin çok üstünde fazladan para kazandılar. Özetle toplum sadece HES'ler üstünden 7 milyar TL'ye yakın zarara uğratıldı.

Bu nedenle, enerji yatırımları konusunda, sermaye lehine yapılan HES, termik, nükleer vb. enerji projelerine, ekolojik yıkıma yol açan maden işletmeciliğine, endüstriyel atık ve kirlilik sonucunda yaşam alanlarının tahribine yol açan uygulamalar yerine, halk yararını ve ekolojiyi önceleyen politikalar ortaya konmalı ve uygulanmalıdır.

Birçok kesimin itirazına karşın, HES'in yapılacağı arazilere yönelik Bakanlar Kurulu kararı ile acil kamulaştırma kararları çıkarılması, Türkiye'nin mevcut kurulu enerji gücü ihtiyacının iki katından fazla olmasına rağmen, AKP iktidarı, söz konusu ekolojik ve tarihsel hafızanın yıkımına yönelik politikasına devam etmektedir.

EPDK'ya göre; Türkiye'nin 2020 Nisan ayı sonu itibarıyla 91 bin 564 MW olan kurulu gücü içinde hidrolik enerji, 20 bin 831 MW'ı baraj ve 7 bin 883 MW'ı akarsu olmak üzere toplam 28 bin 714 MW ile yüzde 31,21 paya sahiptir. EİGM (Enerji İşleri Genel Müdürlüğü) verilerine göre; 2019 yılı elektrik tüketimi 291 milyar kW/h olurken, en yüksek puant talebi Ağustos 2019 itibarıyla 45 bin 374 MW olarak gerçekleşmiştir. Yani Türkiye'nin, 2020 Nisan ayı itibarıyla yüzde 102'ler oranında yedek kurulu gücü vardır. Dünya genelinde Yedek Elektrik Gücü yüzde 20-25 arası olması yeterlidir. Ancak bu durum Türkiye'de enerjide planlama olmadığı, gereksiz kapasitenin 44 milyon aboneye ödetilmek için kullanılan ekonomik bir araç olduğu, bu teklif, sunulmayan raporlar, belgeler ve komisyon görüşmelerinde ifade edilen hususlarla ortaya konulmuştur.

Türkiye'nin kurulu gücü, ihtiyacı fazlasıyla karşılarken, daha fazla elektrik üretmek için doğal alanları yok edecek olan bu santrallerin yapılmak istenmesi verimsizliği büyüten, rantı zorlayan ekonomik bir araç haline almıştır. Nitekim enerji verimliliği ile ilgili mevzuatın bu kadar ertelenmesi çok açık bir göstergedir.

AKP-MHP ortaklığı, sadece enerji alanında değil maden alanlarında da sermayeyi önceleyen, ekoloji ve insana dair tarihsel hafızayı yok eden bir anlayışla maden politikalarını uygulamaya devam etmektedir. Şimdi de madenlerde kamu denetimini ortadan kaldıran, özelleştirme, taşeronlaştırma ve rödovans uygulamasını sermaye lehine düzenlemektedir. Türkiye'nin 68 ilinde (Türkiye'nin yüzölçümünün yüzde 1,14'ünü kapsayacak şekilde) yapılan ihaleler, Türkiye'de mera ve orman ekosistemleri ile tarım alanlarını talan ederken, bir bütün olarak Türkiye'nin doğasını ve kültürünü de tahrip ve yok etmektedir. Aynı zamanda gıda güvenliğini riske atacak, insanları işsiz bırakıp, yerinden yurdundan edecek politikalar uygulanırken, bu Kanun Teklifi ile söz konusu talan ve tahribat daha da artmakta ve kolaylaşmaktadır.

Türkiye'nin her tarafında yıllardır sürdürülmekte olan doğa talanı politikaları, 2004 yılından bu yana hızlanarak ve yakın zamandan bugüne de sınır tanımayan bir biçimde, altın, gümüş ve kömür başta olmak üzere maden arama ve işletme, ticari yatırımlar, yandaşlara rant oluşturma hesaplarıyla ve kâr hırsıyla özel kişi ve kuruluşlara, uluslararası sermayeye büyük avantajlar sağlamaktadır. Kimi zaman güvenlik gerekçesiyle kimi zaman da rant alanı yaratmak amacıyla yakılarak adım adım, parça parça tüketilen ormanlarımız ve verimli tarım topraklarımız, toplumsal değerlerimiz, kültürel birikimlerimiz yok edilmektedir.

HES'ler, barajlar, maden arama faaliyetleri Türkiye'nin her bölgesinde aslında iki önemli mekanizmaya saldırı faaliyetleridir. Bunlardan birincisi, ekolojik döngüyü, biyolojik çeşitliliği, kültürü ile kır yaşamını yok etmektir. İkincisi ise, kırsal alanı vahşi ve tahrip edici bir kapitalizmin hizmetine sokmaktır.

Tüm Türkiye'de gerçekleştirilen doğa tahribatları sonucu, Karadeniz'de HES'ler ile derelere ve yeşile; Kazdağları'nda ise madenler ile telafisi olmayacak şekilde ekolojiye; İstanbul'da köprüler, kanallar ve havalimanları ile nefes alınacak ormanlara; Ege'de jeotermaller ile incir ağaçlarına, bağa ve bostana; Akdeniz'de nükleer santral ile toprağa, geleceğe, denize; Kürtlerin yoğun yaşadıkları illerde çatışma ve kutuplaştırma politikalarıyla örneğin Hasankeyf'te tarihi bir hafızaya; Cudi'de ve Munzur'da ekolojiye, yeşile, ormanlara ve kırsalda insan yaşamına düşman bir iktidar anlayışı ile karşı karşıyayız.

AKP-MHP ittifakı, bu coğrafyada doğadaki her türlü canlıya karşı düşmanlık besleyen kutuplaştırıcı bir politika uygulamaktadır. Bu politikalarını ise millilik ve yerlilik söylemiyle meşrulaştırmaya çalışırken, tamamen neoliberal politikalarla doğayı ve kaynakları uluslararası sermayeye doğrudan veya dolaylı olarak peşkeş çekmektedir.

AKP-MHP iktidarı, millilik ve yerlilik söylemine benzer bir şekilde, yenilenebilir enerji tanımını sürekli genişleterek, insan sağlığı ve ekolojiye zararlı birçok şeyi bu tanım içine

sokmaktadır. Bu anlamda sürekli olarak biyokütle tanımı değiştirilerek, söz konusu tahribata meşruluk sağlanmaya çalışılmaktadır.

5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımına İlişkin Kanun 2005 yılında ilk yayımlandığında, biyokütle, “*Organik atıkların yanı sıra bitkisel yağ atıkları, tarımsal hasat artıkları dahil olmak üzere, tarım ve orman ürünlerinden ve bu ürünlerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yan ürünlerden elde edilen katı, sıvı ve gaz halindeki yakıtları*” diye tanımlanırken; 2016 yılında “**atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünler**” şeklinde değişikliğe uğramıştır. Söz konusu olan bu kanun teklifi ile biyokütle’nin tanımı; “*Her türlü tarım, hayvan, orman ve su ürünlerinin atıklarını, bu atıkların işlenmesi ile elde edilen tehlikesiz ürünleri ve işlendikleri tesislerin tehlikesiz arıtma çamurlarını, belediye atıklarını (çöp gazı dahil) ve atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünleri*” şeklinde değiştirilerek, çöp gazı dahil belediye atıkları ve atık lastik gibi zararlı atıklar dahi yenilenebilir olarak tanımlanmaktadır.

2012 yılında yapılan değişiklikten sonra, biyokütle tesislerin sayısı 42’den, 3 kat artarak 126 tesise ulaşmıştır. Biyokütle tesisleri, toz ve karbonmonoksit emisyonu üretirken, bir ölçüm sınırlandırmasına tabi olmadıkları gibi, piyasanın neredeyse 3 katına kadar, yani 13,3 cent alım garantisine sahiptirler. Bu tesisler ayrıca tarımsal atıklar ve orman atıkları yakmak için olsa bile, belli bir klorifik ısıyı yakalamak için kalıp halindeki atık lastik ile bunları harmanlamak zorundalar ki bu nedenle çevreye ciddi anlamda zarar vermektedirler. Yani öyle ifade edildiği gibi, masum bir yapıya sahip değildirlir.

Ancak kuruluş ve pazarlama açısından ciddi destekler ve avantajlar kapsamında oldukları için, bir rant sektörüne dönüşmüş durumdadırlar. Söz konusu tesislerin kurulum süreçlerinde kendilerine sağlanan kolaylıklar da dikkate alındığında, sermayenin neden bu alanda yoğunlaştığı ve biyokütle tanımının neden sürekli değiştiği daha net anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, kentsel atıkların yanı sıra bitkisel yağ atıkları, tarımsal hasat atıkları dâhil olmak üzere tarım ve orman ürünlerinden ve bu ürünler ile atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yan ürünlerden elde edilen kaynaklar ve sanayi atık çamurları ile arıtma çamurları, yenilenebilir enerji tanımı altında, tıpkı yerli ve milli söylemi gibi kullanışlı hale gelmişlerdir.

Yine biyokütle tanımında yapılan değişiklikle, “belediye atıkları (çöp gazı dahil)” ifadesi Türkiye’yi bir çöp atık merkezine dönüştürecektir. Tanımda geçen “ithal edilmemek kaydıyla” ifadesine rağmen, gemilerin limanlarda boşalttıkları çöplerin yerli olup olmamasını hangi kurum nasıl denetleyecek? Soruları cevapsızdır. Ayrıca Avrupa’dan diğer ülkelere artan çöp transferinde, Türkiye’nin bir atık transfer merkezi olacağına dair kamuoyunda ciddi tartışmalar yapılmakta ve kaygılar dile getirilmektedir. Bu nedenle en azından belediye atıkları çok genel bir tanım yerine, “bu tip atıkların metanizasyonu sonucu oluşan gaz” ifadesi ile daha anlaşılır şekilde tanımlanmalıdır.

Halkların Demokratik Partisi (HDP) olarak elbette yaşamsal döngü içerisinde ortaya çıkan ve sürekliliği olan enerji ihtiyacının farkındayız. Söz konusu ve yaşamsal döngü için enerji ihtiyacının karşılanması için bir enerji üretimine gereksinim olduğunu biliyoruz. Ancak yine

biliyoruz ki, bu politikalar ihtiyaca göre değil başka saiklerle yapılmaktadır. Türkiye henüz kurulu enerji gücünün yarısını dahi kullanmıyorken, bu doğayı tahrip ve yok eden, sermayeyi ve şirketleri önceleyen uygulamaları kabullenmiyoruz.

Bu anlamda diyoruz ki, iki türlü enerji üretimi yapılabilir. Bunlardan birincisi, insanın doğayı taklit ettiği, doğayı ve bütünlüklü bir şekilde bütün canlıların yaşamını önemseyen ve önceleyen bir anlayışı içine alır. İkincisi ise, insanın doğaya dikte ettiği, doğayı ve insanlığa dair bütün hafızayı yok eden ve tek önceliği sermaye ve kar etmek olan enerji üretim pratiğidir. İnsanın doğayı taklit etme pratiği, az girdiyle ve az enerjiyle ekolojik dengeyi bozmaz. AKP-MHP'nin temsil ettiği anlayış olan doğaya dikte etmekte ise şu kadar sudan, şu kadar rüzgârdan, şu kadar atıktan bu kadar enerji ve şu kadar kar elde edeceğim anlayışı söz konusudur.

Açık bir ifadeyle vahşi kapitalizm olan bu anlayışa göre en masum yakıt üretiminde dahi ekolojiye zarar veren sair kimyasallar kullanılabilir. Bu anlayış doğayı bir kaynak olarak görür; doğayı kaynak olarak gördüğü için de doğada bulunan her şeyin geri planında bir kazancı esas alır.

HDP olarak bizler, doğayı bir kaynak olarak değil, varlık olarak görmekteyiz. Çünkü insan olarak bizler bu ekolojik sistemin sahibi değil en küçük parçalarından biri olduğumuzu biliyoruz, bunun farkındayız ve buna göre hareket etmek, politika üretmek zorunda olduğumuzun bilincindeyiz.

AKP-MHP ortaklığı, komisyonda kabul edilen bu Kanun Teklifi ile YEKDEM'in (Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması) Türkiye'nin yerli ve milli enerji politikası kapsamında kurulduğunu iddia etmektedir. YEKDEM ile enerji yatırımcıları için, yenilenebilir enerji kaynaklarının daha cazip hale gelmesini sağlamayı amaçladıklarını söyleyerek, rant için yapılan sermaye transferlerine bahane bulmakta ve bir anlamıyla yolsuzluğa ve hukuksuzluğa da kılıf uydurmaktadır. YEKDEM ile yatırımlar cazip bir pazar gibi sunulurken, dışa bağımlılığı azaltan ve çevreyi daha az kirleten, daha az maliyetli olan bir enerji üretiminin gerçekleştirileceği ileri sürülmektedir.

Ancak YEKDEM ile, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösteren ve üretim lisansı sahibi tüzel kişiler için, tedarik şirketleri aracılığıyla faydalanabilecekleri fiyatlar, süreler ve bunlara yapılacak ödemelere ilişkin teşvik ediciden öte bir rant ve sermaye aktarımı için ortam hazırlamanın hedeflendiği görülmektedir. Bu bağlamda, 2011 yılında 20 olan yararlanıcı şirketin 2020 yılında 818'e yükseldiği görülmekte ve bunlardan 465 tanesinin HES ve şirketi olduğu anlaşılmaktadır. Teklif çalışmalarında sunulmayan EPDK verilerine göre, 2019 yılında YEKDEM'den yararlanan her 10 santralden 6'sı HES, her 10 MW kurulu gücün 6 MW'ı HES şirketi, üretimde de her 10 MWh üretimin 5'inin HES'lerden geldiği görülmektedir.

Oysa, YEKDEM'in ortaya çıkış amacı, enerji üretim çeşitliliğini HES'ler aleyhine genişletmektir. İktidar cebimizden aldığı parayı HES'lere aktarırken, HES'ler bir başka şekilde

bir felaket olarak karşımıza çıkmaktadır. Araklı, Ordu, Giresun, Trabzon'da yaşanan sel felaketleri imtiyazlı HES'lerin doğayı ve ekolojisi tahrip ederek ortaya çıkardığı sonuçlardır. Türkiye'de boşta olan her nehir, dere, çay, pınar başlarına HES yapılırken, YEKDEM'in aslında HES şirketlerine bir rant aktarımı haline dönüşerek, adeta HESDEM olduğu görülmektedir.

Teklifin gerekçesinde, bu düzenlemenin "özel sektör yatırımcılarının faaliyetlerini daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmesini temin etmek" amacı ile yapıldığı açıkça belirtilmektedir. Açıkça amaçlanan ise, daha köklü bir şekilde sermaye lehine çabuklaştırma ve basitleştirme gerekçesi ile kamu yararının tespitine dair denetim mekanizmalarını ortadan kaldırmak, kamu yararına hizmet etmeyen, sermayeyi önceleyen kamulaştırma işlemlerinin hızlı ve denetimden uzak gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Burada özellikle denetimin özel sektöre devredilmesi, borç belgesinin bir zorunluluk olmaktan çıkması gibi temel vurgulara baktığımızda, AKP'nin yasama alanında olağan hale getirdiği yasama denetimsizliğinin artık maden sahalarında, enerji santrallerinde ve atık tesislerinde, bütünüyle her sektörde ve her alanda uygulandığı ve bu anlayışın gittikçe normalleştiği görülmektedir.

Teklif içerisinde yer alan 5346 Sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun maddelerinde yapılan değişiklikler arasında, en dikkat çekici husus, biyokütle tanımı içerisinde yer alan ve petrokimya ürünü olarak işlenmesi halinde pek çok çevresel ve sağlık sorununa yol açabilecek "atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünler" ifadesi, yenilenebilirlik kavramı ile de açıkça çelişmektedir.

- 1- Lastik endüstriyel bir ürün olup, biyokütle sınıfına girmemektedir. Üretimi sırasında polyester, çelik tel, sentetik kauçuk, işlenmiş kauçuk, çelik kord kullanılmakta olup, özel yağlar, karbon karası, pigmentler, antioksidanlar, silika ve istenen özellikleri elde etmek üzere diğer katkı maddeleri eklenmektedir. Benzer şekilde, sanayi atıkları ve artma çamurlarının sanayi atığı olduğu ve biyokütle sayılamayacağı ortadadır.
- 2- Araba lastiği ve sanayi atıklarının biyokütle olarak sayılması, yakılması durumunda ortaya çıkacak toksik gazların kontrolsüz bir şekilde çevreye yayılması anlamına gelecektir.
- 3- Araba lastiği ve sanayi atıklarının biyokütle olarak sayılması, aynı zamanda yenilenebilir olarak sayılmasına, önemli bir kirleticinin yenilenebilir enerji kanununun sağladığı imkanlara kavuşması anlamına gelecektir.

Tablo 1'de görüldüğü gibi, YEKDEM kapsamında büyük güce sahip pek çok Hidroelektrik Santrali (HES) ve Rüzgar Enerji Santrali (RES) mevcuttur. Büyük güçteki bu tür tesisler YEKDEM maliyetlerini artırmakta olup, YEKDEM maliyetleri de elektrik tarifelerine doğrudan etki etmektedir. Dolayısıyla YEKDEM, elektrik tarifeleri üzerinden büyük kapasiteli HES ve RES'lere mali kaynak aktarma mekanizması haline dönüşmüştür. Bu durumun sürdürülmesini kabul etmemiz mümkün değildir.

Ayrıca kaynak türü ve teknolojisi ne olursa olsun, doğaya ve insan sağlığına zarar veren, toplumsal yaşamı olumsuz etkileyen yenilenebilir enerji üretim tesisleri YEKDEM kapsamından mutlaka çıkartılmalıdır. Bunlar araba lastiği, orman atığı ve belediye çöpü yakan tesislerdir. Hatta bu tesislerin kurulmasına yasak getirilmesinin gerekliliğini mevcut gelişmelerden görüyor ve öneriyoruz.

"Tüketici" olarak tanımlanan geniş halk kesimlerine, düşük maliyetli sürekli ve kaliteli enerji sunumu gerekçede belirtilmesine rağmen, kulağa hoş gelen bu ifadelerin düzenleme içerisinde pek bir karşılığı bulunmamaktadır.

Ulusal tarife uygulamasının doğru bir uygulama olduğu düşünülmeyle birlikte, elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesine gerekçe olarak sunulan kayıp-kaçak tüketimlerinin kabul edilebilir seviyelere düşürülmesine ve enerjinin verimli kullanılmasına dönük ciddi bir düzenleme yapılmadığı görülmektedir.

HDP olarak; abone gruplarına yönelik yapılması gerekenler olarak savunduğumuz temel hususlar şunlardır:

- Dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olan kayıp kaçak tüketimlerinin ve sayaç okuma giderlerinin faturalara yansıtılmaması,
- TRT payının sanayi abone gruplarında olduğu gibi tüm abone gruplarından kaldırılması,
- Belediye Tüketim Vergisi'nin sanayi abonelerinde olduğu gibi tüm abone gruplarına yüzde 1 olarak uygulanması,
- KDV oranlarının, mesken abone grubundan kaldırılması, diğer abone gruplarında da makul bir seviyeye düşürülmesi.

Bir diğer önemli husus ise 28. Madde ile adeta Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün (MTA) özelleştirmesini ön gören bir hazırlık yapıldığı ve özel şirketlerin bir birimi gibi çalışmasının sağlandığına dair bir algı ortaya çıkmaktadır. MTA, kamu kurumudur ve jeotermal ve doğal mineralli su kaynak aramaları için ruhsat harcından ve teminatından muaf olarak ruhsat almakta ve kaynak varlığı tespit etmektedir. Tespit edilen kaymaklar ise özel şirketlere devredilmektedir. Maden işletmesinde en zorlu ve maliyetli kısım varlık tespitidir. Özel şirketler bu zor ve maliyetli kısımlardan kaçınarak, MTA tarafından tespit edilen kar marjı yüksek sahaların devrini almaktadır. Bu şekilde kaynak varlığı tespiti gibi riskli ve maliyetli iş yüküne girmeden kar garantili maden sahalarını işletmektedirler. Bu anlamda MTA, ortaya çıkan zararları ve riskleri üstlenen özel şirketlerin bir birimi gibi çalışmaktadır.

Yine bu Kanun Teklifi ile yurtdışında kurulan ve hâlihazırda özellikle petrol, doğal gaz ve madencilik alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketlerin Türkiye'de faaliyet yürütmesi ve devredilmesi kolaylaştırılmaktadır. Devredilen şirketlerin her türlü denetimden uzak tutulması da göz önünde bulundurulunca, bu şirketlerin yurtdışından kara para aklama için kurulmuş olan paravan şirketler olduklarına dair birçok soru işareti doğmaktadır. Zaten komisyon tartışmalarında, 12 şirketin kurulduğuna dair bilgilerin ortaya çıkması da söz konusudur. Bu

maddenin bu şirketleri kapsadığı ve buna dair AKP-MHP'nin bir ön hazırlığı olduğunu düşünmekteyiz.

Enerji sektöründe kamusal kaynakların, yaşam alanlarının, doğal ve kültürel mirasımızın özel şirketlerin sınırsız ve kontrolsüz talanına açılmasını önleyecek tedbirlerin alındığı; toplumsal çıkarların, halk sağlığı, çevresel koşullar ve iklim değişikliğinin gözetildiği yasal düzenlemeler TBMM'nin önceliği olmalıdır. Ancak üzülerek ifade etmek gerekiyor ki, son dönemlerde halkın yaşamını doğrudan etkileyecek bu düzenlemelerin, ekolojik ve toplumsal hafızayı temel alan bütünlüklü bir çerçeveye sahip olmadığı görülmektedir.

Söz konusu Kanun Teklifi ile birlikte enerji piyasasının tekelleşmesine yol açılırken, yenilenebilir enerji kaynaklarının tahsisinde bir grup yatırımcıya büyük avantajlar sağlanacak, ekolojik ve tarihsel hafızaya dair talan artarak devam edecektir.

Kanun Teklifi'nin son cümlesi olan “yapılan değişiklikler ile maden, doğalgaz ve elektrik sektöründe faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör yatırımcılarının faaliyetlerini daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde gerçekleştirmesini temin etmek maksadı ile ihtiyaca yönelik düzenlemeler yapılmaktadır” ifadesi bu düzenlemenin toplum yararına değil sermaye sahipleri ve siyasal rant yararına yapıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak;

Bu teklifin geneli iktidarın elektrik ve maden sektöründeki günahlarının toplamı gibiyken, halkın taleplerinin yine karşılık bulmaması iktidarın sermaye lehine düzenlemelere öncelik verdiği anlamına gelmektedir.

Bu bağlamda kanun teklifi enerji ve maden şirketlerine imtiyaz, doğaya talan, halka yüksek faturalar anlamına gelecektir. Enerji ve maden şirketlerinin çıkarlarını değil, ekolojik sistemi gözeten, halktan yana enerji ve maden politikaları uygulanmalıdır. Halkın yararına ve çıkarına olmayan bu Kanun Teklifi'nin kabul edilmesi partimiz adına mümkün değildir. Kanun Teklifi geri çekilmelidir.

Maddelere ilişkin şerhlerimiz

1. Madde:

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'na eklenmesi öngörülen Ek İnci Madde kapsamındaki devirlerin katma değer vergisinden istisna tutulması öngörülmektedir. Getirilen bu değişiklik ile devirlerin KDV'den istisna tutulmasının vergi kaybına yol açacağı açıktır. Vatadandaşa İBAN yollayan AKP iktidarının dev sermayelere sahip şirketleri vergiden muaf tutması, AKP'nin halk adına değil sermaye adına siyaset yaptığını göstermektedir.

2. Madde:

3213 sayılı Maden Kanunu'nda yapılacak değişiklikler ile maden arama şirketlerinin Vergi Usul Kanunu'na göre vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge alma şartı madde metinlerinden çıkarılarak, madencilik sektörünün önünün açılacağı iddia edilmektedir.

Mevcut durumda, hak sahipleri Hazine ve Maliye Bakanlığı'na hakedişi olan kişi ve kurumlardan vadesi geçmiş borcun bulunmadığına dair belge getirmek zorundadır. Ancak bu madde ile maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlar dışında Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A Maddesi kapsamında vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılması zorunluluğu kaldırılmaktadır.

Böylelikle hak sahipleri kamu kurumları ile kamu tüzel kişiliğine haiz kurum ve kuruluşlarına olan borçlarını ödemedi hak edişlerini alabileceklerdir. Yine daha önce yatırılmayan ruhsat bedelinin yatırılmayan kısmı, yatırılmayan kısmın iki katı ruhsat bedeli olarak tahsil edilirken, bu madde ile yatırılmayan kısmın 6183 sayılı Kanun'un 51inci Maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında artırılmak suretiyle tahsili yoluna gidilmesi amaçlanmaktadır.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nce, 68 ilde 766 bölgede 892 bin 814 hektar alanı kapsayan ve 28 Ağustos'ta başlayıp 28 Eylül'de sonlandırılacak olan maden arama ve işletme ihalelerinin koordinatları incelendiğinde, bu alanların çoğunlukla orman ve mera alanlarına denk geldiği, tarım alanlarının da bu alanlar içinde yer alacağı görülecektir. 68 ilde (ülke yüzölçümünün yüzde 1,14ünü kapsayacak şekilde) bir aylık bir sürede yapılacak ihaleler, bugüne değin kaybedilen değerlerle birlikte ülkemizi geri dönülmez bir süreçte doğru hızla sürükleyecektir. Böylece yitirilecek doğal ve kültürel değerlerimiz asla geri döndürülemeyecektir. Türkiye'de mera ve orman ekosistemleri ile tarım alanlarının gördüğü ve göreceği bu zararı ve karşı karşıya olduğu bu büyük tehdidi görmezden gelerek bu tür "kaba" madencilik çalışmalarına devam edilemeyeceği çok açıktır.

Tüm bu bilgiler ışığında akla şu soru gelmektedir: Bu ihalelerle bu maddeler arasında bir bağlantı var mıdır? Acaba bu maddeler hali hazırda elinde maden sahası olup da kazanımlarını vergiden kaçırmak için ya da belirli şirketleri kayırmak amacıyla mı getiriliyor?

Zira, halktan kesilen vergiler ve alacaklar karşılığında halka birçok yaptırım uygulanırken, bu madde ile büyük maden arama şirketlerinin borcu yok sayılmakta, rant alanları genişletilmektedir.

4. Madde:

Bu madde ile ruhsat sahalarında tanınan tüm muafiyetlerin ve izinlerin devredilen ruhsatlarla aynen korunacağı düzenlenmektedir.

Hâlihazırda rodövans sözleşmesi ile çalışılan tüm sahalar, ya kendisine tanınan muafiyetlerle ya da Maden Kanunu'nun 7. Maddesi kapsamında, tüm izinlerini alarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ancak bu madde ile ÇED raporu alma, işyeri açma ve çalışma ruhsatı gibi izinlerin rödovans sözleşmesi yapan firma için yenileme zorunluluğu kaldırılmakta, madencilik sektöründe bir yanıyla taşeronlaşma hızlandırılmakta ve genişletilmektedir. Sanki bu ülkede taşeron şirketlerin ihmaliyle yüzlerce madenci ölmemiş gibi, taşeronluk yaygınlaştırılmakta ve daha da acısı bu yapılırken denetimsizlik temel bir politikaya dönüştürülmektedir.

Öte yandan bu değişiklik değişik adlarla (ihale, işletme, rödovans) başka kurum ve kuruluşlara ruhsat hakkı doğurmaktadır. Günümüzde yapılan üretimler ile muafiyet alınan dönem arasında gelişmeler çok farklı olduğundan, bunların aynı şekilde değerlendirilmesi düşünülemez. Bu yüzden, yıllar içinde gelişen teknolojiler ve değişen üretim teknikleri nedeniyle aynı taahhütlerin verilerek diğer izinlerden muaf tutulması anlaşılır değildir. TTK önceki ve mevcut Maden Kanunlarında birçok muafiyete tabii olduğundan, aynı muafiyetlerin özel sektöre devir edilmesi yasal açıdan sorun yaratacak ve haksız rekabete yol açabilecektir.

Bir diğer sorun, devredilen kapasite ile sözleşme kapasitesi birbirinden farklı ise ve sözleşme kapasitesi için gerekli izinler alınmamışsa ne olacaktır. Birçok sözleşme alanı bakir ve yeni işletmeye açılacak alanlardır. Bu bağlamda, kanun düzenlenmesinde eksiklerden biri de müeyyidenin bulunmamasıdır. Bugüne kadarki örneklerden bilindiği gibi, sözleşmede belirtilen üretim rakamları aşarı üretim rakamlarıdır.

Devir alan taahhüdün üzerinde üretim yaparsa, yani taahhütnamenin gereğini yerine getirmez ise ne olacağı kanun düzenlenmesinde yer almamaktadır.

Kanun Teklifi'nin 5. Maddesi'nden sonra gelmek üzere yeni bir madde ihdası getirilmiştir.

Ruhsat sahipleri maden sahalarının içinde tesis kuramadıkları takdirde, maden sahası dışında geçici tesis kurulması hedeflenmektedir.

Madencilerin doğaya ve çevreye verdikleri tahribat düşünüldüğünde, ruhsat sahası dışında geçici tesis kurmaları bu tahribatın daha da büyümesine sebep olacaktır.

6, 7 ve 8. Maddeler:

Madde ile, LNG (sıvılaştırılmış doğal gaz) ihracatı yapacak şirketlerin terminallerden teslim aldığı doğal gazın taşınması için kara tankerleri vasıtasıyla iletim faaliyeti yapan şirketlerden hizmet almaksızın ve/veya kendisi adına münferiden iletim (LNG) lisansı almaksızın söz konusu faaliyetin yürütülebilmesine imkân sağlanmaktadır.

Doğal gazın boru hatlarıyla ulaştırılmadığı bölgelere tankerler vasıtasıyla taşınmasında, LNG lisansı almaksızın bu faaliyet güvenli olarak nasıl sağlanabilecektir? Neden ruhsat almama gereksinimi duyulmaktadır? Düzenlemede bu sorunun yanıtı yoktur.

Öte yandan bu madde ile belediyeler hem gelir kaybı yaşayacak hem de ilave mali külfet altına gireceklerdir.

6, 7 ve 8inci maddeler tamamı ile bağlantılı olup, denetim ve yeterlilik ortadan kalkmaktadır. Bu maddelerle LNG teknik lisansı ve yeterlilik sorgulanmadan yetki verilmesi halkın can güvenliği için de bir tehlikedir. Bu üç madde ile ortaya çıkan diğer bir konu ise doğal gaz firmalarına ait olması gereken maliyetlerin kamuya mal edilmesidir. Halk değil yandaş önemsenmektedir. Kamu yararına değildir. Halbuki, bu maddelerde doğal gaz firmaları eski usul iletme ait tüm giderleri kendi ödemelidir. Kamuya hiçbir şekilde maliyet çıkarılmamalıdır. Düzenlemenin, bu işi yapacak olan şirketlerin de lisans almaları zorunluluğunun olması şartıyla yapılması halkın yararına olacaktır.

9. Madde:

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'na ek madde ile yurtdışında kurulu şirketlerin Türkiye'deki şube merkezlerinde, aynı ortaklık payı ile özel hukuk hükümlerine tabi olarak Cumhurbaşkanlığı kararı ile ayrı birer şirket kurabilecekleri; 6 ay içinde yurtdışındaki şirketlerin her türlü haklarını devir alabilecekleri; talep üzerine Türkiye'deki şubeleri tasfiyesiz terkin edebilecekleri, bu süreçlerde her türlü vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerden istisna olacakları düzenlenmektedir.

Bu şirketler, Devlet İhale Kanunu, Kamu İhale Kanunu, Türk Ticaret Kanunu kuruluş, tescil, nakdi sermaye ve kanuni yedek akçeye ilişkin tüm hükümlerinden, personel alımına ilişkin mevzuat düzenlemelerinden muaf tutulacaklardır. Bu hali ile petrol, doğal gaz, madencilik alanında kurulu yurtdışı şirketlerinin her türlü denetim mekanizmasından ve yükümlülüklerden uzak şekilde Türkiye'de faaliyette bulunmaları sağlanmış olacaktır.

Her türlü vergiden muaf tutulmaları ve bu şirketlerin açılma izninin Cumhurbaşkanlığı'na bağlanması akla başka sorular getirmektedir. Her türlü denetimden uzak tutulması göz önünde bulundurulunca, akla dış ülkelerde kara para aklama için kurulmuş olan paravan şirketler gelmektedir. Böyle bir uygulama ancak denetim ve vergileri ödemeleri sağlandıktan ve Cumhurbaşkanlığı izninin kaldırılması sağlandıktan sonra mümkün olabilmelidir.

10. Madde:

Uluslararası doğal gaz piyasası ve kış döneminde enerji arz güvenliğinin sağlanması amacıyla yapılması gerekçe gösterilerek, BOTAS'ın 14.877.594 Türk Lirasına kadar doğal gaz alımının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu dışında tutulması öngörülmektedir. Peki yaz aylarında neden doğal gaz tedariki yapılmamaktadır? Ortalama olarak Türkiye'nin doğal gaz ihtiyacı bilindiğine göre, neden kış ayları gerekçe gösterilmektedir? Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında yapılan alımlar daha pahalı olmakta ve bu madde ile olası tüm gaz ithalatının bu kapsama alınmasının yolu açılmaktadır.

11. Madde:

TPAO'ya denizlerde belirli faaliyetleri açısından mal ve hizmet alımı ve yapım işlerinde herhangi bir parasal limit gözetmeksizin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun istisna hükümlerinin BOTAŞ ile bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketleri ve petrol ve doğal gaz arama, sondaj, üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma faaliyetlerini de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve belirtilen istisnanın karadaki faaliyetleri de kapsamı amaçlanmaktadır.

Yani madde ile TPAO ile birlikte BOTAŞ, bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ve yurt dışında kurdukları şirketlerin her türlü faaliyetleri Kamu İhale Kanunu'nun istisna hükümlerine tabi kılınmaktadır. Bu şekilde TPAO ile birlikte BOTAŞ'ın bütün faaliyetleri denetim dışında tutulmaktadır. Kanun teklifinin ruhuna sinen denetimsizlik hali burada da açığa çıkmaktadır.

12. Madde:

Bu madde ile; 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un "tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3. Maddesi'nde ifade edilen "biyokütle" tanımına "atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünler" ifadesi eklenmek istenmektedir. Bu genel tanımın yönetmeliğe girmesi durumunda, lastiğin pirolitik işlenmesi sonucu oluşan yağ vb. ürünlerin biyokütle içinde kullanılması sonucu doğacaktır.

Ayrıca; belediye atıkları (çöp gazı dahil) ifadesinin Belediye Atıklarının Atık Yönetimi Yönetmeliği Ek-4 listesinde işaretli atıklar şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir. Belediye atıkları çok genel bir kavramdır. Yine, çöp gazı yerine "bu tip atıkların metanizasyonu sonucu oluşan gaz" ifadesi daha doğru bir teknik tanımlama olacaktır.

Alakasız bir şekilde geri dönüşüm adını taşıyan atık lastiklerin işlenmesinin YEKDEM'e dahil edilmesi mümkün değildir. Rant için, adrese teslim yapılmaya çalışılan bir maddedir. "Atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünler" ifadesi yenilenebilirlik kavramıyla çelişmektedir, bu madde ile pek çok çevresel ve sağlık sorunu ortaya çıkacaktır.

13. Madde:

Bu maddede geçen 5346 sayılı Kanun'un 6. Maddesi'ne dahil edilen "nehir tipi veya rezervuar alanı on beş kilometrekarenin altında olan HES üretim tesisleri" ifadesi ile kurulu güç sınırı olmaksızın coğrafi özelliklere bağlı olarak farklılık oluşturabilecek göreceli bir rezervuar alanı belirtilmek suretiyle YEKDEM mekanizmasına dahil edilmesi sağlanmaktadır.

2020 yılı itibarıyla YEKDEM'de; gücü 50 MW ile 626.8 MW arasında olan toplam 59 adet rezervuarlı HES ve gücü 50 MW ile 288.1 MW arasında değişen toplam 165 adet RES mevcuttur.

Kurulu güç sınırı olmaksızın YEKDEM mekanizmasına dahil edilen büyük güçlü üretim tesislerine yapılan ödemeler, tarifeler üzerinde olumsuz yük yaratmakta, büyük kurulu güçteki üretim şirketlerine kaynak aktarmanın bir yolu olarak kullanılmaktadır. YEKDEM mekanizmasına dahil edilecek üretim tesislerinin dağıtım gerilimi seviyesinden sisteme bağlantısı söz konusu olabilecek güç sınırına sahip (50 MW) güç ile sınırlandırılması daha makul bir çözüm olarak görülmektedir.

HES'lerde (Hidroelektrik Enerji Santralleri) yıllara göre istikrarlı bir şekilde artış miktarı göze çarpmaktadır. Bu istikrarlı artış sonucunda 2005 yılından bu yana kurulumlar neredeyse 2,5 katına çıkan HES'ler, ülkemizin kurulu gücünün yüzde 31,77'sine denk gelmektedir.

EPDK'ya göre ülkemizin 2020 Temmuz sonu itibarıyla 92 bin 884 MW olan kurulu gücü içinde hidrolik enerji, 20 bin 831 MW'ı baraj ve 7 bin 883 MW'ı akarsu olmak üzere toplam 29 bin 765 MW ile yüzde 31,77 paya sahiptir. EİGM (Enerji İşleri Genel Müdürlüğü) verilerine göre 2019 yılı elektrik tüketimi 291 milyar kW/h olurken, en yüksek puant talebi Ağustos 2019 itibarıyla 45 bin 234 MW olarak gerçekleşmiştir. Yani 2020 Temmuz ayı itibarıyla yüzde 103'ler oranında fazla kurulu gücümüz vardır. Tüm dünyadaki fazla güç miktarı yüzde 20-30 arasında değişirken, ülkemizde bu oran 4 katı kadardır.

Diğer bir nokta ise, bu maddenin ucu açıktır. Maddede kaç MW için bir HES kurulacağı belirtilmemiştir. GES'lerin (Güneş Enerji Santralleri) önüne bir çok engel çıkarılması, bununla birlikte HES ve RES'lerin önünün sonuna kadar açılmasının sebebi nedir? HES ve RES (Rüzgar Enerji Santralleri) halkın, yani küçük yatırımcının bütçesini aşan sistemler olduğu için akla şu soru geliyor; acaba bu madde ile yine yandaşlar mı korunmaya çalışılıyor? Kamuya ait olan maddi gelirler yandaşlara mı aktarılmaya çalışılıyor? Çünkü küçük yatırımcı rahatlıkla düşük maliyetten dolayı GES kurabilirken, RES için sıraya girmesi gerekmektedir. Bu durumda RES listesinde bulunan küçük firmaların çok büyük firmalar karşısında yok olmaları anlamına gelmektedir.

Esasen, HES'lerin (hidroelektrik santraller) yenilenebilir enerji kaynaklarına verilen teşvik ve desteklerden muaf tutulması gerekmektedir. Hiçbir şekilde HES'ler devlet desteği ve teşviği almamalıdır. Çünkü HES'ler bu ülkenin ekolojisini-kültürünü ve tarihini yerle bir ediyor. Örneğin son dönemde yaşanan sel felaketlerinden dolayı büyük tahribat yaşayan Giresun bile ders çıkarmak için yeterli bir örnek olmalıdır. HES ve RES'lere verilen teşvik GES'lere yöneltilmelidir. GES'lerle ilgili aylık mahsuplaşmanın yıllık olması halkın yararınadır.

20. ve 21. Maddeler:

5346 sayılı Kanuna geçici maddeler eklenerek, 2020'den sonra işletmeye geçecek GES ve RES projelerine katkı payı sunulması amaçlanmaktadır. Ancak devasa miktarlarda olacağı bilinen bu tutarların belirlenmesinde hangi mevzuatın esas alınacağı belirsizliğini korumaktadır.

22. Madde:

5346 sayılı Kanuna ekli I sayılı Cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I Sayılı Cetvel	
Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	Uygulanacak Fiyatlar
<u>a. Hidroelektrik üretim tesisi</u>	<u>7,3 (ABD Doları cent/kWh)</u>
b. Rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisi	7,3 (ABD Doları cent/kWh)
c. Jeotermal enerjisine dayalı üretim tesisi	10,5 (ABD Doları cent/kWh)
ç. Biyokütleyle dayalı üretim tesisi (çöp gazı dahil)	13,3 (ABD Doları cent/kWh)
<u>d. Güneş enerjisine dayalı üretim tesisi</u>	<u>13,3 (ABD Doları cent/kWh)</u>
e. 10/5/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretim faaliyetleri kapsamındaki tesisler	EPDK tarafından TL kuruş/ kWh olarak ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli

Kanuna ekli I sayılı cetvelde değişiklik yapılarak 10/5/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretim faaliyetleri kapsamındaki tesislere YEK Destekleme Mekanizması kapsamında uygulanacak fiyatların belirlenmesi amaçlandığı belirtilmektedir.

Madde ile belirtilen HES'ler bu cetvelden çıkarılmalıdır. Çünkü HES'ler ülkedeki ekolojik yıkımın aktörüdür. Bu cetvelde HES'ler yenilenebilir enerji kapsamından çıkarılıp, RES'lere verilen teşviklere kısıtlama getirilmelidir. Tüm bunlarla birlikte Biyogaz Santralleri ve GES'lere hak ettikleri önemin verilerek desteklenmesi gerekmektedir.

Diğer bir nokta da, bu cetvelde gösterilen güneş enerjisi karşısında bulunan rakam, 2019 Mayıs ayında çıkan yasa ile değişmesine rağmen, tabloda gösterilmeye devam etmektedir. Böyle bir destek ve teşvik olmadığı halde bu tabloda yer almaya devam etmesi kafaları karıştırmaktadır. Varsa böyle bir destek, kime verilmektedir? Anlaşıyor ki, RES ve HES'lere verilen teşvik ve destekler ile büyük şirketler korunmaktadır.

26. Madde:

Bu madde ile yüzde 1 idare payının hesaplanma ve ödenmesi hususları düzenlenmektedir. Düzenleme ile idare payının yüzde 20'sinin, kaynağın bulunduğu büyükşehirlerde başta ilçe belediyesi olmak üzere belediye veya köy tüzel kişiliğine ödeneceği, kalan tutarın (yüzde 80) ise genel bütçeye gelir kaydedilmesi öngörülmektedir.

Bu madde, JES'lerin önünü açan bir maddedir. Jeotermal tesislerin kurulduğu yörelerde, halkın jeotermal tesislerin olumsuz etkilerine maruz kaldığı, kaynağın üretiminden hiçbir yarar sağlamadığı hususu göz önüne alındığında, yukarıdaki oranların tam tersi olması, yüzde 80'lik payın yöre halkının ihtiyaçları için kullanılması gerekmektedir.

Diğer taraftan elektrik üretiminde gayrisafı hasılatın yüzde 1'i olan idare payı, akışkanın doğrudan kullanıldığı sera ve kaplıca gibi kullanımlarda, metreküpü 3 TL'ye kadar doğrudan fiyatlandırılmaktadır. Öncelikle hesaplama m³ üzerinden değil, ısı içeriğine bağlı olarak hesaplanmalıdır. Aslında ülkenin jeotermal kaynaklarının genellikle orta entalpili sahalar olması ve jeotermal akışkanın doğrudan kullanımının hem kaynağın bulunduğu yöre halkına katkısının yüksek olması ve jeotermal kaynağın veriminin de daha yüksek olması hususları göz önüne alındığında, jeotermal kaynağın doğrudan kullanımının desteklenmesi gerektiği açıktır. Yukarıda öngörülen idare payı ödemesi ile jeotermal kaynağın doğrudan kullanımının desteklenmesi bir yana tamamen önü kesilecektir.

28. Madde:

5686 sayılı Kanun'un 16. Maddesi değiştirilerek, jeotermal alan ihalelerini kolaylaştırmak ve alanların satışını hızlandırmak ve özendirmek için ihale bedelinde bir yıllık ve 6 adet taksitlendirme getirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, alanların kamu kurumlarına devri durumunda bedel alınması ve bu bedelden MTA'nın masraflarının düşülmesinden sonra kalanın idareye aktarılması öngörülmektedir.

Bu durum, jeotermal alanların ihale sürecini hızlandıracak, jeotermal enerji santrallerinin sayılarının artmasına yol açacaktır. Özellikle Manisa, Aydın, Çanakkale Gürpınar ve Tuzla'da doğaya ve tarım alanlarına, bölgede yaşayan halka ciddi anlamda zarar veren jeotermal enerji santralleri daha da artacaktır.

31. Madde:

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu 5. Maddesi 3. fıkrasının (a) ve (b) bendi gereği; halka açık şirketlerde yüzde 5, diğerlerinde yüzde 10 ve üzerindeki sermaye payı değişiklikleri ile kontrol değişikliği sonucunu doğuracak her türlü işlem kurul iznine tabi olup, lisans hissedarlarının belirli koşullarda lisanslarına derç edilmesi söz konusu olmaktadır.

Düzenleme ile ortaklık yapılarının takip edilmesi, lisansa derç edilmesi gibi bürokratik işlemlerin ortadan kaldırılması amacı ile bu hükmün kaldırılmasının öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Bu hali ile şirketlerdeki sermaye payı değişiklikleri kamu bilgi ve denetiminden kaçırılmış olacak, şeffaflık ilkesi ihlal edilmiş olacaktır. Haksız rekabet ve tekelleşmenin varlığını tespiti yarayan bilgiler kamunun gözünden kaçırılmış olacaktır.

Bu madde kamu denetiminin ve şeffaflık ilkesinin yok edilmesine yöneliktir. Bu durumda kamu yararına olmadığı için ciddi mağduriyetler doğurabilecektir.

37. Madde:

Bu madde ile üretim faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerinin tümünün EPDK, dağıtım faaliyetlerine ilişkin taşınmazların temini işlemlerinin tümünün TEDAŞ tarafından yapılması öngörülmektedir. Mevcut düzenlemede üretim faaliyetlerine ilişkin kamulaştırma işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılmaktadır.

Düzenleme ile taşınmaz teminine dair kurul kararının tek başına kamu yararı kararı yerine geçeceğine ve hiçbir makamın onayına tabi olmadığına dair düzenleme ile Kamulaştırma Kanunu'nun 6. Maddesi'ndeki kamu yararı kararının onaylanmasına dair prosedür atlanmış olacaktır.

Çabuklaştırma, basitleştirme gerekçesi ile kamu yararının tespitine dair denetim mekanizması ortadan kaldırılmaktadır. Kamu yararına hizmet etmeyen, sermayeyi önceleyen kamulaştırma işlemleri denetimden uzak gerçekleştirilecektir.

Bürokratik işlemleri hızlandırma adı altında, kamu yararı için yapılan denetimlerin yapılmaması için çıkarılmaya çalışılan bir maddedir. Denetim olmaması halkın ve kamunun zararına. Bu madde ile denetim mekanizmasının yok edilmeye çalışıldığı daha net bir şekilde görülmektedir.

40. Madde:

Ulusal tarifenin 2025 yılına kadar uzatılması doğru bir yaklaşım olmakla birlikte;

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 21.05.2014 tarih ve 2014/679 nolu kararında, "Elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen kayıp ile başka kişiler tarafından hırsızlanmak suretiyle kullanılan elektrik bedellerinin kurallara uyan abonelerden tahsili yoluna gitmek hukuk devleti ve adalet düşünceleri ile bağdaşmamaktadır... Bu durum elektriği hırsızlamak suretiyle kullanan kişilere karşı önlem almak ve takip etmek için gerekli girişimlerde bulunulmasını da engeller..." denilerek kayıp kaçak oranlarının abonelerden tahsil edilemeyeceğine ve geriye dönük olarak 10 yıl boyunca abonelerden tahsil edilen kayıp kaçak bedellerinin iadesine hükmedilmiştir.

Burada yapılması gereken bir an önce üst yargının verdiği kararların dikkate alınarak, kayıp kaçak oranlarının makul seviyelere indirilmesi için elektrik dağıtım firmalarının altyapı çalışmalarına ağırlık vermesi gibi tedbirlerin alınmasıdır.

44. Madde:

COVID-19 pandemisi gerekçesi ile bile olsa, kamusal kaynakları uzun yıllara yayılan sürelerde kullanan ve yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirketlerin oluşturduğu kamu zararlarını göz önüne almadan, şirket teminatlarının olduğu gibi iade edilmesi kamu zararına yol açmaktadır.

Bu madde COVID-19 sürecinde olumsuz etkilenen şirketlere yönelik yapılan bir maddedir. Lakin teminatları verilecek olan şirketlere doğrudan teminatlarının verilmesi doğru bir şey değildir. Çünkü bu süreci fırsata çeviren birçok şirket de vardır. Bu şirketlerin bilançolarına bakılarak, süreçler ciddi bir şekilde incelendikten sonra teminatlarının verilmesi gerekmektedir.

Teminatların direk verilmesi halinde, şirketin daha önce kamuya verdiği zararların telafisi olmayacak durumların bedeli kime çıkarılacaktır? Kesinlikle şirketler ciddi bir denetime tabi tutulmadan teminatları verilmemelidir. Aksi durumda faturanın kamuya çıkarılacağı endişesi haklı bir kaygı olacaktır.

Ali Kenanoğlu
İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

Sanayi Ticaret Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'nda görüŖülen Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Muhalefet Şerhimiz aŖaęıda sunulmuştur.

Kanun teklifi kapsamındaki düzenlemelerle 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda, 3213 sayılı Maden Kanununda, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununda, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununda, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunda, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükümünde Karamamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Elektrik Piyasası Kanunu son 7 yılda 9 kez değiştirilmiştir. Yenilenebilir Enerji Kanunu ise son 15 yılda 5 defa değişikliğe uğramıştır. Bununla birlikte yapılan düzenleme ile 9 yıl evvel kapatılan Elektrik İşleri Etüt İdaresi'nin adı değiştirilmekte, 7 yıl evvel yapılan güneş enerjisi ihalesine dair karar bu kanun teklifi ile alınmakta, 13 yıl önce yapılan rüzgar enerjisi başvurularına dair düzenleme yapılmaktadır. Bu durumun özeti yasal düzenleme değil, sorumsuzluk itirafıdır. İlgili Kanunlarda defalarca değişiklik yapılmasına rağmen, 9 yıl önce kapatılmış bir kurumu unutmak, 600 MW'a yakın kazanılmış güneş enerjisi projesini yatırıma çevirmemek ve 70 bin MW'tan fazla başvuru arasından sıyrılan rüzgar enerjisi projelerine işlem yaptırmamak kabul edilir bir yaklaşım değildir.

Bu kanun teklifi de iktidar partisinin sıklıkla başvurduğu ve artık yasama sürecinin olağan işleyişi haline getirdiği torba kanun yaklaşımı ile çok sayıda farklı konuyu düzenlemeyi amaçlamaktadır. 2002 yılından önce TBMM gündemine yalnızca bir kere torba yasa gelmişken, bu sayı özellikle 2010 yılından itibaren hızla artmıştır. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesiyle birlikte kanun tekliflerinin neredeyse tamamı torba yasa anlayışıyla Meclis gündemine gelmektedir. Torba yasa sayısındaki artış ile demokrasimizdeki gerileme ve otoriterleşme eğilimindeki artış arasında paralellik olması dikkat çekicidir. Torba yasa uygulamalarının yasama erkinin yetki ve itibarını aşındırırken demokrasimizi tehdit eden anti-demokratik bir araç haline de gelmiştir.

Kanun teklifine ilişkin olarak alt komisyonda yapılan görüşmelerde katılımcılığın oldukça sınırlandırıldığı, çok sesliliğin kısıtlandığı, yeterli tartışmanın olmadığı bir komisyon süreci uygulandığı görülmektedir. Görüşmelere katılan sivil toplum kuruluşları, kapsayıcılıktan uzak bir yaklaşımla belirlenmiştir. İnsan hayatını ve çevreyi bu kadar yakından ilgilendiren düzenlemelerin sivil toplum kuruluşlarının, sektör açısından çok olumlu düzenlemeler olduğu yönündeki değerlendirmeleri tutanaklarda yer almaktadır. Düzenlemelerin, çevre ve doğa üzerindeki, insan sağlığı üzerindeki yansımalarını ele alan herhangi bir değerlendirme, yaklaşım Komisyonunda dile getirilememiştir.

Alt komisyon toplantısına katılan STK'ların; TOBB, TÜSİAD, Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB), Jeotermal Elektrik Santral Yatırımcıları Derneği (JESDER), Elektrik Üreticileri Derneği (EÜD), Makine Mühendisleri Odası (MMO), Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), Türkiye Madenciler Derneği, Hidroelektrik Santralleri Sanayi İş Adamları Derneği (HESİAD), Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği (GÜYAD), Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER), Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği (GAZBİR) ve Petrol ve Doğal Gaz Platformu Derneği (PETFORM) olduğu görülmüyor. Şirketlerin temsilcisi diyebileceğimiz bu STK'lar dinlenmiş, şirketler lehine; detaylı bir teklif hazırlanmış, eksiklikler iyi düşünülmüş, şirketlerin sorunlarına çözüm bulunmaya çalışılmıştır. Fakat bu kanun teklifinin diğer muhatapları halk ve çevre sağlığının göz ardı edildiği, vatandaşların sorunlarına çözüm aranmadığı, sorunlarının dinlenmediği görülmektedir. Ayrıca doğa ile ilgilenen -TEMA gibi-STK'lardan ve ekoloji gibi alanlarda çalışan akademisyenlerden, uzmanlardan yeterince görüş alınmadığı gelen itiraz ve eleştirilerden anlaşılmaktadır. Elektrik piyasası ile ilgili bir kanun teklifinde halkımızın öncelikle elektriğe kolaylıkla erişimi, daha sonra da ucuz erişimi sağlanmalıdır. Elektrik dağıtım şirketlerinin altyapı tesis etmenin masrafından uzak durduğu, yalnızca var olan altyapıyı kullanarak elektrik sattıkları ortadadır. Elektrik dağıtım şirketlerince özellikle hat ve trafo maliyetleri yüksek olduğu için birçok bölgeye elektrik sağlanmamakta, elektrik dağıtım şirketleri fatura dağıtım şirketi gibi hareket etmektedir. Bu durumun etkisini özellikle AB Uyum Yasaları çerçevesinde hayvan ahırlarını yerleşim yeri dışına çıkarmak zorunda kalan süt üreticilerimizi çok olumsuz etkilemektedir. Ürettikleri sütleri derhal klimalı ortama koymak zorunda olan üreticilerimize elektrik sağlamakta nazlanan şirketlerle tarımı nasıl desteklemiş oluruz? Bu gibi konular maalesef büyük ölçüde elektrik dağıtım şirketlerinin insafına bırakılmış durumdadır.

Ayrıca çiftçilerimizin aylık gelir elde etmemesi fakat aylık olarak elektrik faturası ödemek zorunda kalması da, elektrik dağıtım şirketlerinin uygulamalarının yarattığı

olumsuzluklardandır. Devlet, elektrik dağıtım işi özelleştirilmeden önce çiftçinin türünden kazandığı gelirden elektrik faturasını tahsil etmekten, aylık olarak fatura ödeme yükümlülüğü çiftçilerimizi borca sürüklemektedir.

Ayrıca elektriğe erişimden sonra, ucuza erişim de önemlidir. Kanun teklifinin 23'nci maddesinde verilen tablo gösteriyor ki dünyada kilovatsaati 2 sent olan güneş enerjisi ihalesi, bizde 7,3 sent. Burada akla gelen ilk soru “Avrupa ülkelerinden, Amerika’dan farklı ne yapılıyor ki bu kadar pahalı alıyoruz?” olacaktır. Yapılan ve bu bedelin ortaya çıkmasına sebep olan farklı faaliyetler kanun teklifi sahiplerince belirtilmelidir.

Bu kanun teklifi esasen şu hususlar üzerine hazırlanmıştır:

- 6183 sayılı Kanun'un 22/a bendi kapsamında 18 ayrı konuda talep edilen "Borcu yoktur." belgesinin bazı durumlarda aranmaması yoluyla, madencilik sektörünün muhatap olduğu bürokratik süreçlerinin azaltılması kılıfı altında, maden şirketlerinin devlete olan borçlarına göz yumulması sağlanmaktadır. Borcunu ödemeyene kolaylık göstererek âdeta borcunu ödeyenler cezalandırılmaktadır. Bu da adaletsizlik duygusu yaratmaktadır.
- Havaya çeşitli kimyasal ve zehirli gazları salan, araba lastiği yakarak elde edilen enerji yenilenebilir enerji sayılmaktadır. Alt Komisyondaki görüşmeler sırasında bu konuda sivil toplum kuruluşlarının ortaya koyduğu itirazlar görmezden gelinmektedir.
- Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destek Mekanizmasının (YEKDEM) kapsamı genişletilerek Karadeniz derelerinde ekolojik yıkımlara ve sel felaketlerine neden olan nehir tipi hidroelektrik santrallerinin sayısının artmasının önü açılmaktadır.
- Petrol türevi ürünleri yakmak, fosil yakmaktır. Kanun teklifi ile, yenilenebilir enerji desteklerinin, fosil dışı yakıtları çeşitlendirmek için verildiği gerekçesi unutulmuştur.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıyla ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulan şirketlerin ülkemizde kuracağı ve Türkiye Cumhuriyeti kanunlarından muaf tutulacak yeni işletmelerin Cumhurbaşkanı kararıyla kurulabilmesi sağlanmaktadır.
- Enerji yatırımları için gereken taşınmazların kamu yararı kararı olmaksızın istimlak edilmesinin önü açılmaktadır.
- Ekolojik yıkımlara yol açan; havayı, su kaynaklarını ve tarım alanlarını kirleten HES, JES ve RES yatırımlarının sayısının artırılmasına yönelik düzenlemelere rağmen bu yatırımların insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini ortadan kaldırmaya yönelik hiçbir düzenleme yapılmamaktadır.

- Bütün düzenlemelerde yatırımların daha hızlı şekilde hayata geçirilmesini amaçlayan değişiklik yapılmakta ancak sadece enerji ve maden şirketlerinin çıkarları gözetilerek bu süreçte ortaya çıkabilecek istismak mağduriyetleri, vergi kayıpları, insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkiler gibi çok sayıda yan etki görmezden gelinmektedir.
- Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü'nün (MTA), maden şirketlerinin bir birimi gibi çalışması sağlanmaktadır.

Kanun teklifinde de geçen ve dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta; “kayıp/kaçak” ifadesidir. “Kaçak” tabiri doğru değildir, hatalıdır. “Kaçak” olarak belirtilen ifade aslında “çalıntı”dır. Bu durumun kaçak kullanım olarak değil, hırsızlık olarak değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Devletin de tedbiri öyle almasını, hırsızlığın üstüne gitmesini ve bunu “kayıp/kaçak” olarak görmeyi bırakıp çalıntı bedelini halka ödetmemesi gerekmektedir. Mevcut durumda elektrik dağıtım şirketlerinin kaçak kullanımı önlemek için kullanılan önlemler ve düzenlemelerin yetersiz olduğu aşikardır.

Kayıp kaçak oranı, üretilen elektriğin iki farklı biçimde kaybını tanımlamaktadır: Teknik kayıp ve teknik olmayan kayıplar.

Teknik kayıp elektriğin üretildiği noktadan dağıtım şebekelerine iletilmesi sırasında yüksek gerilim hatlarında yaşanan kayıptır. Türkiye'de iletimde yaşanan kayıp oranı uluslararası seviyelere yakındır.

Teknik olmayan kayıp ise, dağıtım bölgesinde tüketiciler tarafından kaçak elektrik kullanımına ilişkin kayıptır. Kısaca, tüketilen elektriğin faturasının ödenmemesidir veya tahsil edilmemesidir. Kayıp kaçak oranının bu kadar yüksek olmasının sebebi yasadışı yollarla elektrik tüketimi yapılmasıdır.

Asıl önemlisi faturasını düzenli ödeyen vatandaşımıza yansıyan kayıp kaçak bedelinin, elektriğin ulaştırılmasına dair dağıtım, iletim benzeri hizmetlerin bedellerinden de daha fazla olmasıdır. Dağıtım şirketleri, kaçak kullanımı, “çalıntı” elektrik kullananlara para cezası uygulayarak önlemeye çalışsa da bu yöntem etkili olmamaktadır. “Kaçak” kullanım yapanlara verilen para cezalarına ek olarak yüksek kayıp kaçak oranını dengelemek adına tüm abone gruplarından her ay kayıp kaçak bedeli alınmaktadır.

İktidar, 2013 yılında çıkardığı 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile kayıp ve kaçakların 31.12.2015 tarihinden sonra geçerli olmak üzere bölgesel bazda faturalara yansıtılacağını hükme bağlasa da, elektrik dağıtım firmalarının kayıp-kaçakları önleyememesi

ve alacaklarını tahsil edememesi nedeniyle bu süre yine kanuni bir değişiklikle 31.12.2020 tarihine uzatılmıştır.

Oysa TEDAŞ özelleştirilirken ve Kanun çıkarılırken hedef, kayıp- kaçak oranlarının azaltılması, tüketicinin korunmasıydı. 2013 yılında çıkan 6446 sayılı Kanunun, Elektrik Piyasasında Uygulanacak Fiyat Eşitleme Mekanizması Hakkında Tebliğ’inin “Amaç” başlıklı 1. Maddesinde de bu husus açıkça belirtilmişti:

“Bu Tebliğin amacı tüketicilerin, dağıtım şirketleri arasındaki ve düzenlemeye tabi faaliyetleri açısından görevli perakende satış şirketleri arasındaki maliyet farklılıkları nedeniyle var olan fiyat farklılıklarından kısmen veya tamamen korunmasına ilişkin fiyat eşitleme mekanizmasının düzenlenmesidir.”

Ancak, tüketicinin korunması bahanesiyle TEDAŞ’ın parça parça özelleştirilmesi göstermiştir ki, enerji dağıtım şirketleri kaçak elektrik kullanımı ile mücadele başarısız olmuş, zararlarını tazmin için iktidara başvurmuşlardır.

Dağıtım şirketlerinden gelen talep, bu sürenin uzatılması yerine, bölgesel zararın tüm ülke geneline sürekli yayılması üzerinedir ki, Hükümet, bu konuda vatandaşın değil, dağıtım şirketlerinin yanında olduğunu bu kanun teklifi ile göstermiştir. Kısacası vatandaşımız, başkaları tarafından kaçak olarak kullanılan, faturası ödenmeyen elektrik bedelini süresiz olarak ödemek zorunda bırakılacaktır. Bu durum adil olmadığı gibi, suçu ve suçluyu ödüllendirmekle eş anlamlı, faturasını zamanında ödeyen vatandaş cezalandırmaktır.

Dikkat çekilmesi ve üzerinde durulması gereken bir diğer durum ise doğaya verilen zararlardır. Yıllardır ülkemizdeki doğal yaşam alanları; maden, santral gibi gerekçelerle ve hesapsız uygulamalarla talan edilmekte, tarım arazileri zarara uğratılmaktadır. Bu alanlar, dünyanın hiçbir yerinde plansızca hareket edilebilecek konular değildir. Bu alanlara verilen zararın telafisi zordur ve bundan yalnızca şimdi değil gelecek de etkilenir.

Kısacası bu kanun teklifinin muhataplarından biri olan şirketler için önemli adımlar atılmış, sorunlarına çözüm getirmek için teklifte bulunulmuştur. Fakat bu kanun teklifinden önemli ölçüde etkilenecek olan vatandaşlarımız ve doğa yeteri kadar düşünülmemiştir. Halkımızı, doğayı ve geleceğimizi de ilgilendiren bir düzenlemenin daha detaylı ve düşünülmüşü ve bu alanlarda faaliyet gösteren kişi ve kurumların fikirlerine yeterince başvurularak yapılması gerekmektedir.

Komisyon’a sunulan “Genel Gerekçe”de öncelikli hedefler;

“Sürekli enerji”, “sürdürülebilir enerji”, “çevre ile uyumlu enerji”, “kaliteli enerji”, “güvenli enerji”, “düşük maliyetli enerji”, “kaynak çeşitlendirilmesi”, “yerli ve yenilebilir kaynaklara dayalı enerji”, “israfi azaltan uygulamalar” olarak sıralanmıştır.

Ancak, uygulamada bunların neredeyse hiçbiri görülmemektedir. Böyle olunca da, Kanun değişikliğindeki esas hedefin başka başka hususlar olduğu şüphesi ortaya çıkmaktadır. Çünkü, özellikle “Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sistemi”ne geçildikten sonra, enerji politikalarında yukarıda sayılanların çoğunun uygulanmadığı, palyatif ve grup/şirket odaklı çözümlere gidildiği görülmektedir.

Zira;

- Elektrik enerjisi faturaları ödenemez hale gelmiştir. Dünya’da 2cent/kWh’a güneş ihalesi yapılırken, yönetmelik ile ülkemizde 7.3 \$cent/kWh ile hibrit uygulaması çıkarılmıştır. Benzer şekilde, yetkisi olmadığı halde, “Cumhurbaşkanı” tarafından, YEKDEM 6 ay daha uzatılmış, belli şirketlere çok yüksek fiyatlardan, 10 yıllık alım garantileri verilmiştir. “Düşük Maliyet” kavramının içi boşaltılmış, yandaşa destek, hep destek kavramı benimsenmiştir.
- Çevre kavramı ise, iktidar için içi boş bir söylemdir. Ülkenin her yerinde, kontrolsüz ve güç kullanarak yatırımlar yapılmak istenmektedir. Bu yöntem acilen terk edilmelidir. “ÇED Gerekli Değildir” uygulaması yürürlükten kaldırılmalı, tüm projeler için ÇED ve Halkı Bilgilendirme Toplantısı zorunlu hale getirilmelidir.
- Dünya’nın terk ettiği Kömüre Dayalı Termik Santral Projeleri, acilen durdurulmalı, ülkenin elektrik enerjisi ihtiyacı arz/talep projeksiyonu çerçevesinde, yeniden masaya yatırılmalıdır. Avrupa Birliği’nin almış olduğu “Yeşil Mutabakat” (Green Deal) kararı kapsamında, tüm enerji politikaları, halkın ve STK’ların da katılımıyla, ivedilikle tartışmaya açılmalıdır.
- Ülkemizde “Enerji Arz Güvenliği” sorunu yoktur. Ülkemizde, “Enerji Yönetim” ve “israf” sorunu vardır.
- 5686 sayılı Kanunda yapılan değişiklik kapsamında, jeotermal santralleri usulüne göre çalıştırmayıp, çevre zarar veren şirketlere verilecek cezalar artırılmalı, cezalar arasına Üretim Lisansı’nın askıya alınması da eklenmelidir.
- 5346 sayılı kanunda yapılan değişiklik, bu TORBA yasanın en vahim maddesidir. Lisanssız elektrik enerjisi üretimi iktidar döneminde, büyük bir istismara konu olmuş, 200 kW olan ilk kanun maddesi, önce 500 kW, sonra 1000 kW yapılarak, iktidara yakın bürokrat, siyasetçi ve iş adamları tarafından, büyük bir rant kapısına dönüştürülmüştür.

Şu anda 7000 MW'a kadar çıkmış olan bu tesislerin kurulu gücü, yaklaşık 7 milyar dolarlık yatırım demek olup, 1.5 milyar dolarlık bir lisans pazarı yaratılmış ve bu üçgen tarafından bu RANT, kamu payı / geliri alınmaksızın, yağmalanmıştır. Şimdi getirilen düzenleme ile de, Lisanssız faaliyete ikinci bir dönem kazandırılmaya çalışılmakta, daha da kötüsü, Cumhurbaşkanı üzerinden yapılmaya çalışılmaktadır. Oysa, yapılması gereken, Lisanssız üretim tesisi sahiplerine, Lisans ihalelerinde oluşan FİYAT dikkate alınarak, bedeli mukabili LİSANS verilmesi ve serbest piyasa kapsamında da elektrik enerjisi ticaretine geçmelerine izin verilmesidir. Konuyu Cumhurbaşkanı'na bağlamak, yani bir destek mekanizması vermek, hem geçmiş hataların üstünü örtmek, hem yeni bir RANT yaratmaktır. Son olarak, bu düzenleme teklifi de göstermektedir ki, Cumhurbaşkanı, yetki aşımı yaparak, YEKDEM'i 6 ay süreyle uzatmıştır ve bu uzatma da bir kamu zararı oluşturmuştur.

- 6446 sayılı Kanunda yapılan değişiklik ile özellikle Lisanssız elektrik enerjisi üretimi konusundaki geçmiş hataların üzeri örtülmeye çalışılmaktadır. Oluşan Kamu zararı, bir an evvel, telafi edilmeli, çatı GES hariç, arazi tipi lisanssız santrallere bedeli karşılığı, lisans verilmelidir.
- 6446 sayılı Kanunda yapılan bir diğer önemli değişiklik de Lisans Sonlandırma hakkı verilmesidir. Adaletten uzak, kamu zararı oluşturan bu uygulamaya bir son verilmelidir. Hükümete yakın bir şirketin “Kömür Santrali” kurmak için almış olduğu “Üretim Lisansı”nı sonlandırabilmek için Kanun maddesi düzenlemek yerine, “Teminat Mektubu” irat kaydedilerek, kamuya gelir yazılmalıdır.

MADDELER ÜZERİNE GÖRÜŞLER:

MADDE 1- Teklif edilen madde ile 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununa eklenmesi öngörülen ek 1 inci madde kapsamındaki devirlerin katma değer vergisinden istisna tutulması öngörülmektedir. Devletin vergi kaybı olduğu için maddenin getirdiği düzenleme doğru değildir. KDV'den neden vazgeçildiği, madde gerekçesinde belirtilmemiştir.

MADDE 2- Teklif, 3213 Sayılı Maden Kanununun 13 üncü maddesi birinci fıkrasının beşinci cümlesinde ve 6183 Sayılı Kanunda değişiklik yapmaktadır. Düzenlemenin “Madencilik Sektörüne” doğrudan bir katkısı olmayacaktır.

MADDE 10- Teklif, 4646 Sayılı Kanuna Ek Madde 1’i eklenmiştir. Teklifin 10 uncu maddesinin getirdiği ek madde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları tarafından yurt dışında kurulan ve hâlihazırda özellikle petrol, doğal gaz ve madencilik alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketlerin ülkemiz enerji ihtiyacı ve ekonomisi açısından büyük ehemmiyet arz eden faaliyetlerini etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi amacıyla ilgili şirketlerin Türkiye’deki şubelerinin bulunduğu yerlerde Cumhurbaşkanlığı kararıyla aynı şirketlerin ortaklarınca işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak kaydı ile ayrı birer şirket kurulabilmesine imkân sağlanması; kurulacak şirketlerin yurt dışındaki şirketlerin her türlü haklarını, alacaklarını, yükümlülüklerini, taşınır ve taşınmazlarını, personellerini vb. yapılacak protokollerle devralabilerek faaliyet göstermesi ve devir sonrası yurt dışındaki şirketlerin Türkiye’deki şubelerini kapatması amaçlanmaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında, bu şirketlere yönelik denetim mekanizmasının nasıl işlediği ve/veya işleyeceği sorusu dile getirilmiş ancak net cevap alınamamıştır. Komisyona bilgi veren Enerji Bakanlığı yetkilisi, bu şirketlerin şu an doğrudan denetlenmediği, ilgili olduğu KİT kuruluşu üzerinden dolayı bir denetime tabii olduğu bilgisini vermiş, denetimsizliği bir şekilde itiraf etmiştir.

MADDE 11- Teklif ile 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesini değiştirilmektedir. Bahsi geçen maddenin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “ithalat yoluyla yapılacak spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) alımları,” ibaresi “yapılacak her türlü doğal gaz alımları,” şeklinde değiştirilmiştir. Değişikle sadece sıvılaştırılmış doğal gaz ithalatı değil, tüm doğal gaz ithalatı Kamu İhale Kanunu dışında bırakılmaktadır. Madde kapsamındaki düzenleme, serbest piyasa kurallarını olumsuz etkileyebilecek şekilde de kullanılabilir. Gerekçede tanımlanan husus, madde kapsamında belirtilmemiş, dönemsel kısıt getirilmemiştir. Bu kapsamda, Kamu İhale Kanunu Madde 2-b kapsamındaki kuruluşlardan biri olarak değerlendirilen BOTAŞ’ın doğal gaz alımlarında ihale usulü dışında bir usul kullanması kayırmacı politikaların zeminini geliştirecektir.

MADDE 13- Maddede geçen “Biyokütle” tanımından “atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan” ifadesi çıkarılmalıdır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılan Atık Yönetimi Yönetmeliğine göre atıklar “tehlikesiz”, “tehlikeli” ve “tehlikeli olması muhtemel” şeklinde gruplandırılmıştır. Yine aynı yönetmelikte biyolojik orijinli atıkların bir bölümünün atık sınıfından çıkarak “biyokütle” olarak tanımlanabilmesi için bazı kalite standartlarına uygunluğunun belgelenmesi gerektiği, bu atıkların elektrik enerjisi üretimi amaçlı kullanımının

mümkün olmasının koşulunun Atık Yönetimi Yönetmeliği ile getirilen bütün yükümlülüklere uyulması ile mümkün olduğu belirtilmiştir. Atık Yönetimi Yönetmeliğinde atık lastik işlenmesinden kaynaklanan atıklar “tehlikeli/ tehlikeli olması muhtemel” olarak tanımlanmıştır. Bu durum bu yönetmeliklerin çelişmesi anlamına gelmektedir.

Yine 13. maddenin “Biyokütle” tanımında geçen “belediye atıkları(çöp gazı dâhil)” ifadesi de genel bir kavramdır, muğlaklık giderilmelidir. Ayrıca “çöp gazı” ifadesi yerine “belediye atıklarının metanizasyonu sonucu oluşan gaz” şeklinde değiştirilmesi uygun olacaktır.

MADDE 14- 1.fıkra: Fıkra kapsamındaki düzenleme TBMM tarafından yapılmalıdır, Cumhurbaşkanı’na yetki verilmesine gerek bulunmamaktadır. Ekli cetvel kapsamındaki teşvikler, ETKB tarafından, sektör temsilcileri ile görüşülerek hazırlanmalı ve TBMM’ye sunulmalıdır. Komisyon ve Meclis yetkilerinin Cumhurbaşkanı’na devri gerekmemektedir. Kaldı ki, Cumhurbaşkanı, TBMM yetkisi dahilinde olan YEKDEM uzatımını, yetkisi dahilinde olmadığı halde, YEKDEM’i 6 ay süreyle uzatmak suretiyle, uygulamayı sakatlamıştır.

2.fıkra: Lisanssız üretim faaliyeti, amacı dışında kullanılmış ve büyük bir RANT doğmuş ve paylaşılmıştır. Yeni projeler için de, bunun önüne geçilmelidir. Önceki düzenlemede yer alan, “kendi ihtiyacı için kuracağı” benzeri ibare yeniden düzenlemeye konmalı ve “Lisanssız kuracak tesisin elektriksel kurulu gücünün en fazla %10’u üzerinde bir tesis kurabilecek şekilde” izin verilmelidir. 10 yıllık alım garantisi verilmemelidir. Eski projeler ile bundan sonraki Lisanssız üretim tesisleri AYRI AYRI düzenlenmelidir. Cumhurbaşkanı inisiyatifine gerek kalmamalıdır.

3.fıkra: Düzenlemeden, yalnızca nehir tipi HES’ler yararlandırılmalı, rezervuar alanı bulunanlar kapsam dışı bırakılmalıdır. Uygulamada sorun yaşanacağı düşünülür ise, sınır olarak, 1km2 belirlenmelidir.

4.fıkra: Düzenleme gerek kanun tekniği ve gerek uygulama açısından hatalıdır. Öncelikle, 1 Ocak 2021 sonrası dönem için düzenleme yapılmalıdır, zira Cumhurbaşkanı’nın 6 ay süre uzatım yetkisi yoktur.

Türk Lirası teşvik uygulaması sonuç vermeyecektir.

Fiyatlar, Cumhurbaşkanı’nın inisiyatifine bırakılmamalı, TBMM’de düzenlenmeli ve yayımlanmalıdır. YEKDEM’in başarısı da, belirsizlik içermemesi özelliğiyle, buradan gelmektedir. Önceki kanun metninde yer alan ve hatalı olduğu vurgulanmasına rağmen

düzenlemeye konan “31 Ekim” ibaresinin Kanun’dan çıkartılması doğru olmuştur ancak eklenen bu fıkra ile yeni belirsizlikler gündeme gelmiştir.

Esas itibarıyla, bu madde büyük ehemmiyet teşkil etmektedir. Maddenin, ETKB tarafından değil Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından düzenlendiği izlenimi edinilmektedir. Mevcut madde üzerinde yapılan değişiklik, teknik olarak hatalı olup, uygulamada da sorunlara sebebiyet verecektir. Bu madde, yeni bir madde olarak düzenlenmeli ve Kanuna eklenmelidir.

7.fıkra: Hibrit düzenlemesi olarak adlandırılan ve hali hazırda yönetmelik ile yapılan uygulamanın Kanun kapsamına alınması doğru olmuştur. Ancak, verilecek teşvik niteliğindeki uygulamalara bu fıkra veya madde kapsamında değinilmelidir. Zira, EPDK tarafından çıkartılan yönetmelik düzenlemesi hatalıdır. EPDK, yetki aşımı yaparak, yönetmelik ile “Teşvik” düzenlemesi yapmış, ilave enerji yatırımına ihtiyacın olmadığı bir dönemde, mevcut yatırımlara, yüksek fiyattan teşvik vererek, KAMU ZARARINA neden olmuştur. EPDK’nın bu uygulaması İVEDİLİKLE DURDURULMALIDIR. Hibrit uygulamasının “ilave” teşviğe de ihtiyacı bulunmamaktadır.

9.fıkra: Bir yenilenebilir enerji tesisi, yıllık 8760 saat çalışamaz. Düzenleme teknik olarak hatalıdır. Yılın 365 günü, günün 24 saati faal olabilen bir yenilenebilir enerji tesisi günümüz teknolojisinde yoktur. Bu düzenleme ile ETKB’nin ne amaçladığı anlaşılamamıştır. Hibrit teşvikler ile gelecek ilave üretimlerin sisteme kazandırılması, elbette ki mümkündür. Ancak bu, ilave SAYAÇ tesis edilerek veya yalnızca iç ihtiyaç kadar bir tesis kurularak yapılmalıdır. Aksi takdirde, yine KAMU ZARARI oluşacaktır. Düzenlemenin, AKP’ye Cengiz Holding’in bir HES projesi için yapıldığına dair endişelerimiz mevcuttur. Bu nedenle düzenleme madde kapsamından çıkartılmalıdır.

Son fıkra: Çok geniş kapsamlı ve muğlak bir ifadenin, bu tür yatırımları olumsuz etkileyeceği muhakkaktır. Düzenleme madde kapsamından çıkartılmalıdır.

MADDE 15- Düzenleme tamamen hatalıdır, hakkaniyetten uzak ve kamu zararı oluşturacak boyuttadır. Bilindiği üzere, iktidar lisanssız elektrik üretimini, amacı dışında bir noktaya getirmiş, bir ampul için, en yüksek destekleme fiyatı olan 13.3 cent/kWh fiyattan, 1milyonWatt alım garantisi verilmiştir. Öte yandan Ekim 2020 döneminde yapılacak lisanslı güneş yarışmaları için ise 3.8 cent/kWh tavan fiyat üzerinden eksiltme yapacağını ilan etmiştir. Peki, Lisanssızlar için getirilen bu düzenleme neden yapılmıştır? Bu sorunun cevabı, bu alım garantisinden faydalananlardadır: Yaklaşık 1 milyar dolarlık Lisans pazarı oluşturulmuş, bu sayede de vergisiz servet aktarımı gerçekleştirilmiştir. Teklif edilen düzenleme maddesi ile, bu

usulslüzlüğün üzeri örtülmeye çalışılmaktadır. Oysa yapılması gereken, bedeli mukabili, bu şirketlere Lisans vermek ve 10 yıl dolduktan sonra da, serbest piyasada faaliyetlerini sürdürmelerini sağlamak, Cumhurbaşkanı'nı bu işlere karıştırmamaktır. Unutulmamalıdır ki, yaklaşık 7,000.-MW'ı bulan Lisanssız Üretim Tesisleri için, 10 yılda, yaklaşık olarak 17 milyar dolar ödeme yapılacaktır ve bu ödeme doğrudan elektrik faturalarına yansıtacaktır. Görüldüğü gibi KAMU ZARARI çok açıktır ve Köprü – Şehir Hastanesi gibi yatırımları bile geride bırakacak bir düzeydedir. Bu nedenle, madde yeniden düzenlenmelidir. Geçici madde ile, mevcutlar, yenilerden ayırt edilmelidir.

MADDE 20- Kanun teklifinin gerekçesinde de açıkça belirtildiği üzere bu madde düzenlemesi ile kanun geriye doğru işletilmiş olacaktır. Biten yarışmanın şartları uluslararası hukuka aykırı olarak 3 yıl sonra geriye dönük olarak değiştirilmektedir. Kanunun geriye doğru işletilmesinde hiçbir kamu yararı yoktur. Kanunun geriye doğru işletilmesi ulusal ve uluslararası yatırımcının gözünde ülkemizin itibarını zedeleyecektir. Bundan sonra kimse geçerli mevzuata bakarak yatırım kararı alamaz.

Bu madde aynen yasalaştığı takdirde yarışma tarihinde yürürlükteki kanunlara bakarak, eksi teklif veren, hak kazanarak Ön Lisans almış, Lisans almak üzere olan 2373MW gücündeki RES projesi ekonomik olarak yapılamaz hale getirilmiş olacaktır.

Ek(II)sayıli cetvel RES üretiminde yerli aksam kullanmayı teşvik etmekte, dolaylı olarak bu konuda üretim yapan yerli ve milli RES sanayii desteklenmektedir. Eksi teklif veren şirketler Ek(II)sayıli cetveldен faydalanamazlarsa bundan en çok yerli ve milli RES sanayisi etkilenecektir. Yeni yeni güçlenmeye başlayan yerli ve milli RES sanayicisi önemli bir Pazar kaybına uğrayacaktır. Yabancı firmalar ucuz kredi imkanı sağlayarak bu pazarı kendi ülkelerine çekebilirler.

MADDE 29: Düzenlemenin gerekçesinde, 2886 sayılı kanunda taksitlendirme olmaması nedeniyle son yıllardaki ihalelere katılımların düşük olduğu belirtilerek sahaların taksit imkânı sağlanarak ihale edilmesi öngörülmektedir.

JES'lere ilişkin yaşanan sorunların başında tesislerin denetimsizliği ve işletmecilerin maliyet kaygısıyla çok önemli bir takım hayati tedbirleri almaması gelmektedir. JES yatırımları, karayolu ya da park ve bahçeler ihaleleri ile aynı şekilde değerlendirilip, ihaleyi kolaylaştırıcı yöntemlerle potansiyel "alıcıları" artırmayı amaçlayan bir bakış açısıyla değerlendirilemez.

Mevcut JES'lerin denetimsizliği nedeniyle Aydın ve Manisa başta olmak üzere pek çok yerde insan sağlığı, tarım, hayvancılık ve turizm gibi pek çok alanda insani ve ekonomik riskler mevcuttur ve bu tehditler giderek artmaktadır.

Türkiye'nin toplam elektrik üretiminin yüzde 1'inden az bir hasıla uğruna, halk sağlığı ve tarımsal üretimi tehdit altına alınmaktadır. Buna bir de taksitlendirme kolaylığı sağlanarak mali gücü yetersiz firmaların da sektöre girmesi riski eklendiğinde yatırımların sağlanması gereken asgari emniyet ve tedbir koşullarını ekonomik olarak kaldıramayacak firmaların JES tesisi kurmasının önu açılacak, böylece risk ve tehditler artacaktır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) desteğiyle JES'lerin Büyük Menderes Havzası üzerindeki etkilerinin çeşitli boyutlarıyla ele alınmasını amaçlayan bir proje gerçekteşmektedir. Geçtiğimiz aylarda, bu projenin taslak etki değerlendirme raporu kamuoyuyla paylaşılmıştır. Finansman modeli ve amacı itibariyle, objektifliğini yaralayan kısıtlara ve yetersizliklere rağmen bu proje kapsamında hazırlanan raporda bile, çok vahim bir takım risk ve tehditler, bilerek ya da bilmeyerek ortaya koyulmuştur.

Raporun 74. sayfasında proje sahasında yer alan JES'lerin en hassas bölgeler üzerinde yer aldığı açıklanarak, Menderes ve Gediz havzasındaki hassasiyet yüksekliği vurgulanmıştır.

Proje bölgesinde elde edilen mevcut ölçümler, partikül madde açısından sınır değerlerin yer yer aşıldığını göstermektedir. Raporunda, JES kaynak kullanımında ortaya çıkan yoğuşmayan gazların hava kalitesi üzerinde olumsuz etkiler yarattığı kabul edilmiştir.

JES'lerin "Sızıntı, deşarj, sondaj çamurunun kontrolsüz dökümü, JES tesislerinin sondaj, test, inşaat ve uygulama aşamalarında..." toprak kalitesinde bozulma görülebildiği ifade edilmiştir. Rapora göre jeotermal akışkan sızıntıları, sondaj çamuru ve kontrolsüz akışkan deşarjı yerüstü su kaynaklarında etki oluşturabilecek en önemli faktörlerdir. Raporunda ayrıca jeotermal kaynak kullanım faaliyetlerinin bölgede flora, fauna ve biyoçeşitliliğe olumsuz bir etkisinin olmasının mümkün olduğu vurgulanmıştır.

Rapor, JES'lerin tarımda kalite ve verim düşüklüğüne neden olduğunu da belirterek, "Proje bölgelerindeki tesislerden salınan buharın bölgenin nem miktarının artmasına sebep olduğu ve bunun da yetiştirilen ürünlerin kalite ve verimliliğini olumsuz etkilediği düşünülmektedir." İfadeleri kullanılmıştır.

Ayrıca “JES işlemlerinin sıcaklık ve debi değerlerine bağlı olarak, düşük şiddetli sismik aktivite gözlenebilir.” İfadeleri kullanılarak JES’lerin neden olabileceği deprem riski de ortaya koyulmuştur.

JES tesislerinin olumsuz etkileri burada belirtilenlerle sınırlı değildir. Bu yüzden JES yatırımlarında hızlı hareket etmek ve potansiyel yatırımcı havuzlarını genişletmek yerine bu yatırımların daha sıkı denetlenmesini sağlayacak düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Bu nedenle maddedeki taksitlendirme imkânı, jeotermal sera ve ısınma amaçlı tesisler ile sınırlandırılmalı, özellikle JES yatırımları için taksitlendirme imkânı sağlanmamalıdır.

MADDE 36- Teklifte yapılan değişiklik ile elektrik dağıtım şirketlerinin denetim konusu düzenlenmekte, denetimde yetkili kurum Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın bu yetkisini devredebilmesine imkan sağlanmaktadır. Bu konuda bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu muhakkaktır. Ancak bu fıkra uygulama açısından hatalıdır.

Öncelikle, Lisanssız faaliyet, usulüne uygun yapılmış ise, Bakanlık tarafından incelenmesine gerek duyulmayacak kadar küçük bir işlem olup, bölgesindeki Dağıtım Şirketi tarafından yerine getirilmelidir. Mevcut öneri gereksiz bir bürokrasi oluşturmaktadır.

Elektrik Dağıtım Şirketlerinin denetimi ise, yetki devri yapılmaksızın, Bakanlık tarafından gerçekleştirilmelidir. Bakanlık, oluşturacağı heyete, istediği kurumdan (EPDK dahil) uzman alabilmelidir. Denetim faaliyetinin masrafları ise, ilgili Dağıtım Şirketine fatura edilmeli, ödenek ayrılması vb konulara girilmemelidir. Oluşturulan RAPORLAR ise, internet ortamında Kamuoyu ile paylaşılmalı, dijital bir süreç izlenmelidir.

MADDE 38- Teklifte 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 19 uncu maddesinin değiştirilmesi öngörülmektedir. Önerilen değişiklik ile, elektrik piyasasında üretim faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerinin tümünün EPDK tarafından, dağıtım faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerinin tümünün ise TEDAŞ tarafından yapılması öngörülmektedir. Kamulaştırma faaliyetinin TEDAŞ üzerinden yapılması yeni sorunlara ve bürokratik işlemlere neden olacaktır.

MADDE 41- Teklifte Kanunun ulusal tarife uygulamasını düzenleyen geçici 1 inci madde hükmünde iki önemli değişiklik yapılıyor. 2013’de yürürlüğe giren ulusal tarife 2015’de 5 yıllığına uzatılmıştı. Teklifte 2020 sonunda biten süre 5 yıl kadar daha uzatılmaktadır. Ayrıca Teklifin üçüncü fıkrasına göre, mevcut Kanundaki gibi, fiyat eşitleme mekanizmasının bir 5 yıl daha, yani 31/12/2030’a kadar uzatılmasına Cumhurbaşkanı karar verebilecektir.

Teklif metni, iktidarın “kayıp- kaçağı” önleme konusundaki yaklaşımının değişmediğini, 5’er yıllık sürelerle faturasını ödeyen vatandaşa bedel ödetmeye devam edeceğini göstermektedir.

Fiyat Eşitleme Mekanizmasının uygulama sürecinin, yeniden 5 yıllık süreyle uzatılması yerine, alınacak dijital teknolojiler de kullanılarak, hırsızlık oranları düşürülmelidir. İvedilikle Bölgesel Tarife uygulamasına geçilmelidir. Sürecin uzatılması yetkisinin Cumhurbaşkanına verilmesi de uygun bir durum değildir.

MADDE 45- Teklif edilen düzenleme ile EPDK’ya enerji üretim tesisi yapmak için başvuran ancak değişen koşullar nedeniyle tesisi yapılabilmek olanakları ortadan kalkan, 27 / 5 / 2017 tarihinden sonra ön lisans/lisans başvurusunda bulunmuş, ön lisans/lisans almış veya kapasite artışı için tadil yapmış, özellikle yapacağı tesise ilişkin yatırımları ağırlıklı olarak ithal etmek zorunda olan yatırımcılara, kendilerine ayrılan tahsisatların (ilgili kaynak, iletim sistemi ve trafolarla ayrılan kapasiteler) kaldırılarak lisanslarını, ön lisanslarını veya lisans başvurularını sonlandırma ya da tadil etme hakkı verilmektedir. Bu haktan, 27/05/2017 tarihinde yürürlüğe giren ve yine yatırımını gerçekleştiremeyenlere benzeri bir hak tanıyan geçici 21 inci maddeden yararlanmamış olanlar yararlanamayacaktır.

Düzenleme Kamu vicdanını yaralayıcı sonuçlar doğuracaktır. Lisans yükümlülüklerini zamanında yerine getiremeyen şirketlerin “Teminat Mektupları” irat kaydedilmelidir. AKP’ye yakın iş adamlarının aldığı kömür lisansları kapsamındaki projeleri hayata geçirememesinin bedelini halk ödememelidir.

Ayhan Altıntaş
Ankara

Yasin Öztürk
Denizli

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ NEVZAT
ŞATIROĞLU VE BURSA MİLLETVEKİLİ
HAKAN ÇAVUŞOĞLU İLE 88
MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNU İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 41- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun ek 1 inci maddesi kapsamındaki devirler katma değer vergisinden müstesnadır. Bu kapsamda yapılan işlemler için yüklenen vergiler, vergiye tabi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla giderilemeyen vergiler iade edilmez. Hazine ve Maliye Bakanlığı istisna uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 2- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkranın dokuzuncu cümlesinde yer alan “6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun ve” ibaresi, dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması” ibaresi ve beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında borcunun bulunmaması,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması hâlinde” ibaresi ise “ile” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ruhsat bedelinin tamamının ocak ayının sonuna kadar yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın o yıl haziran ayının son gününe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında artırılarak ruhsat bedeli olarak yatırılması zorunludur, aksi halde ruhsat iptal edilir.”

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ
KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**ELEKTRİK PİYASASI KANUNU İLE
BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 41- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun ek 1 inci maddesi kapsamındaki devirler katma değer vergisinden müstesnadır. Bu kapsamda yapılan işlemler için yüklenen vergiler, vergiye tabi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir. İndirim yoluyla giderilemeyen vergiler iade edilmez. Hazine ve Maliye Bakanlığı istisna uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 2- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkranın dokuzuncu cümlesinde yer alan “6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun ve” ibaresi, dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması” ibaresi ve beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında borcunun bulunmaması,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ve 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması hâlinde” ibaresi ise “ile” şeklinde değiştirilmiştir.

“Ruhsat bedelinin tamamının ocak ayının sonuna kadar yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın o yıl haziran ayının son gününe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında artırılarak ruhsat bedeli olarak yatırılması zorunludur, aksi halde ruhsat iptal edilir.”

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 3- 3213 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde ve ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartıyla” ibareleri madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle ve maddeye onikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ancak süresi içerisinde süre uzatım talebinde bulunulmuş olmak kaydı ile süre uzatım talebi değerlendirmesi tamamlanmayan ruhsat sahalarında oniki ayı geçmemek üzere Bakan onayı ile maden işletme faaliyetine izin verilebilir.”

“Bu madde ile 13 üncü madde kapsamında maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlarda 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şartı aranır.”

MADDE 4- 3213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasına sekizinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu ruhsat sahalarında, devralanın kurulu işletme kapasitesi veya şerh edilen sözleşmedeki kapasiteyi aşmayacağı yönünde vereceği taahhüde istinaden, ilgili alan için tanınan tüm muafiyetler ve bu Kanunun 7 nci maddesine istinaden alınmış bütün izinler devredilen ruhsatlarda da aynen korunur.”

MADDE 5- 3213 sayılı Kanunun ek 15 inci maddesinde yer alan “mücavirdeki sahalar” ibaresi “ruhsat alanı dışındaki mücavir sahalarla tedbirsiz ve dikkatsiz faaliyetler sonucu meydana gelen” şeklinde değiştirilmiştir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- 3213 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde ve ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcunun bulunmaması şartıyla” ibareleri madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “altı ay” ibaresi “oniki ay” şeklinde, aynı fıkranın ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye onikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu yükümlülüğe uymayan ruhsat sahiplerine 100.000 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve ruhsat süresinin bitişi tarihinden en geç altı ay öncesine kadar da belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen ruhsat sahiplerinin talepleri reddedilerek ruhsatları süresi sonunda iptal edilerek ilgili saha ihalelik saha konumuna getirilerek ihale yolu ile ruhsatlandırılır.”

“Bu madde ile 13 üncü madde kapsamında maden arama ve işletme ruhsatlarının verilmesi, birleştirilmesi, sürelerinin uzatılması, devir ve intikalleri ile çevreyle uyum bedeli iadelerine ilişkin müracaatlarda 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şartı aranır.”

MADDE 4- 3213 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasına sekizinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu ruhsat sahalarında, devralanın kurulu işletme kapasitesi veya şerh edilen sözleşmedeki kapasiteyi aşmayacağı yönünde vereceği taahhüde istinaden, ilgili alan için tanınan tüm muafiyetler ve bu Kanunun 7 nci maddesine istinaden alınmış bütün izinler devredilen ruhsatlarda da aynen korunur.”

MADDE 5- 3213 sayılı Kanunun ek 15 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “mücavirdeki sahalar” ibaresi “işletme izni alanı dışındaki mücavir sahalarla yirmi metreye kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6- 3213 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Ruhsat sahası dışında geçici tesis kurulması EK MADDE 20- Ruhsat ve hammadde üretim izni sahası içerisinde; jeolojik, hidrojeolojik, topoğrafik yapının uygun olmaması veya özel mülkiyet izinlerinin alınmaması ve benzeri nedenlerden dolayı ruhsat sahasının dışında madencilik faaliyetleri ile ilgili geçici tesislerin kurulması talep edilebilir. Geçici tesislerin kurulacağı beyan edilen alternatif alanda yürürlükte bulunan maden ruhsatının faaliyetlerine engel olunmaması esastır.

Talebin uygun bulunması halinde geçici tesis kurma izni verilir. Ruhsat veya hammadde üretim izni sahası dışında geçici tesis kurulması uygun bulunan alanın izne tabi alan olması halinde, ilgili olduğu kanun hükümlerine göre gerekli izinlerin alınması zorunludur. Tesis kurulacak alanda yürürlükte ruhsat sahası bulunması ve bu alanda maden rezervinin olmadığı tespit edilmesi halinde bu alan yürürlükteki ruhsattan taksir edilerek, tesis sahibinin ruhsat veya hammadde üretim izni alanı ile alan sınırlaması aranmaksızın birleştirilir.”

MADDE 7- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (8), (10) ve (32) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“8) Üretim: Doğal gazın 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında Türkiye’de yer altında bulunan yataklarından yer üstüne çıkarılmasını, temizlenmesini ve artırılmasını, toplama hatlarıyla iletim hatlarına ve/veya dağıtım şebekesine kadar taşınmasını,”

“10) İletim: Üretime mahsus toplama hatları ve dağıtım şebekeleri haricindeki gaz boru hattı şebekesiyle gerçekleştirilen veya ihracat lisansı kapsamında yapılan sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) taşıma faaliyeti haricindeki LNG taşıma vasıtalarıyla gerçekleştirilen doğal gaz naklini,”

MADDE 6- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (8), (10) ve (32) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“8) Üretim: Doğal gazın 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamında Türkiye’de yer altında bulunan yataklarından yer üstüne çıkarılmasını, temizlenmesini ve artırılmasını, toplama hatlarıyla iletim hatlarına ve/veya dağıtım şebekesine kadar taşınmasını,”

“10) İletim: Üretime mahsus toplama hatları ve dağıtım şebekeleri haricindeki gaz boru hattı şebekesiyle gerçekleştirilen veya ihracat lisansı kapsamında yapılan LNG taşıma faaliyeti haricindeki sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) taşıma vasıtalarıyla gerçekleştirilen doğal gaz naklini,”

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

“32) İthalatçı şirket: Yurt dışından LNG, CNG veya gaz formunda doğal gaz ithal edilmesi faaliyetlerini gerçekleştiren tüzel kişiyi,”

“43) Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası (OTSP): Doğal gaz sisteminden yararlanan lisans sahiplerince doğal gazın alım-satımının ve dengeleme işlemlerinin yapıldığı piyasalar, ileri tarihli fiziksel teslimat gerektiren doğal gaz piyasaları ve Kurul tarafından belirlenen diğer doğal gaz piyasası işlemlerinin gerçekleştirildiği, Kurul tarafından düzenlenen piyasayı,

44) Son kaynak tedariki: Tüketicilere sözleşme süresi içerisinde doğal gazı tedarik etmekte olan şirketlerin iflası, lisanslarının iptal edilmesi ve/veya organize toptan doğal gaz satış piyasası çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucunda temerrüde düşmesi gibi nedenlerle doğal gaz tedarik edilemeyen veya serbest tüketici olma hakkına sahip olduğu halde gaz tedariki sağlanamayan tüketicilere Kurul tarafından belirlenen yöntem çerçevesinde yetkilendirilen lisans sahiplerince gaz arzı sağlanmasını,”

MADDE 7- 4646 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinin dördüncü paragrafına üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler, (f) bendine aşağıdaki paragraf, (g) bendine sekizinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf ve aynı bende (7) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

“Üretilen doğal gazın iletim şebekesi vasıtasıyla iletilmesinin teknik ve ekonomik olarak uygun olmadığına Kurulca karar verilmesi ve üretim yapan toptan satış şirketinin kendi üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmesi kaydıyla, üretim şirketi tarafından dağıtım şebekesine bağlantı yapılarak üretilen doğal gaz dağıtım şirketince

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“32) İthalatçı şirket: Yurt dışından LNG, sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) veya gaz formunda doğal gaz ithal edilmesi faaliyetlerini gerçekleştiren tüzel kişiyi,”

“43) Organize toptan doğal gaz satış piyasası (OTSP): Doğal gaz sisteminden yararlanan lisans sahiplerince doğal gazın alım-satımının ve dengeleme işlemlerinin yapıldığı piyasalar, ileri tarihli fiziksel teslimat gerektiren doğal gaz piyasaları ve Kurul tarafından belirlenen diğer doğal gaz piyasası işlemlerinin gerçekleştirildiği, Kurul tarafından düzenlenen piyasayı,

44) Son kaynak tedariki: Tüketicilere sözleşme süresi içerisinde doğal gazı tedarik etmekte olan şirketlerin iflası, lisanslarının iptal edilmesi ve/veya organize toptan doğal gaz satış piyasası çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucunda temerrüde düşmesi gibi nedenlerle doğal gaz tedarik edilemeyen veya serbest tüketici olma hakkına sahip olduğu halde gaz tedariki sağlanamayan tüketicilere Kurul tarafından belirlenen yöntem çerçevesinde yetkilendirilen lisans sahiplerince gaz arzı sağlanmasını,”

MADDE 8- 4646 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinin dördüncü paragrafına üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler, (f) bendine aşağıdaki paragraf, (g) bendine sekizinci paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf ve aynı bende (7) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

“Üretilen doğal gazın iletim şebekesi vasıtasıyla iletilmesinin teknik ve ekonomik olarak uygun olmadığına Kurulca karar verilmesi ve üretim yapan toptan satış şirketinin kendi üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmesi kaydıyla, üretim şirketi tarafından dağıtım şebekesine bağlantı yapılarak üretilen doğal gaz dağıtım şirketince

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

öncelikle satın alınır. Kurul, gerekli hallerde bu kapsamda satın alınacak doğalgaz bedelini belirler.”

“LNG ihracatı yapmak isteyen tüzel kişiler, ihracat lisanslarına derç edilmesi ve yurt içinde teslim faaliyetinde bulunmamaları kaydıyla, LNG taşıma faaliyetinde bulunabilirler.”

“Dağıtım şirketleri boru hatlarının ulaşmadığı bölgelerde LNG veya CNG ile besleme yöntemiyle doğal gaz dağıtım faaliyetinde bulunabilirler. Dağıtım şirketleri LNG veya CNG tesis yatırımlarını kendileri yapabilecekleri gibi bu faaliyetleri hizmet alımı yoluyla da gerçekleştirebilir. Ancak, dağıtım şirketleri LNG ve CNG’nin doğrudan satışı faaliyetinde bulunamaz. Acil durum veya mücbir hallerde mevcut iletim ve dağıtım şebekeleri LNG veya CNG ile beslenebilir. LNG ve CNG faaliyeti gerçekleştiren lisans sahipleri, acil durum ve mücbir hallerde iletim ve dağıtım şirketlerinin taleplerini karşılamakla yükümlüdür. Bu konuda usul ve esaslar Kurulca belirlenir.”

“8) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu kapsamında yapı kayıt belgesi alan yapının bulunduğu bölgenin uygulama imar planı olmaması veya uygulama imar planı olmakla birlikte yolların imar mevzuatına uygun olarak açılmamış olması halinde; ilgili belediyenin meclis kararı alarak bu bölgelerde yapılacak şebekelerin yapım tarihinden itibaren 10 yıl içerisinde deplase edilmesi gerektiğinde yatırımın deplase edilen kısmıyla ilgili tüm maliyetleri üstleneceğini taahhüt etmesi şartıyla, doğal gaz dağıtım şirketleri tarafından bu bölgelere şebeke yatırımı yapılabilir.

9) Doğal gaz dağıtım şirketlerinin dağıtım bölgelerine ilave edilecek yeni genişleme bölgelerinde yerleşim yeri belediyesince doğal gaz dağıtım şirketine yatırım yapılması talebinde bulunulması halinde; ilgili dağıtım şirketinden

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

öncelikle satın alınır. Kurul, gerekli hallerde bu kapsamda satın alınacak doğalgaz bedelini belirler.”

“LNG ihracatı yapmak isteyen tüzel kişiler, ihracat lisanslarına derç edilmesi ve yurt içinde teslim faaliyetinde bulunmamaları kaydıyla, LNG taşıma faaliyetinde bulunabilirler.”

“Dağıtım şirketleri boru hatlarının ulaşmadığı bölgelerde LNG veya CNG ile besleme yöntemiyle doğal gaz dağıtım faaliyetinde bulunabilirler. Dağıtım şirketleri LNG veya CNG tesis yatırımlarını kendileri yapabilecekleri gibi bu faaliyetleri hizmet alımı yoluyla da gerçekleştirebilir. Ancak, dağıtım şirketleri LNG ve CNG’nin doğrudan satışı faaliyetinde bulunamaz. Acil durum veya mücbir hallerde mevcut iletim ve dağıtım şebekeleri LNG veya CNG ile beslenebilir. LNG ve CNG faaliyeti gerçekleştiren lisans sahipleri, acil durum ve mücbir hallerde iletim ve dağıtım şirketlerinin taleplerini karşılamakla yükümlüdür. Bu konuda usul ve esaslar Kurulca belirlenir.”

“8) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu kapsamında yapı kayıt belgesi alan yapının bulunduğu bölgenin uygulama imar planı olmaması veya uygulama imar planı olmakla birlikte yolların imar mevzuatına uygun olarak açılmamış olması halinde; ilgili belediyenin meclis kararı alarak bu bölgelerde yapılacak şebekelerin yapım tarihinden itibaren 10 yıl içerisinde deplase edilmesi gerektiğinde yatırımın deplase edilen kısmıyla ilgili tüm maliyetleri üstleneceğini taahhüt etmesi şartıyla, doğal gaz dağıtım şirketleri tarafından bu bölgelere şebeke yatırımı yapılabilir.

9) Doğal gaz dağıtım şirketlerinin dağıtım bölgelerine ilave edilecek yeni genişleme bölgelerinde yerleşim yeri belediyesince doğal gaz dağıtım şirketine yatırım yapılması talebinde bulunulması halinde; ilgili dağıtım şirketinden

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

teminat, kontrollük hizmet bedeli, kaplama bedeli, zemin/alan tahrip bedeli, hafriyat döküm bedeli ve benzeri adlarla herhangi bir bedel alınmaz ve altyapı kazı alanının üst kaplamaları ilgili belediye tarafından bedelsiz olarak yapılır.”

MADDE 8- 4646 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

“4) Kurul, bir tüketiciye sözleşme süresi içerisinde doğal gazı tedarik etmekte olan şirketlerin iflası, lisanslarının iptal edilmesi ve/veya organize toptan doğal gaz satış piyasası çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucunda temerrüde düşmesi gibi nedenlerle doğal gaz tedarik edilemeyen veya serbest tüketici olma hakkına sahip olduğu halde gaz tedariki sağlanamayan tüketicilere gaz arzı sağlamak üzere bir veya birden fazla lisans sahibini son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirebilir. Son kaynak tedarikçisi ve son kaynak tedarik bedelinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

5) Piyasada rekabet ortamının oluşturulması amacıyla Kurul belirli bir lisans sahibinin ya da lisans sahiplerinin Kurul tarafından belirlenen miktar veya orandaki doğal gazın organize toptan doğal gaz satış piyasasını kullanmak suretiyle alım satımını yapmalarını teşvik edebilir ve/veya zorunlu hale getirebilir. Bu konuya ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 9- 4646 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları tarafından bu maddenin yürürlük tarihinden önce yurt dışında kurulan şirketlerin Türkiye’deki şubelerinin bulunduğu yerlerde söz konusu şirketlerin ortaklarınca, işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri ve ortaklık payları aynı kalmak suretiyle, bu madde

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

teminat, kontrollük hizmet bedeli, kaplama bedeli, zemin/alan tahrip bedeli, hafriyat döküm bedeli ve benzeri adlarla herhangi bir bedel alınmaz ve altyapı kazı alanının üst kaplamaları ilgili belediye tarafından bedelsiz olarak yapılır.”

MADDE 9- 4646 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

“4) Kurul, bir tüketiciye sözleşme süresi içerisinde doğal gazı tedarik etmekte olan şirketlerin iflası, lisanslarının iptal edilmesi ve/veya organize toptan doğal gaz satış piyasası çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucunda temerrüde düşmesi gibi nedenlerle doğal gaz tedarik edilemeyen veya serbest tüketici olma hakkına sahip olduğu halde gaz tedariki sağlanamayan tüketicilere gaz arzı sağlamak üzere bir veya birden fazla lisans sahibini son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirebilir. Son kaynak tedarikçisi ve son kaynak tedarik bedelinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

5) Piyasada rekabet ortamının oluşturulması amacıyla Kurul belirli bir lisans sahibinin ya da lisans sahiplerinin Kurul tarafından belirlenen miktar veya orandaki doğal gazın organize toptan doğal gaz satış piyasasını kullanmak suretiyle alım satımını yapmalarını teşvik edebilir ve/veya zorunlu hale getirebilir. Bu konuya ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 10- 4646 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Şirket kurulumu ve devir

EK MADDE 1- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgili kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları tarafından bu maddenin yürürlük tarihinden önce yurt dışında kurulan şirketlerin Türkiye’deki şubelerinin bulunduğu yerlerde söz konusu şirketlerin ortaklarınca, işletme konuları, ticaret unvanları, sermayeleri

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

ve özel hukuk hükümlerine tabi olmak ve ikinci fıkrada belirtilen işlemleri gerçekleştirmek üzere, bu şirketlerin Türkiye'deki şubelerinin bulunduğu yerlerde Cumhurbaşkanlığı kararıyla ayrı birer şirket kurulabilir. Bu şirketler, bu madde ve 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun bu maddeye aykırı olmayan hükümlerine göre Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü de alınmak suretiyle hazırlanacak esas sözleşmelerinin tescil ve ilanı ile faaliyete geçerler.

Kurulan şirketler faaliyete geçmelerini müteakip en geç altı ay içerisinde yurt dışındaki şirketlerle yapacakları protokollerle, yurt dışındaki şirketlerin her türlü haklarını, alacaklarını, yükümlülüklerini, taşınmalarını ve taşınmazlarını, gemilerini ve taşıtlarını, ruhsatlarını ve lisanslarını, fikri ve sınai haklarını, uluslararası kuruluşlar ve şirketler nezdindeki hisselerini ve ortaklıklarını, sözleşmelerini ve kredi anlaşmalarını, araçlarını, gereçlerini ve malzemelerini, yazılımlarını ve donanımlarını, yazılı ve elektronik ortamdaki kayıtlarını ve diğer dokümanlarını, taraf olduğu davaları ve icra takiplerini, bu maddenin yürürlüğünden önceki borçlarını ve personelini devralabilirler. Söz konusu devir işlemlerinin tamamlanmasıyla beraber, yurt dışında kurulan şirketlerin Türkiye'deki şubeleri talep üzerine tasfiyesiz terkin olunur. Bu devirlere ilişkin bütün devir, temlik ve intikal işlemleri ile bu işlemlerden doğan kazançlar ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kâğıtlar damga vergisi dâhil her türlü vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerden istisnadır. Bu devir işlemlerine ve protokollere ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yetkilidir. İlgili mevzuatta yurt dışındaki şirketlere yapılan atıflar devir işlemlerinin tamamlanmasını müteakip ilgisine göre Türkiye'de kurulan şirketlere yapılmış sayılır.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve ortaklık payları aynı kalmak suretiyle, bu madde ve özel hukuk hükümlerine tabi olmak ve ikinci fıkrada belirtilen işlemleri gerçekleştirmek üzere, Cumhurbaşkanlığı kararıyla ayrı birer şirket kurulabilir. Bu şirketler, bu madde ve 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun bu maddeye aykırı olmayan hükümlerine göre Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü de alınmak suretiyle hazırlanacak esas sözleşmelerinin tescil ve ilanı ile faaliyete geçerler.

Kurulan şirketler faaliyete geçmelerini müteakip en geç altı ay içerisinde yurt dışındaki şirketlerle yapacakları protokollerle, yurt dışındaki şirketlerin her türlü haklarını, alacaklarını, yükümlülüklerini, taşınmalarını ve taşınmazlarını, gemilerini ve taşıtlarını, ruhsatlarını ve lisanslarını, fikri ve sınai haklarını, uluslararası kuruluşlar ve şirketler nezdindeki hisselerini ve ortaklıklarını, sözleşmelerini ve kredi anlaşmalarını, araçlarını, gereçlerini ve malzemelerini, yazılımlarını ve donanımlarını, yazılı ve elektronik ortamdaki kayıtlarını ve diğer dokümanlarını, taraf olduğu davaları ve icra takiplerini, bu maddenin yürürlüğünden önceki borçlarını ve personelini devralabilirler. Söz konusu devir işlemlerinin tamamlanmasıyla beraber, yurt dışında kurulan şirketlerin Türkiye'deki şubeleri talep üzerine tasfiyesiz terkin olunur. Bu devirlere ilişkin bütün devir, temlik ve intikal işlemleri ile bu işlemlerden doğan kazançlar ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kâğıtlar damga vergisi dâhil her türlü vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerden istisnadır. Bu devir işlemlerine ve protokollere ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yetkilidir. İlgili mevzuatta yurt dışındaki şirketlere yapılan atıflar devir işlemlerinin tamamlanmasını müteakip ilgisine göre Türkiye'de kurulan şirketlere yapılmış sayılır.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

Kurulan şirketler, işletme konusu dâhilinde olmak kaydıyla 11/9/1981 tarihli ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanuna tabi olmaksızın yurt içinde ve yurt dışında gereken faaliyetleri yürütmeye yetkilidir. Bu şirketler hakkında; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, ceza ve ihalelerden yasaklanma hükümleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun kuruluşu ve tescile, ayni ve nakdi sermaye konulmasına, sermaye ve kanuni yedek akçelerle ilgili olarak kendiliğinden sona ermeye ilişkin hükümleri, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri uygulanmaz. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine ilişkin 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi hükümleri uygulanır. Kurulan şirketlerde 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir.

Kurulan şirketlerin ortaklık yapısını değiştirmeye, yurt içinde ve yurt dışında şirket kurmasına veya bir şirkete yüzde elliden fazla hisseyle ortak olmasına karar vermeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 10- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “ithalat

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kurulan şirketler, işletme konusu dâhilinde olmak kaydıyla 11/9/1981 tarihli ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanuna tabi olmaksızın yurt içinde ve yurt dışında gereken faaliyetleri yürütmeye yetkilidir. Bu şirketler hakkında; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, ceza ve ihalelerden yasaklanma hükümleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun kuruluşu ve tescile, ayni ve nakdi sermaye konulmasına, sermaye ve kanuni yedek akçelerle ilgili olarak kendiliğinden sona ermeye ilişkin hükümleri, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri uygulanmaz. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine ilişkin 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi hükümleri uygulanır. Kurulan şirketlerde 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir.

Kurulan şirketlerin ortaklık yapısını değiştirmeye, yurt içinde ve yurt dışında şirket kurmasına veya bir şirkete yüzde elliden fazla hisseyle ortak olmasına karar vermeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 11- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “ithalat

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

yoluyla yapılacak spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) alımları,” ibaresi “yapılacak her türlü doğal gaz alımları,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 4734 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasına “Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketlerin” ibaresi eklenmiş, fıkırada yer alan “Türkiye karasuları ile uluslararası sular dahilinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve “üretim ve taşıma” ibaresi “üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3- Bu Kanunda geçen;

a) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

b) Biyokütle: İthal edilmemek kaydıyla; her türlü tarım, hayvan, orman ve su ürünlerinin atıklarını, bu atıkların işlenmesi ile elde edilen tehlikesiz ürünleri ve işlendikleri tesislerin tehlikesiz arıtma çamurlarını, belediye atıklarını (çöp gazı dahil) ve atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünleri,

c) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,

d) EİGM: Enerji İşleri Genel Müdürlüğünü,

e) EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

f) EPİAŞ: Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketini,

g) Jeotermal kaynak: Yerkabuğundaki doğal ısı nedeniyle sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik ortalama sıcaklığın üzerinde olan, erimiş madde ve gaz içerebilen su, buhar ve gazlar ile kızgın kuru kayaların enerjisini taşıyan su, buhar ve gazları,

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yoluyla yapılacak spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) alımları,” ibaresi “yapılacak her türlü doğal gaz alımları,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 4734 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasına “Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin ve bu şirketlerin bağlı ortaklıkları ile yurt dışında kurdukları şirketlerin” ibaresi eklenmiş, fıkırada yer alan “Türkiye karasuları ile uluslararası sular dahilinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve “üretim ve taşıma” ibaresi “üretim, taşıma, depolama ve gazlaştırma” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3- Bu Kanunda geçen;

a) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

b) Biyokütle: İthal edilmemek kaydıyla; her türlü tarım, hayvan, orman ve su ürünlerinin atıklarını, bu atıkların işlenmesi ile elde edilen tehlikesiz ürünleri ve işlendikleri tesislerin tehlikesiz arıtma çamurlarını, belediye atıklarını (çöp gazı dâhil) ve atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan ürünleri,

c) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,

d) EİGM: Enerji İşleri Genel Müdürlüğünü,

e) EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

f) EPİAŞ: Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketini,

g) Jeotermal kaynak: Yerkabuğundaki doğal ısı nedeniyle sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik ortalama sıcaklığın üzerinde olan, erimiş madde ve gaz içerebilen su, buhar ve gazlar ile kızgın kuru kayaların enerjisini taşıyan su, buhar ve gazları,

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

h) Ödeme yükümlülüğü oranı: Tüketicilere elektrik enerjisi satışı yapan tedarikçilerin ödemekle yükümlü olacağı tutarın hesaplanmasında kullanılacak olan, her bir tedarikçinin tüketicilerine sattığı elektrik enerjisi miktarının, bu tedarikçilerin tamamının tüketicilere sattığı toplam elektrik enerjisi miktarına bölünmesi suretiyle hesaplanan oranı,

ı) TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketini,

j) Türkiye ortalama elektrik toptan satış fiyatı: Yılı içerisinde ülkede uygulanan ve EPDK tarafından hesap edilen elektrik toptan satış fiyatlarının ortalamasını,

k) Yenilenebilir enerji kaynakları (YEK): Hidrolik, rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle, dalga, akıntı ve gel-git gibi fosil olmayan enerji kaynaklarını,

l) YEK Destekleme Mekanizması: Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösterenlerin faydalanabileceği fiyatlar, süreler, miktarlar ve bunlara yapılacak ödemeler ile diğer hususlara ilişkin usul ve esasları içeren destekleme mekanizmasını,

m) YEK toplam bedeli: YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olanların her biri tarafından iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi miktarı ile YEK listesindeki fiyatların çarpılması suretiyle Türk Lirası olarak veya enerjinin sisteme verildiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası olarak hesaplanan bedellerin toplamını,

ifade eder.

Bu Kanunda geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer terim ve kavramlar, 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunundaki anlama sahiptir.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

h) Ödeme yükümlülüğü oranı: Tüketicilere elektrik enerjisi satışı yapan tedarikçilerin ödemekle yükümlü olacağı tutarın hesaplanmasında kullanılacak olan, her bir tedarikçinin tüketicilerine sattığı elektrik enerjisi miktarının, bu tedarikçilerin tamamının tüketicilere sattığı toplam elektrik enerjisi miktarına bölünmesi suretiyle hesaplanan oranı,

ı) TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketini,

j) Türkiye ortalama elektrik toptan satış fiyatı: Yılı içerisinde ülkede uygulanan ve EPDK tarafından hesap edilen elektrik toptan satış fiyatlarının ortalamasını,

k) Yenilenebilir enerji kaynakları (YEK): Hidrolik, rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle, dalga, akıntı ve gel-git gibi fosil olmayan enerji kaynaklarını,

l) YEK Destekleme Mekanizması: Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösterenlerin faydalanabileceği fiyatlar, süreler, miktarlar ve bunlara yapılacak ödemeler ile diğer hususlara ilişkin usul ve esasları içeren destekleme mekanizmasını,

m) YEK toplam bedeli: YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olanların her biri tarafından iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi miktarı ile YEK listesindeki fiyatların çarpılması suretiyle Türk lirası olarak veya enerjinin sisteme verildiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk lirası olarak hesaplanan bedellerin toplamını,

ifade eder.

Bu Kanunda geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer terim ve kavramlar, 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunundaki anlama sahiptir.”

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan avuőođlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 13- 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki Şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 6- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği 18/5/2005 tarihinden 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girmiş veya girecek YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim lisansı sahipleri için, bu Kanuna ekli I sayılı Cetvelde yer alan fiyatlar, on yıl süre ile uygulanır. 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girecek olan YEK Belgeli üretim tesisleri için bu Kanuna göre uygulanacak fiyat ve süreler Cetveldeki fiyatları geçmemek üzere Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

Lisanssız üretim faaliyeti kapsamındaki tesisler için on yıllık sürenin bitiminden itibaren EPDK tarafından Türk Lirası kuruş/kWh olarak ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedelini geçmemek üzere uygulanacak fiyat ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

Bu Kanuna ekli I sayılı Cetvelde hidroelektrik üretim tesisleri için yer alan fiyatlardan nehir tipi veya rezervuar alanı onbeş kilometrekarenin altında olan hidroelektrik üretim tesisleri ile dalga, akıntı ve gel-git enerjisine dayalı elektrik üretim tesisleri faydalanabilir

30/6/2021 tarihinden sonra işletmeye girecek olan elektrik üretim tesisleri için Türk Lirası olarak uygulanacak YEK Destekleme Mekanizmasına ve fiyatların güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. İŞletmeye giren lisanslı elektrik üretim tesislerinden YEK Destekleme Mekanizmasına bir sonraki takvim yılında tabi olmak isteyenler YEK Belgesi almak ve EPDK tarafından belirlenecek tarihe kadar EPDK’ya başvurmak zorundadır.

YEK Destekleme Mekanizmasında öngörülen süreler; tesislerden işletmedekiler için işletmeye girdiği tarihten, henüz işletmeye girmemiş olanlar için işletmeye girecekleri

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14- 5346 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki Şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 6- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği 18/5/2005 tarihinden 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girmiş veya girecek olan YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim lisansı sahipleri için, bu Kanuna ekli I sayılı Cetvelde yer alan fiyatlar, on yıl süre ile uygulanır. 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girecek olan YEK Belgeli üretim tesisleri için bu Kanuna göre uygulanacak fiyat ve süreler Cetveldeki fiyatları geçmemek üzere Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

Lisanssız üretim faaliyeti kapsamındaki tesisler için on yıllık sürenin bitiminden itibaren EPDK tarafından Türk lirası kuruş/kWh olarak ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedelini geçmemek üzere uygulanacak fiyat ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

Bu Kanuna ekli I sayılı Cetvelde hidroelektrik üretim tesisleri için yer alan fiyatlardan nehir tipi veya rezervuar alanı onbeş kilometrekarenin altında olan hidroelektrik üretim tesisleri ile dalga, akıntı ve gel-git enerjisine dayalı elektrik üretim tesisleri faydalanabilir.

30/6/2021 tarihinden sonra işletmeye girecek olan elektrik üretim tesisleri için Türk lirası olarak uygulanacak YEK Destekleme Mekanizmasına ve fiyatların güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir. İŞletmeye giren lisanslı elektrik üretim tesislerinden YEK Destekleme Mekanizmasına bir sonraki takvim yılında tabi olmak isteyenler YEK Belgesi almak ve EPDK tarafından belirlenecek tarihe kadar EPDK’ya başvurmak zorundadır.

YEK Destekleme Mekanizmasında öngörülen süreler; tesislerden işletmedekiler için işletmeye girdiği tarihten, henüz işletmeye girmemiş olanlar için işletmeye girecekleri

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

tarihten itibaren başlar. YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olanlar, uygulamaya dâhil oldukları yıl içerisinde uygulamanın dışına çıkamaz.

YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olanların listesi ile bunlara ait tesislerin işletmeye giriş tarihlerine, yıllık elektrik enerjisi üretim kapasitelerine ve yıllık üretim programına ilişkin bilgiler, kaynak türlerine göre EPDK tarafından yıl sonuna kadar yayımlanır.

Tamamı yenilenebilir olmak üzere birden fazla enerji kaynağından elektrik üretmek amacı ile kurulan üretim tesislerinde üretilerek sisteme verilen net enerji miktarının YEK Destekleme Mekanizmasından faydalanmasına ilişkin usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

EPİAŞ, her fatura dönemi için YEK toplam bedelini ilan eder ve her bir tedarikçinin ödeme yükümlülüğü oranını belirler. Ödeme yükümlülüğü oranının belirlenmesi sırasında, bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilerek YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olmaksızın serbest piyasada satışı yapılan elektrik enerjisi miktarı bu Kanun kapsamındaki hesaplamalara dâhil edilmez. Tüketicilere elektrik enerjisi sağlayan her bir tedarikçinin ödemekle yükümlü olduğu tutar belirlenerek ilgili tedarikçiye fatura edilir ve yapılan tahsilat YEK Destekleme Mekanizmasına tabi tüzel kişilere payları oranında ödenir. Bu fıkra kapsamındaki EPİAŞ dâhil uygulamalara ilişkin usul ve esaslar, EPDK tarafından çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten tesislerin lisanslarına derç edilecek yıllık üretim miktarı, bu tesislerin kaynağına göre mevcut kurulu gücü ile üretebileceği yıllık azami üretim miktarıdır.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tarihten itibaren başlar. YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olanlar, uygulamaya dâhil oldukları yıl içerisinde uygulamanın dışına çıkamaz.

YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olanların listesi ile bunlara ait tesislerin işletmeye giriş tarihlerine, yıllık elektrik enerjisi üretim kapasitelerine ve yıllık üretim programına ilişkin bilgiler, kaynak türlerine göre EPDK tarafından yıl sonuna kadar yayımlanır.

Tamamı yenilenebilir olmak üzere birden fazla enerji kaynağından elektrik üretmek amacı ile kurulan üretim tesislerinde üretilerek sisteme verilen net enerji miktarının YEK Destekleme Mekanizmasından faydalanmasına ilişkin usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

EPİAŞ, her fatura dönemi için YEK toplam bedelini ilan eder ve her bir tedarikçinin ödeme yükümlülüğü oranını belirler. Ödeme yükümlülüğü oranının belirlenmesi sırasında, bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilerek YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olmaksızın serbest piyasada satışı yapılan elektrik enerjisi miktarı bu Kanun kapsamındaki hesaplamalara dâhil edilmez. Tüketicilere elektrik enerjisi sağlayan her bir tedarikçinin ödemekle yükümlü olduğu tutar belirlenerek ilgili tedarikçiye fatura edilir ve yapılan tahsilat YEK Destekleme Mekanizmasına tabi tüzel kişilere payları oranında ödenir. Bu fıkra kapsamındaki EPİAŞ dâhil uygulamalara ilişkin usul ve esaslar, EPDK tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten tesislerin lisanslarına derç edilecek yıllık üretim miktarı, bu tesislerin kaynağına göre mevcut kurulu gücü ile üretebileceği yıllık azami üretim miktarıdır.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten ve bu madde hükmüne tabi olmak istemeyen tüzel kişiler, lisansları kapsamında serbest piyasada satış yapabilirler.

YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim tesislerinin iletim ve/veya dağıtım sistem güvenliği açısından uymaları gereken yükümlülükler ile bu üretim tesislerinden dengeleme güç piyasası ve/veya yan hizmetler piyasası dâhilinde faaliyette bulunacakların belirlenmesi ve bu piyasalarda faaliyette bulunacak tüzel kişilere ilişkin hak ve yükümlülükler EPDK tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretiminin desteklenmesi amacıyla uygulanan tarifeler ile YEK Destekleme Mekanizması kapsamındaki diğer gelirlerin değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 14- 5346 sayılı Kanunun 6/A maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Lisanssız elektrik üretim faaliyeti

MADDE 6/A- Kendi tüketim ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten gerçek ve tüzel kişiler; ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini dağıtım sistemine vermeleri halinde I sayılı Cetveldeki fiyatlardan on yıl süre ile faydalanabilir. Bu kapsamda dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisinin görevli tedarik şirketi tarafından satın alınması zorunludur. İlgili şirketlerin bu madde gereğince satın aldıkları elektrik enerjisi, ilgili görevli tedarik şirketi tarafından YEK Destekleme Mekanizması kapsamında üretilmiş ve sisteme verilmiş kabul edilir.”

MADDE 15- 5346 sayılı Kanunun 6/B maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten ve bu madde hükmüne tabi olmak istemeyen tüzel kişiler, lisansları kapsamında serbest piyasada satış yapabilirler.

YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim tesislerinin iletim ve/veya dağıtım sistem güvenliği açısından uymaları gereken yükümlülükler ile bu üretim tesislerinden dengeleme güç piyasası ve/veya yan hizmetler piyasası dâhilinde faaliyette bulunacakların belirlenmesi ve bu piyasalarda faaliyette bulunacak tüzel kişilere ilişkin hak ve yükümlülükler EPDK tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretiminin desteklenmesi amacıyla uygulanan tarifeler ile YEK Destekleme Mekanizması kapsamındaki diğer gelirlerin değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 15- 5346 sayılı Kanunun 6/A maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Lisanssız elektrik üretim faaliyeti

MADDE 6/A- Kendi tüketim ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten lisanssız elektrik üretim faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler; ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini dağıtım sistemine vermeleri halinde I sayılı Cetveldeki fiyatlardan on yıl süre ile faydalanabilir. Bu kapsamda dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisinin görevli tedarik şirketi tarafından satın alınması zorunludur. İlgili şirketlerin bu madde gereğince satın aldıkları elektrik enerjisi, ilgili görevli tedarik şirketi tarafından YEK Destekleme Mekanizması kapsamında üretilmiş ve sisteme verilmiş kabul edilir.”

MADDE 16- 5346 sayılı Kanunun 6/B maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

“MADDE 6/B- Lisans sahibi tüzel kişilerin bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı ve 30/06/2021 tarihinden önce işletmeye giren üretim tesislerinde kullanılan mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamın yurt içinde imal edilmiş olması halinde; bu tesislerde üretilerek iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi için, I sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlara, üretim tesisinin işletmeye giriş tarihinden itibaren beş yıl süreyle; bu Kanuna ekli II sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlar ilave edilir.

Yerli aksam kapsamının tanımı, standartları, sertifikasyonu ve denetimi ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

30/6/2021 tarihinden sonra işletmeye girecek YEK Belgeli üretim tesisleri ve tüketim tesisinin ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak kurulacak lisanssız üretim tesisleri için Türk Lirası olarak uygulanacak yerli katkı fiyatları, bu fiyatların güncellenmesi, uygulanacak süre ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenerek ilan edilir.”

MADDE 16- 5346 sayılı Kanunun 6/C maddesinin dördüncü ve yedinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 17- 5346 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “EİE” ibaresi “EİGM” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- 5346 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “31/12/2015” ibaresi “31/12/2025” şeklinde, “yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında” ibaresi ise “lisans tarihinden itibaren on yıl boyunca” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19- 5346 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlük tarihinden önce yapılan yarışmalar kapsamında sıfır veya sıfırdan küçük teklif fiyatı ile kapasite tahsis edilen tüzel kişiler, yerli katkı fiyatlarından faydalanamazlar.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“MADDE 6/B- Lisans sahibi tüzel kişilerin bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı ve 30/6/2021 tarihinden önce işletmeye giren üretim tesislerinde kullanılan mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamın yurt içinde imal edilmiş olması halinde; bu tesislerde üretilerek iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi için, I sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlara, üretim tesisinin işletmeye giriş tarihinden itibaren beş yıl süreyle; bu Kanuna ekli II sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlar ilave edilir.

30/6/2021 tarihinden sonra işletmeye girecek yerli aksam kullanan, YEK Belgeli üretim tesisleri ile tüketim tesisinin ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak kurulacak lisanssız üretim tesisleri için Türk lirası olarak uygulanacak yerli katkı fiyatları, bu fiyatların güncellenmesi, uygulanacak süre ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenerek ilan edilir.

Yerli aksam kapsamının tanımı, standartları, sertifikasyonu ve denetimi ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 17- 5346 sayılı Kanunun 6/C maddesinin dördüncü ve yedinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18- 5346 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “EİE” ibaresi “EİGM” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19- 5346 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “31/12/2015” ibaresi “31/12/2025” şeklinde, “yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında” ibaresi ise “lisans tarihinden itibaren on yıl boyunca” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5346 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlük tarihinden önce yapılan yarışmalar kapsamında sıfır veya sıfırdan küçük teklif fiyatı ile kapasite tahsis edilen tüzel kişiler, yerli katkı fiyatlarından faydalanamazlar.”

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 20- 5346 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- 12/5/2014 ile 30/4/2015 tarihleri arasında yapılan güneş enerjisine dayalı önlisans başvurularına ilişkin yarışmalar kapsamında kapasite tahsisi gerçekleştirilen üretim tesisleri için yarışma sonucu teklif edilen katkı payı tutarı, 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girilmesi durumunda da ilgili mevzuatı kapsamında ödenir.”

MADDE 21- 5346 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- 15/2/2011-13/9/2011 tarihleri arasında yapılan rüzgar enerjisine dayalı lisans başvurularına ilişkin yarışmalar kapsamında kapasite tahsisi gerçekleştirilen üretim tesisleri için yarışma sonucu teklif edilen katkı payı, 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girilmesi durumunda da ilgili mevzuatı kapsamında uygulanır.”

MADDE 22- 5346 sayılı Kanuna ekli I sayılı Cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I Sayılı Cetvel	
Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	Uygulanacak Fiyatlar
a. Hidroelektrik üretim tesisi	7,3 (ABD Doları cent/kWh)
b. Rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisi	7,3 (ABD Doları cent/kWh)
c. Jeotermal enerjisine dayalı üretim tesisi	10,5 (ABD Doları cent/kWh)
ç. Biyokütle dayalı üretim tesisi (çöp gazı dahil)	13,3 (ABD Doları cent/kWh)
d. Güneş enerjisine dayalı üretim tesisi	13,3 (ABD Doları cent/kWh)
e. 10/5/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretim faaliyeti kapsamındaki tesisler	EPDK tarafından TL kuruş/ kWh olarak ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 21- 5346 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- 12/5/2014 ile 30/4/2015 tarihleri arasında yapılan güneş enerjisine dayalı önlisans başvurularına ilişkin yarışmalar kapsamında kapasite tahsisi gerçekleştirilen üretim tesisleri için yarışma sonucu teklif edilen katkı payı tutarı, 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girilmesi durumunda da ilgili mevzuatı kapsamında ödenir.”

MADDE 22- 5346 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- 15/2/2011 ile 13/9/2011 tarihleri arasında yapılan rüzgar enerjisine dayalı lisans başvurularına ilişkin yarışmalar kapsamında kapasite tahsisi gerçekleştirilen üretim tesisleri için yarışma sonucu teklif edilen katkı payı, 31/12/2020 tarihinden sonra işletmeye girilmesi durumunda da ilgili mevzuatı kapsamında uygulanır.”

MADDE 23- 5346 sayılı Kanuna ekli I sayılı Cetvel aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

I Sayılı Cetvel	
Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	Uygulanacak Fiyatlar
a. Hidroelektrik üretim tesisi	7,3 (ABD Doları cent/kWh)
b. Rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisi	7,3 (ABD Doları cent/kWh)
c. Jeotermal enerjisine dayalı üretim tesisi	10,5 (ABD Doları cent/kWh)
ç. Biyokütle dayalı üretim tesisi (çöp gazı dahil)	13,3 (ABD Doları cent/kWh)
d. Güneş enerjisine dayalı üretim tesisi	13,3 (ABD Doları cent/kWh)
e. 10/5/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanılan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretim faaliyeti kapsamındaki tesisler	EPDK tarafından TL kuruş/ kWh olarak ilan edilen kendi abone grubuna ait perakende tek zamanlı aktif enerji bedeli

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 23- 5346 sayılı Kanuna ekli II sayılı Cetvelin “Yerli Katkı İlavesi (ABD Doları cent/kWh)” başlığında yer alan “İlavesi” ibaresi “Fiyatları” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 24- 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) ve (4) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3) MAPEG: Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünü,

4) İdare: Büyükşehirlerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarını, büyükşehir belediyesi bulunmayan illerde ise il özel idarelerini,”

MADDE 25- 5686 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “MİGEM” ibareleri “MAPEG” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 5686 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) İdare payı: Akışkanın; doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtmasında kullanıldığı tesislerde gayrisafi hasılatının %1’i tutarında idare payı ödenir. Akışkanın; doğrudan ve/veya dolaylı olarak sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ise kullanılan yıllık toplam ısı enerjisi

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 24- 5346 sayılı Kanuna ekli II sayılı Cetvelin “Yerli Katkı İlavesi (ABD Doları cent/kWh)” başlığında yer alan “İlavesi” ibaresi “Fiyatları” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 25- 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) ve (4) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3) MAPEG: Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünü,

4) İdare: Büyükşehirlerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarını, büyükşehir belediyesi bulunmayan illerde ise il özel idarelerini,”

MADDE 26- 5686 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “MİGEM’e” ibaresi “MAPEG’e” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “MİGEM” ibaresi “MAPEG” şeklinde, üçüncü cümlesinde yer alan “MİGEM’e” ibaresi “MAPEG’e” şeklinde, üçüncü fıkrası ikinci cümlesinde yer alan “MİGEM’e” ibaresi “MAPEG’e” şeklinde, 6 ncı maddesinin birinci, üçüncü, beşinci ve altıncı fıkralarında yer alan “MİGEM’e” ibareleri “MAPEG’e” şeklinde, 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “MİGEM’e” ibaresi “MAPEG’e” şeklinde, 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “MİGEM’e” ibaresi “MAPEG’e” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 27- 5686 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) İdare payı: Akışkanın; doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtmasında kullanıldığı tesislerde gayrisafi hasılatının %1’i tutarında idare payı ödenir. Akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ise kullanılan yıllık toplam ısı enerjisi değeri ve reenjeksiyon

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

değeri ve reenjeksiyon durumu dikkate alınarak kullanılan suyun bir metreküpü 3 Türk lirası tutarını geçmeyecek şekilde, hesaplama yöntemi Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenen idare payı ödenir. Bu fıkrada belirlenen idare payı üst limiti her yıl Ocak ayında yayınlanan yıllık TÜFE değeri kadar artırılır. İdare payı, akışkanın; doğrudan ve dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtmasında kullanıldığı tesislerde her yıl haziran ayı sonuna kadar; sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ise yönetmelikte belirlenen dönemlerde idareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, idare tarafından, kaynağın bulunduğu büyükşehirlerde ilçe belediyesi olmak üzere ilgili belediye veya köy tüzel kişiliğine on iş günü içinde ödenir. Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlıkları idare payından kalan kısmı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere İçişleri Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarır. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine ödenek eklemeye İçişleri Bakanı yetkilidir.”

MADDE 27- 5686 sayılı Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir

“(6) Ruhsat sahibi tarafından idare payı hesaplamasında kullanılan su miktarının belirlenmesinde usulsüzlük yapıldığı veya kaçak kullanım tespit edilmesi halinde idare tarafından 500.000 TL’yi geçmemek üzere ruhsat sahibine bir önceki yılda kullandığı su miktarının karşılığının iki katı oranında idarî para cezası tahakkuk ettirilir. İdarî para cezası miktarı 100.000 TL’den aşağı olamaz. Aynı fiilin ruhsat dönemi içerisinde üçüncü kez tekrarı halinde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.”

MADDE 28- 5686 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

durumu dikkate alınarak kullanılan suyun bir metreküpü 3 Türk lirası tutarını geçmeyecek şekilde, hesaplama yöntemi Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenen idare payı ödenir. Bu fıkrada belirlenen idare payı üst limiti her yıl ocak ayında yayımlanan yıllık TÜFE değeri kadar artırılır. İdare payı, akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı olarak elektrik üretimi ve konut ısıtmasında kullanıldığı tesislerde her yıl haziran ayı sonuna kadar; sera, kaplıca ve diğer alanlarda kullanıldığı tesislerde ise yönetmelikte belirlenen dönemlerde idareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, idare tarafından, kaynağın bulunduğu büyükşehirlerde ilçe belediyesi olmak üzere ilgili belediye veya köy tüzel kişiliğine on iş günü içinde ödenir. Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlıkları idare payından kalan kısmı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere İçişleri Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına aktarır. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine ödenek eklemeye İçişleri Bakanı yetkilidir.”

MADDE 28- 5686 sayılı Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Ruhsat sahibi tarafından idare payı hesaplamasında kullanılan su miktarının belirlenmesinde usulsüzlük yapıldığının veya kaçak kullanımın tespit edilmesi halinde idare tarafından 500.000 Türk lirasını geçmemek üzere ruhsat sahibine bir önceki yılda kullandığı su miktarının karşılığının iki katı oranında idarî para cezası tahakkuk ettirilir. İdarî para cezası miktarı 20.000 Türk lirasından aşağı olamaz. Aynı fiilin ruhsat dönemi içerisinde üçüncü kez tekrarı halinde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.”

MADDE 29- 5686 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

“(1) MTA, jeotermal ve doğal mineralli su kaynak aramalarını ruhsat harcından ve teminatından muaf olarak bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alarak yapar. MTA'nın arama ruhsatı aldığı sahalarda kaynak varlığı tespit etmesi halinde, bu alan MTA tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanuna göre ihale edilir veya bedeli karşılığında veya gelir paylaşımı esaslı ile kamu kurum ve kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına Bakan onayı ile devredilebilir. İşlemlerine başlanan sahanın devir veya ihale süreci tamamlanıncaya kadar ruhsata ilişkin süreler durur. Devir alan kuruma veya ihale üzerinde kalan istekliye bu alanda idarece işletme ruhsatı verilir. Sahanın ihale edilerek devredilmesi ya da bedeli karşılığında veya gelir paylaşımı esaslı ile devredilmesi durumunda oluşacak gelirden MTA'nın yaptığı masraflar alındıktan sonra kalan miktar MTA ve idarece eşit paylaşılır. Bakan onayı ile devredilen sahalardan devralan kamu kurum ve kuruluşları tarafından bağlı ortaklıkları dışında ihalesiz olarak devri mümkün değildir.”

“(2) MTA tarafından kaynak varlığı tespit edilerek ihale edilen alanların satışlarına ilişkin ihale bedelleri taksitlendirilmek sureti ile ödenebilir. Taksitlendirme ilk taksiti peşin olmak üzere yıllık ödeme şeklinde ve en fazla altı taksit olabilir. Taksit miktarı ihale ilanında belirlenir. İhale bedelinin taksitle ödenmesi halinde taksit süresinin en az iki katı süreli ve toplam taksit tutarı kadar teminat mektubu alınır.”

MADDE 29- 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 30- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (tt) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(1) MTA, jeotermal ve doğal mineralli su kaynak aramalarını ruhsat harcından ve teminatından muaf olarak bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alarak yapar. MTA'nın arama ruhsatı aldığı sahalarda kaynak varlığı tespit etmesi halinde, bu alan MTA tarafından 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa göre ihale edilir veya bedeli karşılığında veya gelir paylaşımı esaslı ile kamu kurum ve kuruluşları ile bunların bağlı ortaklıklarına Bakan onayı ile devredilebilir. İşlemlerine başlanan sahanın devir veya ihale süreci tamamlanıncaya kadar ruhsata ilişkin süreler durur. Devir alan kuruma veya ihale üzerinde kalan istekliye bu alanda idarece işletme ruhsatı verilir. Sahanın ihale edilerek devredilmesi ya da bedeli karşılığında veya gelir paylaşımı esaslı ile devredilmesi durumunda oluşacak gelirden MTA'nın yaptığı masraflar alındıktan sonra kalan miktar MTA ve idarece eşit paylaşılır. Bakan onayı ile devredilen sahalardan devralan kamu kurum ve kuruluşları tarafından bağlı ortaklıkları dışında ihalesiz olarak devri mümkün değildir.”

“(2) MTA tarafından kaynak varlığı tespit edilerek ihale edilen alanların satışlarına ilişkin ihale bedelleri taksitlendirilmek sureti ile ödenebilir. Taksitlendirme ilk taksiti peşin olmak üzere yıllık ödeme şeklinde ve en fazla altı taksit olabilir. Taksit miktarı ihale ilanında belirlenir. İhale bedelinin taksitle ödenmesi halinde taksit süresinin en az iki katı süreli ve toplam taksit tutarı kadar teminat mektubu alınır.”

MADDE 30- 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 31- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (tt) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

“(tt) Dağıtım şebekesi: Tüketicilerin iç tesisatını ve üreticilerin şalt sahasını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisini,”

MADDE 31- 6446 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“a) Tarifesi düzenlemeye tabi olan tüzel kişiler için; halka açık şirketlerde yüzde beş, diğerlerinde yüzde on ve üzerindeki sermaye payı değişiklikleri ile kontrol değişikliği sonucunu doğuracak her türlü işlem”

MADDE 32- 6446 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına (ç) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve sonraki bentler buna göre teselsül ettirilmiş, beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “tesislerinin sisteme” ibaresi “tesislerinin iletim sistemine” şeklinde değiştirilmiş, ikinci cümlesine “çerçevesinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “iletim sistem kullanım bedelinden mahsup edilmek suretiyle” ibaresi eklenmiş ve üçüncü cümlesinde yer alan “on” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

“d) İletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak,”

MADDE 33- 6446 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin onikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(15) 4628 sayılı Kanunun mülga geçici 14 üncü maddesi kapsamında bağlantı görüşü oluşturularak tesis edilmiş ve/veya edilecek

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(tt) Dağıtım şebekesi: Tüketicilerin iç tesisatını ve üreticilerin şalt sahasını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisini,”

MADDE 32- 6446 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“a) Tarifesi düzenlemeye tabi olan tüzel kişiler için; halka açık şirketlerde yüzde beş, diğerlerinde yüzde on ve üzerindeki sermaye payı değişiklikleri ile kontrol değişikliği sonucunu doğuracak her türlü işlem”

MADDE 33- 6446 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına (ç) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve sonraki bentler buna göre teselsül ettirilmiş, beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “tesislerinin sisteme” ibaresi “tesislerinin iletim sistemine” şeklinde değiştirilmiş, ikinci cümlesine “çerçevesinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “iletim sistem kullanım bedelinden mahsup edilmek suretiyle” ibaresi eklenmiş ve üçüncü cümlesinde yer alan “on” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

“d) İletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak,”

MADDE 34- 6446 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin onikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(15) 4628 sayılı Kanunun mülga geçici 14 üncü maddesi kapsamında bağlantı görüşü oluşturularak tesis edilmiş ve/veya edilecek

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

enerji nakil hatları ile ilgili olarak, önlisans veya lisans sahibi tüzel kişiler tarafından Kuruma başvuruda bulunularak, dağıtım sisteminden bağlantı talep edilmesi halinde, bağlantı talebi meri mevzuat kapsamında değerlendirilir. Bu kapsamda TEİAŞ ile yapılan bağlantı anlaşması sonlandırılmak suretiyle dağıtım şirketiyle bağlantı anlaşması düzenlenir. TEİAŞ ile yapılan bağlantı anlaşması uyarınca tesis edilmiş olan enerji nakil hatları ile diğer şebeke unsurları, işletme ve bakım hizmetleri karşılığında, ilgisine göre ilgili dağıtım şirketi veya TEİAŞ tarafından iz bedelle devralınır.”

MADDE 34- 6446 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “Kanunda kaynak türü bazında” ibaresi “Kanun kapsamında” şeklinde değiştirilmiştir.

“g) Bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi”

MADDE 35- 6446 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) 11 inci maddenin onuncu fıkrası uyarınca Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından işletilecek olan piyasalara ilişkin 6362 sayılı Kanun hükümleri saklı olmak üzere, dağıtım şirketleri hariç elektrik piyasası faaliyetleri ile lisanssız faaliyet gösteren kişilerin bu Kanun kapsamındaki inceleme ve denetimi Kurum tarafından; elektrik dağıtım şirketlerinin denetimi ise Bakanlık tarafından yapılır. Ancak Bakanlık, elektrik dağıtım şirketlerinin denetimini, Kurum da dahil olmak üzere bu konuda ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabileceği gibi bu kurum ve kuruluşlara kısmen veya tamamen yetki devretmek suretiyle yaptırmaya da yetkilidir. Bakanlığın ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarından bu konuya ilişkin

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

enerji nakil hatları ile ilgili olarak, önlisans veya lisans sahibi tüzel kişiler tarafından Kuruma başvuruda bulunularak, dağıtım sisteminden bağlantı talep edilmesi halinde, bağlantı talebi meri mevzuat kapsamında değerlendirilir. Bu kapsamda TEİAŞ ile yapılan bağlantı anlaşması sonlandırılmak suretiyle dağıtım şirketiyle bağlantı anlaşması düzenlenir. TEİAŞ ile yapılan bağlantı anlaşması uyarınca tesis edilmiş olan enerji nakil hatları ile diğer şebeke unsurları, işletme ve bakım hizmetleri karşılığında, ilgisine göre ilgili dağıtım şirketi veya TEİAŞ tarafından iz bedelle devralınır.”

MADDE 35- 6446 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, üçüncü fıkrasında yer alan “Kanunda kaynak türü bazında” ibaresi “Kanun kapsamında” şeklinde değiştirilmiştir.

“g) Bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi”

MADDE 36- 6446 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) 11 inci maddenin onuncu fıkrası uyarınca Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından işletilecek olan piyasalara ilişkin 6362 sayılı Kanun hükümleri saklı olmak üzere, dağıtım şirketleri hariç elektrik piyasası faaliyetleri ile lisanssız faaliyet gösteren kişilerin bu Kanun kapsamındaki inceleme ve denetimi Kurum tarafından; elektrik dağıtım şirketlerinin denetimi ise Bakanlık tarafından yapılır. Ancak Bakanlık, elektrik dağıtım şirketlerinin denetimini, Kurum da dahil olmak üzere bu konuda ihtisas sahibi olan kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte yapabileceği gibi bu kurum ve kuruluşlara kısmen veya tamamen yetki devretmek suretiyle yaptırmaya da yetkilidir. Bakanlığın ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarından bu konuya ilişkin

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

olarak yapacağı talepler süresinde karşılanır. Yetki devri yapılması halinde kendisine yetki devredilen veya birlikte yapılacak kurum veya kuruluşun denetim işlemleri için yapacağı her türlü masraf Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır. Bakanlık tarafından düzenlenen veya karara bağlanan denetim raporları Kuruma bildirilir. Denetim raporu sonucuna göre gerekli yaptırım ve işlemler Kurul tarafından karara bağlanır.”

MADDE 36- 6446 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendinin ikinci ve üçüncü cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Bağlantı tarifeleri, şebeke yatırım maliyetlerini kapsamaz; bağlantı yapılan tüketim tesisinin iç tesisatının ve üretim tesisinin şalt sahasının dağıtım şebekesine bağlanması için inşa edilen bağlantı hattı kapsamında katlanılan masraflar ile sınırlıdır. Bağlantı hattının tüketici veya üretici tarafından tesis edilmesi hâlinde, bağlantı hattı işletme ve bakım sorumluluğu karşılığı dağıtım şirketine devredilir, bu tüketicilerden ve üreticilerden bağlantı bedeli alınmaz.”

MADDE 37- 6446 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Taşınmaz temini işlemleri

MADDE 19- (1) Elektrik piyasasında üretim faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemleri ile ilgili olarak;

a) Üretim faaliyetinde bulunan önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin önlisans veya lisansa konu faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini taleplerine yönelik işlemler, 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre Kurum tarafından yürütülür. Taşınmaz temini talepleri Kurum tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde Kurul tarafından karar alınır. Bu kapsamda alınan kararlar, kamu yararı kararı yerine de geçer ve herhangi bir makamın onayına tabi değildir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

olarak yapacağı talepler süresinde karşılanır. Yetki devri yapılması halinde kendisine yetki devredilen veya birlikte yapılacak kurum veya kuruluşun denetim işlemleri için yapacağı her türlü masraf Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır. Bakanlık tarafından düzenlenen veya karara bağlanan denetim raporları Kuruma bildirilir. Denetim raporu sonucuna göre gerekli yaptırım ve işlemler Kurul tarafından karara bağlanır.”

MADDE 37- 6446 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendinin ikinci ve üçüncü cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Bağlantı tarifeleri, şebeke yatırım maliyetlerini kapsamaz; bağlantı yapılan tüketim tesisinin iç tesisatının ve üretim tesisinin şalt sahasının dağıtım şebekesine bağlanması için inşa edilen bağlantı hattı kapsamında katlanılan masraflar ile sınırlıdır. Bağlantı hattının tüketici veya üretici tarafından tesis edilmesi hâlinde, bağlantı hattı işletme ve bakım sorumluluğu karşılığı dağıtım şirketine devredilir, bu tüketicilerden ve üreticilerden bağlantı bedeli alınmaz.”

MADDE 38- 6446 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Taşınmaz temini işlemleri

MADDE 19- (1) Elektrik piyasasında üretim faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemleri ile ilgili olarak;

a) Üretim faaliyetinde bulunan önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin önlisans veya lisansa konu faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini taleplerine yönelik işlemler, 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre Kurum tarafından yürütülür. Taşınmaz temini talepleri Kurum tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde Kurul tarafından karar alınır. Bu kapsamda alınan kararlar, kamu yararı kararı yerine de geçer ve herhangi bir makamın onayına tabi değildir.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

b) Kamulaştırma ve/veya devir yoluyla elde edilen taşınmazların mülkiyeti ve/veya üzerindeki sınırlı ayni haklar üretim tesislerinin mülkiyetine sahip olan ilgili kamu kurum veya kuruluşuna, bunların bulunmaması halinde ise Hazine adına tescil edilir. Hazine adına tescil edilen veya niteliği gereği tapuda terkin edilen taşınmazlar üzerinde Hazine taşınmazlarının idaresiyle sorumlu ve görevli olan kamu kurumu tarafından, lisansın geçerlilik süresi ile sınırlı olmak üzere, lisans sahibi özel hukuk tüzel kişileri lehine bedelsiz irtifak hakkı tesis edilir ve/veya kullanma izni verilir. Bu işlemlere konu edilemeyecek olanlar için ise bedel alınmaksızın kiralama yapılır.

c) Kamulaştırma, devir, irtifak hakkı tesisi, kullanma izni, kiralama gibi işlemlere ilişkin bedeller ve projeden kaynaklı tazminatlar ile bu işlemlere ilişkin diğer giderler, önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişileri tarafından ödenir. Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler üzerinde tesis edilen irtifak hakkı, kira ve kullanma izni sözleşmelerinde, sözleşmenin geçerliliğinin önlisans veya lisansın geçerlilik süresi ile sınırlı olacağı hükmü yer alır.

ç) Önlisans sahibinin lisans alamaması ya da önlisans veya lisansın sona ermesi ya da iptali hâlinde, önlisans veya lisans sahibi tüzel kişiler tarafından ödenmiş bulunan kamulaştırma bedellerine ilişkin olarak, kamulaştırılan taşınmazların üzerinde irtifak hakkı tesis edilmek, kiralamak ve/veya kullanma izni verilmek suretiyle başka bir önlisans veya lisans sahibinin kullanımına bırakılması durumunda, kamulaştırma bedeli lehine irtifak hakkı tesis edilen, kiralanen ve/veya kullanma izni verilen önlisans veya lisans sahibi tarafından kamulaştırma bedelini ödemiş olan tüzel kişiye ödenir.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Kamulaştırma ve/veya devir yoluyla elde edilen taşınmazların mülkiyeti ve/veya üzerindeki sınırlı ayni haklar üretim tesislerinin mülkiyetine sahip olan ilgili kamu kurum veya kuruluşu adına, bunların bulunmaması halinde ise Hazine adına tescil edilir. Hazine adına tescil edilen veya niteliği gereği tapuda terkin edilen taşınmazlar üzerinde Hazine taşınmazlarının idaresiyle sorumlu ve görevli olan kamu kurumu tarafından, lisansın geçerlilik süresi ile sınırlı olmak üzere, lisans sahibi özel hukuk tüzel kişileri lehine bedelsiz irtifak hakkı tesis edilir ve/veya kullanma izni verilir. Bu işlemlere konu edilemeyecek olanlar için ise bedel alınmaksızın kiralama yapılır.

c) Kamulaştırma, devir, irtifak hakkı tesisi, kullanma izni, kiralama gibi işlemlere ilişkin bedeller ve projeden kaynaklı tazminatlar ile bu işlemlere ilişkin diğer giderler, önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişileri tarafından ödenir. Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler üzerinde tesis edilen irtifak hakkı, kira ve kullanma izni sözleşmelerinde, sözleşmenin geçerliliğinin önlisans veya lisansın geçerlilik süresi ile sınırlı olacağı hükmü yer alır.

ç) Önlisans sahibinin lisans alamaması ya da önlisans veya lisansın sona ermesi ya da iptali hâlinde, önlisans veya lisans sahibi tüzel kişiler tarafından ödenmiş bulunan kamulaştırma bedellerine ilişkin olarak, kamulaştırılan taşınmazların üzerinde irtifak hakkı tesis edilmek, kiralamak ve/veya kullanma izni verilmek suretiyle başka bir önlisans veya lisans sahibinin kullanımına bırakılması durumunda, kamulaştırma bedeli lehine irtifak hakkı tesis edilen, kiralanen ve/veya kullanma izni verilen önlisans veya lisans sahibi tarafından kamulaştırma bedelini ödemiş olan tüzel kişiye ödenir.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan avuŖođlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

(2) Elektrik piyasasında dağıtım faaliyetlerine iliŖkin taŖınmaz temini iŖlemleri ile ilgili olarak;

a) Dağıtım faaliyetinde bulunan lisans sahibi özel hukuk tüzel kiŖilerinin lisansa konu faaliyetlerine iliŖkin taŖınmaz temini taleplerine yönelik iŖlemler, 2942 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre TEDAŖ tarafından yürütülür. TaŖınmaz temini talepleri TEDAŖ tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde TEDAŖ tarafından karar alınır. Bu kapsamda alınan kararlar, kamu yararı kararı yerine de geçer ve herhangi bir makamın onayına tabi değildir.

b) Temin edilen taŖınmazların mülkiyeti ve/veya üzerindeki sınırlı aynı haklar TEDAŖ adına tescil edilir. Bu taŖınmaz ve hakların kullanımı, lisans süresi ve dağıtım faaliyeti ile sınırlı olmak üzere, ilgili lisans sahibi özel hukuk tüzel kiŖisine aittir.

c) zel hukuk tüzel kiŖileri tarafından faaliyette bulunma hakkı edinilen dağıtım bölgelerinde zelleŖtirme tarihi itibarıyla mevcut olan dağıtım tesislerinin bulunduğu ve bu tarih itibarıyla kamulaŖtırma kararları alınmamıŖ veya kamulaŖtırma kararı alınmakla birlikte kamulaŖtırma iŖlemleri tamamlanmamıŖ taŖınmazların kamulaŖtırması TEDAŖ tarafından yapılır, tapuda TEDAŖ adına tescil edilir, kamulaŖtırma bedelleri ile bu iŖlemlere iliŖkin diğer giderler TEDAŖ tarafından ödenir.

) zel hukuk tüzel kiŖileri tarafından faaliyette bulunma hakkı edinilen dağıtım bölgelerinde zelleŖtirme tarihi sonrasında yapılan yeni dağıtım tesisleriyle ilgili taŖınmaz temini iŖlemlerinin gerektirdiği bedeller ile bu iŖlemlere iliŖkin diğer giderler, ilgili lisans sahibi tüzel kiŖi tarafından ödenir ve tarifeler yoluyla geri alınır.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Elektrik piyasasında dağıtım faaliyetlerine iliŖkin taŖınmaz temini iŖlemleri ile ilgili olarak;

a) Dağıtım faaliyetinde bulunan lisans sahibi özel hukuk tüzel kiŖilerinin lisansa konu faaliyetlerine iliŖkin taŖınmaz temini taleplerine yönelik iŖlemler, 2942 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre TEDAŖ tarafından yürütülür. TaŖınmaz temini talepleri TEDAŖ tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi halinde TEDAŖ tarafından karar alınır. Bu kapsamda alınan kararlar, kamu yararı kararı yerine de geçer ve herhangi bir makamın onayına tabi değildir.

b) Temin edilen taŖınmazların mülkiyeti ve/veya üzerindeki sınırlı aynı haklar TEDAŖ adına tescil edilir. Bu taŖınmaz ve hakların kullanımı, lisans süresi ve dağıtım faaliyeti ile sınırlı olmak üzere, ilgili lisans sahibi özel hukuk tüzel kiŖisine aittir.

c) zel hukuk tüzel kiŖileri tarafından faaliyette bulunma hakkı edinilen dağıtım bölgelerinde zelleŖtirme tarihi itibarıyla mevcut olan dağıtım tesislerinin bulunduğu ve bu tarih itibarıyla kamulaŖtırma kararları alınmamıŖ veya kamulaŖtırma kararı alınmakla birlikte kamulaŖtırma iŖlemleri tamamlanmamıŖ taŖınmazların kamulaŖtırması TEDAŖ tarafından yapılır, tapuda TEDAŖ adına tescil edilir, kamulaŖtırma bedelleri ile bu iŖlemlere iliŖkin diğer giderler TEDAŖ tarafından ödenir.

) zel hukuk tüzel kiŖileri tarafından faaliyette bulunma hakkı edinilen dağıtım bölgelerinde zelleŖtirme tarihi sonrasında yapılan yeni dağıtım tesisleriyle ilgili taŖınmaz temini iŖlemlerinin gerektirdiği bedeller ile bu iŖlemlere iliŖkin diğer giderler, ilgili lisans sahibi tüzel kiŖi tarafından ödenir ve tarifeler yoluyla geri alınır.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

d) Süresinin bitmesi nedeniyle dağıtım lisansının sona ermesi halinde, tarifeler yoluyla geri alınamayan taşınmaz teminine ilişkin bedeller, TEDAŞ tarafından ilgili özel hukuk tüzel kişisine iade edilir.

(3) 2942 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi uyarınca kamulaştırılan taşınmazın sahibi veya mirasçıları tarafından geri alınması durumunda, taşınmaz sahibi veya mirasçıları tarafından geri ödenecek bedel, kamulaştırma bedelini ödemiş olan tüzel kişiye ödenir.

(4) Kamu tüzel kişiliğini haiz olan ve elektrik piyasasında üretim, iletim veya dağıtım faaliyetinde bulunan önlisans veya lisans sahibi kamu tüzel kişilerinin önlisansa veya lisansa konu faaliyetleri ile ilgili taşınmaz temini işlemleri, 2942 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre, bu tüzel kişiler tarafından yürütülür ve elde edilen taşınmazların mülkiyeti veya üzerindeki sınırlı aynı haklar bu kamu tüzel kişileri adına tescil edilir. Bu fıkra kapsamında, Hazinesinin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için önlisans veya lisans sahibi kamu tüzel kişileri lehine, lisans süresince bedelsiz irtifak hakkı tesis edilir, kiralama yapılır veya kullanma izni verilir.

(5) Bu maddede belirtilen hususlara ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.”

MADDE 38- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- (1) 8 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıklar idari yargıda görülür.”

MADDE 39- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- (1) Aşağıda belirtilen iş ve işlemleri yapmak üzere görevlendirilen personel hakkında, 3213 sayılı Kanunda belirlenen ve madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetlenmesi için görevlendirilen personele uygulanan harcıraha ilişkin hükümler uygulanır.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

d) Süresinin bitmesi nedeniyle dağıtım lisansının sona ermesi halinde, tarifeler yoluyla geri alınamayan taşınmaz teminine ilişkin bedeller, TEDAŞ tarafından ilgili özel hukuk tüzel kişisine iade edilir.

(3) 2942 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi uyarınca kamulaştırılan taşınmazın sahibi veya mirasçıları tarafından geri alınması durumunda, taşınmaz sahibi veya mirasçıları tarafından geri ödenecek bedel, kamulaştırma bedelini ödemiş olan tüzel kişiye ödenir.

(4) Kamu tüzel kişiliğini haiz olan ve elektrik piyasasında üretim, iletim veya dağıtım faaliyetinde bulunan önlisans veya lisans sahibi kamu tüzel kişilerinin önlisansa veya lisansa konu faaliyetleri ile ilgili taşınmaz temini işlemleri, 2942 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre, bu tüzel kişiler tarafından yürütülür ve elde edilen taşınmazların mülkiyeti veya üzerindeki sınırlı aynı haklar bu kamu tüzel kişileri adına tescil edilir. Bu fıkra kapsamında, Hazinesinin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için önlisans veya lisans sahibi kamu tüzel kişileri lehine, lisans süresince bedelsiz irtifak hakkı tesis edilir, kiralama yapılır veya kullanma izni verilir.

(5) Bu maddede belirtilen hususlara ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.”

MADDE 39- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- (1) 8 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıklar idari yargıda görülür.”

MADDE 40- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- (1) Aşağıda belirtilen iş ve işlemleri yapmak üzere görevlendirilen personel hakkında, 3213 sayılı Kanunda belirlenen ve madencilik faaliyetlerinin incelenmesi ve denetlenmesi için görevlendirilen personele uygulanan harcıraha ilişkin hükümler uygulanır.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

a) Bu Kanun kapsamında elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetlenmesi, incelenmesi ve kontrolü için görevlendirilenler.

b) Bakanlık personelinden, elektrik üretim tesislerinde kullanılan yerli aksamın imalat ve tesis denetimi ile görevlendirilenler de dahil olmak üzere, 5346 sayılı Kanun kapsamında elektrik üretim tesislerine ilişkin denetim faaliyetleri ile 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında yürütülen denetim faaliyetleri ve elektrik üretim tesislerinin kabul işlemleri için görevlendirilenler.

(c) Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bendi kapsamında görev yapan personelden, açık ve kapalı trafo merkezleri ile enerji nakil hatlarının denetimi, tesisi, bakımı veya kontrolü hizmetleri için görevlendirilenler.

(2) Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tabi tutulmaz.”

MADDE 40- 6446 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) Düzenlemeye tabi tarifeler üzerinden elektrik enerjisi satın alan tüketicileri, dağıtım bölgeleri arası maliyet farklılıkları nedeniyle var olan fiyat farklılıklarından kısmen veya tamamen koruyacak şekilde tesis edilmiş ve uygulamaya ilişkin hususları Kurum tarafından hazırlanan tebliğ ile düzenlenmiş fiyat eşitleme mekanizması içerisinde tüm kamu ve özel dağıtım şirketleri ile görevli tedarik şirketleri yer alır.

(2) Fiyat eşitleme mekanizması 31/12/2025 tarihine kadar uygulanır. Fiyat eşitleme mekanizmasının uygulandığı süre boyunca ulusal tarife uygulamasının gerekleri esas alınır ve ulusal tarifede çapraz sübvansiyona yer verilir. Ulusal tarife, Kurumca hazırlanır ve Kurul onayıyla yürürlüğe girer.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

a) Bu Kanun kapsamında elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetlenmesi, incelenmesi ve kontrolü için görevlendirilenler

b) Bakanlık personelinden, elektrik üretim tesislerinde kullanılan yerli aksamın imalat ve tesis denetimi ile görevlendirilenler de dahil olmak üzere, 5346 sayılı Kanun kapsamında elektrik üretim tesislerine ilişkin denetim faaliyetleri ile 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında yürütülen denetim faaliyetleri ve elektrik üretim tesislerinin kabul işlemleri için görevlendirilenler

(c) TEİAŞ'ta 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bendi kapsamında görev yapan personelden, açık ve kapalı trafo merkezleri ile enerji nakil hatlarının denetimi, tesisi, bakımı veya kontrolü hizmetleri için görevlendirilenler

(2) Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tabi tutulmaz.”

MADDE 41- 6446 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) Düzenlemeye tabi tarifeler üzerinden elektrik enerjisi satın alan tüketicileri, dağıtım bölgeleri arası maliyet farklılıkları nedeniyle var olan fiyat farklılıklarından kısmen veya tamamen koruyacak şekilde tesis edilmiş ve uygulamaya ilişkin hususları Kurum tarafından hazırlanan tebliğ ile düzenlenmiş fiyat eşitleme mekanizması içerisinde tüm kamu ve özel dağıtım şirketleri ile görevli tedarik şirketleri yer alır.

(2) Fiyat eşitleme mekanizması 31/12/2025 tarihine kadar uygulanır. Fiyat eşitleme mekanizmasının uygulandığı süre boyunca ulusal tarife uygulamasının gerekleri esas alınır ve ulusal tarifede çapraz sübvansiyona yer verilir. Ulusal tarife, Kurumca hazırlanır ve Kurul onayıyla yürürlüğe girer.

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

(3) İkinci fıkra kapsamındaki sürenin beş yıla kadar uzatılmasına Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(4) Fiyat eşitleme mekanizmasının uygulandığı dönemde tüm hesaplar ilgili mevzuata göre ayrıştırılarak tutulur.”

MADDE 41- 6446 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla işletmede olanlar dâhil 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan 5346 sayılı Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisleri ile bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan Bakanlık tarafından” ibaresi “Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan ve Bakanlık tarafından” şeklinde, “ilgili kurum tarafından verilmiş izin tarihinden itibaren yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında” ibaresi ise “lisans tarihinden itibaren on yıl boyunca” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 42- 6446 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2015” ibaresi “31/12/2025” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 43- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Taşınmaz teminine ilişkin devam eden iş ve işlemler

GEÇİCİ MADDE 28- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Elektrik dağıtım tesisleri için gerekli olan taşınmazların teminine yönelik olarak Kurul tarafından alınmış kararlara ilişkin işlemler TEDAŞ,

b) Elektrik üretim tesisleri için gerekli olan taşınmazların teminine yönelik olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kamulaştırma kararı alınmamış ve/veya 2942 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine göre devir işlemleri başlatılmamış taşınmazlarla ilgili süreçler Kurum, tarafından sonuçlandırılır.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) İkinci fıkra kapsamındaki sürenin beş yıla kadar uzatılmasına Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(4) Fiyat eşitleme mekanizmasının uygulandığı dönemde tüm hesaplar ilgili mevzuata göre ayrıştırılarak tutulur.”

MADDE 42- 6446 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla işletmede olanlar dâhil 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan 5346 sayılı Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisleri ile bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan Bakanlık tarafından” ibaresi “Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan ve Bakanlık tarafından” şeklinde, “ilgili kurum tarafından verilmiş izin tarihinden itibaren yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında” ibaresi ise “lisans tarihinden itibaren on yıl boyunca” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 43- 6446 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2015” ibaresi “31/12/2025” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 44- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Taşınmaz teminine ilişkin devam eden iş ve işlemler

GEÇİCİ MADDE 28- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Elektrik dağıtım tesisleri için gerekli olan taşınmazların teminine yönelik olarak Kurul tarafından alınmış kararlara ilişkin işlemler TEDAŞ,

b) Elektrik üretim tesisleri için gerekli olan taşınmazların teminine yönelik olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kamulaştırma kararı alınmamış ve/veya 2942 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine göre devir işlemleri başlatılmamış taşınmazlarla ilgili süreçler Kurum, tarafından sonuçlandırılır.”

(İstanbul Milletvekili Nevzat Şatıroğlu ve Bursa Milletvekili Hakan avuşoğlu ile 88 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 44- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 29- (1) Bu maddenin yrrlēe girdiēi tarihten önce 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında mevcut olan üretim veya otoprodüktör lisanslarını, önlisanslarını ya da lisans başvurularını sonlandırmak ya da kurulu güç düşümü suretiyle tadil etmek isteyen tüzel kişilerin bu maddenin yrrlēe girdiēi tarihi takip eden iki ay içerisinde EPDK’ya başvurmaları hâlinde lisansları, önlisansları veya lisans başvuruları sonlandırılarak ya da tadil edilerek teminatları ilgisine göre kısmen veya tamamen iade edilir.”

MADDE 45- Bu Kanun yayımı tarihinde yrrlēe girer.

MADDE 46- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiēi Metin)

MADDE 45- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Lisans ve nlisanslara ilişkin sonlandırma ve tadil hakkı

GEÇİCİ MADDE 29- (1) Bu maddenin yrrlēe girdiēi tarihten önce bu Kanun kapsamında mevcut olan üretim veya otoprodüktör lisanslarını, önlisanslarını ya da lisans başvurularını sonlandırmak ya da kurulu güç düşümü suretiyle tadil etmek isteyen tüzel kişilerin bu maddenin yrrlēe girdiēi tarihi takip eden iki ay içerisinde EPDK’ya başvurmaları hâlinde lisansları, önlisansları veya lisans başvuruları sonlandırılarak ya da tadil edilerek teminatları ilgisine göre kısmen veya tamamen iade edilir.”

MADDE 46- Bu Kanun yayımı tarihinde yrrlēe girer.

MADDE 47- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

